

**Raport o stanie
miasta Bielska-Białej
za rok 2007**

Bielsko-Biała, październik 2008 r.

Spis treści

Wstęp	6
1. Informacje ogólne	8
1.1 Historia, położenie oraz warunki gospodarcze.....	8
1.2 Struktura demograficzna.....	10
2. Gospodarka	14
2.1 Charakterystyka sfery gospodarczej.....	15
2.2 Lokalne inicjatywy gospodarcze.....	19
2.3 Instytucje wsparcia rozwoju przedsiębiorczości.....	22
2.4 Targi i imprezy handlowe.....	24
2.5 Nagrody Prezydenta Miasta w konkursie Firma Roku – Kobyzy 2007.....	25
2.6 Bielskie przedsiębiorstwa w ogólnopolskich rankingach.....	25
2.7 Atrakcyjność miasta dla biznesu.....	27
3. Rynek pracy	28
4. Administracja publiczna	39
4.1 Charakterystyka ustrojowa.....	39
4.2 Rada Miejska.....	41
4.3 Prezydent Miasta.....	46
4.4 Urząd Miejski.....	49
4.5 Miejskie jednostki organizacyjne.....	51
4.6 Terenowe organy administracji publicznej.....	53
4.7 Organizacje pozarządowe.....	55
5. Majątek i budżet miasta	56
5.1 Mienie komunalne.....	56
5.2 Gospodarowanie mieniem komunalnym.....	58
5.3 Spółki prawa handlowego z udziałem gminy.....	60
5.4 Finanse miasta.....	62
5.5 Zakłady budżetowe.....	67

5.6 Fundusze celowe.....	68
5.7 Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.....	69
5.8 Wieloletnie Plany Inwestycyjne.....	72
5.9 Inwestycje miejskie w 2007 r.....	74
5.10 Kredyty i pożyczki inwestycyjne miasta w 2007 r.....	76
5.11 Rating – ocena wiarygodności kredytowej miasta.....	76
6. Zagospodarowanie przestrzenne.....	77
6.1 Plany miejscowe.....	77
6.2 Rewitalizacja.....	79
7. Transport i komunikacja.....	82
7.1 System transportowy.....	82
7.2 Transport drogowy i drogownictwo.....	82
7.3 Miejskie inwestycje transportowe zrealizowane w 2007 r.....	85
7.4 Motoryzacja.....	86
7.5 Miejski transport zbiorowy.....	86
7.6 Transport kolejowy.....	88
7.7 Transport lotniczy.....	88
8. Gospodarka komunalna.....	90
8.1 Gospodarka wodno – ściekowa.....	90
8.2 Gospodarka odpadami.....	92
8.3 Elektroenergetyka.....	94
8.4 Gazownictwo.....	95
8.5 Ciepłownictwo.....	96
8.6 Zarządzanie energią.....	100
8.7 Cmentarnictwo komunalne.....	101
9. Ochrona środowiska.....	102
9.1 Ochrona powietrza.....	102
9.2 Monitoring wód.....	105

9.3 Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.....	108
9.4 Lasy i tereny zieleni.....	109
9.5 Formy ochrony przyrody.....	111
9.6 Ekorozwój i edukacja ekologiczna.....	112
10. Budownictwo i mieszkalnictwo.....	114
10.1 Rynek mieszkaniowy.....	114
10.2 Gminna gospodarka mieszkaniowa.....	115
10.3 Rynek nieruchomości.....	118
11. Bezpieczeństwo publiczne.....	119
11.1 Komenda Miejska Policja.....	119
11.2 Straż Miejska.....	126
11.3 Straż Pożarna.....	129
11.4 Sądownictwo.....	132
12. Zdrowie i pomoc społeczna.....	133
12.1 Ochrona zdrowia.....	132
12.2 Profilaktyka i promocja zdrowia.....	136
12.3 Pomoc społeczna.....	138
13. Oświata i edukacja.....	146
13.1 System oświaty w kraju.....	146
13.2 Miejski Zarząd Oświaty.....	146
13.3 Wychowanie przedszkolne.....	147
13.4 Szkoły podstawowe.....	149
13.5 Gimnazja.....	151
13.6 Szkoły ponadgimnazjalne.....	153
13.7 Edukacyjna opieka wychowawcza.....	158
13.8 Szkolnictwo wyższe.....	161
13.9 Kolegia nauczycielskie.....	165
14. Kultura i sztuka.....	167

14.1 Miejskie instytucje kultury.....	167
14.2 Teatry.....	169
14.3 Galerie artystyczne.....	172
14.4 Muzea.....	174
14.5 Biblioteki.....	175
14.6 Pozostałe instytucje kultury oraz wydarzenia kulturalne.....	178
14.7 Stypendia twórcze.....	180
14.8 IKAR - Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki.....	180
15. Turystyka i sport.....	181
15.1 Miejskie Centrum Informacji Turystycznej.....	181
15.2 Szlaki turystyczne.....	181
15.3 Zabytki miejskie.....	183
15.4 Baza turystyczna.....	186
15.5 Baza sportowo – rekreacyjna.....	188
15.6 Inwestycje sportowe w 2007 r.....	191
15.7 Organizacje sportowe.....	192
15.8 Sport masowy, imprezy sportowo – rekreacyjne.....	195
15.9 Indywidualne sukcesy bielskich sportowców w 2007 r.....	197
15.10 Gry zespołowe sezon 2006/2007.....	198
15.11 Nagrody sportowe – Harnasie.....	198
16. Promocja oraz współpraca zagraniczna.....	200
16.1 Przedsięwzięcia promocyjne.....	200
16.2 Współpraca krajowa.....	201
16.3 Współpraca międzynarodowa.....	202
17. Komunikacja społeczna.....	206
17.1 Społeczeństwo informacyjne.....	206
17.2 Rynek mediów.....	207
18. Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku – profile 2007 r.....	208

Wstęp

W 2006 r. została przyjęta „Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku” określająca priorytety, cele strategiczne oraz główne kierunki rozwoju miasta. Kolejnym etapem programowania strategicznego w Bielsku-Białej było opracowanie „Programu Operacyjnego Miasta Bielska-Białej na lata 2007-2013” stanowiącego średnioterminowe narzędzie wdrażania i monitorowania procesów związanych ze zrównoważonym rozwojem. Program Operacyjny jest rozwinięciem i uszczegółowieniem „Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku”. Głównym celem dokumentu jest dookreślenie typów działań, ich realizatorów oraz systemu monitorowania rozwoju w perspektywie siedmioletniej, pokrywającej się z cyklem programowania Unii Europejskiej.

Planowanie strategiczne stanowi proces ciągły, wymagający stałego monitorowania. Przyjęty w Programie Operacyjnym system monitorowania zakłada przygotowanie dla okresu 2007-2013 trzech raportów o stanie miasta:

1. Raportu bazowego – zawierającego dane statystyczne z lat 2006 i 2007, obrazującego stan wyjściowy dla okresu programowania 2007 – 2013.
2. Raportu okresowego – który zostanie opracowany w 2011 r. i dotyczyć będzie okresu 2007 – 2010.
3. Raportu końcowego – który zostanie opracowany w 2014 r. i podsumowywać będzie całość okresu programowania 2007 – 2013.

Niniejszy „Raport o stanie miasta Bielska – Białej za rok 2007” jest raportem bazowym, obejmującym dane wyjściowe. Dopiero opracowanie kolejnych raportów umożliwi zaobserwowanie zmian i tendencji rozwojowych w poszczególnych kategoriach.

Raport stanowi zbiór danych obrazujących najważniejsze dziedziny życia w mieście. Jest bogatą bazą informacji dotyczących sytuacji wewnętrznej miasta i stanowi cenne źródło wiedzy zarówno dla społeczności lokalnej, instytucji życia publicznego, jak również dla obecnych i potencjalnych inwestorów.

Poszczególne sfery życia miasta zostały szczegółowo przedstawione w kolejnych rozdziałach raportu i obejmują następujące zagadnienia: struktura demograficzna, rynek pracy, zagospodarowanie przestrzenne, ochrona środowiska, transport i komunikacja, gospodarka komunalna, sfera przedsiębiorczości, turystyka i sport, kultura i sztuka, oświata i edukacja, mieszkalnictwo, zdrowie i opieka społeczna, bezpieczeństwo publiczne, finanse miejskie, zarządzanie samorządowe i administracja, promocja oraz współpraca zagraniczna miasta.

W celu opracowania raportu, zarządzeniem nr ON-0151/1182/08/RG Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 31 stycznia 2008 r., został powołany zespół zadaniowy oraz zespół redakcyjny.

Raport został opracowany na podstawie danych źródłowych przekazanych przez wydziały merytoryczne oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej . Posłużono się też sprawozdaniami z działalności jednostek i spółek miejskich. Skorzystano ponadto z opracowań innych urzędów administracji publicznej tj. Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie (Bank Danych Regionalnych), Urzędu Statystycznego w Katowicach, Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej.

1. Informacje ogólne

1.1 Historia, położenie oraz warunki gospodarcze

Bielsko-Biała (49° 49' 21" N, 19° 02' 5 0" E)

Powierzchnia: 125 km² (12 451 ha)

Wysokość: 262 – 1117 m n.p.m.

Ludność: 175 690 mieszkańców

(stan na 31.12.2007 r.)

Bielsko-Biała powstało 1 stycznia 1951 r. z połączenia dwóch organizmów miejskich, Bielska oraz Białej. Położone na Pogórzu Śląskim w dolinie nad rzeką Białą miasta były w przeszłości granicą wpływów Śląska i Małopolski. Bielsko-Biała stanowi historycznie ważny ośrodek przemysłowy regionu oraz kraju. Przed laty zyskało miano „miasta 100 przemysłów”.

Powierzchnia Bielska-Białej wynosi 125 km² (1,01% powierzchni województwa śląskiego). Miasto położone jest na kilkunastu wzgórzach – centrum miasta znajduje się na wysokości około 310 m n.p.m., najniższymi terenami są Stawy Komorowickie: 262 m n.p.m., a najwyższym szczyt górski Klimczok: 1117 m n.p.m. Bielsko-Biała liczy 175 690 mieszkańców i jest jednym z najlepiej rozwiniętych gospodarczo obszarów w kraju.

W układzie przestrzennym województwa śląskiego Bielsko-Biała stanowi centrum przemysłowo – handlowe, administracyjne oraz kulturalne subregionu południowego obejmującego powiat: bielski, żywiecki, cieszyński oraz miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała.

Lokalizacja Bielska-Białej na szlaku międzynarodowych kanałów transportowych (krzyżują się tu europejskie drogi: E75 biegnąca z Norwegii do Grecji oraz E462 łącząca wschodnie Czechy z południową Polską) sprzyja dynamicznemu rozwojowi miasta.

Bliskość regionalnych centrów rozwoju Śląska i Małopolski, mała odległość Bielska-Białej od granicy z Republiką Czeską i Republiką Słowacką, portów lotniczych w Ostrawie (Mošnov), Katowicach (Pyrzowice) oraz Krakowie (Balice), czynią miasto istotnym ośrodkiem rozwoju o charakterze transgranicznym.

Mapa 1. Położenie Bielska-Białej

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Bielsko-Biała jest członkiem Euroregionu Beskidy, który powstał na bazie porozumienia "Beskidy bez granic" – inicjatywy władz lokalnych miast i gmin beskidzkich polsko – słowacko – czeskiego pogranicza.

Od lat w mieście konsekwentnie realizowana jest proinwestycyjna polityka. W 2007 r. 21% wydatków budżetowych przeznaczonych zostało na realizację zadań inwestycyjnych. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w wysokich pozycjach Bielska-Białej w sporządzanych rankingach. Poziom bezrobocia w mieście jest blisko dwukrotnie niższy niż w skali kraju i wynosi 5,4% (2007 r.).

Bielsko-Biała wyróżnia się na tle innych ośrodków miejskich nie tylko dynamicznym rozwojem turystyki, ale również przemysłem opartym na wysokich technologiach. Dużym atutem miasta jest dobrze rozwinięty sektor małych i średnich przedsiębiorstw. Doskonałe położenie Bielska-Białej, dobry klimat ekonomiczny oraz proinwestycyjna polityka władz samorządowych sprawiły, że w mieście zdecydowały się inwestować liczące się zagraniczne koncerny. Do największych inwestorów zagranicznych w Bielsku-Białej należą m.in. FIAT,

General Motors, General Electric, Philips, Finnveden, Eaton, Hutchinson, Teksid, Nemak, Klingspor, Electropoli.

Na terenie Bielska-Białej w ramach podstrefy jastrzębsko – żorskiej działa Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. W sąsiedztwie Strefy, w dzielnicy Wapienica, funkcjonuje Park Przemysłowy i Usługowy oraz Beskidzki Inkubator Technologiczny. Ideą tych przedsięwzięć jest stworzenie korzystnych warunków do rozwoju lokalnej małej i średniej przedsiębiorczości, ze szczególnym uwzględnieniem branż innowacyjnych.

1.2 Struktura demograficzna

Liczba mieszkańców Bielska-Białej wg faktycznego miejsca zamieszkania, na koniec 2007 r. wynosiła 175 690 osób, przy gęstości zaludnienia 1 411 osób/km². Bielszczanie stanowią 3,77% ludności województwa śląskiego.

Ponad 52,7% ogółu mieszkańców miasta stanowią kobiety, współczynnik feminizacji (kobiety na 100 mężczyzn) wynosi 112 i jest to drugi, po Częstochowie (113), najwyższy wynik wśród miast powyżej 100 tys. mieszkańców w województwie śląskim.

Tabela 1. Liczba ludności Bielska-Białej, stan na 31.12.2007 r.*

Ogółem	175 690
Mężczyźni	82 851
Kobiety	92 839

* wg faktycznego miejsca zamieszkania

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 2. Saldo migracji ludności Bielska-Białej na tle grupy porównawczej, stan na 31.12.2007 r.

Saldo migracji na 1000 ludności *	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik
wewnętrznych i zagranicznych	-3,24	-5,39	-5,10	-3,22
zagranicznych	-0,67	-0,44	-1,1	-1,09

*Dotyczy osób na pobyt stały

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Sytuację demograficzną miasta można określić w pierwszej kolejności poprzez przyrost naturalny oraz strukturę wieku mieszkańców (wskaźnik obciążenia demograficznego).

Przyrost naturalny w Bielsku-Białej w 2007 r. był ujemny i wyniósł -0,03, należał jednak do wyższych w skali śląskich miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz średniej dla województwa (-0,83).

Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące ludności oraz ruchu naturalnego w Bielsku-Białej wg płci, stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Urodzenia żywe	1 718	829	889
Zgony, w tym:	1 724	868	856
Zgony niemowląt	8	3	5
Przyrost naturalny	-6	-39	33
Wyszczególnienie	Ilość par		
Małżeństwa	1 184		
Rozwody	492		

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 4. Współczynniki ruchu naturalnego ludności na tle grupy porównawczej, stan na 31.12.2007 r.

Na 1000 ludności	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	województwo śląskie
Małżeństwa	6,73	6,22	6,20	7,35	6,44
Urodzenia żywe	9,77	8,28	8,64	10,08	9,41
Zgony	9,80	11,50	11,44	8,58	10,24
Przyrost naturalny	-0,03	-3,21	-2,80	1,24	-0,83

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wskaźnik obciążenia demograficznego wyraża relację wielkości grupy nieprodukcyjnej (ludność w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym) do wielkości grupy produkcyjnej. Dla Bielska-Białej wskaźnik ten w 2007 r. wyniósł 52,9 i był nieznacznie wyższy od średniej dla województwa śląskiego.

Tabela 5. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Bielsku-Białej na tle grupy porównawczej, stan na 31.12.2007 r.

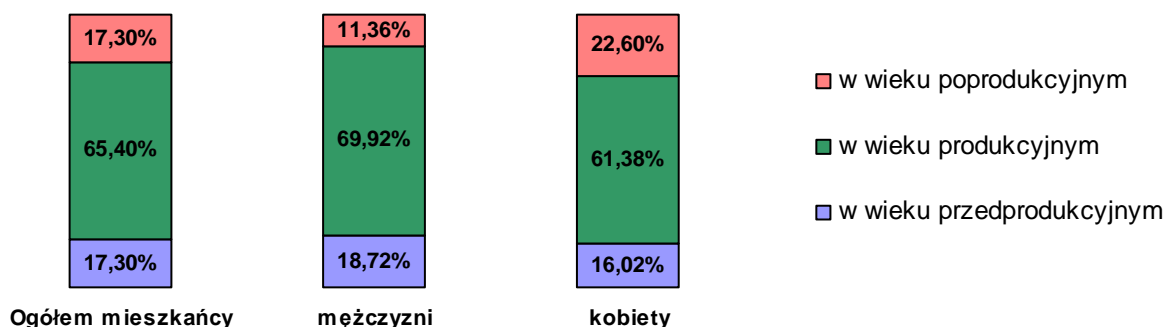
	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	województwo śląskie
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	52,9	51,7	54,3	50,4	52,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2007 r. mieszkańcy miasta w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) stanowili 65,4% ogółu bielszczan, natomiast w wieku nieprodukcyjnym: przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież w wieku 0-17 lat) i poprodukcyjnym (mężczyźni

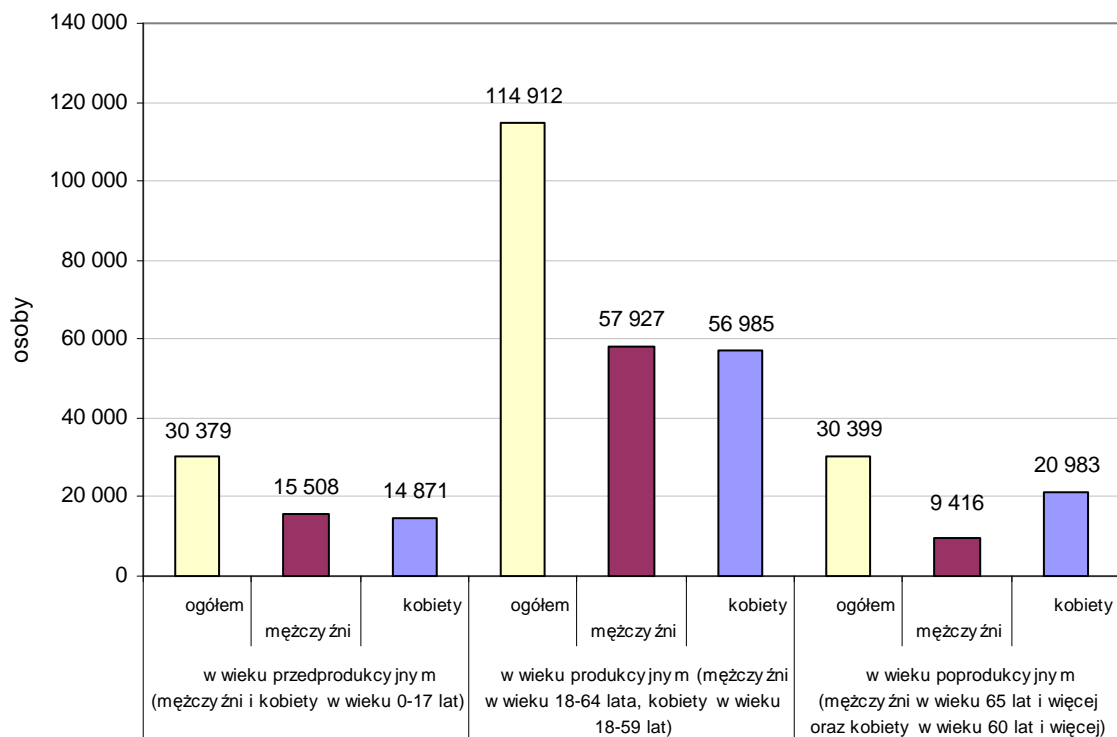
w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) stanowili 34,6% populacji ogółem. Analiza struktury ludności według biologicznych i ekonomicznych grup wieku wskazuje na przewagę kobiet w grupie wieku nieprodukcyjnego (o 8,54% więcej niż mężczyzn).

Wykres 1. Ludność Bielska-Białej wg ekonomicznych grup wieku oraz płci, stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

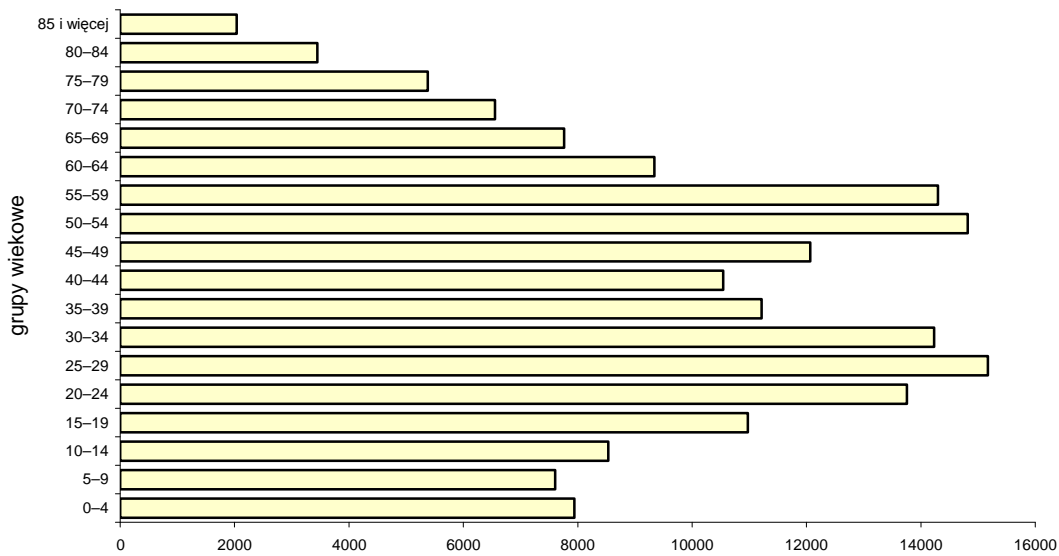
Wykres 2. Ludność Bielska-Białej wg ekonomicznych grup wieku oraz płci, stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Największą grupę mieszkańców Bielska-Białej stanowią osoby pomiędzy 25-29 oraz 50-54 rokiem życia.

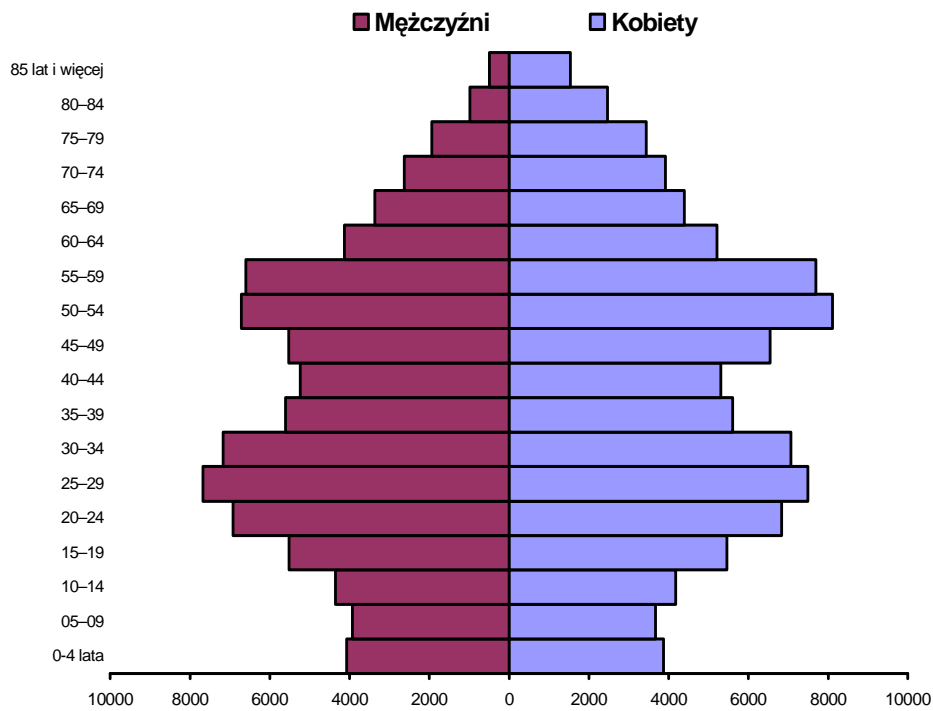
Wykres 3. Ludność Bielska-Białej wg grup wieku, stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analiza ludności Bielska-Białej według płci i grup wieku wykazuje nadwyżkę kobiet w grupach wieku 35 lat i więcej, rozwarstwienie następuje progresywnie wraz ze wzrostem grup wieku.

Wykres 4. Piramida wieku mieszkańców Bielska-Białej, stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

2. Gospodarka

Bielsko-Biała stanowi historycznie ważny ośrodek przemysłowy regionu oraz kraju, przed laty zyskało miano „miasta 100 przemysłów”. W XIX w., wraz z rewolucją przemysłową, oba miasta weszły w okres dynamicznego rozwoju gospodarczego – stały się nowoczesnymi ośrodkami przemysłowymi, tworząc z czasem zwarty organizm gospodarczy, a od 1951 r. także jeden organizm administracyjny. Po II wojnie światowej Bielsko-Biała było jednym z największych w kraju ośrodków przemysłu samochodowego oraz elektromaszynowego. Procesy transformacji systemowej w kraju po 1989 r. doprowadziły do kryzysu w wielu branżach gospodarki oraz upadku licznych zakładów, skutki tego znacząco odczuło także Bielsko-Biała, w którym dominował przemysł włókienniczy oraz samochodowy. Polepszająca się koniunktura gospodarcza oraz wejście Polski do UE przyczyniły się do ponownego rozwoju handlu, przemysłu oraz usług w mieście.

Obecnie Bielsko-Biała jest jednym z najlepiej rozwijających się gospodarczo miast Polski oraz znaczącym centrum produkcyjno – handlowo – turystycznym na południu kraju.

Doskonałe położenie geograficzne, dobry klimat ekonomiczny oraz proinwestycyjna polityka władz miasta sprawiły, że zdecydowały się tutaj inwestować wielkie, światowe koncerny. Do największych firm działających w mieście należy zaliczyć: Fiat Auto Poland S.A., FIAT-GM POWERTRAIN POLSKA Sp. z o.o., Nemark Poland Sp. z o.o., EATON Automotive Systems Sp. z o.o., Finnveden Polska S.A., Adler Polska Sp. z o.o., Cooper-Standard Automotive Polska Sp. z o.o., Magneti Marelli Suspension Systems Bielsko Sp. z o.o., Techmex S.A., GE Power Controls Sp. z o.o., Hutchinson Poland Sp. z o.o., „PHILIPS Lighting Bielsko” Sp. z o.o., "ELECTROPOLI-GALWANOTECHNIKA" Sp. z o.o., Avio Polska Sp. z o. o. i inne.

W Bielsku-Białej zlokalizowane są liczne firmy sektora usług, w szczególności rozwinięta jest branża usług finansowych – 57 oddziałów krajowych oraz zagranicznych banków, 37 firm ubezpieczeniowych, 9 domów maklerskich i inwestycyjnych. Główny pasaż handlowy miasta stanowi ul. 11 listopada, gdzie zlokalizowane są placówki handlowo – usługowe, finansowe, gastronomiczne oraz Centrum Handlowo – Rozrywkowe SFERA. Zamożność społeczeństwa i jego potencjał nabywczy przyczyniły się do powstania na terenie miasta licznych sklepów wielkopowierzchniowych i centrów handlowych. W Bielsku-Białej otworzyły swoje placówki sieci handlowe: Makro Cash and Carry, Tesco, Auchan, Leroy Merlin, Carrefour, Kaufland, Castorama.

2.1 Charakterystyka sfery gospodarczej

W Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2007 r. w rejestrze REGON zarejestrowanych było 23 368 podmiotów gospodarki narodowej. Zdecydowaną większość (22 605) tj. 96,7% ogólnej liczby podmiotów skupiał sektor prywatny.

Tabela 6. Podmioty zarejestrowane w systemie REGON wg sektorów własności w 2007 r.

Sektor własności	Liczba przedsiębiorstw
Sektor publiczny	763
Sektor prywatny	22 605
Ogółem	23 368

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

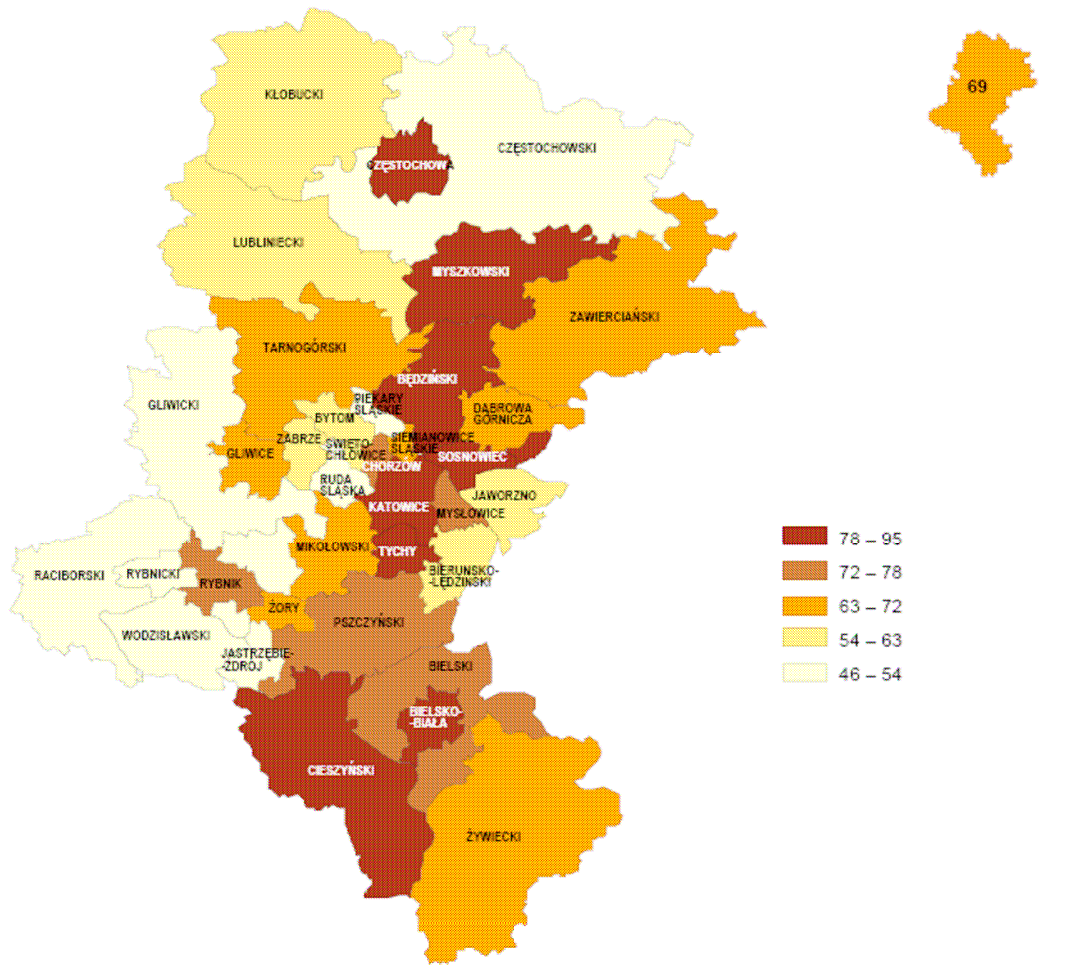
Bielsko-Biała w 2007 r. miało najwyższy wśród śląskich powiatów i miast na prawach powiatu wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 ludności ogółem: 95 oraz wskaźnik podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych na 1 000 ludności: 9,4. Również wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1 000 ludności ogółem był w Bielsku-Białej bardzo wysoki i wyniósł 133, co uplasowało miasto na drugiej pozycji po Katowicach (137) wśród śląskich powiatów i miast na prawach powiatu (średnia dla województwa śląskiego: 91).

Tabela 7. Podmioty gospodarki narodowej w Bielsku-Białej zarejestrowane w systemie REGON w 2007 r. na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik
Podmioty gospodarcze ogółem (w tys.):	23,4	24,9	42,8	13,0
- sektor publiczny	0,8	0,4	1,6	0,3
- sektor prywatny	22,6	24,4	41,2	12,7
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	16,8	19,3	28,5	10,2
Podmioty gospodarcze ogółem - na 1000 ludności	133	103	137	92
Podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane - na 1 000 ludności	9,4	8,8	7,9	6,0
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą - na 1000 ludności	95	80	91	72

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Mapa 2. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności wg powiatów województwa śląskiego, stan na 30.09.2007 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 8. Podmioty gospodarcze w Bielsku-Białej wg liczby zatrudnionych w 2007 r.

Liczba zatrudnionych	Liczba przedsiębiorstw
0-9	22 050
10-49	1 041
50-249	218
250-999	52
ponad 1000	7
Ogółem	23 368

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 9. Struktura podmiotów gospodarki narodowej ze względu na formę organizacyjno – prawną według REGON w Bielsku-Białej w 2007 r.

Forma prawna	Liczba podmiotów	
	Zarejestrowane, stan na 31.12.2007 r.	Nowo zarejestrowane w 2007 r.
Ogółem	23 368	
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem, w tym:	763	5
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	271	2
przedsiębiorstwa państwowe	7	0
spółki handlowe	45	1
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	4	0
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem, w tym:	22 605	1 642
osoby fizyczne prowadzące działalność	16 824	1 333
spółki handlowe	2 110	122
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	464	35
spółdzielnie	70	0
fundacje	67	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	424	26

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Najwyższy udział w ogólnej liczbie podmiotów działających w mieście (31 %) stanowi branża obejmująca handel hurtowy i detaliczny, naprawę pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego. Kolejne miejsce co do liczebności zajmują firmy z branży obejmującej obsługę nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Widoczną część ogółu stanowią podmioty należące do branży przetwórstwa przemysłowego oraz budownictwa.

Tabela 10. Podmioty zarejestrowane w systemie REGON według branż PKD w Bielsku-Białej, stan na 31.12. 2007 r.

Branża	Liczba podmiotów		
	Sektor publiczny	Sektor prywatny	Ogółem
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	5	7 266	7 271
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	430	3 849	4 279
Przetwórstwo przemysłowe	21	2 542	2 563
Budownictwo	9	2 373	2 382
Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	18	1 714	1 732
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	5	1 564	1 569

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	30	1 115	1 145
Pośrednictwo finansowe	0	939	939
Hotele i restauracje	4	641	645
Edukacja	202	405	607
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2	169	171
Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	35	18	53
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	2	7	9
Górnictwo	0	2	2
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	1	1
Razem	763	22 605	23 368

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 11. Nakłady inwestycyjne w bielskich przedsiębiorstwach (powyżej 9 pracujących) w 2006 r., na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik
W milionach złotych	900,1	499,0	1557,0	409,4
Dochody na 1 mieszkańca w zł	2 864	2 658	3 385	3 227
Wydatki w milionach złotych w tym inwestycyjne	494,1 86,5	694,9 166,3	1072,3 303,8	466,5 160,3
Wydatki na 1 mieszkańca w zł	2 797	2 823	3 394	3 300

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 12. Przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w wybranych sekcjach PKD sektora przedsiębiorstw w Bielsku-Białej w 2007 r.*

Wyszczególnienie	Wielkość przychodów (w tys. zł)	Dynamika
	2007 r.	2006 r. = 100
Ogółem , w tym:	22 621 941	116,8
Przetwórstwo przemysłowe	20 517 591	116,3
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	749 498	136,0
Budownictwo	455 869	118,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	300 132	121,5
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	252 542	105,5
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	215 579	120,5
Hotele i restauracje	8 803	33,2

* dane dotyczą jednostek prowadzących księgi rachunkowe, o pracujących powyżej 9 osób.

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 13. Udział wybranych sekcji PKD w całkowitych przychodach ze sprzedaży wyrobów i usług sektora przedsiębiorstw w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	%
Przetwórstwo przemysłowe	90,70
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	3,31
Budownictwo	2,02
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1,33
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	1,12
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	0,95
Hotele i restauracje	0,04

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

2.2 Lokalne inicjatywy gospodarcze

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE) powołana została Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 1996 r. na okres 20 lat tj. do 8 sierpnia 2016 r. – w celu wsparcia i przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych oraz tworzenia nowych miejsc pracy w województwie śląskim. Strefa obejmuje obszar blisko 1190 ha, podzielona jest na cztery podstrefy: gliwicką, sosnowiecko-dąbrowską, tyską oraz jastrzębsko-żorską, w skład której wchodzi tereny położone w Bielsku-Białej.

Władze Bielska-Białej widząc potrzebę rozwoju miasta oraz wspierania przedsiębiorczości podjęły w 1999 r. decyzję o objęciu wybranych terenów miasta obszarem KSSE. Zezwolenie na prowadzenie działalności na terenach KSSE w Bielsku-Białej uzyskało 14 firm, z czego 5 nie zrealizowało jeszcze zaplanowanych inwestycji. Firmy obecnie działające zatrudniają łącznie 2870 pracowników. KSSE w Bielsku-Białej zajmuje 55,2 ha i obejmuje 4 obszary:

Tabela 14. Inwestorzy na bielskich terenach jastrzębsko – żorskiej podstrefy KSSE, stan na 2008 r.

Teren (powierzchnia)	Data włączenia do strefy	Lokalizacja	Firma	Branża
Fiat Auto Poland S.A. (ok. 27,5 ha)	2000 r.	Budynki i hale produkcyjne należące do Fiat Auto Poland S.A w dzielnicy Dolne Przedmieście, Komorowice Śląskie, Stare Bielsko	Fiat-GM POWERTRAIN POLSKA Sp. z o.o.	motoryzacja – silniki
			Zakład Usług Technicznych "GALWANO-TECHNIKA I" Sp. z o.o.	motoryzacja
			Avio Polska Sp. z o.o.	lotnicza – turbiny do samolotów
			Cornaglia Poland Sp. z o.o.	motoryzacja - akcesoria
			Fiat Services Polska Sp. z o.o.	usługi przetwarzania danych
			Henkel Polska Sp. z o.o.	chemiczna – powłoki uszczelniające
			Magneti Marelli Suspension Systems Bielsko Sp. z o.o.	motoryzacja
Bielsko-Biała Wapienica (ok. 10,9 ha)	2001 r.	Teren w pn.-zach. części Bielska-Białej w dzielnicy Wapienica	EATON Automotive Systems Sp. z o.o.	motoryzacja – zawory i popychacze
Bielsko-Biała Komorowice Krakowskie (ok. 13,7 ha)	2005 r.	Teren w północnej części Bielska-Białej w dzielnicy Komorowice Krakowskie	Vertex Polska Sp. z o.o.	Budowlana – produkcja rolet, bram, markiz, okien
			Bazaltex Sp. z o.o.	Budowlana – produkcja betonowej kostki brukowej i galanterii betonowej
			Takoni Sp. z o.o.	metalowo – gumowa
			Makita Sp. z o.o.	motoryzacja – produkcja silników elektrycznych i elektronarzędzi profesjonalnych
			Bobrek Aluminium Sp. z o.o.	metalowa – produkcja aluminium i wyrobów z aluminium
Bielsko-Biała Lipnik (ok. 3,1 ha)	2006 r.	Tereny w pn.-wsch. części Bielska-Białej w dzielnicy Lipnik	Cooper-Standard Automotive Sp. z o.o.	motoryzacja

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Wśród inwestorów na bielskich terenach jastrzębsko – żorskiej podstrefy KSSE dominują przedstawiciele branży motoryzacyjnej.

Park Przemysłowy i Usługowy

W 1999 r. Urząd Miejski w Bielsku-Białej we współpracy z Agencją Rozwoju Regionalnego S.A. opracował koncepcję utworzenia Parku Przemysłowego i Usługowego. W 2000 r. projekt utworzenia Parku otrzymał dofinansowanie z programu Phare 2000 SSG "Wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw przez działania związane z uzbrojeniem terenów

pod ich działalność na restrukturyzowanych obszarach województwa śląskiego". Celem przedsięwzięcia było stworzenie, przy współpracy z jednostkami naukowo – badawczymi oraz jednostkami świadczącymi usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, wielofunkcyjnego terenu aktywności gospodarczej.

Park Przemysłowy i Usługowy w Bielsku-Białej o powierzchni 5,12 ha położony jest przy drodze ekspresowej Katowice – Cieszyn. Funkcję zarządzającego terenem pełni Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. Na terenie Parku swoje siedziby mają:

- Hutchinson Polska Sp. z o.o. – wiodący inwestor w Parku, realizuje elementy klimatyzacyjne dla przemysłu motoryzacyjnego, zatrudnienie w firmie na koniec 2007 r. wyniosło 376 osób,
- Beskidzki Inkubator Technologiczny – należący do Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., skupiający 35 podmiotów gospodarczych zatrudniających ok. 95 osób,
- Multiform Dariusz Krywult – firma działająca w branży budowlanej i motoryzacyjnej. W wybudowanej hali produkcyjnej uruchomiona została produkcja części dla przemysłu motoryzacyjnego. Przedsiębiorca zatrudnia 65 osób,
- TI Poland – firma produkująca komponenty dla przemysłu motoryzacyjnego (przewody hamulcowe, gaźniki itp.), zatrudnia 289 osób.

Beskidzki Inkubator Technologiczny

Na terenie Parku Przemysłowego i Usługowego w Bielsku-Białej ma swoją siedzibę Beskidzki Inkubator Technologiczny (BIT), który powstał dzięki współpracy Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz Akademii Techniczno – Humanistycznej.

Projekt otrzymał dofinansowanie z Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw Działanie 1.3 "Tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm". Wartość projektu wyniosła 14 mln zł i objęła wybudowanie na terenie Parku Przemysłowego i Usługowego budynku biurowego o powierzchni użytkowej 3 660 m² (ul. I Dywizji Pancерnej 45) oraz modernizację budynku produkcyjnego o powierzchni 2550 m² (ul. Cieszyńska 365). Powstanie BIT miało na celu:

- stworzenie dogodnych warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorstw wykorzystujących nowoczesne technologie,
- stworzenie optymalnych warunków dla transferu wiedzy z ośrodków akademickich do przedsiębiorstw,
- ułatwienie dostępu do laboratoriów i bibliotek lokalnej instytucji naukowej o profilu technicznym,

- doradztwo biznesowe oraz promocję firm działających w Inkubatorze.

W ramach BIT-u działa Beskidzkie Centrum Innowacji i Transferu Technologii, którego zadaniem jest:

- tworzenie warunków synergii między światem nauki a biznesem,
- transfer technologii i innowacji,
- pomoc małym średnim przedsiębiorstwom w przystosowaniu do działań w warunkach otwartego rynku,
- doradztwo w zakresie finansowania projektów naukowo – badawczych,
- kojarzenie partnerów w kraju i za granicą.

W obiektach BIT swoją siedzibę znalazło 35 firm (łącznie zatrudnienie 95 osób) działających m.in. w takich sektorach jak: informatyka, automatyka kolejowa, projektowanie i budownictwo przemysłowe, nowoczesne technologie w lakiernictwie, usługi doradczo – finansowe. Firmy ulokowane w BIT mają zapewnione optymalne warunki rozwoju dzięki systemowi preferencyjnych stawek czynszowych za wynajem powierzchni, szerokiemu dostępowi do usług recepcyjno – biurowych oraz usług doradczych i szkoleniowych. BIT posiada również nowoczesne Centrum Szkoleniowo – Konferencyjne dysponujące 150 miejscami wraz z zapleczem socjalnym.

2.3 Instytucje wsparcia rozwoju przedsiębiorczości

Na warunki gospodarcze w mieście mają wpływ nie tylko atrakcyjne położenie, wykwalifikowane zasoby kapitału ludzkiego, ale również poziom rozwoju sfery otoczenia biznesu. Rozwojowi przedsiębiorczości w Bielsku-Białej służą następujące instytucje i organizacje:

Tabela 15. Instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości w Bielsku-Białej

Instytucja	Zakres działalności
<p>Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. ul. Cieszyńska 365</p>	<ul style="list-style-type: none"> - promocja regionu i jego potencjału gospodarczego, - kompleksowa pomoc dla małych i średnich firm w ramach Krajowego Systemu Usług dla MSP, w tym profesjonalne doradztwo techniczne, organizacyjne, ekonomiczno-finansowe, prawne, marketing, organizowanie szkoleń, seminariów, - działalność związaną pozyskiwaniem środków finansowych z Unii Europejskiej, - działalność konsultingowa, - działalność szkoleniowa, - działalność wydawnicza, - działania w ramach rozwoju współpracy transgranicznej pomiędzy Polską, Republiką Czeską a Republiką Słowacką, - pozyskiwanie, zarządzanie i obrót nieruchomościami.

<p>Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. ul. Cieszyńska 367</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie poręczeń mikro, małym i średnim przedsiębiorcom z terenu Bielsko-Biała oraz powiatu bielskiego w celu ułatwienia im dostępu do pożyczek i kredytów
<p>Regionalna Izba Handlu i Przemysłu ul. Wzgórze 19</p>	<ul style="list-style-type: none"> - usługi szkoleniowe (szkolenia zamknięte i otwarte: ogólne, specjalistyczne, branżowe), - informacja gospodarcza (administracyjno-prawne aspekty działalności gospodarczej, targi, wystawy i inne wydarzenia gospodarcze, wyszukiwanie partnerów gospodarczych, wywiadownia gospodarcza - raporty o firmach, organizacja misji gospodarczych), - usługi informacyjne udzielane w ramach Punktu Konsultacyjnego (m.in. informacje nt. programów pomocy publicznej dla przedsiębiorców i innych źródeł finansowania, zasad sporządzania wniosków o pomoc publiczną i finansowania działalności gospodarczej z innych źródeł), - usługi doradcze (rozpoczynanie działalności gospodarczej, marketing, promocja, public relations, zarządzanie jakością, zarządzanie zasobami ludzkimi), - legalizacja dokumentów w obrocie międzynarodowym,
<p>Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości ul. Cieszyńska 367:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Ośrodek Wspierania Przedsiębiorczości ➢ Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości ➢ Inkubator Przedsiębiorczości ➢ Punkt Konsultacyjno – Doradczy 	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja szkoleń, doradztwo i indywidualne konsultacje, - udzielanie pożyczek na podjęcie lub rozwój działalności gospodarczej; (pożyczki dla MŚP, osób bezrobotnych oraz osób zagrożonych zwolnieniami grupowymi), - usługi wspierające biznes, promowanie przedsiębiorczości, - doradztwo związane z administracyjno-prawnymi aspektami prowadzenia działalności, - informacja o dostępnej na rynku ofercie banków oraz innych instytucji finansowych, - wynajem pomieszczeń po preferencyjnych stawkach czynszu,
<p>Beskidzka Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości ul. 3 Maja 13</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szkolenia uczniów w zakresie rzemiosła, - organizacja targów, promocja, - współpraca z zagranicą,
<p>Cech Rzemiosł Metalowych i Małej Przedsiębiorczości ul. Stojałowskiego 46</p>	<p>Cechy zrzeszają rzemieślników określonych branż i prowadzą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szkolenia uczniów, - udzielają porad i informacji zawodowych, - świadczą pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych, - prowadzą hurtownie zaopatrzenia rzemiosła,
<p>Cech Rzemiosł Różnych i Małej Przedsiębiorczości ul. Stojałowskiego 48</p>	
<p>Cech Rzemiosł Spożywczych i Małej Przedsiębiorczości ul. Bazaltowa 20</p>	
<p>Inicjatywa Mikro ul. Browarna 2</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jako formy aktywnego przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju lokalnego, - doradztwo dla małych firm,
<p>Beskidzka Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT ul. 3 maja 10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - edukacja, ekspertyzy, - doradztwo dla MSP, - szkolenia, sympozja, - usługi techniczne,

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

2.4 Targi i imprezy handlowe

Do kalendarza prestiżowych krajowych imprez handlowych na trwałe weszły już organizowane w Bielsku-Białej targi i wystawy – Międzynarodowe Energetyczne Targi Bielskie ENERGETAB, Sympozjum „Systemy Informatyczne w Energetyce” i Targi INFOENERGETAB. Cieszą się one dużą popularnością i uznaniem w branży. Organizatorem targów jest należący do Gminy Bielsko-Biała – ZIAD Bielsko-Biała S.A.

Ponadto liczące się imprezy targowe i wystawiennicze organizuje w mieście Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA" – Targi Edukacyjne, Targi Budownictwa i Mieszkań, Targi Technik Grzewczych i Instalacyjnych "INSTAL-SYSTEM".

Tabela 16. Targi i imprezy handlowe w Bielsku-Białej w 2007 r.

Nazwa	Termin	Organizator	Wystawcy/branża
V Targi Edukacyjne	31.01 – 02.02	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	100 wystawców w tym uczelnie wyższe, szkoły średnie i policealne, szkoły językowe, ośrodki szkoleniowe, wydawnictwa i szereg innych związanych z działalnością edukacyjną.
Sympozjum „Systemy Informatyczne w Energetyce” i Targi INFOENERGETAB	01 – 02.03	ZIAD Bielsko-Biała S.A.	firmy branży energetycznej, uczelnie, instytuty, firmy świadczące usługi w zakresie informatyki, automatyki, aparatury i techniki pomiarowej, telekomunikacji, banki, gminy
XXXI Targi Budownictwa "TWÓJ DOM 2007"	27 – 29.04	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	70 wystawców z branży budownictwa i wyposażenia wnętrz - stolarka budowlana, chemia i materiały pochodne, materiały wykończeniowe, pokrycia i konstrukcje dachowe, materiały wyposażenia wnętrz, kotły, piece, czysta energia: odnawialne źródła energii, energia słoneczna
XXXII Targi Budownictwa i Mieszkań "LOKUM 2007"	07 – 09.09	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	około 150 firm budowlanych w tym ok. 30 firm deweloperskich i agencji nieruchomości
IX Targi Technik Grzewczych i Instalacyjnych "INSTAL-SYSTEM 2007"	07 – 09.09	Biuro Promocji i Wystaw "ASTRA"	systemy ogrzewania, klimatyzacji, instalacyjne i elektryczne, kominki, ekologiczne oczyszczalnie ścieków oraz zabezpieczenia i monitoring oraz propozycje finansowania inwestycji przez banki
XX Międzynarodowe Energetyczne Targi Bielskie ENERGETAB	11 – 13.09	ZIAD Bielsko-Biała S.A.	urządzenia, aparaty, maszyny i technologie służące do wytwarzania, przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

2.5 Nagrody Prezydenta Miasta w konkursie Firma Roku – Kobuzy 2007

Organizatorem corocznego konkursu honorującego najbardziej prężne bielskie przedsiębiorstwa – Firma Roku jest Prezydent Miasta, a w jego imieniu Wydział Promocji Urzędu Miejskiego przy współudziale Regionalnej Izby Handlu i Przemysłu. Powołana kapituła konkursu rozpatruje złożone wnioski – do konkursu mogą stanąć firmy i podmioty gospodarcze zarejestrowane na terenie Bielska-Białej.

Przedsiębiorstwa oceniane są według takich kryteriów jak: wartość zysku netto, wartość eksportu, wartość inwestycji do wartości sprzedaży, wartość zysku netto do zatrudnienia, średnia płac w przedsiębiorstwie, wzrost zatrudnienia, podejmowana na rzecz miasta działalność sponsoringowa i promocyjna, a także działania proekologiczne. Istotnym jest, by firmy nie zalegały z płatnościami, liczą się również posiadane certyfikaty, tradycja firmy.

W XII edycji konkursu tytuł Firma Roku 2007 i statuetkę Kobuza zdobyła Jantar Sp. z o.o. za stworzenie pierwszego w Polsce systemu do automatycznej identyfikacji produkcji i logistyki. Nominowanymi do nagrody prócz zwycięzcy były: FIAT-GM POWERTRAIN POLSKA Sp. z o.o., PPHU AXIOM Sp. z o.o. oraz Systemy Informatyczne Rekord Sp. z o.o. Nagrodę specjalną Kobuza 2007 otrzymała firma Axiom Sp. z o.o. za dynamiczny rozwój w okresie 20 lat oraz wypracowanie znaczącej pozycji na rynku.

W minionych latach laureatami konkursu Firma Roku zostały m.in. Fiat Auto Poland S.A., FIAT-GM POWERTRAIN POLSKA Sp. z o.o., Techmex S.A., AQUA S.A., GV Gruppo Viola, Klingspor Sp. z o.o., Avio Polska Sp. z o.o.

2.6 Bielskie przedsiębiorstwa w ogólnopolskich rankingach

Lista 2000 polskich przedsiębiorstw wg "Rzeczpospolitej" – edycja 2008

W opublikowanym 31 października 2008 r. ogólnopolskim rankingu "Rzeczpospolitej": Lista 2000 największych polskich przedsiębiorstw, prezentującym wyniki za 2007 r., znalazło się 21 firm z Bielska-Białej. Najwyższą pozycję (podobnie jak w roku minionym) zajął Fiat Auto Poland S.A., który sklasyfikowany został na 8 miejscu (wzrost o 1 lokatę w stosunku do roku poprzedniego). Na 40 miejscu znalazł się FIAT-GM POWERTRAIN POLSKA Sp. z o.o. (spadek o 3 pozycje w stosunku do roku poprzedniego).

„Rzeczpospolita” przedstawiła również 16 zestawień szczegółowych. W grupie „Najwięcej inwestujący z Listy 2000” na miejscu 8 znalazła się Aqua S.A. (wskaźnik inwestycji; 80,0). Spółka została sklasyfikowana również w zestawieniu „Najbardziej rentowni – EBITDA

z Listy 2000” zajmując 28 miejsce (rentowność EBITDA: 43,0). W wykazie „Najwięksi inwestorzy z Listy 2000” na miejscu 12 znalazł się Fiat Auto Poland S.A. (inwestycje w 2007 r. 962 831 tys. zł.). Spółka uplasowała się także w zestawieniu „Największe zyski” zajmując 24 miejsce (zysk netto w 2007 r.: 349 335 tys. zł.). W grupie „Najszybciej rosnący w 2007 r.” na miejscu 28 znalazło się Magneti Marelli Suspension System Bielsko Sp. z o.o. oraz na miejscu 29: Ingest Facility Polska Sp. z o.o. Także w zestawieniu „Najwięksi eksporterzy na Liście 2000” znalazły się przedsiębiorstwa z Bielska-Białej: Marbet Sp. z o.o. uplasował się na 21 miejscu (udział eksportu w proc.: 87,0), natomiast na miejscu 35 znalazł się TI Poland Sp. z o.o. (udział eksportu w proc.: 76,0).

Lista 500 największych polskich firm wg "Rzeczpospolitej" – edycja 2007

Dziennik "Rzeczpospolita" 25 kwietnia 2007 r. przedstawił listę 500 największych polskich firm. W zestawieniu znalazły się 3 bielskie przedsiębiorstwa. Na miejscu 9 (wzrost o 1 lokatę) uplasował się Fiat Auto Poland S.A., na miejscu 40 (spadek o 3 pozycje) FIAT-GM „POWERTRAIN POLSKA” Sp. z o.o. oraz na miejscu 493 (spadek o 10 pozycji) Techmex S.A.

Gazete Biznesu wg "Puls Biznesu" – edycja 2007

Po raz siódmy firma Coface Poland przygotowała dla „Pulsu Biznesu” zestawienie najbardziej dynamicznie rozwijających się firm w Polsce. Tytuł Gazeli Biznesu 2007 przypadł 3795 przedsiębiorstwom, wśród których znalazły się 484 firmy z województwa śląskiego, w tym aż 51 przedsiębiorstw z Bielska-Białej. Liderem wśród bielskich firm został producent stolarki aluminiowej – Metalplast Stolarka Sp. Z o.o. (316 miejsce w kraju i 44 w województwie śląskim). Kolejne miejsce zajęła firma zajmująca się handlem elementami hydrauliki siłowej i usługami naprawczo produkcyjnymi: Zakład Naprawczo – Produkcyjny Hydrauliki Siłowej HYDRO Sp. z o.o. (335 miejsce w kraju i 46 w województwie śląskim). Wysoką pozycję w rankingu uzyskał również Klingspor Sp. z o.o. (440 miejsce w kraju, 56 w województwie śląskim).

2.7 Atrakcyjność miasta dla biznesu

W I kwartale 2008 r. prestiżowy magazyn ekonomiczny "Forbes" opublikował ranking najatrakcyjniejszych miast dla biznesu, będący wynikiem analizy atrakcyjności inwestycyjnej polskich miast w 2007 r. O wynikach w rankingu decydowała głównie liczba nowo rejestrowanych spółek prawa handlowego na przestrzeni ostatnich pięciu lat (pomniejszona o liczbę upadłości i likwidacji) oraz obecności w mieście tzw. Diamentów Forbesa – firm nagrodzonych za dynamiczny rozwój, najwyższe zyski i duże inwestycje w aktywach trwałych, takich jak linie produkcyjne czy nieruchomości. W procesie badawczym miasta zostały podzielone na 3 grupy ze względu na liczbę mieszkańców: do 100 tys., od 100 do 300 tys. oraz powyżej 300 tys. Wyniki posłużyły to stworzenia 3 kategorii:

- miast najatrakcyjniejszych dla biznesu,
- miast najatrakcyjniejszych dla kapitału zagranicznego,
- liderów 2007

W przedziale miast od 100 do 300 tys. mieszkańców, Bielsko-Biała zajęło wysokie – drugie miejsce (po Gdyni) w kategorii „miasta najatrakcyjniejsze dla biznesu”, jest to awans o dwie pozycje w stosunku do roku poprzedniego. W kategorii „miasta najatrakcyjniejsze dla kapitału zagranicznego” zwyciężyła również Gdynia, a na drugim miejscu uplasowało się Bielsko-Biała, utrzymując pozycję z poprzedniego rankingu. W zestawieniu „liderzy 2007” biorącym pod uwagę wzrost liczby nowo rejestrowanych spółek prawa handlowego w 2007 r. w stosunku do 2006 r. w procentach, Bielsko-Biała zajęło 14 miejsce.

3. Rynek pracy

Przeciętne zatrudnienie w Bielsku-Białej w 2007 r. wyniosło 63 693 osoby, z czego w sektorze przedsiębiorstw pracowało 76,66% zatrudnionych (48 830 osób). W całkowitym zatrudnieniu sektora przedsiębiorstw największy udział miały sekcje PKD: przetwórstwo przemysłowe (61,8%), handel hurtowy i detaliczny (14,3%) oraz obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (13,1%).

Tabela 17. Przeciętne zatrudnienie w wybranych sekcjach PKD oraz w sektorze przedsiębiorstw w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba zatrudnionych
Ogółem w tym: SEKTOR PRZESIEBIORSTW	63 693 48 830
Przetwórstwo przemysłowe	29 789
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	7 353
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	7 051
Edukacja	5 155
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	3 844
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	3 488
Budownictwo	1 963
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1 367
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	1 252
Pośrednictwo finansowe	873
Hotele i restauracje	476
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	118

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 18. Pracujący wg sektorów gospodarki w Bielsku-Białej na tle grupy porównawczej, stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektory gospodarki			
		Przemysł i budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo
Bielsko-Biała	65 830	29 210	23 196	12 922	502
Częstochowa	79 072	33 826	25 846	18 592	808
Katowice	158 274	44 104	78 045	35 678	447
Rybnik	39 958	17 351	13 419	8 727	461
Województwo śląskie	1 225 513	516 262	382 260	257 395	69 596

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 19. Udział wybranych sekcji PKD w całkowitym zatrudnieniu sektora przedsiębiorstw w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	%
Przetwórstwo przemysłowe	61,8
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	14,3
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	13,1
Budownictwo	4,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	2,5
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	1,7
Hotele i restauracje	0,8

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

Tabela 20. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podziale na sektor publiczny i prywatny oraz sekcje PKD w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Miesięczne wynagrodzenie w zł
Ogółem	2 781,24
- SEKTOR PUBLICZNY	2 876,66
- SEKTOR PRYWATNY	2 748,63
Pośrednictwo finansowe	4 567,40
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	3 870,78
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	3 359,11
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	3 301,01
Przetwórstwo przemysłowe	2 938,30
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2 824,59
Edukacja	2 723,06
Budownictwo	2 693,64
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	2 596,20
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	2 435,11
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	2 309,24
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	2 221,86
Hotele i restauracje	1 497,79

Źródło: Urząd Statystyczny w Katowicach

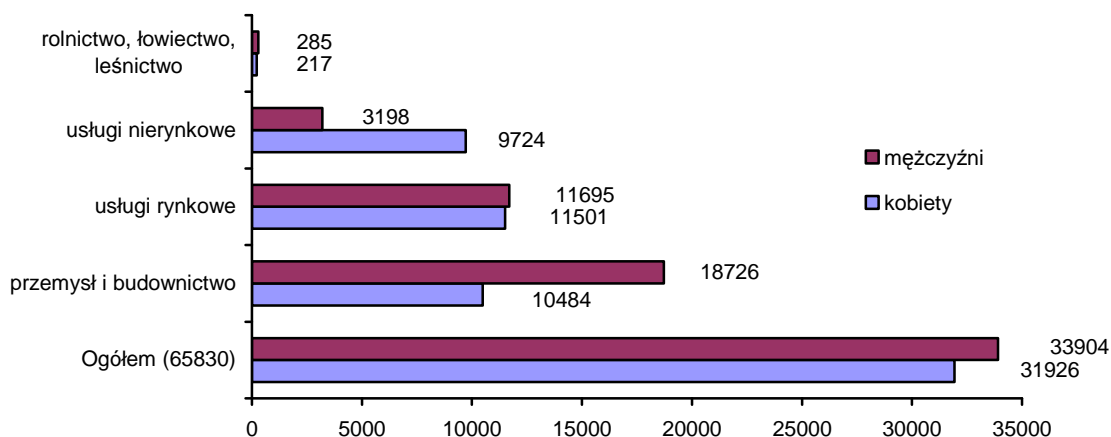
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Bielsku-Białej w 2007 r. wynosiło 2781,24 zł., co w relacji do średniej krajowej (Polska=100%) stanowiło 97%.

Tabela 21. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Bielsku-Białej w 2007 r. na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie		Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	Woj. śląskie
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	zł	2 781,24	2 517, 31	3 727, 38	2 648, 18	2 933, 32
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	%	97	87,8	130,1	92,4	102,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

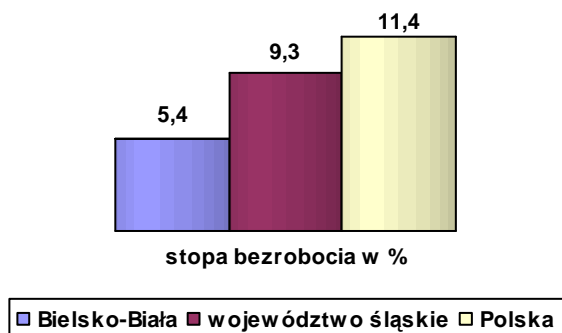
Wykres 5. Pracujący wg. sektorów oraz płci w Bielsku-Białej, stan na 31.12.2007 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

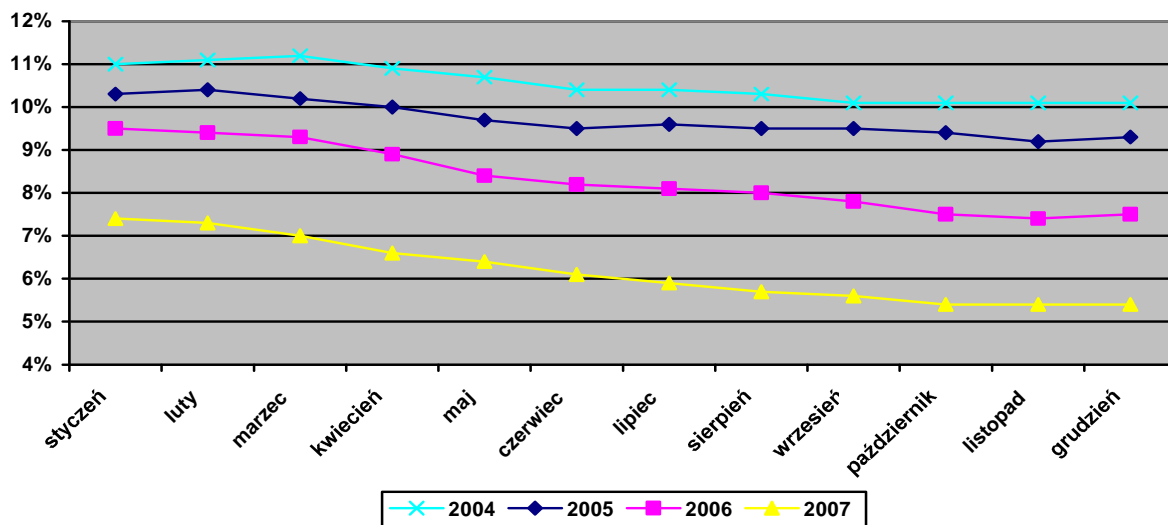
Stopa bezrobocia rejestrowanego w Bielsku-Białej wyniosła na koniec 2007 r. 5,4 %, co w porównaniu z 2006 r. oznacza spadek o 2,1 %. Stanowi to stałą, spadkową tendencję obserwowaną od kilku lat.

Wykres 6. Poziom bezrobocia w Bielsku-Białej w 2007 r. na tle grupy porównawczej

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

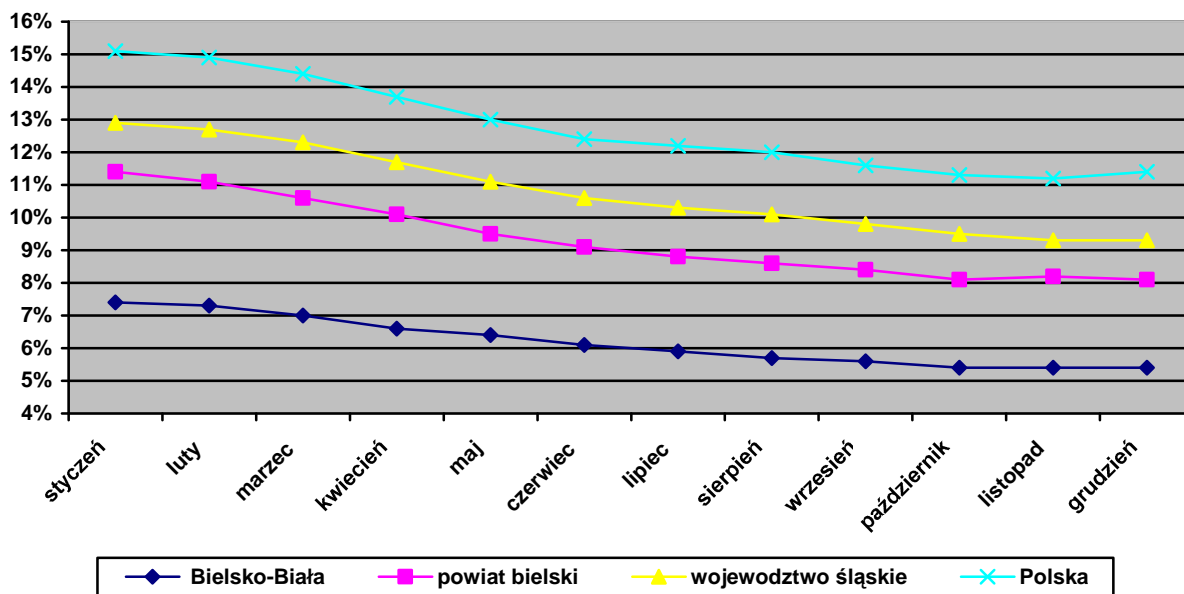
Wykres 7. Stopa bezrobocia w Bielsku-Białej w latach 2004-2007

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Bielsko-Biała cechuje się jedną z najniższych stóp bezrobocia zarówno w skali województwa śląskiego – zajmując drugie miejsce po Katowicach (3,4% - stopa bezrobocia w 2007 r.), jak również w skali całego kraju.

Wykres 8. Stopy bezrobocia wg danych na koniec poszczególnych miesięcy 2007 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Bielsku-Białej w 2007 r. wyniosła 4 789 osób, w tym 2 067 mężczyzn oraz 2 722 kobiet.

Na strukturę bezrobocia w mieście ma niewątpliwie wpływ sytuacja na lokalnym rynku pracy. Jest ona uwarunkowana wieloma czynnikami zarówno gospodarczymi, jak i samą specyfiką regionu.

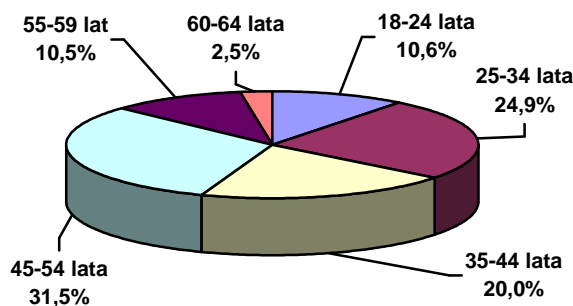
W ujęciu grup wiekowych, największą liczbę bezrobotnych tj. 31,5% stanowiły osoby w przedziale wiekowym 45-54 lata. Odsetek bezrobotnych wśród osób młodych do 25 roku życia wyniósł 10,6% i był o 1,7 pkt. procentowego niższy niż w 2006 r.

Tabela 22. Struktura bezrobotnych według wieku w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wiek	Liczba bezrobotnych	W tym kobiety bezrobotne
18-24 lat	507	324
25-34 lat	1195	777
35-44 lat	957	580
45-54 lat	1510	885
55-59 lat	501	156
60-64 lat	119	-
Razem	4789	2722

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

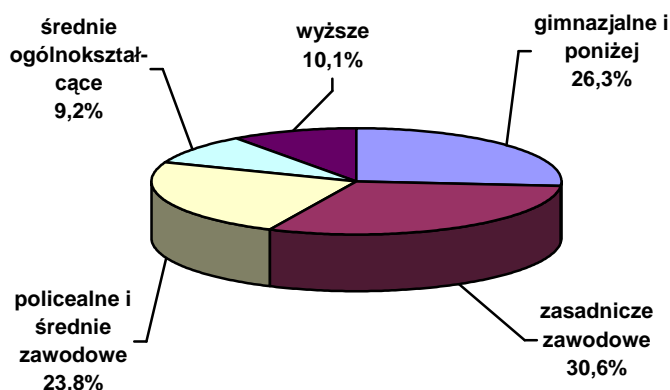
Wykres 9. Struktura bezrobotnych według wieku w Bielsku-Białej w 2007 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Największą grupę bezrobotnych w 2007 r. w Bielsku-Białej stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (30,6% ogółu bezrobotnych). Dużą grupą osób pozostających bez pracy były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (26,3% ogółu bezrobotnych). Niepokojącym jest fakt wzrostu liczby osób z wykształceniem wyższym w strukturach bezrobocia (10,1% na koniec 2007 r. do 9,3 % na koniec 2006 r.).

Wykres 10. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Bielsku-Białej w 2007 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Blisko 57% osób bezrobotnych w Bielsku-Białej w 2007 r. stanowiły kobiety. Największa dysproporcja pod względem płci dotyczy osób z wykształceniem średnim ogólnym (73,9% udziału kobiet w tym przedziale), podobnie w grupie bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. W przedziale osób z wykształceniem wyższym kobiety stanowią ponad 60% ogółu bezrobotnych. Tylko w grupie osób bez pracy z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej struktura płci wykazuje w miarę równomierne rozłożenie.

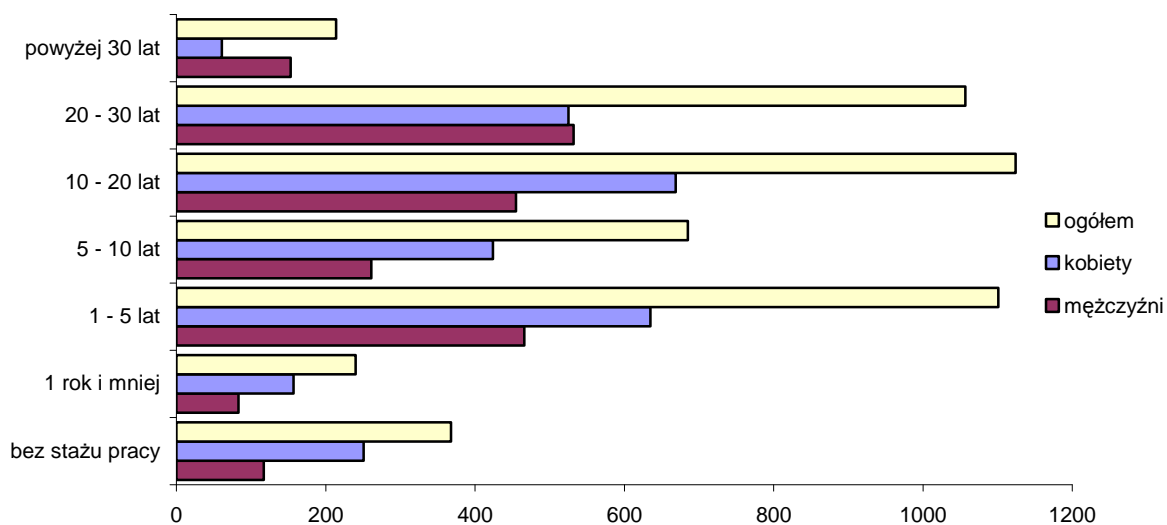
Tabela 23. Struktura bezrobotnych według wykształcenia w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wykształcenie	Liczba bezrobotnych	W tym kobiety bezrobotne
wyższe	483	293
policealne i średnie zawodowe	1 139	750
średnie ogólnokształcące	440	325
zasadnicze zawodowe	1 467	736
gimnazjalne i poniżej	1 260	618
Razem	4 789	2 722

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

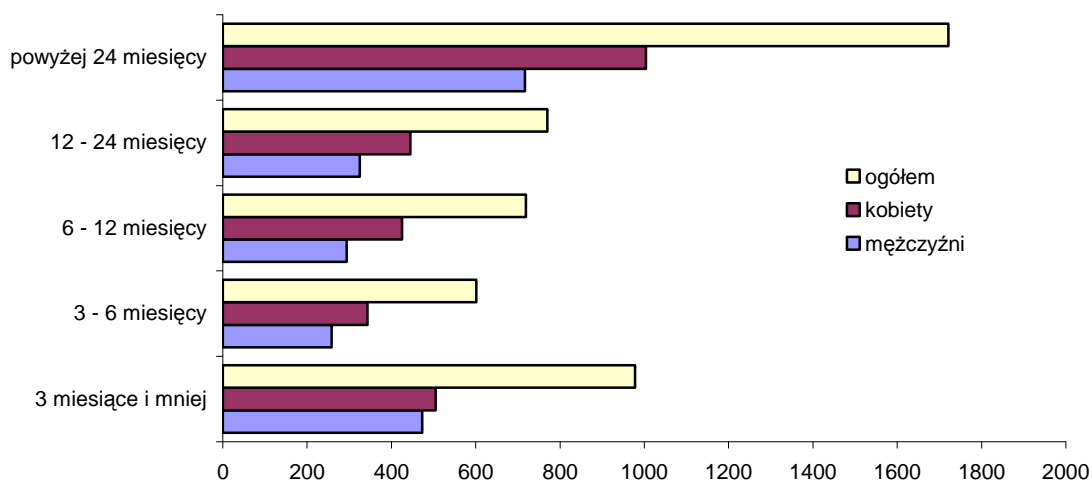
Biorąc pod uwagę posiadany staż pracy – największą grupę bezrobotnych w 2007 r. stanowiły osoby mające 10–20 letni staż pracy (23,5% ogółu bezrobotnych) oraz osoby mające 1-5 letni staż pracy (23% ogółu bezrobotnych). Najmniej liczną grupę pozostającą bez pracy stanowiły osoby posiadające ponad 30-letni staż pracy. Niski wskaźnik bezrobotnych nie posiadających żadnego doświadczenia zawodowego lub roczny i krótszy (odpowiednio: 7,7% i 5% ogółu bezrobotnych) wskazuje na dużą mobilność osób wkraczających na rynek pracy bądź też brak potrzeby rejestrowania się jako osoby bezrobotne.

Wykres 11. Bezrobotni w Bielsku-Białej w 2007 r. zarejestrowani wg stażu pracy oraz płci

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

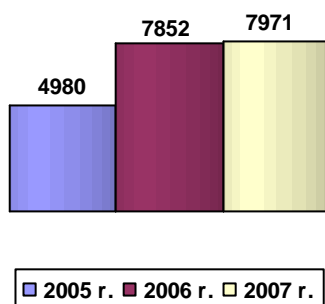
Wykres 12. Bezrobotni w Bielsku-Białej w 2007 r. zarejestrowani wg czasu pozostawania bez pracy oraz płci

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2007 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej zgłoszonych zostało 7 971 wolnych miejsc pracy z terenu Bielska-Białej, na jedną osobę bezrobotną przypadło 1,66 oferty.

Wykres 13. Liczba zgłoszonych ofert pracy w Bielsku-Białej w latach 2005-2007

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Najwięcej ofert pracy skierowanych było do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (4 309), następnie z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym (1 864). Najmniej ofert skierowanych było do osób posiadających wykształcenie wyższe (448). Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej wynika, że największe zapotrzebowanie, biorąc pod uwagę wymagania pracodawców odnośnie poszukiwanych kwalifikacji zawodowych, dotyczyło osób w zawodzie robotnik prac prostych w przemyśle (8,3% wszystkich ofert w dyspozycji urzędu), sprzedawca (7,2%) oraz sprzątaczką (6,3%). Wśród dziesięciu zawodów, w których najczęściej pojawiały się zgłoszenia wolnego miejsca pracy znalazły się również takie zawody, jak: pracownik biurowy (278 ofert), robotnik budowlany (269 ofert), pracownik ochrony mienia i osób (266 ofert), magazynier (208 ofert), kasjer handlowy (144 oferty), kierowca operator wózków jezdnych (143 oferty) oraz kierowca samochodu ciężarowego (141 ofert).

Tabela 24. Bezrobotni, a oferty pracy w Bielsku-Białej w 2007 r.

wykształcenie	Liczba bezrobotnych	Liczba ofert pracy	Liczba ofert pracy na 1 bezrobotnego
wyższe	483	448	0,93
średnie	1 579	1 350	0,85
zawodowe	1 467	4 309	2,94
gimnazjalne i poniżej	1 260	1 864	1,48
Razem	4 789	7 971	1,66

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przedstawił „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w mieście Bielsko-Biała w 2007 roku”. Z przeprowadzonej analizy rynku wynika, że zawodami deficytowymi czyli takimi, na które występuje na rynku pracy większe

zapotrzebowanie, niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie – były następujące profesje:

Tabela 25. Zawody deficytowe w Bielsku-Białej w 2007 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów	Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	46	16.	Elektromonter maszyn elektrycznych	8,5
2.	Kontroler biletów	30	17.	Tokarz	8,4286
3.	Ekspedient w punkcie usługowym	25,5	18.	Kierownik wew. jednostki działalności podstaw. w budownictwie	7,25
4.	Nauczyciel przedmiotów zawodowych technicznych	17	19.	Pielęgniarka	7,25
5.	Zbrojarz	16	20.	Ślusarz narzędziowy	6,5
6.	Monter instalacji wodociągowych	15	21.	Technik informatyk	6
7.	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	15	22.	Telemarketer	6
8.	Kierowca operator wózków jezdnych	14,3	23.	Operator koparek i zwałowarek	6
9.	Elektromonter instalacji elektrycznych	14	24.	Betoniarz zbrojarz	5,75
10.	Brukarz	13,25	25.	Technik elektryk	5,1667
11.	Monter mebli	13	26.	Cieśla	5
12.	Specjalista ds. rachunkowości	12	27.	Kierowca ciągnika siodłowego	4,75
13.	Glazurnik	11,5	28.	Elektromonter (elektryk) zakładowy	4,375
14.	Opiekunka dziecięca	10	29.	Kontroler jakości wyrobów art. przemysłowe	4,1429
15.	Frezer	8,75	30.	Kierownik wew. jednostki działalności podstawowej w przemyśle przetwórczym	4

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

W powyższego zestawienia wynika, że zawodami deficytowymi (najwyższy wskaźnik intensywności deficytu) są zawody, których wykonywanie wymaga specjalnego wykształcenia, kwalifikacji czy umiejętności.

Ranking ujmuje także zawody nadwyżkowe czyli takie, które cechuje niedostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Oznacza to, że podaż pracy w tych zawodach przekracza znacznie popyt na pracę (najniższe wskaźniki intensywności nadwyżki).

Tabela 26. Zawody nadwyżkowe w Bielsku-Białej w 2007 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów	Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Kontroler wewnętrzny	0,0227	16.	Salowa	0,3571
2.	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0,0435	17.	Ekonomista	0,3636
3.	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,0476	18.	Dozorca	0,44
4.	Politolog	0,0588	19.	Specjalista zastosowań informatyki	0,5161
5.	Kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany	0,0667	20.	Specjalista do spraw finansów [analityk finansowy]	0,5714
6.	Konserwator części	0,0667	21.	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	0,6111
7.	Technik budownictwa	0,0714	22.	Pakowacz	0,6301
8.	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0769	23.	Krojczy	0,6429
9.	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej	0,08	24.	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	0,6667
10.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,087	25.	Robotnik gospodarczy	0,6855
11.	Nauczyciel języka polskiego	0,0909	26.	Recepcjonista	0,7
12.	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,1034	27.	Pomoc kuchenna	0,7037
13.	Fizjoterapeuta	0,1818	28.	Robotnik drogowy	0,7273
14.	Zaopatrzeniowiec	0,1818	29.	Technik mechanik	0,75
15.	Specjalista administracji publicznej	0,2727	30.	Sprzedawca	0,8124

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

Z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w 2007 r. w Bielsko-Białą skorzystało łącznie 1074 bezrobotnych.

Tabela 27. Liczba osób korzystających z realizowanych usług i instrumentów dotyczących aktywizacji społeczno – zawodowej w Bielsku-Białej w 2007 r.

I.p.	Rodzaj usługi lub instrumentu	Liczba korzystających	Procentowy udział
1.	Przekwalifikowanie zawodowe: - szkolenia (244) - przygotowanie zawodowe (17)	261	24,3%
2.	Prace społecznie użyteczne	220	20,5%
3.	Staże absolwenckie	214	19,9%
4.	Dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej	195	18,2%
5.	Refundacja kosztów wyposażenia miejsca pracy	76	7,1%
6.	Roboty publiczne	66	6,1%
7.	Umowy interwencyjne	42	3,9%
	Razem	1 074	100%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej

W 2007 r. z poradnictwa zawodowego skorzystało 491 osób. Udzielono również 885 informacji zawodowych, natomiast z przekwalifikowania zawodowego skorzystało łącznie 261 bezrobotnych w tym na szkolenie skierowano 244 osoby, a na przygotowanie zawodowe 17 osób.

4. Administracja publiczna

4.1 Charakterystyka ustrojowa

Bielsko-Biała wykonuje prawa i obowiązki gminy oraz miasta na prawach powiatu wynikające z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z późn. zm.), jak również wynikające z ustaw szczegółowych.

W świetle obowiązującego ustawodawstwa miasta na prawach powiatu są gminami, wykonującymi dodatkowo zadania powiatu, na zasadach określonych w ustawie o samorządzie powiatowym. Ustrój i działanie organów miasta na prawach powiatu, a także zasady sprawowania nadzoru określa ustawa o samorządzie gminnym. Funkcje organów powiatu sprawuje rada miasta (organ stanowiący) oraz prezydent miasta (organ wykonawczy).

O ustroju miasta na prawach powiatu decyduje jego statut, który stanowi akt o charakterze lokalnym należący do przepisów o szczególnej randze. Statut Miasta Bielska-Białej przyjęty został Uchwałą Nr XI/212/2003 r. Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 20 maja 2003 r.

Do zakresu działania Miasta Bielsko-Biała należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Do podstawowych zadań Miasta należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty.

Tabela 28. Zadania własne gminy

Lp.	Wyszczególnienie
1.	ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
2.	miejskich dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
3.	wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepłą oraz gaz,
4.	lokalnego transportu zbiorowego,
5.	ochrony zdrowia,
6.	pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
7.	miejskiego budownictwa mieszkaniowego,
8.	edukacji publicznej,
9.	kultury, w tym bibliotek miejskich i innych placówek upowszechniania kultury,
10.	kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
11.	targowisk i hal targowych,
12.	zieleni miejskiej i zadrzewień,

13.	cmentarzy miejskich,
14.	porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
15.	utrzymania miejskich obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
16.	polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
17.	wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
18.	promocji miasta,
19.	współpracy z organizacjami pozarządowymi,
20.	współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Zródło: Zarządzenie Nr ON-0152/12/07/BRM Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Bielska-Białej.

Tabela 29. Zadania publiczne o charakterze ponadgminnym

Lp.	Wyszczególnienie
1.	edukacji publicznej,
2.	promocji i ochrony zdrowia,
3.	pomocy społecznej,
4.	polityki prorodzinnej,
5.	wspierania osób niepełnosprawnych,
6.	transportu zbiorowego i dróg publicznych,
7.	kultury i ochrony dóbr kultury,
8.	kultury fizycznej i turystyki,
9.	geodezji, kartografii i katastru,
10.	gospodarki nieruchomościami,
11.	administracji architektoniczno-budowlanej,
12.	gospodarki wodnej,
13.	ochrony środowiska i przyrody,
14.	rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
15.	porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
16.	ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
17.	przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
18.	ochrony praw konsumenta,
19.	utrzymania powiatowych obiektów i urzędzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
20.	obronności,
21.	promocji powiatu,
22.	współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Zródło: Zarządzenie Nr ON-0152/12/07/BRM Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Bielska-Białej.

Miasto wykonuje także zadania:

- zlecone z zakresu administracji rządowej, których obowiązek wykonywania nakładają ustawy,
- z zakresu administracji rządowej (na podstawie porozumienia z organami tej administracji),
- z zakresu właściwości województwa (na podstawie porozumień z tymi jednostkami samorządu terytorialnego).

Mieszkańcy Miasta Bielska-Białej tworzą z mocy prawa lokalną wspólnotę samorządową, podejmującą rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym – poprzez wybory i referendum lub za pośrednictwem organów:

- 1) Rady Miejskiej – organu stanowiącego i kontrolnego
- 2) Prezydenta – organu wykonawczego

4.2 Rada Miejska

Rada Miejska w Bielsku-Białej stanowi reprezentację zbiorowych interesów wspólnoty samorządowej mieszkańców. Jest organem stanowiącym i kontrolnym – podejmuje uchwały w zakresie swojej działalności oraz kontroluje działalność Prezydenta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy. Kadencja Rady trwa 4 lata. Do właściwości Rady należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Miasta, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

Tabela 30. Uprawnienia Rady Miejskiej

Lp.	Wyszczególnienie
1.	stanowienie aktów prawa miejscowego, w tym statutu Miasta,
2.	ustalanie wynagrodzenia Prezydenta, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie kwartalnych sprawozdań z jego działalności,
3.	powoływanie i odwoływanie Skarbnika Miasta, który jest głównym księgowym budżetu oraz Sekretarza Miasta, na wniosek Prezydenta,
4.	uchwalanie budżetu Miasta, rozpatrywanie sprawozdań z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium z tego tytułu,
5.	uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
6.	uchwalanie programów gospodarczych,
7.	ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych Miasta (Osiedli), zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te Osiedla,
8.	podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach,
9.	podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych Miasta przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących:
a.	określania zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; do czasu określenia zasad Prezydent może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą Rady,

b.	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez Prezydenta,
c.	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
d.	ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych, zaciąganych przez Prezydenta w roku budżetowym,
e.	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez Radę,
f.	tworzenia i przystępowania do spółek i spółdzielni oraz rozwiązywania i występowania z nich,
g.	określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Prezydenta,
h.	tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych miejskich jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek,
i.	ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez Prezydenta w roku budżetowym,
10.	określanie wysokości sumy, do której Prezydent może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
11.	podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zadań z zakresu działania administracji rządowej na podstawie porozumienia z organami tej administracji,
12.	podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z jednostkami samorządu terytorialnego oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku,
13.	podejmowanie uchwał w sprawie wykonywania zadań z zakresu właściwości województwa na podstawie porozumienia,
14.	podejmowanie uchwał w sprawach współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych,
15.	podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów,
16.	uchwalanie powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego,
17.	uchwalanie powiatowego programu przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,
18.	podejmowanie uchwał w sprawach: herbu Miasta, nazw ulic i placów publicznych oraz wznoszenia pomników oraz flagi powiatu,
19.	nadawanie honorowego obywatelstwa Miasta i dokonywanie wpisu do "Księgi Zasłużonych dla Miasta Bielska-Białej",
20.	stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji Rady.

Źródło: Zarządzenie Nr ON-0152/12/07/BRM Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Bielska-Białej.

Rada Miejska w Bielsku-Białej składa się z 25 radnych, wybranych przez mieszkańców Miasta. Rada wybiera ze swojego grona Przewodniczącego oraz od 1 do 3 Wiceprzewodniczących. Przewodniczącą Rady Miejskiej jest Jarosław Klimaszewski¹, Wiceprzewodniczącymi: Stanisław Ryszka oraz Ryszard Batycki.

Tabela 31. Kluby oraz radni Rady Miejskiej w Bielsku-Białej kadencja 2006-2010

KW Platforma Obywatelska RP (9 mandatów)		KW Prawo i Sprawiedliwość (8 mandatów)	
1.	Dubiel Bogdan	1.	Drabek Przemysław
2.	Handzlik Wiesław	2.	Gacek Andrzej
3.	Klimaszewski Jarosław	3.	Gajewski Jan
4.	Listowski Andrzej	4.	Matyja Roman
5.	Makowski Jarosław	5.	Michalski Adam

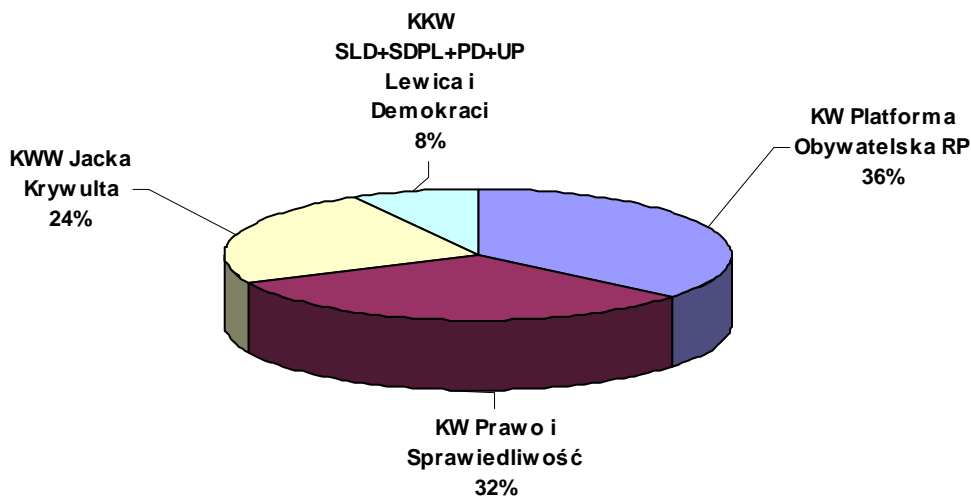
¹ do dnia 22.02.2008 r. funkcję Przewodniczącego Rady Miejskiej pełnił Wiesław Handzlik.

6.	Okrzesik Janusz	6.	Puda Grzegorz
7.	Podolski Marek	7.	Ruśniak Adam
8.	Polak Kazimierz	8.	Ryszka Stanisław
9.	Ścisłowicz Wojciech		
KWW Jacka Krywulta (6 mandatów)		KKW SLD+SDPL+PD+UP Lewica i Demokraci (2 mandaty)	
1.	Batycki Ryszard	1.	Balon Jerzy
2.	Kania Jan	2.	Biesok Grzegorz
3.	Kenig Piotr		
4.	Nikiel Franciszek		
5.	Poraniewski Andrzej		
6.	Marek Krywult*		

* zastąpił Adama Wykręta, którego mandat wygaś z dniem 13.XI.2007 r.

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

Wykres 14. Struktura polityczna Rady Miejskiej w Bielsku-Białej kadencji 2006-2010

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

W 2007 r. Rada Miejska w Bielsku-Białej obradowała na 16 sesjach, podjęła 509 uchwał. W celu sprawnego wykonywania zadań Rada powołuje komisje. Komisje są pomocniczymi organami wewnętrznymi Rady o charakterze opinio – doradczym. W 2007 r. funkcjonowało 7 stałych komisji Rady Miejskiej.

Tabela 32. Informacje dotyczące prac stałych Komisji Rady Miejskiej w 2007 r.

Lp.	Nazwa Komisji	Ilość posiedzeń	Frekwencja	Ilość podjętych wniosków	Ilość wydanych opinii
1.	Komisja Rewizyjna	11	77%	22	1
2.	Komisja Budżetu, Strategii i Rozwoju Gospodarczego	23	90,24%	4	158
3.	Komisja Gospodarki Miejskiej i Mieszkalnictwa	23	72,50%	20	542
4.	Komisja Gospodarki Przestrzennej i Ochrony Środowiska	14	77,6%	12	460
5.	Komisja Edukacji i Kultury	12	88,55%	11	60
6.	Komisja Zdrowia, Polityki Społecznej i Sportu	15	74,50%	71	22
7.	Komisja Bezpieczeństwa i Samorządności	13	75,80%	20	4

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

Do zadań komisji stałych należy w szczególności:

- 1) opiniowanie działalności Prezydenta, jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych Miasta (osiedli) w zakresie spraw, do których komisja została powołana i przedstawianie ich Radzie,
- 2) opiniowanie projektów uchwał i rozpatrywanie spraw przekazanych komisji przez Radę oraz spraw przedkładanych przez członków komisji i mieszkańców,
- 3) występowanie z inicjatywą uchwałodawczą oraz przygotowywanie projektów uchwał Rady, zgodnie z przyjętą procedurą ujętą w Regulaminie Rady Miejskiej.

W skład gminy Bielsko-Biała wchodzi osiedla. Obejmują one obszar określony uchwałą Rady Miejskiej i stanowią jednostki pomocnicze miasta w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Organem uchwałodawczym w osiedlu jest Rada Osiedla. Do zakresu zadań Rady należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, nie zastrzeżone przepisami dla innych organów.

Tabela 33. Uprawnienia Rad Osiedli

Lp.	Wyszczególnienie
1.	organizowanie życia społecznego,
2.	podjęcie inicjatyw we wszystkich sprawach dotyczących osiedla,
3.	organizowanie wspólnych prac mieszkańców na rzecz swojego osiedla oraz gminy,
4.	wyrażanie opinii oraz formułowanie wniosków dotyczących funkcjonowania jednostek organizacyjnych miasta działających na terenie osiedla,
5.	opiniowanie funkcjonowania komunikacji na terenie osiedla,
6.	zgłaszanie uwag i wniosków do projektów planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego osiedle lub jego część,
7.	współpraca ze służbami porządkowymi i innymi instytucjami w sprawach bezpieczeństwa i utrzymania porządku na terenie osiedla,

8.	współpraca z podmiotami i instytucjami w sprawach rozwiązywania istotnych problemów osiedla, w tym organizowanie spotkań z radnymi i organami wykonawczymi Miasta Bielska-Białej
9.	opiniowanie i wnioskowanie w sprawach: <ul style="list-style-type: none"> - nazewnictwa ulic, placów publicznych, - ochrony środowiska i zdrowia oraz pomocy społecznej, - komunalnego budownictwa mieszkaniowego (konserwacji i remontów), - lokalizacji i funkcjonowania placówek oświatowo-wychowawczych, służby zdrowia i pomocy społecznej, sportowo-rekreacyjnych, produkcyjno-usługowych, handlowych (w tym obiektów tymczasowych i ruchomych), - działalności gminnych jednostek organizacyjnych, - rozdziału i wykorzystania funduszy miejskich, - nadawania tytułu honorowego obywatela miasta, - innych spraw będących przedmiotem uchwał Rady Miejskiej, decyzji Prezydenta Miasta, mających istotne znaczenie dla społeczności osiedla.
10.	interwencje do Rady Miejskiej i Zarządu Miasta w sprawie niewłaściwego wykorzystania mienia komunalnego,
11.	organizowanie konsultacji społecznych,
12.	gospodarowanie przekazanym mieniem komunalnym i rozporządzanie dochodami z tego źródła. W razie powierzenia osiedlu mienia komunalnego Rada Osiedla zarządza i korzysta z tego mienia oraz rozporządza dochodami z tego źródła do kwoty niezbędnej dla wykonania zadań zapisanych w planie rocznym osiedla,
13.	prowadzenie gospodarki finansowej w ramach budżetu Miasta.

Źródło: Uchwała Nr LXVII/1093/2002 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 8 października 2002 r. w sprawie uchwalenia Statutów Osiedli w Bielsku-Białej.

Tabela 34. Rada Osiedla Miasta Bielska-Białej

Lp.	Rada Osiedla	Siedziba Rady Osiedla	Przewodniczący(a) Rady Osiedla
1.	Aleksandrowice	ul. Cieszyńska 163	Leszek Sikora
2.	Beskidzkie	ul. Stermicza 8a (Klub Aleksander)	Grażyna Tronkowska
3.	Biała Krakowska	ul. Krakowska 23	Gertruda Dobrowolska
4.	Biała Północ	ul. Anieli Krzywoń 17	Stanisław Dudzik
5.	Biała Śródmieście	ul. Kierowa 10 (Klub Osiedlowy ŚSM)	Eugeniusz Dziergas
6.	Biała Wschód	ul. Paderewskiego 10	Zbigniew Szymik
7.	Bielsko Południe	ul. Reymonta 5, Przychodnia Rejonowa Nr 15	Tadeusz Wojciuch
8.	Dolne Przedmieście	ul. Mickiewicza 30	Bożena Goły
9.	Górne Przedmieście	ul. Osuchowskiego 6	Małgorzata Korzonkiewicz
10.	Grunwaldzkie	ul. Żywiecka 54	Jerzy Tracz
11.	Hałcnów	ul. Wyzwolenia 293	Grzegorz Wawrzuta
12.	Kamienica	ul. Karpacka 125	Andrzej Tokarz
13.	Karpackie	ul. Matusiaka 1	Antoni Kruczek
14.	Komorowice Kr.	ul. Olimpijska 16	Leszek Wieczorek
15.	Komorowice Śl.	ul. Katowicka 65	Rymwid Mikulski
16.	Kopernika	ul. Jesionowa 13	Józef Łopatka
17.	Leszczyny	ul. Straconki 25, SP Nr 13	Janusz Sokołowski
18.	Lipnik	ul. Podgórna 29	Roman Żądło
19.	Mieszka I	ul. Piastowska 46	Janusz Darasz
20.	Mikuszowice Kr.	ul. Żywiecka 252	Ireneusz Hetnał
21.	Mikuszowice Śl.	ul. Olszówka 20	Czesław Kanik

22.	Piastowskie	ul. Sobieskiego 92 (LOK)	Ryszard Szydłowski
23.	Polskich Skrzydeł	ul. Trzech Diamentów 7	Leonard Boda
24.	Słoneczne	ul. Braci Gierymskich 5	Waldemar Wysocki
25.	Straconka	ul. Złoty Potok 7, SP Nr 26	Wiesława Miler
26.	Stare Bielsko	ul. Sobieskiego 130	Maria Czech
27.	Śródmieście Bielsko	ul. Kołłątaj 14	Henryk Wnuk
28.	Wapienica	ul. Cieszyńska 388	Zbigniew Mamorski
29.	Wojska Polskiego	ul. Satwowa 29	Elżbieta Rosińska
30.	Złote Łany	ul. Łagodna 26, SP Nr 33	Grażyna Nalepa

Źródło: Biuro Rady Miejskiej w Bielsku-Białej

4.3 Prezydent Miasta

Organem wykonawczym Miasta jest Prezydent, który wykonuje uchwały Rady i zadania Miasta określone przepisami prawa, kieruje bieżącymi sprawami Miasta oraz reprezentuje je na zewnątrz. W realizacji zadań własnych Miasta Prezydent podlega wyłącznie Radzie. Prezydentem Miasta Bielska-Białej jest Jacek Krywult, pełniący tą funkcję od 2002 r. (wybrany na ponowną kadencję w 2006 r.).

Tabela 35. Zadania Prezydenta Miasta

Lp.	Wyszczególnienie
1.	przygotowywanie projektów uchwał,
2.	określanie sposobu wykonywania uchwał Rady,
3.	gospodarowanie mieniem komunalnym,
4.	wykonywanie budżetu,
5.	informowanie mieszkańców o założeniach projektów uchwał i budżetu, kierunkach polityki społeczno-gospodarczej Miasta i wykorzystywaniu środków budżetowych,
6.	prowadzenie spraw w zakresie zwykłego zarządu majątkiem, zaciąganie zobowiązań finansowych do wysokości 0,5% wielkości budżetu Miasta,
7.	rozpatrywanie ofert przy przetargach publicznych ogłaszanych przez Miasto,
8.	zatrudnianie i zwalnianie kierowników miejskich jednostek organizacyjnych,
9.	udzielanie kierownikom miejskich jednostek organizacyjnych, pozostających w strukturze Miasta, pełnomocnictwa do zarządzania mieniem tych jednostek,
10.	przedkładanie Radzie kwartalnych sprawozdań z działalności finansowej Miasta w terminie nie później niż do 60 dni po zakończeniu kwartału,
11.	przedkładanie wniosków o zwołanie sesji Rady.
12.	ogłaszanie uchwały budżetowej i sprawozdania z jej wykonania, w trybie przewidzianym dla aktów prawa miejscowego,
13.	wydawanie Zastępcom Prezydenta oraz Sekretarzowi poleceń i wskazówek dotyczących sposobu prowadzenia spraw Miasta,
14.	przygotowywanie kwartalnych sprawozdań z działalności Prezydenta,

15.	wykonywanie uprawnień zwierzchnika służbowego w stosunku do Zastępców Prezydenta, podległych pracowników Urzędu Miejskiego oraz kierowników jednostek organizacyjnych Miasta,
16.	wydawanie decyzji w sprawach indywidualnych z zakresu administracji publicznej oraz upoważnianie Zastępców Prezydenta oraz innych pracowników Urzędu do wydawania takich decyzji, w imieniu Prezydenta.

Źródło: Zarządzenie Nr ON-0152/12/07/BRM Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Bielska-Białej.

Tabela 36. Wydziały i jednostki bezpośrednio podległe Prezydentowi Miasta Bielska-Białej

<p>Jacek Krywult Prezydent Miasta Bielska-Białej</p>	<p>Nadzorowane wydziały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biuro Prasowe - Biuro Rady Miejskiej - Wydział Prawny - Wydział Zarządzania Kryzysowego - Wydział Audytu i Kontroli Wewnętrznej - Pełnomocnik ds. Informacji Niejawnych - Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania <p>Nadzorowane jednostki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Stanu Cywilnego - Magazyn Samorządowy "W Bielsku-Białej" - Straż Miejska
---	---

Źródło: Biuro Rzecznika Prasowego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Prezydent Miasta Bielska-Białej powołał 3 zastępców Prezydenta Miasta oraz Pełnomocnika Prezydenta Miasta powierzając im prowadzenie w swoim imieniu następujących spraw:

Tabela 37. Wydziały i jednostki podległe Zastępcom oraz Pełnomocnikowi Prezydenta Miasta Bielska-Białej

<p>Waldemar Jędrusiński Zastępca Prezydenta Miasta Bielska-Białej</p>	<p>Nadzorowane wydziały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydział Mienia Gminnego i Rolnictwa - Wydział Spraw Obywatelskich - Administrator Danych Osobowych - Wydział Edukacji - Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki - Wydział Polityki Społecznej <p>Nadzorowane jednostki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejski Zarząd Oświaty - Szkoły Podstawowe w Bielsku-Białej - Gimnazja - Szkoły ponadgimnazjalne - Placówki oświatowo - wychowawcze <p>Nadzorowane zakłady budżetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakład Gospodarki Mieszkaniowej - Przedszkola Miejskie <p>Nadzorowane spółki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakład Gospodarki Odpadami S.A. - Bielsko - Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. - P.P.H. "Prefabet Bielsko-Biała" Sp. z o.o. - SITA Zakład Oczyszczania Miasta S.A.
--	---

<p>Zbigniew Giełda Zastępca Prezydenta Miasta Bielska-Białej</p>	<p>Nadzorowane wydziały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego - Wydział Inwestycji - Biuro Funduszy Europejskich - Wydział Komunikacji - Wydział Ewidencji Działalności Gospodarczej - Wydział Gospodarki Miejskiej <p>Nadzorowane jednostki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejski Zarząd Dróg - Szpital Ogólny w Bielsku-Białej <p>Nadzorowane spółki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - "AQUA" S.A. - "ZIAD Bielsko-Biała" S.A - Agencja Rozwoju Regionalnego S.A - Beskidzki Hurt Towarowy S.A. - Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. - ZPW "Merilana" S.A. - ZT "Eltech" S.A.
<p>Zbigniew Michniowski Zastępca Prezydenta Miasta Bielska-Białej</p>	<p>Nadzorowane wydziały:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wydział Kultury i Sztuki - Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki - Wydział Promocji Miasta - Wydział Urbanistyki i Architektury - Wydział Geodezji i Kartografii - Wydział Informatyki - Wydział Ochrony Środowiska - Pełnomocnika ds. Zarządzania Energią <p>Nadzorowane jednostki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biuro Rozwoju Miasta - Książnica Beskidzka - Galeria Bielska BWA - Bielskie Centrum Kultury - Miejski Dom Kultury - Teatr Polski - Teatr Lalek "Banialuka" - Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji - Miejskie Centrum Informacji Turystycznej <p>Nadzorowane spółki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Przedsiębiorstwo Komunalne "THERMA" sp. z o.o. - Nemo Wodny Świat sp. z o.o.
<p>Henryk Juszczak Pełnomocnik Prezydenta Miasta Bielska-Białej</p>	<p>Nadzoruje pracę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gospodarki komunalnej i ochrony środowiska - budowy i remontów dróg - pomocy społecznej <p>Nadzorowane jednostki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Powiatowy Urząd Pracy - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Dom Pomocy Społecznej "Hospicjum" - DPS "Dom Nauczyciela" - DPS dla Osób Starszych - DPS dla Przewlekłe Chorych - Środowiskowy Dom Samopomocy z Zaburzeniami Psychicznymi "Podkowa" - Środowiskowe Centrum Pomocy Rodzinie - Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej - Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych - Izba Wyrzeźwień - Gospodarstwo Pomocnicze - Miejski Zakład Komunikacyjny - Miejskie Schronisko Dla Bezdomnych Zwierząt <p>Nadzorowane spółki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spółka "Zieleń Miejska"

Źródło: Biuro Rzecznika Prasowego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Gospodarką finansową oraz wykonywaniem miejskiego budżetu w imieniu Prezydenta Bielska-Białej kieruje Skarbnik Miasta – Anna Łakomska.

4.4 Urząd Miejski

Urząd Miejski jest narzędziem przy pomocy którego organ wykonawczy – Prezydent Miasta – wykonuje swoje zadania. W celu sprawnego i operatywnego zarządzania Urzędem tworzy się Wydziały, do których należy realizacja przyporządkowanych funkcji, procesów i działalności. Wydziałami kierują Naczelnicy i ich etatowi zastępcy. Do prowadzenia spraw szczególnych nie mieszczących się w ramach zadań wydziałów i wymagających koordynacji w ramach Urzędu, ustanowieni są Pełnomocnicy Prezydenta. Organizacja oraz zasady funkcjonowania Urzędu określone są w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego przyjętym Zarządzeniem nr ON-0152/68/03/ON Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 24 listopada 2003 r. (wraz z późn. zm.). Strukturę organizacyjną Urzędu, podział na komórki organizacyjne, nazewnictwo, stosowną symbolikę oraz podległość i powiązania określa Schemat Organizacyjny Urzędu.

Tabela 38. Wykaz wydziałów Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej w 2007 r.

Obsługa mieszkańców:	
Wydział Ewidencji Gospodarczej	Wydział Organizacji i Nadzoru (Biuro Obsługi Interesanta)
Wydział Geodezji i Kartografii	Wydział Polityki Społecznej
Wydział Gospodarki Miejskiej	Wydział Spraw Obywatelskich
Wydział Ochrony Środowiska	Wydział Urbanistyki i Architektury
Wydział Komunikacji	Urząd Stanu Cywilnego
Magazyn Samorządowy w Bielsku-Białej	
Kultura, sport, oświata i turystyka:	
Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki	Wydział Kultury i Sztuki
Wydział Promocji Miasta	
Budżet i finanse:	
Wydział Budżetu	Wydział Finansowo – Księgowy
Wydział Dochodów Budżetowych	
Rozwój gospodarczy:	
Wydział Inwestycji	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Rewitalizacji Starówki
Wydział Mienia Gminnego i Rolnictwa	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Zarządzania Energią
Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego	Biuro Funduszy Europejskich

Organizacja i obsługa Urzędu:	
Wydział Administracyjno – Gospodarczy	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Ochrony Informacji Niejawnych
Wydział Audytu Wewnętrznego i Kontroli	Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Systemu Zarządzania
Wydział Informatyki	Biuro Prasowe
Wydział Organizacji i Nadzoru	Biuro Rady Miejskiej
Wydział Prawny	Stanowisko ds. BHP
Wydział Zarządzania Kryzysowego	Administrator Danych Osobowych

Źródło: Wydział Organizacji i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Zadaniem Urzędu Miejskiego jest pełnienie służby publicznej najwyższej jakości oraz profesjonalna obsługa mieszkańców. W celu zapewnienia identyfikacji procesów mających wpływ na podejmowane decyzje, jak również poprawy funkcjonowania administracji oraz doskonalenia poziom świadczonych usług, wdrożony został Zintegrowany w Urzędzie Miejskim System Zarządzania zgodnie z normami: ISO 9001:2000, ISO 14001, PN-N-18001. Zintegrowany System Zarządzania został certyfikowany w 2003 r. i obejmuje swym zakresem:

- System Zarządzania Jakością według normy ISO 9001:2000. , który zapewnia, że realizowane procesy są zidentyfikowane i powtarzalne. Jego klientami są przede wszystkim mieszkańcy oraz pracownicy Urzędu.
- System Zarządzania Środowiskowego według normy ISO 14001 jest nastawiony na ochronę walorów i zasobów środowiska naturalnego oraz podnoszenie świadomości ekologicznej pracowników i mieszkańców miasta.
- System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy według Polskiej Normy PN-N-18001 gwarantuje bezpieczne środowisko pracy oraz poprawę warunków pracy pracowników Urzędu.

Kierownictwo oraz pracownicy Urzędu realizują przyjęte procesy w oparciu o wymagania zawarte w przepisach prawnych oraz opracowane i przyjęte do stosowania wewnętrzne standardy jakościowe dla wykonywanych zadań. Zintegrowany System Zarządzania zapewnia płynną obsługę interesantów, większą sprawność świadczonych usług oraz podejmowanie działań dla poprawy stanu środowiska naturalnego.

Kierownictwo Urzędu rozumiejąc, że informacja jak i jej przepływ jest obecnie jednym z najważniejszych aktywów sprawnie działającej administracji, podjęło decyzję o wdrożeniu w ramach istniejącego Zintegrowanego Systemu Zarządzania, System Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji zgodny z PN-ISO/IEC 27001.

Ocena pracy Urzędu jest dokonywana poprzez badania satysfakcji, które są systematycznie przeprowadzane wśród mieszkańców oraz badania porównawcze w zakresie funkcjonowania Urzędu z innymi miastami.

W Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej, wg stanu na koniec 2007 r., zatrudnionych było 523 pracowników (na 517,68 etatach).

4.5 Miejskie jednostki organizacyjne

Tabela 39. Miejskie jednostki organizacyjne w Bielsku-Białej w 2007 r.

Jednostki budżetowe	
Rodzaj	Działalność
Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Zajmuje się obsługą techniczną miejskich obiektów sportowych.
Biuro Rozwoju Miasta	Zakres działania obejmuje między innymi sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej oraz sporządzenie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej.
Dom dla bezdomnych	Zapewnia schronienie dla osób bezdomnych.
Dom Pomocy Społecznej „Hospicjum”	Zajmuje się opieką nad chorymi w terminalnym okresie choroby nowotworowej.
Dom Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela”	Domy Pomocy zajmują się całodobową opieką nad ludźmi starszymi, niedołączonymi, samotnymi, chorymi.
Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych	
Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekłe Chorych	
Domy dziecka	Całodobowa placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego. Do domów dziecka kierowane są dzieci i młodzież, których potrzeby stale lub okresowo nie mogą być zaspokajane w domu rodzinnym.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Zadaniem Ośrodka jest tworzenie i realizacja zadań pomocy społecznej mającej na celu zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin potrzebujących pomocy.
Miejski Zarząd Dróg	Celem działalności jest pełnienie funkcji zarządcy dróg oraz zarządu ruchu w granicach administracyjnych miasta Bielska-Białej.
Miejski Zarząd Oświaty	Zajmuje się merytoryczną oraz księgową obsługą placówek oświatowych.
Miejskie Centrum Informacji Turystycznej	Celem działania to posiadanie pełnej informacji na temat Bielska-Białej m.in. wydarzeń kulturalnych i sportowych, atrakcji turystycznych.
Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Celem działania jest bezpłatne świadczenie usług psychologicznych, pedagogicznych, prawnych i socjalnych ofiarom przemocy.
Pogotowie Opiekuńcze	Głównym celem Pogotowia Opiekuńczego jest pomoc dzieciom i młodzieży (która nie ukończyła 18 roku życia) znajdującej się w trudnej sytuacji oraz wymagających zapewnienia opieki całodobowej. Celem działania pogotowia

	opiekuńczego jest: powrót dziecka do własnej rodziny, umieszczenie go w placówce zastępującej rodzinę (np. Dom dziecka lub podobnej), czy też w innej, odpowiedniej placówce (socjalizacyjnej, resocjalizacyjnej).
Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt	Zapewnia schronienie bezdomnym zwierzętom
Straż Miejska	Przedmiotem działalności jest ochrona porządku publicznego na terenie gminy.
Środowiskowe Centrum Pomocy	Prowadzi 20 świetlic środowiskowych oraz 2 kluby młodzieżowe, Dom Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych, Klub Samopomocy, Poradnię Prawno-Rodzinną, Ośrodek Wczesnej Stymulacji Rozwoju Małego Dziecka, „Bank Chleba”, obsługę kadrową i finansową Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, zajęcia terapeutyczne dla kobiet.
Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Podkowa”	Zajmuje się opieką dzienną osób chorych psychicznie i ich rodzin poprzez prowadzenie terapii zajęciowej m.in. rękodziela, plastycznej, witrażu.
Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	Zajmuje się całodobową dzienną opieką nad dziećmi w wieku 0-18 lat pochodzącymi z rodzin patologicznych umieszczonych w placówce.
Zakłady budżetowe	
Rodzaj	Działalność
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Jako zakład użyteczności publicznej służy zaspokojeniu potrzeb społecznych. Przedmiotem jego działania jest sprawowanie administracji nad budynkami mieszkalnymi i użytkowymi, opieka techniczna nad nimi oraz prowadzenie gospodarki lokalami.
Miejski Zakład Komunikacyjny	Podstawowa działalnością zakładu jest zaspokajanie potrzeb przewozowych społeczeństwa poprzez realizowanie komunikacji autobusowej w granicach administracyjnych miasta.
Przedszkola Miejskie	Zakład budżetowy skupia 45 placówek przedszkoli miejskich.
Izba Wyrzeźwień	Do działalności zakładu należy m.in. prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
Gospodarstwo pomocnicze	
Gospodarstwo pomocnicze przy Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej	
Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej	
Szpital Ogólny im. dr Edmunda Wojtyły	
Administracja zespolona	
Komenda Miejska Policji	
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej	
Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego dla Miasta Bielska-Białej	
Powiatowy Urząd Pracy	

Źródło: Załącznik nr 2 do zarządzenie nr ON-0152/6/07/ON z dnia 11 stycznia 2007 r.

4.6 Terenowe organy administracji publicznej

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach. Placówka Zamiejscowa w Bielsku - Białej, ul. Piastowska 40

W celu usprawnienia działalności Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, jak również podniesienia skuteczności realizowania ustawowych funkcji Wojewody oraz stworzenia optymalnych warunków służących pełniejszemu zaspokajaniu szerokiej sfery potrzeb obywateli, stworzona została delegatura Urzędu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej, w formie Placówki Zamiejscowej.

W ramach delegatur Urzędu Wojewódzkiego funkcjonuje sześć oddziałów zamiejscowych, wykonujących zadania wydziałów Urzędu. Są to:

- 1) Oddział Zamiejscowy Wydziału Nadzoru Prawnego i Właścicielskiego w Bielsku-Białej,
- 2) Oddział Zamiejscowy Wydziału Infrastruktury w Bielsku-Białej,
- 3) Oddział Zamiejscowy Wydziału Polityki Społecznej w Bielsku-Białej,
- 4) Oddział Zamiejscowy Wydziału Środowiska i Rolnictwa w Bielsku-Białej,
- 5) Oddział Zamiejscowy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców w Bielsku-Białej,
- 6) Oddział Zamiejscowy Wydziału Organizacyjno – Administracyjnego w Bielsku-Białej.

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego w Katowicach. Międzywydziałowy Zespół Zadaniowy w Bielsku-Białej, ul. Piastowska 40

Strukturę wewnętrzną oraz zasady organizacji pracy niezbędne do sprawnej i należytej realizacji nałożonych na Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego zadań określa Regulamin Organizacyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Realizację niektórych zadań Urzędu, poza jego siedzibą, zapewnia powołany Międzywydziałowy Zespół Zadaniowy w Bielsku-Białej. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym w Zespole Zadaniowym realizowane są działania z zakresu:

- 1) Wydziału Kultury,
- 2) Wydziału Ochrony Środowiska,
- 3) Wydziału Organizacyjnego i Kadr,
- 4) Wydziału Rozwoju Regionalnego,
- 5) Wydziału Promocji Współpracy Międzynarodowej,
- 6) Wydziału Terenów Wiejskich,
- 7) Wydziału Kontroli,
- 8) Wydziału Turystyki i Sportu,
- 9) Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej.

Tabela 40. Urzędy terenowe mające swoją siedzibę w Bielsku-Białej

Lp.	Urząd terenowy	Adres
1.	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Śląski - Oddział Regionalny Biuro Powiatowe w Bielsku-Białej	ul. Boruty-Spiechowicza 24
2.	Archiwum Państwowe w Katowicach - Oddział Bielsko-Biała	ul. Wapienicka 34-34 a
3.	Beskidzka Izba Lekarska	ul. Krasińskiego 28
4.	Beskidzka Okręgowa Izba Aptekarska	ul. 3 Maja 27
5.	Beskidzka Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych	ul. Krasińskiego 28
6.	Inspekcja Ochrony Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Partyzantów 117
7.	Inspekcja Weterynaryjna Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Bielsku-Białej	ul. Karpacza 76
8.	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Rybackiej w Katowicach - Posterunek w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 40
9.	Krajowe Biuro Wyborcze - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 40
10.	Kuratorium Oświaty w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 44
11.	Obwodowy Urząd Miar	ul. Słowackiego 30
12.	Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Boruty-Spiechowicza 24
13.	Państwowa Inspekcja Pracy Okręgowy Inspektorat Pracy w Katowicach - Oddział w Bielsku-Białej	ul. Warszawska 5
14.	Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego	ul. Piastowska 40
15.	Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach - Zespół Zamiejscowy w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 40
16.	Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Katowicach - Oddział w Bielsku-Białej	ul. Boruty-Spiechowicza 24
17.	Śląskie Centrum Zdrowia Publicznego w Katowicach - Oddział Zamiejscowy w Bielsku-Białej	ul. Widok 5
18.	Urząd Dozoru Technicznego - Oddział w Bielsku-Białej	ul. Legionów 81
19.	Urząd Lotnictwa Cywilnego Delegatura Południowa w Krakowie – Zespół Bielsko-Biała	ul. Cieszyńska 317
20.	Urząd Statystyczny w Katowicach - Oddział w Bielsku-Białej	ul. Widok 5
21.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach - Biuro w Bielsku-Białej	ul. Legionów 57
22.	Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 43
23.	Wojewódzki Inspektorat Inspekcji Handlowej w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 44
24.	Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Piastowska 40
25.	Wojewódzki Ośrodek Metodyczny Bielsko-Biała	ul. Komorowicka 48
26.	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach - Delegatura w Bielsku-Białej	ul. Powstańców Śląskich 6

Źródło: opracowane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

4.7 Organizacje pozarządowe

W nadzorze Wydziału Spraw Obywatelskich w Bielsku-Białej, sprawowanym na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2001 r. nr 79, poz. 855 z późn. zm.) według stanu na dzień 31 grudnia 2007 r., znajdowało się 405 organizacji pozarządowych.

Tabela 41. Struktura bielskich organizacji pozarządowych ze względu na formę prawną oraz rodzaj w 2007 r.

Forma prawna	Liczba podmiotów
stowarzyszenia zarejestrowane, w tym: posiadające osobowość prawną	301 218
terenowe jednostki organizacyjne	86
stowarzyszenia zwykłe	17
fundacje	14
związki stowarzyszeń	1

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2007 r. 108 podmiotów (organizacji pozarządowych) otrzymało wsparcie z budżetu miasta na realizację swych zadań. Zawartych zostało 185 umów, na łączną kwotę wsparcia 2 246 449,59 zł.

Tabela 42. Podmioty, które otrzymały dotację z podziałem na prowadzoną działalność oraz kwoty wsparcia w 2007 r.

Rodzaj działalności	Liczba umów	Kwota dotacji
Kultura fizyczna	81	1 066 237,50
Polityka społeczna	42	611 029,49
Kultura i sztuka	38	280 500,00
Ochrona i promocja zdrowia	7	184 232,60
Oświata i wychowanie	8	60 450,00
Turystyka	9	44 000,00
Ogółem	185	2 246 449,59

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

5. Majątek i budżet miasta

5.1 Mienie komunalne

Informacja o stanie mienia komunalnego Bielska-Białej obejmująca zbiór danych o majątku Gminy Bielsko-Biała i Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu – według stanu na dzień 30.09.2007 r. sporządzona została przez Wydział Mienia Gminnego i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, zgodnie z wymogami określonymi w art. 180 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.). Okres sprawozdawczy obejmuje okres 30.09.2006 r. – 30.09.2007 r. Mienie komunalne zostało zewidencjonowane w ujęciu wartościowym, w podziale na 10 grup rodzajowych zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych (KŚT).

Wartość mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała w rozbiciu na grupy rodzajowe według stanu na dzień 30.09.2007 r. wynosi: 1 540 164 919,05 zł, w tym gruntów 456 888 811,54 zł oraz pozostałych składników majątku: 1 083 276 107,51 zł.

Natomiast wartość mienia komunalnego Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu według stanu na dzień 30.09.2007 r. wynosi: 77 571 464,51 zł w tym gruntów: 23 212 871,12 zł oraz pozostałych składników majątku: 54 358 593,39 zł.

Tabela 43. Wartość oraz struktura składników mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała oraz Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu. Stan na 30.09.2007 r.

[w zł i gr]			
Grupa wg KŚT	Nazwa	Wartość mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała	Wartość mienia komunalnego Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu
Grupa 0	Grunty ogółem ²	456 888 811,54	23 212 871,12
	z tego przypada na:		
	- Grunty – zasób - Grunty – oddane w wieczyste użytkowanie	308 854 034,17 148 034 777,37	23 191 943,73 20 927,39
Grupa 1	Budynki i lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego	424 336 048,90	40 560 527,23
Grupa 2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	561 682 601,06	996 074,21
Grupa 3	Kotły i maszyny energetyczne	2 328 131,41	246 654,03
Grupa 4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	11 301 773,16	1 477 342,61
Grupa 5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	466 865,60	48 691,04
Grupa 6	Urządzenia techniczne	14 438 348,51	771 020,49
Grupa 7	Środki transportu	58 598 532,15	508 572,70

² Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami art. 24 – do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

Grupa 8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości, wyposażenie	10 123 806,72	9 749 711,08
Grupa 9	Inwentarz żywy	-	-
Razem	Grupy 1 – 9	1 083 276 107,51	54 358 593,39
Ogółem	Grupy 1 – 9 + Grupa 0	1 540 164 919,05	77 571 464,51
	Wartości niematerialne i prawne	5 883 128,22	417 168,22

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała oraz Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu wg stanu na dzień 30 września 2007 r. Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr ON/0151/890/2007/BD Prezydenta Miasta Bielska – Białej z dnia 14 listopada 2007 r.

Tabela 44. Wartość oraz struktura składników mienia komunalnego ogółem (Gmina Bielsko-Biała i Miasto Bielsko-Biała na prawach powiatu) w latach 2006-2007

[w zł i gr]

Grupa wg KŚT	Nazwa	Właściciel	2006 r.	2007 r.
Grupa 1	Budynki i lokale	Ogółem	447 587 473,34	464 896 576,13
		Gmina	419 624 747,53	424 336 048,90
		Powiat	27 962 725,81	40 560 527,23
Grupa 2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Ogółem	426 712 665,54	562 678 675,27
		Gmina	426 077 721,87	561 682 601,06
		Powiat	634 943,67	996 074,21
Grupa 3	Kotły i maszyny energetyczne	Ogółem	2 556 620,54	2 574 785,44
		Gmina	2 327 228,84	2 328 131,41
		Powiat	229 391,70	246 654,03
Grupa 4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania	Ogółem	12 041 681,16	12 779 115,77
		Gmina	10 679 341,88	11 301 773,16
		Powiat	1 362 339,28	1 477 342,61
Grupa 5	Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty	Ogółem	369 448,51	515 556,64
		Gmina	328 772,37	466 865,60
		Powiat	40 676,14	48 691,04
Grupa 6	Urządzenia techniczne	Ogółem	10 982 716,44	15 209 369,00
		Gmina	10 707 907,99	14 438 348,51
		Powiat	274 808,45	771 020,49
Grupa 7	Środki transportu	Ogółem	56 053 895,38	59 107 104,85
		Gmina	55 714 751,54	58 598 532,15
		Powiat	339 143,84	508 572,70
Grupa 8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie	Ogółem	18 576 487,10	19 873 517,80
		Gmina	12 397 467,25	10 123 806,72
		Powiat	6 179 019,85	9 749 711,08
RAZEM		Ogółem	974 880 988,01	1 137 634 700,90
		Gmina	937 857 939,27	1 083 276 107,51
		Powiat	37 023 048,74	54 358 593,39

Źródło: Informacja o stanie mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała oraz Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu wg stanu na dzień 30 września 2007 r. Załącznik nr 2 do Zarządzenia Nr ON/0151/890/2007/BD Prezydenta Miasta Bielska – Białej z dnia 14 listopada 2007 r.

Analizując stan mienia komunalnego Gminy Bielsko-Biała i Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu należy stwierdzić, że stan majątku na dzień 30 września 2007 r. uległ wzrostowi we wszystkich grupach rodzajowych w stosunku do stanu na dzień 30 września 2006 r. – co jest efektem intensywnie prowadzonej działalności inwestycyjnej.

Na całkowitą powierzchnię ewidencyjną Bielska-Białej składają się grunty stanowiące własność: komunalną, Skarbu Państwa, osób fizycznych oraz prawnych o powierzchni 12 450 ha zgodnie ze stanem na dzień 30 września 2007 r.³

Grunty Gminy Bielsko-Biała

Powierzchnia gruntów gminnych wynosi 1995 ha, zaś ich struktura przedstawia się następująco:

- I. grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie: 1598 ha, w tym grunty:
 - 1) wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości: 1376 ha
 - 2) przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym: 79 ha
 - 3) pozostałe grunty: 143 ha
- II. grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w wieczyste użytkowanie: 397 ha, w tym grunty:
 - 1) w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych: 92 ha
 - 2) w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych: 189 ha
 - 3) w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób: 116 ha

Grunty Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu

Powierzchnia gruntów Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu wynosi 55 ha, zaś ich struktura przedstawia się następująco:

- I. grunty powiatów i związków powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie: 55 ha, w tym grunty:
 - 1) wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości: 28 ha
 - 2) przekazane w trwały zarząd: 2 ha
 - 3) pozostałe grunty: 25 ha

5.2 Gospodarowanie mieniem komunalnym

W okresie sprawozdawczym (30.09.2006 r. – 30.09.2007 r.) odnotowane zostały następujące zmiany w powierzchni gruntów komunalnych:

- I) zwiększeniu o 26 ha 15 a 71 m² uległa powierzchnia gruntów komunalnych⁴ – co uzyskano w wyniku:
 - 1) nabycia na rzecz Gminy Bielsko-Biała na cele statutowe: 2 ha 41 a 91 m²

³ Dane sporządzone na dzień 30 września 2007 r. wg sprawozdania Wydziału Geodezji i Kartografii Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

⁴ Powierzchnia wykazana obejmuje transakcje rzeczywiste dokonane do 30.09.2006 r., z których tylko część została ujawniona w księgach wieczystych na dzień 30.09.2006 r.

- 2) nabycia na cele drogowe przez Miejski Zarząd Dróg 65 nieruchomości o powierzchni: 2 ha 52 a 17 m², z tego na rzecz:
 - Gminy Bielsko-Biała: 44 nieruchomości o pow. 2 ha 16a 42 m²
 - Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu: 21 nieruchomości o pow. 35a 75m²
 - 3) nabycia na rzecz Miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu prawa użytkowania wieczystego 4 nieruchomości o powierzchni 10 a 50 m².
 - 4) przejęcia 1 ha 32 a 63 m² gruntów rolnych Skarbu Państwa przez Gminę w trybie art. 13 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.
 - 5) przejęcia w drodze komunalizacji, z mocy prawa i na wniosek: 16 ha 83 a 18 m², w tym gruntów zajętych pod:
 - drogi lokalne, miejskie i ogólnodostępne: 14 ha 35 a 91 m²
 - zabudowę i zabudowane: 1 ha 10 a 17 m²
 - pozostałe grunty: 1 ha 37 a 10 m²
 - 6) przejęcia w trybie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. przez MZD⁵ – łącznie 84 działki o pow. 1 ha 69 a 37 m² z przeznaczeniem pod drogi, z czego:
 - 78 działek o powierzchni 1 ha 64 a 70 m² na rzecz Gminy Bielsko-Biała,
 - 6 działek o powierzchni 4 a 67m² na rzecz miasta Bielsko-Biała na prawach powiatu.
 - 7) przejęcia w trybie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r.: 4 działek o łącznej powierzchni 25 a 23 m² z przeznaczeniem pod drogi na rzecz Gminy Bielsko-Biała⁶.
 - 8) nabycia w drodze spadku nieruchomości przy ul. Porąbki o łącznej powierzchni 30 a 78 m².
 - 9) Skorzystania z prawa pierwokupu 2 nieruchomości o łącznej powierzchni 67 a 76 m².
 - 10) Skorzystania z prawa pierwokupu użytkowania wieczystego 2 nieruchomości o łącznej powierzchni 218 m².
- II) zmniejszeniu o 32 ha 26 a 84 m², uległa powierzchnia gruntów komunalnych w wyniku:
- 1) sprzedaży ogółem: 21 ha 20 a 43 m², w tym w trybie:
 - a) przetargowym: 10 ha 74 a 56 m² w tym:
 - w wyniku przetargu przeprowadzonego przez Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną: 6 ha 09 a 42 m²
 - w przetargach przeprowadzonych przez Gminę: 4 ha 65 a 14 m²
 - b) bezprzetargowym: 10 ha 45 a 87 m², w tym na rzecz:
 - spółdzielni mieszkaniowych: 9 ha 76 a 94 m²

⁵ Ustawa z dnia 13 października 1998r Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133, poz. 872 z późn. zm.).

⁶ Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.).

- osób fizycznych i prawnych: 68 a 93 m² z tego:
 - sprzedaż na własność: 41 a 11 m²
 - sprzedaż użytkowania wieczystego na własność: 19 a 87 m²
 - oddanie w użytkowanie wieczyste: 7 a 95 m²
- 2) zwrotów 2 nieruchomości na rzecz byłych właścicieli lub ich poprzedników prawnych o łącznej powierzchni: 663 m².
- 3) przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności – o łącznej powierzchni: 3 ha 73 a 23 m².
- 4) przekształcenia prawa użytkowania wieczystego spółdzielni mieszkaniowych w prawo własności: 6 ha 47 a 47 m².
- 5) oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości niezabudowanych: 65 a 34 m².
- 6) oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości zabudowanych: 13 a 74 m².

5.3 Spółki prawa handlowego z udziałem gminy

Według stanu na dzień 31.12.2007 r. Gmina Bielsko-Biała była współnikiem/akcjonariuszem czternastu spółek prawa handlowego, w tym:

- 3 spółek ze 100% udziałem w kapitale zakładowym,
 - 6 spółek powyżej 50% udziału w kapitale zakładowym,
 - 5 spółek poniżej 50% udziału w kapitale zakładowym.
- 1) „Zieleń Miejska” Spółka z o.o. – Spółka odpowiada za utrzymanie miejskich terenów zieleni, administruje lasem komunalny, sprawuje zarząd nad dwoma istniejącymi w mieście cmentarzami komunalnymi przy ul. Krasickiego (Leszczyny) i ul. Karpackiej (Kamienica).
 - 2) Zakład Gospodarki Odpadami S.A. – głównym przedmiotem działalności Spółki jest zagospodarowywanie i unieszkodliwianie odpadów.
 - 3) „ZIAD” Bielsko-Biała S. A. – Spółka zajmuje się doskonaleniem zawodowym w zakresie energetyki, informatyki i automatyki oraz działalnością wystawienniczo – targową oraz hotelarsko – gastronomiczno – turystyczną.
 - 4) Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. – Spółka zajmuje się zarządem i eksploatacją budynków oraz wynajmem mieszkań.
 - 5) PK „Therma” Spółka z o. o. – Spółka zajmuje się zakupem, przesyłem i dystrybucją oraz sprzedażą ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej i technologii w nośniku wodnym jak i parowym.
 - 6) P.P.H „Prefabet Bielsko-Biała” Spółka z o.o. – Spółka zajmuje się produkcją i sprzedażą bloczków z betonu komórkowego.

- 7) Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. – Spółka zajmuje się udzielaniem poręczeń kredytów i pożyczek, sporządzaniem biznes planów oraz doradztwem finansowym.
- 8) Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. – Agencja zajmuje się pomocą i doradztwem dla samorządów gminnych i powiatowych, wspieraniem rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw poprzez pozyskiwanie środków unijnych, działaniami promocyjnymi na rzecz regionu.
- 9) „Aqua” S.A. – Spółka prowadzi działalność wodociągowo – kanalizacyjną na terenie Bielska-Białej i gmin ościennych.
- 10) „Sita” Zakład Oczyszczania Miasta S.A. – Spółka prowadzi działalność w zakresie wywozu i odbioru odpadów komunalnych oraz przemysłowych, oczyszczaniem i odśnieżaniem dróg, placów na terenie Bielska-Białej i gmin ościennych.
- 11) Beskidzki Hurt Towarowy S.A. – Spółka zajmuje się tworzeniem rynku hurtowego na którym jest dokonywany obrót produktami rolno – spożywczymi i przemysłowymi poprzez: prowadzenie inwestycji własnych dla przyszłego rynku hurtowego oraz wynajem pomieszczeń i terenów do prowadzenia działalności handlowej.
- 12) „Nemo Wodny Świat Bielsko-Biała” Sp. z o. o – Spółka powołana w celu budowy i eksploatacji aqua parku. Spółka znajduje się w stanie upadłości od 31.05.2007 r.
- 13) Zakład Przemysłu Wełnianego „Merilana” S.A. – Spółka zajmuje się produkcją szeroko tkanych materiałów wełnianych, a także jedwabnych i sztucznych. Prowadzi też produkcję przędzy czesanej.
- 14) Zakłady Techniczne „Eltech” S.A. – Spółka zajmuje się wynajmem lokali użytkowych zaadoptowanych z powierzchni produkcyjnych.

Tabela 45. Wielkość udziałów Gminy Bielsko-Biała w poszczególnych spółkach prawa handlowego, stan na 31.12.2007 r.

Lp.	Nazwa Spółki	Data powstania Spółki	Liczba akcji/ udziałów Gminy	% udział Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy [w zł]
1.	„Zieleń Miejska” Sp. z o.o.	29.01.1992	3 798	100%	1 899 000
2.	„Zakład Gospodarki Odpadami” S.A.	23.11.1999	102 688	100%	10 268 800
3.	„ZIAD Bielsko-Biała” S.A.	01.05.1999	232 487	100%	23 248 700
4.	„Bielsko-Białskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego” Sp. z o.o.	22.01.1997	24 594	98,73%	12 455 500
5.	Przedsiębiorstwo Komunalne „Therma” Sp. z o.o.	22.09.1992	49 773	97,76%	25 456 500

6.	P.P.H. „Prefabet Bielsko-Biała” Sp. z o.o.	04.05.1992	10 952	80,53%	680 000
7.	„Bielski Fundusz Poręczeń Kredytowych” Sp. z o.o.	24.01.2002	3 000	75,76%	3 960 000
8.	„Agencja Rozwoju Regionalnego” S.A.	06.07.1992	18 451	57,93%	3 184 800
9.	„Aqua” S.A.	12.03.1990	6 636 427	51,10%	207 791 936
10.	„SITA Zakład Oczyszczania Miasta” S.A.	04.12.1998	49 609	38,98%	12 726 400
11.	„Beskidzki Hurt Towarowy” S.A.	29.02.1996	2 049	33,21%	6 170 000
12.	„Nemo Wodny Świat Bielsko-Biała” Sp. z o.o.	19.04.2000	400	1,61%	12 450 000
13.	Zakłady Przemysłu Wełnianego „Merilana” S.A.	14.12.1995	461	1,37%	337 720
14.	Zakłady Techniczne „Eltech” S.A.	19.02.1997	16 735	0,54%	3 100 000

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

5.4 Finanse miasta

Zasady prowadzenia gospodarki finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) określają:

- ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 155, poz. 1014 z późn. zm.).
- ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 (Dz. U. z 1998 r. Nr 150, poz. 983 z późn. zm.) zastąpiona ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2003 r. Nr 203, poz. 1966).

Odzwierciedleniem prowadzonej gospodarki finansowej miasta Bielska-Białej jest corocznie opracowywany i uchwalany przez Radę Miejską budżet. Przedstawia zestawienie przewidywanych dochodów i planowanych wydatków, stanowi podstawę finansowego planowania przedsięwzięć, dostarcza również informacji niezbędnych do kontroli prowadzonej działalności.

Tabela 46. Rozliczenie wykonania budżetu miasta Bielska-Białej za 2007 r.

[w zł i gr]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
1.	Dochody	529 142 328,36	544 676 777,64
2.	Wydatki	556 617 306,01	533 432 037,84
3.	Wynik budżetu – deficyt (1-2)	-27 474 977,65	11 244 739,80
4.	Przychody ogółem	51 666 209,65	20 821 948,17
	w tym:		
	- kredyty i pożyczki	31 766 206,25	921 944,77
	- tzw. „wolne środki” z rozliczenia roku 2006	19 900 003,40	19 900 003,40
5.	Rozchody	24 191 232,00	23 564 464,76
	w tym:		
	- spłaty kredytów i pożyczek	12 191 232,00	11 564 464,76
	- pożyczka (udzielona)	12 000 000,00	12 000 000,00

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

Tabela 47. Dochody budżetu miasta Bielska-Białej wg źródeł powstawania w 2007 r.

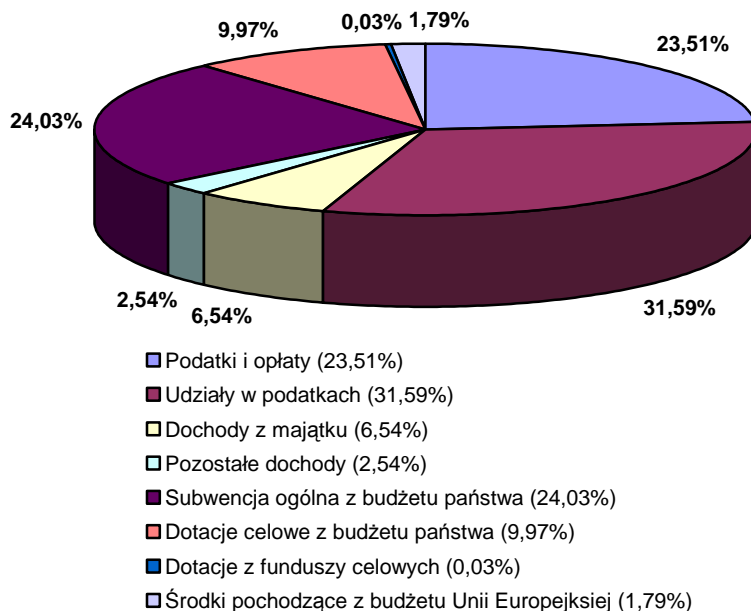
[w zł i gr]

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2007 r.	% wykonania
A. DOCHODY WŁASNE (gmina+powiat)	349 548 069,80	107,64%
I. Dochody własne gminy (1+2+3+4)	298 535 841,52	107,50%
1. Podatki i opłaty	123 714 442,11	105,31%
2. Udział gminy w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	134 838 017,46	109,22%
3. Dochody z majątku gminy	33 769 238,56	105,21%
4. Pozostałe dochody gminy	6 214 143,39	132,67%
II. Dochody własne powiatu (1+2+3+4)	51 012 228,28	108,49%
1. Podatki i opłaty	4 361 128,93	115,12%
2. Udziały powiatu w podatkach stanowiących dochód budżetu gminy	37 208 049,47	108,60%
3. Dochody z majątku powiatu	1 827 540,35	101,43%
4. Pozostałe dochody powiatu	7 615 509,53	106,23%
B. SUBWENCJA OGÓLNA (gmina+powiat) (I+II)	130 866 434,00	100,00%
I. Subwencja ogólna (gmina)	54 708 093,00	100,00%
II. Subwencja ogólna (powiat)	76 158 341,00	100,00%
C. DOTACJE CELOWE Z BUDŻETU PAŃSTWA (I+II+III)	54 310 104,04	91,45%
I. Dotacje na zadania zlecone (1+2)	45 086 261,98	90,56%
1. Dotacje celowe na zadania zlecone (gmina)	29 968 648,21	97,36%
2. Dotacje celowe na zadania zlecone (powiat)	15 117 613,77	79,54%
II. Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (1+2)	404 192,17	84,47%

1. Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (gmina)	69 598,19	99,43%
2. Dotacje na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej (powiat)	334 593,98	81,91%
III. Dotacje na zadania własne (1+2)	8 819 649,89	96,71%
1. dotacje na zadania własne gminy	6 428 442,17	96,69%
2. Dotacje na zadania własne powiatu	2 391 207,72	96,75%
D. DOTACJE Z FUNDUSZY CELOWYCH (I+II)	160 440,25	97,66%
I. Dotacje z funduszy celowych (gmina)	143 140,57	97,38%
II. Dotacje z funduszy celowych (powiat)	17 299,68	100,00%
E. ŚRODKI POCHODZĄCE Z BUDŻETU UNII EUROPEJSKIEJ (1+2)	9 767 705,38	69,92%
1. Gmina	1 414 364,45	93,00%
2. Powiat	8 353 340,93	67,10%
F. ŚRODKI POCHODZĄCE ZE ŹRÓDEŁ ZAGRANICZNYCH NIEPODLEGAJĄCE ZWROTOWI	24 024,17	89,35%
DOCHODY OGÓŁEM (A+B+C+D+E+F)	544 676 777,64	102,94%

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

Wykres 15. Dochody budżetu miasta Bielska-Białej w 2007 r. – wg źródeł powstania

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

Tabela 48. Dochody budżetu miasta Bielska-Białej wg działów w 2007 r.

[w zł i gr]

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2007 r.			% wykonania
	Gmina	Powiat	Razem	
Rolnictwo i łowiectwo	8 292,28	0,00	8 292,28	108,50%
Leśnictwo	291 270,16	82,60	291 352,76	100,33%
Rybołówstwo i rybactwo	0,00	1 850,00	1 850,00	123,33%
Transport i łączność	640 094,75	7 607 275,85	8 247 370,60	97,80%
Turystyka	16 856,05	0,00	16 856,05	23,45%
Gospodarka mieszkaniowa	28 227 208,94	1 626 975,86	29 854 184,80	106,96%
Działalność usługowa	48 972,20	513 775,39	562 747,59	99,81%
Administracja publiczna	3 260 671,32	464 442,13	3 725 113,45	115,59%
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	236 160,99	0,00	236 160,99	99,83%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	255 567,59	11 926 237,08	12 181 804,67	77,53%
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	263 787 715,83	41 576 599,76	305 364 315,59	107,54%
Różne rozliczenia	54 703 543,42	76 158 341,00	130 861 884,42	100,00%
Oświata i wychowanie	2 609 868,68	2 608 889,90	5 218 758,58	94,42%
Szkolnictwo wyższe	0,00	57 408,93	57 408,93	100,00%
Ochrona zdrowia	244 350,31	1 820 157,40	2 064 507,71	87,76%
Pomoc społeczna	33 632 963,73	4 577 164,65	38 210 128,38	97,79%
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	189 732,03	2 066 642,37	2 256 374,40	106,80%
Edukacyjna opieka wychowawcza	772 701,98	2 011 426,81	2 784 128,79	97,81%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	165 592,84	6 630,12	172 222,96	121,87%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	60 460,73	367 450,00	427 910,73	11,24%
Kultura fizyczna i sport	2 116 104,28	17 299,68	2 133 403,96	109,69%
Dochody ogółem	391 268 128,11	153 408 649,53	544 676 777,64	102,94%

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu miasta za 2007 rok

Plan ogółem dochodów budżetu miasta w 2007 r. został wykonany w wysokości 102,94%. Taki procent realizacji pozwala pozytywnie podsumować wykonanie dochodów budżetu miasta. Na tak wysoki procent wykonania dochodów ogółem wpłynęła przede wszystkim bardzo dobra realizacja planu w obrębie dochodów własnych gminy oraz powiatu. W zakresie tych pierwszych, na najwyższym poziomie ukształtowały się wpływy z pozostałych dochodów gminy, z udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, następnie dochody z podatków i opłat oraz majątku gminy.

Tabela 49. Wydatki budżetu miasta Bielska-Białej w 2007 r.

[w zł i gr]

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2007 r.	% udział w wydatkach ogólnych
wydatki bieżące	428 172 359,36	80,27%
wydatki majątkowe	105 259 678,48	19,73%
w tym: inwestycyjne	104 959 678,48	19,68%
Wydatki ogółem	533 432 037,84	100,00%

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

Tabela 50. Wydatki budżetu miasta Bielska-Białej wg działów w 2007 r.

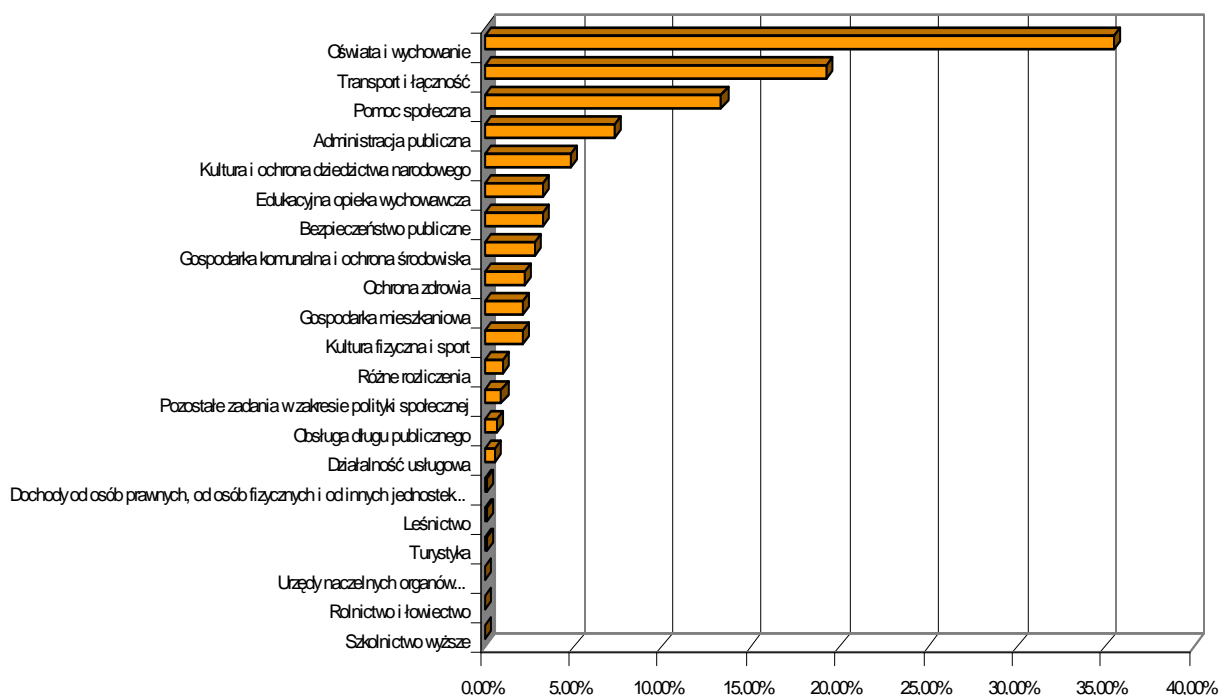
[w zł i gr]

Wyszczególnienie	Wykonanie			% wykonania
	Razem	Gmina	Powiat	
Rolnictwo i łowiectwo	27 761,43	27 761,43	0,00	87,73%
Leśnictwo	582 477,13	568 177,13	14 300,00	99,36%
Rybołówstwo i rybactwo	0,00	0,00	0,00	
Transport i łączność	102 515 663,69	44 290 963,65	58 224 700,04	93,21%
Turystyka	416 913,69	416 913,69	0,00	93,31%
Gospodarka mieszkaniowa	11 810 111,59	11 607 204,25	202 907,34	88,57%
Działalność usługowa	3 103 751,25	2 419 526,37	684 224,88	94,16%
Administracja publiczna	38 885 246,04	31 640 938,73	7 244 307,31	94,92%
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli o ochrony prawa oraz sądownictwa	236 160,99	236 160,99	0,00	99,83%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	17 395 643,30	4 790 574,29	12 605 069,01	82,92%
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	624 906,87	624 906,87	0,00	78,43%
Obsługa długu publicznego	3 579 939,17	524 018,54	3 055 920,63	83,96%
Różne rozliczenia	5 664 706,00	0,00	5 664 706,00	81,28%
Oświata i wychowanie	189 219 422,48	106 116 494,76	83 102 927,72	99,41%
Szkolnictwo wyższe	70 112,00	0,00	70 112,00	99,99%
Ochrona zdrowia	11 983 359,38	3 956 219,19	8 027 140,19	93,96%
Pomoc społeczna	71 240 910,84	53 305 855,19	17 935 055,65	97,46%
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5 201 474,07	1 648 524,23	3 552 949,84	98,97%
Edukacyjna opieka wychowawcza	17 601 925,11	3 777 205,00	13 824 720,11	98,57%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15 244 192,10	15 244 192,10	0,00	96,88%

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	26 217 855,96	8 816 567,64	17 401 288,32	96,17%
Kultura fizyczna i sport	11 809 504,75	11 792 205,07	17 299,68	95,62%
Wydatki ogółem	533 432 037,84	301 804 409,12	231 627 628,72	95,83%

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

Wykres 16. Struktura wydatków budżetu miasta Bielska-Białej w 2007 r. wg działów

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

Osiągnięte dochody umożliwiły prawidłową realizację wydatków ogółem, które zostały wykonane w wysokości 95,83%. Jest to tym ważniejsze, że z dochodów miasta, bez konieczności zaciągania kredytów zostały sfinansowane wydatki, w tym również te, które mają być refundowane ze środków Unii Europejskiej.

5.5 Zakłady budżetowe

W 2007 r. w strukturach miasta funkcjonowały cztery zakłady budżetowe o różnym profilu działalności:

- Miejski Zakład Komunikacyjny – prowadzący obsługę komunikacji zbiorowej na terenie miasta oraz gmin sąsiadujących, na podstawie umów,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej – zarządzający lokalami mieszkalnymi, lokalami użytkowymi oraz garażami stanowiącymi zasób miasta,
- Przedszkola Miejskie – obejmujące 45 placówek samorządowych przedszkoli,

- Izba Wyrzeźwień.

Tabela 51. Przychody i koszty zakładów budżetowych miasta Bielska-Białej w 2007 r.

[w zł i gr]

Wyszczególnienie	Przychody		Koszty i inne obciążenia
	Wykonanie w 2007 r.	w tym: VAT od dotacji	Wykonanie w 2007 r.
Miejski Zakład Komunikacyjny	49 882 205,09	780 666,25	50 231 684,42
Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	48 090 280,09	-	47 961 223,34
Przedszkola Miejskie	26 957 196,12	-	26 998 214,97
Izba Wyrzeźwień	2 410 917,37	-	2 409 492,29
Razem	127 340 598,67	780 666,25	127 600 615,02

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

W skład jednostek organizacyjnych miasta wchodzi również Gospodarstwo Pomocnicze przy Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej. Do zadań gospodarstwa należy m.in.: utrzymywanie we właściwym stanie technicznym majątku miasta, prowadzenie działalności parkingowej oraz pobieranie opłat targowych na terenie miasta. W 2007 r. przychody Gospodarstwa Pomocniczego wyniosły 2 808 233,59 zł, natomiast koszty i inne obciążenia wyniosły 2 769 598,24 zł.

5.6 Fundusze celowe

W Bielsku-Białej funkcjonują następujące fundusze celowe:

- Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym dla Miasta Bielska-Białej,
- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Tabela 52. Przychody i koszty w ramach funduszy celowych w 2007 r.

[w zł i gr]

Wyszczególnienie	Przychody w 2007 r.	Koszty i inne obciążenia w 2007 r.
Powiatowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym dla Miasta Bielska-Białej	1 085 070,17	1 004 441,70
Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	430 188,60	417 536,52
Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1 331 105,79	1 232 033,56

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

5.7 Środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej

Czynnikiem, który w ostatnich latach w zasadniczy sposób wpływa na tempo rozwoju miasta są środki pozyskane z funduszy europejskich. Bielsko-Biała może w tej materii pochwalić się sporymi osiągnięciami, co potwierdza ranking Gazety Prawnej: Europejska Gmina – Europejskie Miasto 2008 r., analizujący pozyskiwane środki strukturalne do końca 2007 r. W zestawieniu projektów regionalnych (ZPORR) Bielsko-Biała zajęło 3 miejsce w województwie śląskim – pozyskując 69 119,5 tys. zł. Z funduszami unijnymi bardzo dobrze poradziły sobie też podmioty gospodarcze działające na terenie miasta, które pozyskując 26 306,2 tys. zł, uplasowały się na 5 miejscu w województwie.

W 2007 r. Bielsko-Biała kontynuowało realizację projektów ze środków unijnych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) dotyczących inwestycji drogowych, modernizacji i rewaloryzacji infrastruktury miejskiej oraz zadań edukacyjnych. Prowadzone były również działania w ramach Programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy – Polska, którego celem jest wpieranie zintegrowanego oraz zrównoważonego rozwoju w sferze gospodarczej, społecznej i kulturowej na pograniczu polsko-czeskim, a także w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich – projekt służący wsparciu i aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz programu SOCRATES – COMENIUS w ramach którego wspierane są projekty i działania sprzyjające wymianie, współpracy oraz mobilności pomiędzy systemami edukacji i szkoleń w obrębie krajów Unii Europejskiej.

Tabela 53. Środki w budżecie Bielska-Białej w 2007 r. pochodzące z budżetu Unii Europejskiej

Wyszczególnienie	Wykonanie za 2007 r.	% wykonania	[w zł i gr]
			% udziału w dochodach ogółem
Gmina	1 414 364,45	93,00%	0,26%
Powiat	8 353 340,93	67,10%	1,53%
Razem	9 767 705,38	69,92%	1,79%

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 r.

Powstałe różnice wykonania w stosunku do planu wynikają głównie z faktu, że plan ustalany został w walucie polskiej (w złotych), natomiast środki finansowe są przekazywane w euro, co przy zmiennym kursie powoduje rozbieżności między ostateczną kwotą wpływów, a przyjętym planem. Ponadto realizacja części zadań przebiega etapowo, w związku z czym miasto otrzymuje środki finansowe po zakończeniu określonego harmonogramu prac i pozytywnym zaopiniowaniu przez instytucję wdrażającą złożonego wniosku o refundację.

Tabela 54. Realizatorzy oraz kwoty wsparcia projektów współfinansowanych z Unii Europejskiej

[w zł i gr]

Dział	Nazwa projektu	Realizator	Wysokość otrzymanych środków w zł	Uwagi
Oświata i wychowanie	„Europejskie Oko”	Szkoła Podstawowa Nr 24	4 751,83	
	„Dźwięki Europy”	Szkoła Podstawowa Nr 24	46 343,68	
	„Dziedzictwo kulturowe”	Szkoła Podstawowa Nr 27	47 136,45	Umowa z 2006 r. i 2007 r.
	„Badanie relacji interpersonalnych w społecznościach szkolnych z uwzględnieniem kontekstu socjologicznego, kulturowego i regionalnego, w celu doskonalenia pracy dydaktyczno wychowawczej”	Zespół Szkół im. J. Tuwima	25 988,09	Umowa z 2006 r. i 2007 r.
	„ Wspaniały świat wody”	IV Liceum Ogólnokształcące im. KEN	27 593,06	Umowa z 2006 r. i 2007 r.
	„Nauczanie tolerancji”	I Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika	26 916,96	Umowa z 2006 r. i 2007 r.
	„Doskonalenie umiejętności zawodowych uczniów w zawodzie technik hotelarstwa –	Zespół Szkół im. J. Tuwima	302 745,88	
	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolniczej	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Ustawicznego	1 435,97	
Szkolnictwo wyższe	Stypendia unijne dla studentów z Bielska-Białej II	UM Bielsko-Biała	45 655,70	
Edukacyjna opieka wychowawcza	Bielski program stypendialny na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych III	UM Bielsko-Biała	822 442,68	
Transport i łączność	„Usprawnienie połączeń drogowych – modernizacja drogi wojewódzkiej nr 942 w Bielsku-Białej”	UM Bielsko-Biała	7 100 562,59	Środki stanowią refundację nakładów poniesionych w 2006 r. a także za okres od stycznia do października 2007 r.
Pomoc społeczna	„Aktywność popłaca - wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	280 668,00	
Gospodarka mieszkaniowa	„Nowa Starówka – Nowe szanse. Rewitalizacja Bielskiej Starówki – etap I”	UM Bielsko-Biała	1 035 464,39	Środki stanowią refundację wydatków poniesionych przez Miasto na realizację zadania

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

Umowy zawarte w 2007 r. – obejmujące dofinansowanie z budżetu UE:

- 1) Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) Działanie 1.4 – Rozwój turystyki i kultury. Projekt: „Modernizacja i rewaloryzacja Budyńku Głównego Teatru Polskiego i Małej sceny w Bielsku-Białej”. Umowa nr Z/2.24/I/1.4/895/05/U/354/07 z dnia 1 czerwca 2007 r.

- 2) Program „Uczenie się przez całe życie COMENIUS” – partnerski projekt szkół „Dźwięki Europy” realizowany przez Szkołę Podstawową Nr 24 im. Tadeusza Kościuszki w Bielsku-Białej w latach 2007-2009. Umowa nr 07-POL01-CO06-00833-1, z dnia 13 listopada 2007 r.
- 3) Program „Uczenie się przez całe życie COMENIUS” – partnerski projekt szkół „Dziedzictwo Kulturowe” realizowany przez Szkołę Podstawową Nr 27 im. Janusza Kusocińskiego w Bielsku-Białej w latach 2007-2009. Umowa nr 07-POL01-CO06-00461-2, z dnia 3 grudnia 2007 r.
- 4) Program „Uczenie się przez całe życie COMENIUS” – partnerski projekt szkół „Nauczanie Tolerancji” realizowany przez I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Bielsku-Białej w latach 2007-2008. Umowa nr 07-POL01-CO06-00659-3, z dnia 23 listopada 2007 r.
- 5) Program „Uczenie się przez całe życie COMENIUS” partnerski projekt szkół zatytułowany „Wspaniały Świat Wody” realizowany przez IV Liceum Ogólnokształcące im. KEN w Bielsku-Białej w latach 2007-2008. Umowa nr 07-POL01-CO06-00068-2, z dnia 12 listopada 2007 r.
- 6) Program „Uczenie się przez całe życie COMENIUS” – partnerski projekt szkół „Badanie relacji interpersonalnych w środowisku szkolnym z uwzględnieniem kontekstu socjologicznego, kulturowego i regionalnego, w celu doskonalenia dydaktycznej i wychowawczej pracy szkoły ” realizowany przez Zespół Szkół im. Juliana Tuwima w Bielsku-Białej w latach 2007-2008. Umowa nr 07-POL01-CO06-01109-3, z dnia 23 listopada 2007 r.
- 7) Program „Uczenie się przez całe życie – Leonardo da Vinci” – projekt stażowy „Doskonalenie umiejętności zawodowych uczniów w zawodzie technik hotelarstwa” realizowany przez Zespół Szkół im. Juliana Tuwima w Bielsku-Białej w latach 2007-2009. Umowa nr 07-LdV/M07/d/IVT/098, z dnia 1 października 2007 r.

Umowy zakończone w 2007 r. - obejmujące dofinansowanie z budżetu UE:

- 1) Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) Działanie 2.2 – Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne. Projekt: „Bielski program stypendialny na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych III”,
- 2) Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) Działanie 2.2 – Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne. Projekt: „Stypendia unijne dla studentów z Bielska-Białej II”,
- 3) Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy – Polska,
- 4) Program Socrates – Comenius Akcja 1. Projekt: “Europejskie Okno – patrzymy przez nie, aby zrozumieć świat”,

- 5) Program Socrates – Comenius Akcja 1. Projekt: "Dziedzictwo kulturowe",
- 6) Program Socrates – Comenius Akcja 1. Projekt: „ Nauczanie Tolerancji”,
- 7) Program Socrates – Comenius Akcja 1. Projekt: „Wspaniały Świat Wodny”,
- 8) Program Socrates – Comenius Akcja 1. Projekt: „Badanie relacji interpersonalnych w środowiskach szkolnych z uwzględnieniem kontekstu socjologicznego, kulturowego i regionalnego w celu doskonalenia pracy dydaktyczno-wychowawczej”,
- 9) Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (wniosek).

5.8 Wieloletnie Plany Inwestycyjne

Władze Bielsko-Białej od lat realizują aktywną politykę inwestycyjną w mieście. Jednym z narzędzi umożliwiających prowadzenie zaplanowanej i konsekwentnie realizowanej polityki inwestycyjnej jest opracowywany corocznie czteroletni plan inwestycyjny.

Dokument ten spełnia rolę bazy informacyjnej o zamierzeniach inwestycyjnych władz miasta w dłuższym horyzoncie czasu. Wartości poszczególnych zadań inwestycyjnych zawartych w planie są zgodne z projektem budżetu na dany rok.

„Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2008-2011” został przyjęty uchwałą nr XIX/532/2007 Rady Miejskiej z 21 grudnia 2007 r.

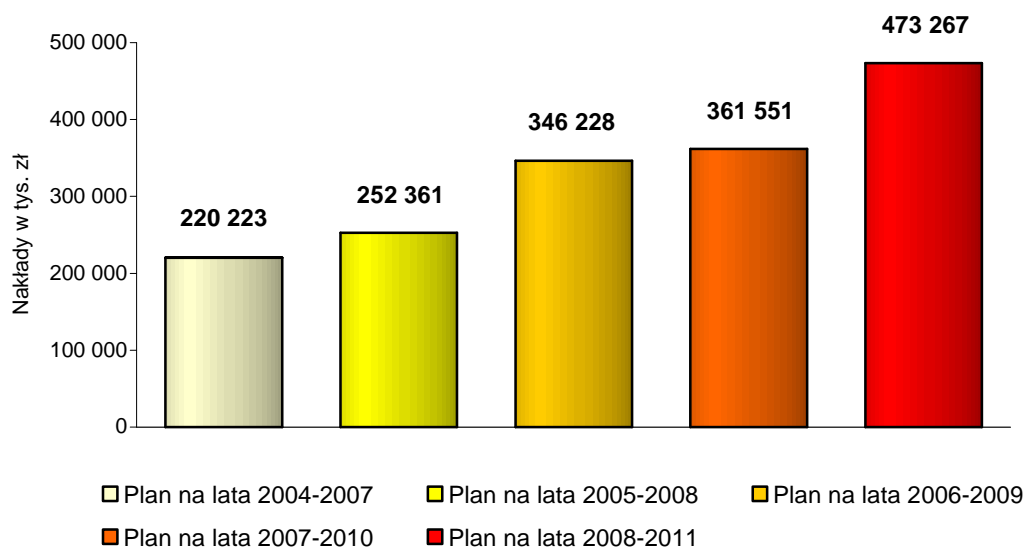
Planowane nakłady na wszystkie inwestycje ogółem wyniosły 848 257 tys. zł, w tym 473 267 tys. zł stanowiły środki budżetu miasta, a 374 990 tys. zł środki pozabudżetowe (środki z Unii Europejskiej, budżet państwa, fundusze ochrony środowiska, kredyty, środki własne spółek).

Tabela 55. Nakłady inwestycyjne w Czteroletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2008 – 2011

Źródła finansowania	2008	2009	2010	2011	[w tys. zł]
					Razem 2008-2011
Budżet miasta	162 002	141 239	98 594	71 432	473 267
Środki pozabudżetowe	117 898	148 717	72 287	36 088	374 990
Razem	279 900	289 956	170 881	107 520	848 257

Źródło: „Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2008-2011”, uchwała nr XIX/532/2007 z dn. 21.12.2007 r.

Najwięcej wydatków inwestycyjnych, bo aż 52,7 % budżetu miasta dotyczy zadań w zakresie drogownictwa w dziale „Transport i łączność”. Znaczącą pozycję stanowi także dział „Kultura fizyczna i sport” (25,5 %) oraz „Oświata i wychowanie” (8,9 %).

Wykres 17. Nakłady inwestycyjne z budżetu miasta w poszczególnych edycjach czteroletniego planu inwestycyjnego

Źródło: „Czteroletni Plan Inwestycyjny na lata 2008-2011”, uchwała nr XIX/532/2007 z dn. 21.12.2007 r.

Porównując przedstawione dane można zauważyć tendencję wzrostową w nakładach na inwestycje w mieście. Potwierdzają to też ogólnopolskie rankingi, gdzie Bielsko-Biała znajduje się w czołówce miast Polski, przeznaczających najwięcej środków finansowych na działania inwestycyjne.

W opublikowanym przez Pismo Samorządu Terytorialnego Wspólnota (październik 2007) rankingu oceniającym inwestycje realizowane przez samorzady w sferze infrastruktury technicznej Bielsko-Biała zajęło wysokie trzecie miejsce w Polsce, w grupie miast na prawach powiatu. W tymże rankingu w zakresie nakładów inwestycyjnych, bez udziału środków zewnętrznych, Bielsko-Biała jest na drugim miejscu. W 2007 r. wydatki na inwestycje infrastruktury technicznej wynosiły 713,21 zł na jednego mieszkańca. Powyższy wskaźnik inwestycyjny dla Bielska-Białej jest o wiele wyższy od takich miast wojewódzkich jak Opole, Kraków, Toruń, Rzeszów, Wrocław czy Szczecin.

5.9 Inwestycje miejskie w 2007 r.**Tabela 56. Realizacja inwestycji w Bielsku-Białej w 2007 r.**

[w zł i gr]

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki ze środków budżetu miasta oraz środków własnych zakładów budżetowych i instytucji kultury
1.	inwestycje zadania własne	95 388 431,99
2.	w tym: inwestycje finansowane pożyczką z WFOŚiGW	300 087,00
3.	inwestycje finansowane ze środków Unii Europejskiej	10 001 475,03
4.	inwestycje – dotacje na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej	1 533 857,82
5.	inwestycje realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	135 088,98
6.	inwestycje – dotacje z funduszy celowych	69 690,00
	Ogółem	107 128 543,82

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

Tabela 57. Realizacja inwestycji w 2007 r. – wg działów

[w zł i gr]

Wyszczególnienie	Wydatki ze środków budżetu miasta oraz środków własnych zakładów budżetowych i instytucji kultury	Udział wydatków inwestycyjnych wg działów
Transport i łączność	64 663 958,11	60,37%
Gospodarka mieszkaniowa	8 446 766,89	7,88%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	7 644 922,09	7,14%
Ochrona zdrowia	6 323 820,84	5,90%
Kultura fizyczna i sport	4 813 898,50	4,49%
Pomoc społeczna	4 140 592,11	3,87%
Oświata i wychowanie	3 655 864,50	3,41%
Administracja publiczna	2 840 944,72	2,65%
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 735 194,08	2,55%
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 429 082,84	1,33%
Działalność usługowa	321 843,84	0,30%
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	92 202,91	0,09%
Edukacyjna opieka wychowawcza	19 452,39	0,02%
Razem	107 128 543,82	100%

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

W ramach wydatków majątkowych realizowanych było wiele zadań inwestycyjnych. W 2007 r. zakończono realizację m.in. następujących zadań:

- przebudowa ul. Nad Potokiem,
- przebudowa ul. Partyzantów w rejonie SP Nr 5,
- przebudowa skrzyżowania ul. Grażyńskiego – ul. Kwiatkowskiego,
- przebudowa ul. Cieszyńskiej.

Wybudowano również chodniki przy podstawowych ciągach komunikacyjnych miasta, m.in.: wzdłuż ul. Komorowickiej (415 mb), ul. Hałcnowskiej (580 mb), rozpoczęto budowę chodnika wzdłuż ul. Janowickiej.

W ramach rewitalizacji Bielskiej Starówki:

- wykonano remont konserwatorski budynku Rynek 15,
- rozpoczęto budowę parkingu nr 2 przy ul. Orkana,
- wykonano remont konserwatorski muru oporowego przy pl. Żwirki i Wigury.

W 2007 r. rozpoczęto adaptację budynku przy ul. Relaksowej na wielorodzinny budynek mieszkalny wraz z zagospodarowaniem terenu. Zakończono prace związane z przebudową i rozbudową Pawilonu Nr 1 Szpitala Ogólnego, wykonano remont dachu budynku przy ul. E. Plater. Wykonano klimatyzację budynku Urzędu Miejskiego przy Pl. Ratuszowym 6.

W ramach inwestycji oświatowych realizowano termomodernizację budynku SP Nr 1. W trakcie realizacji jest budowa sali gimnastycznej przy SP Nr 26. Wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową dla budowy sali gimnastycznej przy SP Nr 9, termomodernizacji budynku Zespołu Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących przy ul. Filarowej 52, Gimnazjum Nr 15 i przedszkola w dzielnicy Mikuszowice Śląskie. Kontynuowano również prace związane z modernizacją bazy dydaktycznej dla kształcenia ustawicznego i praktycznego. W zakresie zadań zleconych kontynuowano budowę strażnicy Państwowej Straży Pożarnej przy ul. Leszczyńskiej.

W 2007 r. realizowane były prace związane z modernizacją obiektów Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych – „Pogotowie Opiekuńcze” przy ul. Lompy 7,9, „Dom Dziecka” przy ul. Pocztovej 24, DPD „Domu Nauczyciela” przy ul. Pocztovej 14a oraz wykonano rozbudowę DPS „Hospocjum”.

W zakresie zadań dotyczących instytucji kultury modernizowano budynek Teatru Lalek Białaluka, budynku głównego Teatru Polskiego i „Małej sceny”, Domów Kultury, obiektu Galerii Bielskiej BWA oraz Książnicy Beskidzkiej.

W ramach zadań związanych z kulturą fizyczną m.in. kontynuowano modernizację pływalni miejskiej „Panorama” przy ul. Konopnickiej, wykonano boisko o nawierzchni z trawy syntetycznej na stadionie piłkarskim przy ul. Młyńskiej, opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową modernizacji pływalni „Start”.

W Miejskim Zakładzie Komunikacyjnym wykonano m.in. instalację urządzeń do odciążu spalin, przebudowę budynku pomocniczego, wymianę odcinka sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Zakupiono 6 sztuk autobusów klasy mini oraz 10 sztuk autobusów miejskich.

5.10 Kredyty i pożyczki inwestycyjne miasta w 2007 r.**Tabela 58. Zestawienie kredytów i pożyczek inwestycyjnych miasta Bielska-Białej**

[w zł i gr]

Źródło	Stan zadłużenia na 31 grudnia 2007 r.
Kredyty	57 642 125,00
Pożyczki	2 409 321,61

Źródło: Sprawozdanie z wykonanie budżetu miasta za 2007 rok

W 2007 r. dokonano terminowej spłaty zaciągniętych kredytów i pożyczek na łączną kwotę prawie 11,6 mln zł, a także i innych kosztów od tych kredytów i pożyczek w wysokości 3,6 mln zł. Miastu zostały również częściowo umorzone 3 pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach na kwotę prawie 114 tys. zł. Ponadto istotne było udzielenie w 2007 r. dwóch pożyczek dla Szpitala Ogólnego w łącznej kwocie 12 mln zł.

5.11 Rating – ocena wiarygodności kredytowej miasta

Ocena klasyfikacyjna (ang. rating) to opinia specjalistycznej agencji, dotycząca ogólnej zdolności kredytowej dłużnika w odniesieniu do danego instrumentu dłużnego lub innego zobowiązania finansowego.

W 2007 r. Miasto zleciło nadanie międzynarodowej oceny wiarygodności kredytowej (ratingu) dla Bielska-Białej. We wrześniu 2007 r. komitet ratingowy Fitch Ratings nadał miastu międzynarodowe ratingi na poziomie „BBB” (potrójne B) dla długoterminowego zadłużenia w walucie krajowej i zagranicznej. Ponadto komitet ocenił, że długodystansowa perspektywa ratingu jest stabilna. W ocenie Fitch’a „Ratingi Miasta Bielska-Białej odzwierciedlają zdywersyfikowaną, rosnącą oraz atrakcyjną dla inwestorów gospodarkę lokalną, dobre zarządzanie oraz odpowiednie wyniki budżetowe, a także niskie wskaźniki zadłużenia oraz jego obsługi”. Płynące z ratingu wnioski wskazują na fakt, iż wyniki operacyjne miasta są dobre, a zdolność do samofinansowania wydatków majątkowych jest wysoka.

6. Zagospodarowanie przestrzenne

Zagospodarowanie przestrzenne Bielska-Białej posiada układ pasmowo – koncentryczny, podzielony na dwie części rzeką Białą. Historyczny układ miasta obejmuje Starówkę Bielską z Katedrą Św. Mikołaja, ulicę Cieszyńską i Sobieskiego, tzw. Podzamcze z Zamkiem Sułkowskich, ciągi ulic 11 Listopada i Ks. Stojałowskiego poprzez tzw. Rynki Białskie do ulicy Krakowskiej i Żywieckiej. Obszar ten stanowi tradycyjne centrum handlowe miasta, które zmienia obecnie charakter ze względu na rozwój nowych form działalności usługowej.

Strefa mieszkalno – usługowa rozciąga się po obu stronach rzeki Białej i obejmuje zwarty układ centrum miasta oraz osiedla mieszkaniowe pierścieniowo otaczające śródmieście i nawarstwiający się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych miasta.

Historyczny ciąg zakładów przemysłowych zlokalizowanych nad rzeką Białą przebiegający z północy na południe miasta uległ istotnym przekształceniom. Na miejscu zakładów przemysłowych powstały firmy o charakterze handlowym oraz usługowym. Obszar śródmieścia wypełnia głównie funkcja handlowo – usługowa, bankowa i administracyjna. Tradycyjny układ przestrzenny terenów przemysłowych i handlu zastępuje obszar aktywności gospodarczej strefy komercyjno – wytwórczej, ciągnący się ze wschodu na zachód w północnej części miasta, wzdłuż ulic: Niepodległości, Bohaterów Monte Cassino, aż do Wapienicy.

Bielsko-Biała w swych granicach administracyjnych posiada rozległe tereny rekreacyjno – wypoczynkowe o wysokich walorach krajobrazowych, położone głównie w południowej części miasta w strefie podstokowej Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

6.1 Plany miejscowe

Biuro Rozwoju Miasta (BRM) w Bielsku-Białej jest samorządową jednostką budżetową, wykonującą w imieniu Prezydenta Miasta Bielska-Białej zadania własne gminy z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego. BRM powstało w drodze uchwały Rady Miejskiej i działa od dnia 1 stycznia 1991 r.

Do zakresu działań Biura Rozwoju Miasta należy:

- 1) sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej,
- 2) sporządzanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej,
- 3) wykonywanie okresowych ocen zmian zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej.
- 4) sporządzanie ocen aktualności planów miejscowych oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bielsko-Biała,

- 5) wykonywanie planów operacyjnych,
- 6) wydawanie opinii lokalizacyjnych.

Tabela 59. Uchwalone plany miejscowe Bielska-Białej, stan na 31.12.2007 r.

Powierzchnia uchwalonych planów miejscowych	1 425 ha
Procent powierzchni miasta ogółem objętej planami	11,4%

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Tabela 60. Uchwalone plany miejscowe Bielska-Białej w 2007 r.

Ilość	4
Powierzchnia	35 ha

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Tabela 61. Plany miejscowe Bielska-Białej w trakcie opracowania, stan na 31.12.2007 r.

Ilość	29
Powierzchnia	3 519 ha
Procent powierzchni miasta ogółem objętej planami	28,2%

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta w Bielsku-Białej

Teksty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Bielska-Białej, po ich uchwaleniu przez Radę Miejską w Bielsku-Białej, są publikowane przez Biuro Rozwoju Miasta na stronie internetowej oraz umieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Decyzje budowlane

Decyzje o warunkach zabudowy oraz o pozwoleniu na budowę wydawane są przez Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Tabela 62. Decyzje o warunkach zabudowy wydane w 2007 r.

Lp.	Rodzaj inwestycji	Ilość wydanych decyzji
1.	Budynki jednorodzinne	576
2.	Inne (przebudowy, nadbudowy, rozbudowy, budynki gospodarcze, ogrodzenia, ds.)	299
3.	Sieci uzbrojenia i przyłącza	236
4.	Obiekty usług komercyjnych	116
5.	Obiekty przemysłowe	98
6.	Budynki wielorodzinne i zespoły mieszkaniowe	86
7.	Obiekty usług publicznych	70
8.	Garaże	68
9.	Parkingi	18
	Razem	1 567

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 63. Decyzje o pozwoleniu na budowę wydane w 2007 r.

Lp.	Rodzaj inwestycji	Ilość wydanych decyzji
1.	Budynki jednorodzinne (jednomieszkaniowe)	319
2.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	175
3.	Budynki transportu i łączności	44
4.	Budynki przemysłowe i magazynowe	22
5.	Budynki o dwóch mieszkaniach	19
6.	Budynki o trzech i więcej mieszkaniach	16
7.	Budynki handlowo-usługowe	11
8.	Ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	3
9.	Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	2
10.	Pozostałe budynki niemieszkalne	2
11.	Inne	1 025
	Razem	1 567

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

6.2 Rewitalizacja

Uchwałą Nr XIX/536/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 21 grudnia 2007 r. przyjęty został „Program Rewitalizacji Obszarów Miejskich w Bielsku-Białej na lata 2007-2013”. Dokument ten stanowi element realizacji działań, których zasadniczym celem jest ożywienie gospodarcze i społeczne, a także zwiększenie potencjału kulturalnego i turystycznego miasta.

W Programie Rewitalizacji zostały przyjęte następujące cele strategiczne:

- 1) rozwój infrastrukturalno – przestrzenny z zachowaniem dziedzictwa kulturowego,
- 2) aktywizacja gospodarcza obszarów rewitalizowanych,
- 3) zapobieganie problemom społecznym i patologiom na obszarach objętych rewitalizacją.

W dokumencie określone zostały również cele szczegółowe wraz z wskaźnikami monitorowania oraz lista zadań do realizacji.

W ramach działań rewitalizacyjnych na terenie Bielska-Białej w 2007 r. przeprowadzono następujące prace remontowe:

- 1) zakończenie remontu konserwatorskiego kamienicy Rynek 15 – prace dotyczyły także zagospodarowania podwórka (finansowanie: środki własne gminy),
- 2) zakończenie budowy parkingu nr 2 przy ul. Orkana/Plac M. Lutra na 31 miejsc (finansowanie: środki własne gminy),

- 3) wykonanie remontu konserwatorskiego muru oporowego przy budynku Pl. Żwirki i Wigury 1 oraz odtworzenie muru granicznego z ozdobną bramą wjazdową (finansowanie: środki własne gminy),
- 4) kontynuacja remontu kamienic prywatnych (w tym sprzedanych przez gminę osobom prywatnym z zastrzeżeniem wykonania remontu w określonym czasie, finansowanie: środki własne podmiotów prywatnych): Rynek 1/Cieszyńska 2, Rynek 2, Rynek 3, Rynek 7 (elewacja wykonana w 2006 r.), Piwowska 2, Cieszyńska 1, Cieszyńska 4, Cieszyńska 9, Cieszyńska 11, Plac Św. Mikołaja 2, Celna 14, Rynek 28 i Rynek 29 (wykonano roboty remontowo – adaptacyjne pomieszczeń parteru na lokale użytkowe),
- 5) rozpoczęcie remontu elewacji Zamku Sułkowskich – siedziby Muzeum w Bielsku-Białej,

Ważny element procesu rewitalizacji stanowią działania społeczne. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2007 r. kontynuował realizację projektu „Aktywność popłaca – wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Projekt objęty został współfinansowaniem środkami Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Celem projektu było podniesienie wśród osób z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym (długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej) poziomu wiedzy o ich osobistych predyspozycjach zawodowych, wyzwolenie w nich siły do przezwyciężania trudności życiowych oraz aktywnego udziału w procesie nabywania kwalifikacji i umiejętności zawodowych, tak aby zwiększyły szansę na wejście w rynek pracy oraz integrację ze społeczeństwem.

W sposób ciągły na obszarach przeznaczonych do rewitalizacji prowadzona jest:

- kontynuacja remontów kolejnych nieruchomości ze szczególnym uwzględnieniem podwórek, w tym wykorzystanie założeń do kompleksowego programu małej architektury dla Starówki,
- kontynuacja zagospodarowania przestrzeni publicznych, w tym obsługa komunikacyjna, wprowadzenie zieleni parkowej, budowa kolejnych parkingów ds.,
- realizacja kolejnych projektów mających na celu aktywizację społeczną i gospodarczą mieszkańców Starego Miasta,
- działalność edukacyjno – doradcza dla właścicieli nieruchomości i najemców prywatnych ds. dotycząca możliwości pozyskiwania funduszy na remonty konserwatorskie zarówno ze środków krajowych jak i unijnych,
- dalsza współpraca z użytkownikami i właścicielami nieruchomości prywatnych,
- kontynuacja regulacji stanów prawno – własnościowych,
- sterowanie programami usługowymi i handlowymi,
- animacja procesów kulturotwórczych tradycji miejsca, informacja i marketing.

Efektom dotychczasowych działań rewitalizacyjnych jest zwiększenie zainteresowania inwestowaniem na terenie Starego Miasta (zwiększenie obrotu nieruchomości prywatnymi gminnymi, wynajmowanie pustostanów, uruchamianie nowych działalności). Powstały nowe lokale gastronomiczne oraz usługowe, w tym również związane z funkcją kulturalną. Nastąpiła zmiana funkcji lokali przyrynkowych zgodnie z preferencjami gminy, jak również znaczne ożywienie działalności remontowej wśród właścicieli i najemców prywatnych oraz oczekiwana zmiana funkcji usług w lokalach usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie Rynku. Efektem jest także poprawa ładu przestrzennego, estetyki obiektów oraz ich otoczenia.

Rewitalizowana Starówka stała się miejscem organizacji szeregu imprez, w 2007 r. zorganizowano ds.:

- Festiwal ulicy Wzgórze – pomysłodawca i organizator: Stowarzyszenie Wspierania Działań Kulturotwórczych Uwaga Kultura oraz Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla im. Wojewody Grażyńskiego SMOG,
- Spektakl „Exultet” – organizator: Wydział ds. Ewangelizacji przy Diecezji Bielsko-Żywieckiej,
- Festiwal Miast Partnerskich – organizator: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego Bielsko-Biała,
- Jarmark Świętojański: organizator – Muzeum w Bielsku-Białej,
- Festiwal Rytmu – organizator: Beskidzka Inicjatywa Lokalna,
- Koncerty estradowe – organizator: Bielskie Centrum Kultury,
- Pokaz mody z cyklu 4 pory roku,
- Święta na Starówce – organizator: Wydział Promocji Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej oraz Agencja Reklamowa PROMIX.

7. Transport i komunikacja

7.1 System transportowy

Sieć dróg publicznych ze względu na rodzaj pełnionych funkcji dzieli się na następujące kategorie dróg: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz wewnętrzne. Drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa, a drogi wojewódzkie, powiatowe oraz gminne stanowią własność samorządu.

Zarządcą autostrad i dróg ekspresowych jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad z wyłączeniem autostrad płatnych, których zarządcą (po podpisaniu umowy koncesyjnej) staje się koncesjonariusz.

Zarządcą dróg i ruchu na drogach publicznych w granicach administracyjnych miasta Bielska-Białej (z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych) jest jednostka budżetowa – Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej, która została powołana z dniem 1 kwietnia 1995 r. na podstawie uchwały nr XII/123/95 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej.

7.2 Transport drogowy i drogownictwo

Bielsko-Biała stanowi ważny węzeł drogowy – w rejonie miasta przebiega:

- droga krajowa nr 1 (Gdańsk – Cieszyn), na odcinku Bielsko-Biała – Cieszyn: jako droga ekspresowa S1,
- droga krajowa nr 69 (Bielsko-Biała – Zwardoń),
- droga krajowa nr 52 (Bielsko-Biała – Głogoców),
- droga wojewódzka nr 942 (Bielsko-Biała – Wiśla).

W mieście znajduje się rozrząd ruchu w kierunku granicy z Czechami (E75, E462) oraz Słowacją (69, 945)⁷.

Do podstawowych połączeń drogowych w obrębie miasta należą:

- fragment ul. Warszawskiej oraz Bohaterów Monte Cassino – ruch tranzytowy Katowice – Cieszyn,
- ul. Niepodległości, Wyzwolenia, Lwowska, Krakowska - ruch w kierunku Krakowa,
- ul. Żywiecka – główny ruch w kierunku Żywca,
- ul. Warszawska, 3 Maja, Zamkowa, Partyzantów, Bystrzańska – ruch w kierunku Szczyrku.

⁷ W związku z przystąpieniem Polski, Czech i Słowacji do Strefy Schengen, z dniem 21 grudnia 2007 r. wszystkie lądowe przejścia graniczne pomiędzy tymi państwami zostały zniesione – na granicach pomiędzy państwami strefy Schengen nie jest prowadzona kontrola graniczna.

Mapa 3. Układ drogowy w Bielsku-Białej

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej.

Tabela 64. Pomiar ruchu kołowego na terenie Bielska-Białej w 2007 r.

Nazwa ulicy	Liczba pojazdów przypadająca na jedną godzinę ruchu w szczycie
Bora-Komorowskiego	2834
Warszawska	2756
3 Maja	2505
Krakowska	2134
Żywiecka	1894
Piastowska	1892
Cieszyńska	1836
Partyzantów	1810
Wyzwolenia	1748
Stojałowskiego	1512
Mostowa	1409

Michałowicza	1331
PCK	806
Sobieskiego	752
Leszczyńska	506

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Tabela 65. Sieć drogowo – uliczna Bielska-Białej w 2007 r.

Elementy sieci drogowo-ulicznej	Liczba	Długość (km)
Układ podstawowy		
Drogi krajowe	3	19,345
Drogi wojewódzkie	1	9,370
Drogi powiatowe	81	104,756
Układ obsługujący		
Drogi gminne	1145	438,753
Drogi wewnętrzne	6	1,673
Obiekty (mosty, wiadukty, tunele) (szt.)	116	-
Kładki dla pieszych (szt.)	27	-
Przejścia podziemne (szt.)	8	-

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Standard obsługi miasta przez komunikację drogową wyrażony jest dostępnością komunikacyjną obszaru, której parametrami są:

- gęstość sieci dróg publicznych (Bielsko-Biała: 4,6 km/km²),
- długość dróg przypadająca na 1 000 mieszkańców (Bielsko-Biała: 3,24 km).

Stan techniczny sieci drogowej w Bielsku-Białej wykazuje znaczną dekapitalizację (42% układu podstawowego oraz 25% układu obsługującego). Poziom dekapitalizacji wyraża się relacją długości dróg wymagających remontu do całkowitej ich długości.

Tabela 66. Stan techniczny sieci dróg w Bielsku-Białej w 2007 r.

Poziom dekapitalizacji w %	
Układ podstawowy	42 %
Układ obsługujący	25 %

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Tabela 67. Sieć drogowo-uliczna Bielska-Białej w 2007 r. wymagająca remontu

Elementy sieci drogowo-ulicznej	Długość (km)
Układ podstawowy	
Drogi krajowe	19,345
Drogi wojewódzkie	5,567
Drogi powiatowe	31,277
Układ obsługujący	
Drogi gminne	109,675
Drogi wewnętrzne	1,673

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

Na obszarze miasta znajduje się 151 obiektów mostowych. Do remontu w 2007 r. kwalifikowało się 36 obiektów, wyremontowanych zostało 21 (remonty kapitalne oraz naprawcze).

Funkcjonowanie sieci drogowo – ulicznej Bielska-Białej powiązane jest także z możliwościami parkowania. Liczba miejsc parkingowych ma charakter szacunkowy i wynosi ok. 2000 miejsc. Administratorem parkingów w pasie drogowym jest zarządca drogi.

7.3 Miejskie inwestycje transportowe zrealizowane w 2007 r.

W 2007 r. na inwestycje transportowe z budżetu miasta zostało wydatkowane 63 337 119,09 zł, co stanowi 59,1% ogółu poniesionych wydatków inwestycyjnych. Zadania w zakresie drogowo-transportowym od lat są priorytetem wśród działań inwestycyjnych.

Tabela 68. Liczba, długość i nośność wybudowanych i przebudowanych dróg, obiektów inżynierskich wraz z infrastrukturą towarzyszącą w Bielsku-Białej w 2007 r.

Elementy sieci drogowo-ulicznej	długość (mb)	nośność
Drogi gminne		
ul. Legnicka	302	-
ul. Jakubowskiego	285	-
ul. Żubrów	190	-
ul. Hodowców	160	-
Drogi powiatowe		
ul. Nad Potokiem	936	-
ul. Hałcnowska	610	-
ul. Cieszyńska	340	-
ul. Witosa	305	-
ul. Grażyńskiego - rondo	55	-

Drogi wojewódzkie		
ul. Partyzantów	407	-
Inne obiekty		
ekrany akustyczne w ciągu Al. Gen. Andersa	473	-
most w ciągu ul. 11 Listopada	25	40t (klasa B)
kładka w ciągu ul. 3-go Maja (koło hotelu „Prezydent”)	22	4kN/m2
przepust na potoku w ciągu ul. Skarpowej,	21	40t (klasa B)
przepust na potoku w ciągu ul. Bystrzańskiej	20	40t (klasa B)

Źródło: Miejski Zarząd Dróg w Bielsku-Białej

7.4 Motoryzacja

Bielsko-Biała charakteryzuje się dużą ilością zarejestrowanych pojazdów (88 534), wskaźnik motoryzacji w 2007 r. osiągnął wartość 502 pojazdów na 1000 mieszkańców.

Tabela 69. Informacje dotyczące motoryzacji na terenie Bielska-Białej, stan na 31.12.2007 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Pojazdy zarejestrowane ogółem, w tym:	88 534
- samochody osobowe	69 026
- samochody ciężarowe	13 379
- samochody specjalne	545
- autobusy	419
- motocykle i motorowery	2 417
- naczepy (ciężarowe i specjalne), przyczepy ciężarowe, specjalne i rolnicze)	1 808
- ciągniki siodłowe	566
- ciągniki rolnicze	374
Pojazdy zarejestrowane po raz pierwszy na terytorium Polski	7 850
Wydane prawa jazdy	5 997
Wskaźnik motoryzacji (pojazdów/1000 mieszkańców)	502

Źródło: Wydział Komunikacji Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

7.5 Miejski transport zbiorowy

Miejski Zakład Komunikacyjny jest zakładem budżetowym prowadzącym obsługę komunikacji zbiorowej na terenie miasta oraz na terenie gmin sąsiadujących, z którymi Bielsko-Biała podpisało porozumienia.

Sieć komunikacji zbiorowej w Bielsku-Białej obejmuje 42 linie autobusowe: 33 linie miejskie, 6 linii podmiejskich (w kierunkach: Czechowice-Dziedzice, Bestwina, Jasienica i Wilkowice) oraz 3 linie nocne. W 2007 r. utworzone zostały 3 nowe połączenia autobusowe. Łączna długość linii komunikacyjnych wynosi 454,8 km.

Tabela 70. Parametry sieci komunikacji zbiorowej MZK w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Liczba linii autobusowych	42
w tym:	
- miejskie	33
- podmiejskie	6
- nocne	3
Długość linii autobusowych	454,8 km
Liczba przewiezionych pasażerów	27 697 336

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

Tabela 71. Nowouruchomione połączenia autobusowe MZK w Bielsku-Białej w 2007 r.

Relacja	Nr linii autobusowej
Os. Sarni Stok – Lipnik Dolny	linia nr 27
Os. Karpackie – C.H. Sarni Stok	linia nr 30
Dworzec ul. Warszawska – Międzyrzecze Granica	linia nr 52

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

MZK eksploatuje 100 pojazdów, w tym 48 pojazdów przystosowanych jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. W 2007 r. ze środków budżetu miasta zakupionych zostało 16 nowych autobusów: 10 marki Mercedes Citaro K oraz 6 marki Jelcz M081 MB3 VERO. Wszystkie nowonabyte pojazdy spełniają europejskie normy ekologiczne (posiadają silniki EURO 3 lub EURO 5).

Tabela 72. Stan taboru komunikacji zbiorowej MZK w Bielsku-Białej w 2007 r.

Elementy sieci autobusowej	Ilość
autobusy w inwentarzu	130
w tym:	
- autobusy w ruchu	100
- autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	48

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

Tabela 73. Nowe środki transportu MZK zakupione ze środków budżetu miasta w 2007 r.

Liczba	Marka
10 autobusów	Mercedes Citaro K (silnik EURO 5)
6 autobusów	Jelcz M081 MB3 VERO (silnik EURO 3)

Źródło: Miejski Zakład Komunikacyjny w Bielsku-Białej

W ciągu 2007 r. taborom autobusowym MZK wykonano na liniach miejskich oraz podmiejskich 7 850 685 wozokilometrów. Z usług przewozowych MZK w 2007 r. skorzystało 27 697 336 pasażerów. Od kilku lat w komunikacji miejskiej obserwuje się spadkowy trend wielkości przewozów, spowodowany dynamicznym wzrostem motoryzacji indywidualnej, malejącą liczbą mieszkańców miasta oraz rosnącą grupą osób w wieku poprodukcyjnym.

7.6 Transport kolejowy

Bielsko-Biała stanowi ważny węzeł kolejowy południowej Polski – zarówno transportu osobowego, jak i towarowego. Miasto posiada bezpośrednie połączenia z większością dużych miast w kraju. Na terenie miasta znajdują się dwie kolejowe stacje pasażerskie i pasażersko – towarowe (Bielsko-Biała Główna, Bielsko-Biała Leszczyń), 10 kolejowych przystanków osobowych (Bielsko-Biała Lipnik, Bielsko-Biała Wapienica, Bielsko-Biała Aleksandrowice, Bielsko-Biała Zachód, Bielsko-Biała Górne, Bielsko-Biała Wschód, Bielsko-Biała Mikuszowice, Bielsko-Biała Bażanowice, Bielsko-Biała Północ) oraz trzy bocznice kolejowe (Fiat Auto Poland S.A., Zakłady Tłuszczowe Bielmar Sp. z o.o., PKE Zespół Elektrociepłowni Bielsko-Biała – EC1).

PKP Przewozy Regionalne Sp. z o.o. Śląski Zakład Przewozów Regionalnych realizuje przewozy zbiorowe o charakterze zewnętrznym obsługiwane przez komunikację kolejową.

Tabela 74. Bezpośrednie połączenia kolejowe Bielska-Białej z wybranymi miastami

Trasa	Ilość połączeń w ciągu dnia
Bielsko-Biała – Katowice	37
Bielsko-Biała – Warszawa	8
Bielsko-Biała – Wrocław	5
Bielsko-Biała – Poznań	4
Bielsko-Biała – Szczecin	3
Bielsko-Biała – Zakopane	3
Bielsko-Biała – Gdańsk/Gdynia	2
Bielsko-Biała – Kraków	2
Bielsko-Biała – Białystok	2

Źródło: Rozkład odjazdów pociągów pasażerskich ze stacji PKP Bielsko-Biała Główna. Ważny od 09.12.2007 do 13.12.2008

7.7 Transport lotniczy

Bielsko-Biała posiada lotnisko sportowe w dzielnicy Aleksandrowice, którego teren stanowi własność Aeroklubu Polskiego, zarządzającym terenem jest Aeroklub Bielsko-Bialski – główny użytkownik obiektu. Lotnisko położone jest w odległości 4 km od centrum miasta, posiada trzy drogi startowe o nawierzchniach darniowych i obsługuje: lotnictwo sportowe, rekreacyjno – wypoczynkowe, szkoleniowe, sanitarne, komunikacji lotniczej na liniach krótkiego zasięgu, lotnictwo „dyspozycyjne”, lotnictwo gospodarczo usługowe, umożliwia także hangarowanie oraz przechowywanie samolotów i sprzętu lotniczego.

Tabela 75. Najbliższe międzynarodowe lotniska pasażerskie dla Bielska-Białej

Wyszczególnienie	Odległość*	Orientacyjny czas przejazdu*
Międzynarodowy Port Lotniczy Ostrawa-Mošnov im. Leoša Janáčka	84 km	1 h 20 min.
Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice – Pyrzowice	97 km	1 h 20 min.
Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice	108 km	1 h 20 min.

* dotyczy dojazdu transportem samochodowym

Źródło: opracowano na podstawie Geolokacyjnego Systemu Nazw – GSN.pl opartego o Mapy Google

8. Gospodarka komunalna

8.1 Gospodarka wodno – ściekowa

Na terenie Gminy Bielsko-Biała działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzanie ścieków prowadzi „AQUA” S.A. – na podstawie zezwolenia wydanego Decyzją Prezydenta Miasta Bielsko – Biała z dnia 13 czerwca 2003 r. Zgodnie z zezwoleniem przedmiot działalności przedsiębiorstwa stanowi:

- 1) w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę: ujmowanie, uzdatnianie i dostarczanie wody usługobiorcom, z którymi zawarto umowę, za pomocą urządzeń wodociągowych,
- 2) w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków: odprowadzanie i oczyszczanie ścieków dostarczonych przez usługobiorców, z którymi zawarto umowy, za pomocą urządzeń kanalizacyjnych.

Do najważniejszych składników majątkowych Spółki należy:

- 13 ujęć wodociągowych o dobowej zdolności produkcyjnej 147 tys. m³/d,
- 1 894 km sieci wodociągowej,
- 918 km sieci kanalizacyjnej,
- 2 oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 98 tys. m³/d,
- zbiorniki wodociągowe wyrównawcze o łącznej pojemności 105 tys. m³,
- zbiornik zaporowy Wapienica o pojemności całkowitej 1,1 mln m³,
- 46 pompowni wody i hydroforni oraz 25 pompowni ścieków.

AQUA S.A. uzdatnia oraz dostarcza wodę pitną dla mieszkańców: Bielska-Białej, Szczyrku, Kęt, Wilamowic, Andrychowa, Bestwiny, Buczkowic, Chybia, Czechowic-Dziedzic, Jasienicy, Jaworza, Kóz, Porąbki oraz Wilkowice. Spółka zapewnia zaopatrzenie w wodę zarówno dla odbiorców indywidualnych, jak również dla sektora przedsiębiorstw. Głównymi odbiorcami wody są gospodarstwa domowe oraz spółdzielnie mieszkaniowe, ale znaczącą liczbę stanowią również instytucje publiczne oraz zakłady przemysłowe. Na swoim obszarze działania AQUA S.A. dostarcza wodę do 83% mieszkańców. Firma rocznie sprzedaje około 16 mln m³ wody, która dostarczana jest do ponad 40 tys. punktów, z których korzysta około 225 tys. osób.

Bielsko-Biała jest zaopatrywane w wodę z wielu źródeł, największe z nich to ujęcia w Kobiernicach, na rzece Sole oraz ze zbiornika retencyjnego Wapienica. W mniejszym stopniu miasto zaopatrywane jest z lokalnych ujęć na potoku Straconka, nie licząc ujęć o bardzo małej wydajności. Woda uzdatniana jest w dwóch stacjach w Wapienicy oraz Kobiernicach.

Tabela 76. Struktura odbiorców wody w Bielsku-Białej ze względu na cel wykorzystywania wody w 2007 r.

Cel wykorzystania	Wielkość zużycia w m ³	Procentowy udział
Gospodarstwa domowe	6 434 093	66,9 %
Działalność gospodarcza	2 616 558	27,2 %
Inne cele	564 860	5,9 %
Razem	9 615 511	100,0 %

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2007 r. w Bielsku-Białej dobowe zużycie wody w litrach wyniosło 100 litrów/mieszkańca/dobę. Straty w sieci wodociągowej (wskaźnik liczony w stosunku do produkcji wody) wyniosły 43,7 %.

AQUA S.A. eksploatuje dwie oczyszczalnie ścieków – największą w Komorowicach o przepustowości 90 tys.m³/dobę oraz w Wapienicy o przepustowości 8 tys. m³/dobę. Ilość ścieków odprowadzanych dziennie z terenu Bielska-Białej w 2007 r. wynosiła 28 582 m³/dobę.

Tabela 77. Ilość odprowadzanych ścieków w Bielsku-Białej w 2007 r.

Rodzaj korzystających	Ilość ścieków w m ³	Procentowy udział
Gospodarstwa domowe	6 018 390	57,7%
Działalność gospodarcza	2 750 389	26,4%
Inne	1 663 542	15,9%
Razem	10 432 321	100%

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 78. Obsługa mieszkańców Bielska-Białej przez oczyszczalnie ścieków w 2007 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków	161 485
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ogólnej liczby ludności	91,91%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2007 r. Spółka zakończyła realizację inwestycji „Budowa kanalizacji sanitarnej w dzielnicach Lipnik i Hałcnów w Bielsku-Białej”. Wartość projektu wyniosła ponad 36,8 mln zł. Inwestycja uzyskała wsparcie w 75% kosztów kwalifikowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego (Działanie 1.2 Infrastruktura ochrony środowiska). Wartość dotacji wyniosła 22,8 mln zł, reszta funduszy pochodziła ze środków własnych Spółki. W ramach realizacji projektu wybudowanych zostało ponad 60 km sieci kanalizacyjnej dla dwóch dzielnic miasta – Lipnik i Hałcnów.

AQUA S.A. w 2007 r. uzyskała certyfikat potwierdzający spełnienie normy Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001:2000 obejmujący ujmowanie, uzdatnianie i dystrybucję wody, a także odbiór, oczyszczanie i odprowadzanie ścieków oraz certyfikat normy Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności ISO 22000:2005, który dotyczy ujmowania, uzdatniania i dystrybucję wody.

AQUA S.A. w 2007 r. podjęła działania przygotowawcze w celu realizacji projektu inwestycyjnego, współfinansowanego z Funduszu Spójności, w zakresie rozbudowy kanalizacji. Przedsięwzięcie dotyczyć będzie budowy kanalizacji o długości 143 km, dla 17 tys. mieszkańców miasta. Równoległe w sąsiedztwie powstającej kanalizacji Spółka planuje budowę nowej sieci wodociągowej o długości 8,5 km i wymianę starej o długości 16,6 km. Przewidywany koszt realizacji projektu wyniesie ok. 174 mln zł.

8.2 Gospodarka odpadami

Na terenie Bielska-Białej znajdują się dwa składowiska odpadów komunalnych w Lipniku zarządzane przez Zakład Gospodarki Odpadami S.A. Stare składowisko w rejonie potoku Krzywa jest składowiskiem bez strefy ochronnej i ekranizacji od podłoża (funkcjonuje od 1961 r.), co wpływa na poziom zanieczyszczenia wód potoku oraz gleb wokół wysypiska.

Drugie, nowe składowisko wybudowane w pobliżu pierwszego, na terenie przystokowym zostało uruchomione w 2003 r. i posiada powierzchnię 41 410 m². Pojemność geometryczna wynosi 469 200 m³, a chłonność po zagęszczeniu 1 477 980 m³. Składowisko posiada trzy oddzielne kwatery i jest otoczone obwałowaniami. Zastosowane przy jego budowie technologie spełniają wymogi środowiskowe.

Tabela 79. Struktura asortymentowo – ilościowa przyjętych odpadów przez ZGO S.A. w latach 2006-2007

Wyszczególnienie	2006 r.		2007 r.	
	Ilość w Mg		Ilość w Mg	
Odpady ogółem, w tym:	103 105	100%	91 518	100%
- odpady komunalne	70 383	68,3%	71 910	78,6%
- odpady z działalności gospodarczo-przemysłowej	32 722	31,7%	19 608	21,4%

Źródło: Sprawozdanie z działalności gospodarczej ZGO S.A. oraz działalności Zarządu Spółki za rok obrotowy 01.01.2007 do 31.12.2007

W 2007 r. na składowisko ZGO S.A. przyjętych zostało ogółem 91 567 Mg odpadów, w tym odpady komunalne stanowiły 78,6% ogółu, a odpady z działalności gospodarczo-przemysłowej 21,4% ogółu. W stosunku do 2006 r. nastąpił spadek ilości odpadów przyjętych na składowisko o 11 587 Mg (11,2%), w tym wzrosła ilość odpadów komunalnych

o 1 527 Mg (2,2%), przy spadku ilości odpadów z działalności gospodarczej o 13 114 Mg (40%).

Zbieraniem odpadów od ich wytwórców oraz ich transportem do miejsca unieszkodliwiania zajmuje się SITA Zakład Oczyszczania Miasta S.A., w zakresie znacznie mniejszym zajmują się też: Saint Trans Sp. z o.o., Eko-Serwis Sp. z o.o., Kontener Serwis Lukas, Eko-Mar.

Tabela 80. Wskaźniki dotyczące odpadów komunalnych w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Ilość
Ilość mieszkańców objętych stałym wywozem odpadów	ok. 170 520 mieszkańców (96,67%)
Koszt wywozu ponoszony w miesiącu	ok. 6,29 zł/mieszkańca/miesiąc
Gospodarstwa objęte segregacją	ok. 28 000 gospodarstw domowych (40%)
Ilość surowców zebranych z gniazd segregacji	517,857 Mg
Odzysk surowców wtórnych	493,197 Mg

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2007 r. ok. 70% obszaru Bielska-Białej objętych zostało selektywną zbiórką odpadów. Około 28 tys. gospodarstw domowych (40% ogółu) zostało objętych segregacją odpadów. Z gniazd segregacji zebranych zostało 517,857 Mg odpadów, z tego w odzysku wtórnym uzyskano 493,197 Mg (szkło: 60%, papier: 21,1%, plastik:17%, metal: 1,8%).

Tabela 81. Zestawienie surowców wtórnych oddanych do recyklingu w 2007 r.

Rodzaj surowca	Ilość w Mg	Procentowy udział
szkło	295,980	60%
papier	104,399	21,2%
plastik	84,018	17%
metal	8,800	1,8%
Razem	493,197	100%

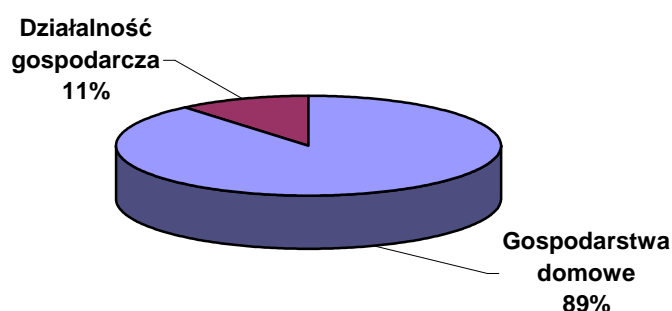
Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W celu dostosowania funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie Bielska-Białej i gmin ościennych, do unormowań krajowych oraz wojewódzkich w tym zakresie, władze miasta podjęły współpracę dotyczącą opracowania koncepcji projektu inwestycyjnego „Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami dla miasta Bielska-Białej i gmin powiatu bielskiego”, zakładającego budowę – przy wsparciu finansowym Funduszu Spójności – na terenie Zakładu Gospodarki Odpadami S.A. instalacji gospodarki odpadami (m.in. sortownia, kompostownia wraz z niezbędną infrastrukturą). Projekt ponadto obejmuje budowę kolejnego sektora odpadów komunalnych oraz rekultywację tzw. starego składowiska o powierzchni ok. 11,6 ha.

8.3 Elektroenergetyka

Jednostką odpowiedzialną za eksploatację oraz właścicielem urządzeń związanych z dostawą energii elektrycznej na obszarze Bielska-Białej jest Beskidzka Energetyka S.A. wchodząca w skład powstałego w 2004 r. koncernu ENION Grupa Tauron S.A., skupiającego zakłady energetyczne z Krakowa, Będzina, Bielska-Białej, Częstochowy i Tarnowa. ENION ma około 16% udziału w rynku energii w Polsce ze sprzedażą 16,5 mln MWh energii rocznie.

Wykres 18. Struktura odbiorców energii elektrycznej w Bielsku-Białej w 2007 r.

Źródło: ENION Grupa Tauron S.A.

Tabela 82. Zaopatrzenie w energię elektryczną obszaru Bielska-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie		Ilość
Globalne zużycie energii elektrycznej w mieście w ciągu roku (MWh)	Ogółem	207,946
	W gospodarstwach domowych	131,412
Średnie dobowe zużycie energii elektrycznej z całego roku (MWh)	Ogółem	2,5
	W gospodarstwach domowych	1,76
Cena jednostkowa energii (zł/MWh) średnia ważona z roku	Ogółem	Netto 0,003 (0,3279 kWh)
	W gospodarstwach domowych	Netto 0,003 (0,3467 kWh)
Liczba odbiorców energii elektrycznej	Ogółem	83 046
	W gospodarstwach domowych	74 646
Mieszkańcy miasta korzystający z energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (%)	Ogółem	89

Źródło: ENION Grupa Tauron S.A.

Tabela 83. Nakłady na inwestycje poniesione na terenie Bielska-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Wysokość nakładów
Budowa nowych obiektów infrastruktury technicznej (w tym budynki, budowle, sieci SN, nN, przyłącza, stacje itp.)	3 401 320,38 zł
Modernizacja obiektów infrastruktury technicznej (w tym budynki, budowle, sieci SN, nN, przyłącza, stacje itp.)	5 032 211,57 zł

Źródło: ENION Grupa Tauron S.A.

8.4 Gazownictwo

System gazowniczy miasta Bielsko-Biała składa się z gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia oraz stacji gazowych I stopnia i II stopnia.

Przez teren miasta przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia, na których zlokalizowane są 3 stacje gazowe I stopnia obsługiwane przez Operatora Gazociągów Przesyłowych „Gaz – System” będące źródłem zasilania systemu dystrybucyjnego gazu w eksploatacji Górnośląskiego Operatora Systemu Dystrybucyjnego Sp. z o.o. w Zabrze – Rozdzielnia Gazu w Bielsku-Białej. Miasto jest zaopatrywane w gaz z układu pierścieniowego przesyłowych gazociągów średniego ciśnienia, do którego podłączone są rozdzielcze sieci średniego ciśnienia, stacje gazowe II stopnia i gazociągi niskiego ciśnienia.

Rozdzielnia Gazu w Bielsku-Białej obsługuje 585 km sieci gazowej średnioprężnej i 370 km sieci gazowej niskoprężnej oraz 30 stacji gazowych na terenie miasta.

Obszar miasta jest zgazyfikowany w 90% - bez prostego dostępu do sieci pozostają obecnie nowe obszary budownictwa na Sarnim Stoku, Trzech Lipkach i Malowanym Dworku oraz tereny przemysłowe w Wapienicy.

System dystrybucyjny gazu ziemnego obsługiwany przez Rozdzielnię Gazu w Bielsku-Białej zaopatruje w gaz sprzedawany przez Gazownię Zabrzeńską ok. 57 000 odbiorców, z czego 95% stanowią gospodarstwa domowe.

Tabela 84. Zaopatrzenie i zużycie gazu w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	2007 r.
Średnie dobowe zapotrzebowanie i zużycie gazu, w tym w gospodarstwach domowych	180 000 m ³ /dobę ok. 102 000 m ³ /dobę
Całkowite zużycie gazu, w tym w gospodarstwach domowych	66 200 tys. m ³ ok. 37 100 tys. m ³
Liczba odbiorców gazu, w tym w gospodarstwach domowych	57 000 54 500
Nakłady inwestycyjne	6 mln zł

Źródło: Górnośląski Operator Systemu Dystrybucyjnego Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze – Rozdzielnia Gazu w Bielsku-Białej.

8.5 Ciepłownictwo

System Ciepłowniczy Bielsko-Biała zasilany jest z 3 centralnych źródeł ciepła tj.:

- 1) Elektrociepłowni EC1 Bielsko-Biała Południowego Koncernu Energetycznego S.A. (moc cieplna: 275 MW_t, moc elektryczna: 77 MW_e),
- 2) Elektrociepłowni EC2 Bielsko-Północ w Czechowicach Dziedzicach Południowego Koncernu Energetycznego S.A. (moc cieplna: 172 MW_t, moc elektryczna: 55 MW_e),
- 3) Ciepłowni Rejonowej P.K. „Therma” Sp. z o.o. w Wapienicy (moc cieplna: 21,5 MW_t).

Elektrociepłownie EC1 w Bielsku-Białej przy ul. Tuwima 2 oraz EC2 w Czechowicach-Dziedzicach przy ul. Legionów 243a stanowią Zespół Elektrociepłowni w Bielsku-Białej S.A., który od 28 grudnia 2001 r. wchodzi w skład Południowego Koncernu Energetycznego S.A. w Katowicach.

Źródła EC1 oraz EC2 zasilają wspólną sieć ciepłowniczą – wodną Bielska-Białej. Ciepło w nośnikach wodnym i parowym sprzedawane jest do dystrybutora zaopatrującego miasto (P.K. „Therma” Sp. z o.o.), natomiast energia elektryczna dostarczana jest do krajowego systemu elektroenergetycznego.

P.K. „Therma” Sp. z o.o. oprócz Ciepłowni Rejonowej w Wapienicy posiada kotłownię gazowo – olejową (moc cieplna: 5,00 MW_t) oraz kotłownię gazowe (o sumarycznej mocy cieplnej 2,16 MW_t).

System sieci ciepłych Bielska-Białej składa się z:

- 1) systemu sieci wodnych obejmujących dwa podsystemy sieci wysokoparametrowych dalekiego zasięgu pracujących ze względu na różnicę poziomów terenów ponad 130 m jako rozcięte,
- 2) systemu sieci parowych średnioprężnych (rejon EC1) oraz wysokoprężnych (rejon EC1)

Przedmiotem działalności Przedsiębiorstwa Komunalnego „Therma” Sp. z o.o. na terenie Bielsko-Biała jest:

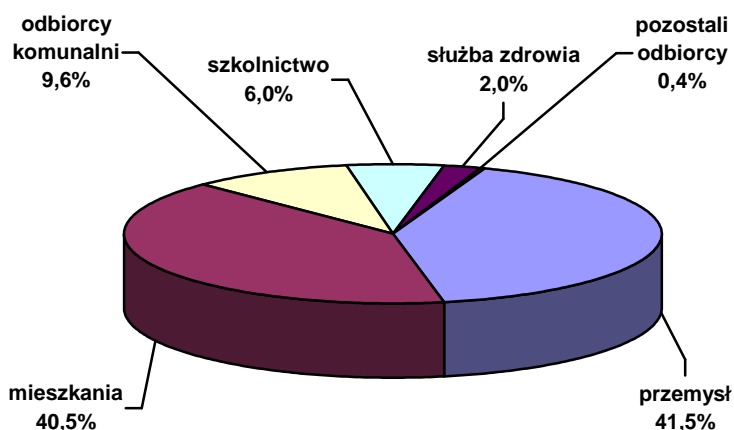
- zakup, przesył i dystrybucja oraz sprzedaż ciepła na potrzeby centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej i technologii, w nośniku wodnym jak i parowym,
- produkcja ciepła we własnych źródłach ciepła,
- prowadzenie prac remontowych i inwestycyjnych w zakresie sieci, węzłów ciepłych i urządzeń ciepłowniczych,
- prowadzenie obsługi instalacji wewnętrznych oraz węzłów ciepłych w obiektach odbiorców,

- prowadzenie kompleksowo usług związanych z modernizacją układów ciepłowniczych zarówno dla obiektów budownictwa mieszkaniowego, użyteczności publicznej, jak i obiektów przemysłowych.

Na terenie miasta P.K. „Therma” Sp. z o.o. eksploatuje ogółem 175 km sieci ciepłych dzielących się na sieci wodne (171,2 km) oraz sieci parowe (3,8 km). Sieć ciepła prowadzona jest głównie pod ziemią. Niektóre odcinki sieci biegnące na obszarach przemysłowych lub na obszarach o niekorzystnych warunkach hydrologicznych to rurociągi napowietrzne.

Therma realizuje około 40% potrzeb ciepłych Bielska-Białej. Dostarcza ciepło na cele ogrzewania i wentylacji, ciepłej wody użytkowej oraz parę i gorącą wodę o podwyższonych parametrach na potrzeby technologiczne przemysłu.

Wykres 19. Struktura odbiorców wg zapotrzebowania mocy cieplnej na dzień 31.12.2007 r.

Źródło: Sprawozdanie z działalności P.K. „Therma” Sp. z o.o. za 2007 r.

Wśród klientów Spółki dominuje bielski przemysł (41,5% udziału w sprzedaży ciepła) oraz mieszkalnictwo (40,5% udziału). Z sieci ciepłych P.K. „Therma” Sp. z o.o. ogrzewanych jest ponad 27 tys. mieszkań oraz ponad 100 domów jednorodzinnych, o łącznej powierzchni przekraczającej 1,6 mln m².

W celu obniżenia kosztów dystrybucji ciepła dostarczanego do użytkowników prowadzone są prace modernizacyjne i remontowe systemu ciepłowniczego. W ramach tych działań w 2007 r. wymienionych zostało 6,64 km sieci ciepłych. Efektem wymiany sieci, a także innych działań dla poprawy pracy systemu sieciowego jest ograniczenie ubytków wody z sieci. Miarą tych ubytków jest krotność wymiany wody sieciowej, która uległa obniżeniu o ponad 70% w stosunku do roku 1993 r.

Tabela 85. Sprzedaż ciepła przez P.K. „Therma” Sp. z o.o. w jednostkach rzeczowych (GJ) w latach 2006-2007

Wyszczególnienie	2006 r. (GJ)	2007 r. (GJ)	Zmiana w % 2007/2006
Sprzedaż ciepła	2 231 668	2 118 380	- 5,1 %
- w nośniku parowym	297 470	205 221	-31 %
- w nośniku wodnym	1 934 198	1 913 159	-1,1 %

Źródło: Sprawozdanie z działalności P.K. „Therma” Sp. z o.o. za 2007 r.

P.K. „Therma” Sp. z o.o. odnotowała w 2007 r. spadek sprzedaży ciepła w jednostkach rzeczowych o 113 288 GJ tj. o 5,1% w porównaniu do 2006 r. W 2007 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwie wynosiły 12 811 tys. zł.

Tabela 86. Wydatki inwestycyjne P.K. „Therma” Sp. z o.o. w 2007 r.

Zadania inwestycyjne	Wydatki w tys. zł
modernizacja sieci ciepłych i węzłów ciepłych	9 423
przyłącza do nowych odbiorców i olicznikowanie węzłów ciepłych	1 737
zakup gotowych dóbr inwestycyjnych	720
pozostałe	906
Razem	12 811

Źródło: Sprawozdanie z działalności P.K. „Therma” Sp. z o.o. za 2007 r.

Dotychczasowa ścisła współpraca władz miasta, Południowego Koncernu Energetycznego S.A. oraz P.K. „Therma” Sp. z o.o. zaowocowała zamrożeniem cen ciepła na przestrzeni ostatnich kilku latach, co pozwala uniknąć kosztów około 100 zł w skali roku na statystyczną rodzinę korzystającą z ciepła sieciowego.

14 września 2007 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Południowym Koncernem Energetycznym S.A. a Urzędem Miejskim w Bielsku-Białej oraz P.K. „Therma” Sp. z o.o. w sprawie zaopatrzenia miasta w ciepło. W wyniku porozumienia w najbliższych latach nastąpi modernizacja w elektrociepłowni EC-I przy ul. Tuwima 2. Ze względu na zmniejszone zapotrzebowanie na ciepło sieciowe, wyeliminowanie energochłonnych technologii, a także wdrażane racjonalizacje wykorzystania energii, ilość spalanego w elektrociepłowni paliwa będzie kilkakrotnie mniejsza. Znaczące ograniczenie emisji spalin do atmosfery stanowi wymóg ekologiczny wynikający z dyrektyw Unii Europejskiej.

8.6 Zarządzanie energią

Zarządzanie energią stanowi systematyczne wyznaczanie i regulowanie strumieni energii zgodnie ze ściśle określonym planem w taki sposób, aby został osiągnięty cel funkcjonowania firmy/przedsiębiorstwa/budynku przy minimalnych kosztach energii.

W myśl zapisów ustawy Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997r. (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.), do zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe.

Biura Zarządzania Energią na czele z Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta do spraw Zarządzania Energią zajmuje się kształtowaniem polityki energetycznej gminy Bielsko-Biała poprzez różnorakie działania w obrębie producentów i konsumentów energii, jak również propagowaniem oszczędzania energii.

Do głównych zadań Biura Zarządzania Energią należy:

- 1) Nadzór nad realizacją polityki energetycznej na obszarze gminy określonej w "Założeniach do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe".
- 2) Nadzór nad realizacją zadań wynikających z "Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe".
- 3) Współpraca z przedsiębiorstwami energetycznymi w celu zapewnienie spójności pomiędzy planami rozwojowymi przedsiębiorstw energetycznych a Założeniami i Planem zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.
- 4) Przygotowywanie planów termomodernizacyjnych i ucieplownienia dla gminnych obiektów.
- 5) Prowadzenie działalności informacyjnej w dziedzinie użytkowania energii i eksploatacji urządzeń energetycznych.

Rok 2007 był pierwszym okresem realizacji Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE) w Bielsku-Białej, mającego na celu wymiany starych nieekologicznych i niskosprawnych kotłów węglowych na nowoczesne i ekologiczne źródła ciepła.

Źródłami finansowania PONE są:

- 1) pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach,
- 2) środki z Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej gminy Bielsko-Biała,
- 3) środki własne uczestników programu.

Program zakłada dofinansowanie w wysokości do 71% kosztów związanych z modernizacją kotłowni i wymianą kotła u uczestnika programu, ale nie więcej niż 8 059,21 zł brutto.

Wszystkie wydatki przekraczające graniczną wartość ustalonego zakresu robót, będą musiały być dodatkowo pokryte przez uczestnika programu. W 2007 r. w ramach realizacji PONE wymienionych zostało 80 kotłów

Ponadto w 2007 r. w mieście realizowane były następujące projekty z zakresu zarządzania energią:

- 1) „Wsparcie modelowego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju” – projekt Stowarzyszenia Gmin Polska Sieć Energie-Cites przy wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych dotyczący współpracy Polski i Mołdawii na gruncie energetyki i ochrony środowiska, w którym brało udział Bielsko-Biała.
- 2) Projekt oceny źródeł ciepła dla obiektów publicznych – dotyczył w 2007 r. budynku Ratusza, projektowanych hal ZIAD Bielsko-Biała S.A, Szpitala Wojewódzkiego, Domu Nauczyciela, Akademii Techniczno-Humanistycznej.
- 3) Projekt „Nadzór eksploatacyjny” – powstał jako owoc raportu z 2003 r. o stanie źródeł ciepła, który stwierdził nadmierną dewastację źródeł ciepła w obiektach publicznych w mieście. W ramach projektu w 2007 r. wykonano wizytacje 20 obiektów. Przedsięwzięcie jest działaniem wieloletnim i będzie kontynuowane.
- 4) Projekt „Kampania Display” – projekt Energie Cites, w którym od 2004 r. uczestniczy Bielsko-Biała, polegający na rozpowszechnianiu społecznej świadomości o potrzebie poszanowania energii poprzez elementy wizualne i działania w komunikacji społecznej. W ramach tego projektu w 2007 r. wykonano etykietę energetyczną dla SP nr 4, wyemitowana została audycja w lokalnej telewizji ratuszowej na temat świadectw energetycznych budynków, opublikowano serię artykułów na temat świadectw energetycznych w periodyku „Doradca Energetyczny” oraz uczestniczono w konkursie TCA Display, którego rozstrzygnięcie odbyło się w Brukseli 11.10.2007 r., a Bielsko-Biała zakwalifikowało się do finału konkursu.
- 5) Projekt „Nadzór energetyczny inwestycji” – stałe wieloletnie działanie, mające na celu opiniowanie zamierzeń inwestycyjnych podmiotów miejskich pod kątem poszanowania energii, które w 2007 r. dotyczyło m.in. Bielskiego Towarzystwa Trzeźwości, wielopoziomowego parkingu przy Kopernika, Przychodni Terapeutycznej.
- 6) Projekt „Realizacja polityki energetycznej w ramach MPZP” – stałe wieloletnie działanie polegające na wnioskowaniu i opiniowaniu miejscowych planów zagospodarowania energetycznego w świetle Planu i Założeń do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

8.7 Cmentarnictwo komunalne

Na terenie Bielska-Białej znajdują się 2 cmentarze komunalne o łącznej powierzchni ok. 19,2 ha. Administratorem cmentarzy komunalnych jest „Zieleń Miejska” Sp. z o. o., w której Gmina Bielsko-Biała posiada pełnię udziałów.

Tabela 87. Cmentarnictwo komunalne w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia (ha)	Stopień wypełnienia (w %)	Ilość wolnych miejsc
Cmentarz komunalny ul. Karpacka	ok. 18,5	ok. 85	ok. 2 tys. + ok. 3 tys. miejsc na powtórny pochówek
Cmentarz komunalny ul. Krasickiego	ok. 0,7	100	0

Źródło: Wydział Gospodarki Miejskiej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

9. Ochrona środowiska

Stan czystości środowiska w Bielsku-Białej jest przedmiotem stałych badań prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez bielską delegaturę Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach (WIOŚ). Monitorowaniu podlega powietrze atmosferyczne, wody powierzchniowe i podziemne, zbiorniki wodne oraz gospodarka odpadami.

9.1 Ochrona powietrza

Na poziom zanieczyszczenia powietrza w Bielsku-Białej oddziałuje przede wszystkim emisja zanieczyszczeń z indywidualnych gospodarstw domowych, kotłowni miejskich i zakładowych, zakładów przemysłowo-usługowych, ciągów komunikacyjnych, a także napływ zanieczyszczeń z obszarów sąsiednich, tj. Górnego Śląska, Rybnickiego Okręgu Węglowego oraz Okręgu Ostrawsko-Karwińskiego.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza w Bielsku-Białej jest ruch pojazdów samochodowych. Przez centrum miasta przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, tędy prowadzony jest zarówno ruch tranzytowy o charakterze krajowym i międzynarodowym, jak również lokalny.

Pomimo rozbudowanej sieci ciepłowniczej zasilanej centralnie przez elektrociepłownię i ciepłownię rejonową licznie występują na terenie miasta tradycyjne rozwiązania grzewcze z indywidualnymi kotłowniami węglowymi, koksowymi czy nawet gazowymi. Powodują one pogorszenie się stanu środowiska atmosferycznego i mogą być przyczyną występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, a w konsekwencji negatywnego oddziaływania na ludzi i budowlę, w tym zabytki.

Tabela 88. Główne źródła zanieczyszczenia w Bielsku-Białej w 2007 r.

Lp.	Podmiot
1.	Południowy Koncern Energetyczny S.A. – Elektrociepłownia EC-1 w Bielsku-Białej
2.	Przedsiębiorstwo Komunalne THERMA Spółka z o.o. – Ciepłownia Rejonowa w Wapienicy
3.	NEMAK POLAND Spółka z o.o.
4.	Zakład Usług Technicznych GALWANO-TECHNIKA I Spółka z o.o.
5.	Drogi i Mosty Spółka z o.o.
6.	Fabryka Maszyn Elektrycznych INDUKTA S.A.
7.	Cooper Standard Automotive Polska Spółka z o.o.
8.	Fiat-GM POWERTRAIN POLSKA Spółka z o.o.

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 89. Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczeń

Poziom stężenie	Klasa strefy	Wymagane działania
Nie przekraczające wartości dopuszczalnej*	A	-
Powyżej wartości dopuszczalnej* lecz nie przekraczający wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji	B	Określenie obszarów przekroczeń i wartości dopuszczalnej
Powyżej wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji*	C	Określenie obszarów przekroczeń i wartości dopuszczalnych oraz wartości dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji, opracowanie programu ochrony powietrza POP

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej – „Informacja o stanie środowiska na terenie Bielska-Białej wg danych za rok 2007”

Ocena jakości powietrza została dokonana przez WIOŚ w oparciu o serię wyników z automatycznej stacji monitoringu zanieczyszczeń powietrza zlokalizowanej przy ul. Z.Kossak-Szczuckiej 19 oraz punktu pomiaru benzenu metodą pasywną zlokalizowanego przy ul. 3-ego Maja 4.

Tabela 90. Średnioroczne zestawienie poziomu zanieczyszczeń powietrza w Bielsku-Białej w 2007 r.

Parametr	Jednostka	Wartość dopuszczalna	Średnie stężenie w 2007 r.
Dwutlenek siarki (SO ₂)	µg/m ³	20	17
Dwutlenek azotu (NO ₂)	µg/m ³	50	29
Tlenek węgla (CO)	mg/m ³	2000*	66
Ozon (O ₃)	µg/m ³	-	48
Pył zawieszony (PM ₁₀)	µg/m ³	40	28**
benzen	µg/m ³	5	4,7
Ołów (Pb)	µg/m ³	0,5***	0,02

*wartości normatywne tylko dla celów obliczeniowych

** odnotowano ponadnormatywne średniodobowe wartości stężeń

*** wartość dopuszczalna ze względu na ochronę ludności

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej – „Informacja o stanie środowiska na terenie Bielska-Białej wg danych za rok 2007”, <http://stacje.katowice.pios.gov.pl/iseo/>

Po dokonaniu oceny strefy Bielska-Białej (z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska nie zanotował przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń średniorocznych. Zanotowano tylko ponadnormatywne stężenie benzo(α)pirenu, które spowodowane było emisją z indywidualnego ogrzewania budynków oraz napływu zanieczyszczenia powietrza spoza granic kraju. Dla

zanieczyszczeń: dwutlenek siarki (SO₂), dwutlenek azotu (NO₂), tlenek węgla (CO), ołów (Pb), benzen, jak również Arsen (As), kadm (Cd) oraz nikiel (Ni) stwierdzono klasę wynikową „A”. Z powodu ponadnormatywnej ilości dni z przekroczeniami dopuszczalnej wartości średniodobowej (79 dni) dla pyłu zawieszonego (PM₁₀) stwierdzono klasę wynikową „C”.

Natężenie hałasu

W Bielsku-Białej mamy do czynienia ze źródłami emisji hałasu związanymi z komunikacją (drogową, kolejową oraz lotniczą), przemysłem oraz pracą linii energetycznych. Najistotniejsze jest zagrożenie hałasem występującym wzdłuż ciągów komunikacyjnych, a w szczególności drogowych.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826) określiło dozwolone pułapy hałasu dróg w terenie zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego na 50-60 dB, a na terenach w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców na 55-65 dB.

Wyniki pomiarów hałasu w punktach na terenie miasta wskazują, że na głównych arteriach komunikacyjnych poziom hałasu często przekracza wartości dopuszczalne – osiągając, bądź przekraczając pułapy progowe (w szczególności: skrzyżowanie ul. Piastowskiej i ul. 3 Maja, ul. 3 Maja – zjazd na ul. Wałową, ul. Partyzantów – rejon byłej SP Nr 5 i przychodni zdrowia).

Tabela 91. Zestawienie pomiarów hałasu w punktach zlokalizowanych na terenie Bielska-Białej w 2007 r.

Nr pkt. pomiarowego	Lokalizacja punktu	Zarejestrowany równoważny poziom hałasu [dB]		Współrzędne geograficzne
		L _{Aeq16h} pora dnia 6 ⁰⁰ – 22 ⁰⁰	L _{Aeq8h} pora nocy 22 ⁰⁰ – 6 ⁰⁰	
1	skrzyżowanie ul. Piastowskiej i ul. 3 Maja	77,1	68,1	N– 49 ⁰ 49' 53" E– 19 ⁰ 02' 33"
2	ul. 3 Maja (zjazd na ul. Wałową)	74,9	69,7	N– 49 ⁰ 49' 41" E– 19 ⁰ 02' 39"
3	skrzyżowanie ul. 3 Maja, ul. Zamkowej i ul. Stojałowskiego	72,5	66,8	N– 49 ⁰ 49' 20" E– 19 ⁰ 02' 42"
4	skrzyżowanie ul. Michałowicza i ul. Partyzantów	69,3	62,8	N– 49 ⁰ 48' 58" E– 19 ⁰ 02' 36"
5	ul. Partyzantów (rejon byłej SP Nr 5 i przychodni zdrowia)	75,1	70,5	N– 49 ⁰ 48' 48" E– 19 ⁰ 02' 41"
6	ul. Lwowska	70,4	65,7	N– 49 ⁰ 49' 53" E– 19 ⁰ 03' 25"
7	skrzyżowanie ul. Żywieckiej i ul. PCK	71,3	66,4	N– 49 ⁰ 48' 56" E– 19 ⁰ 03' 21"
8	skrzyżowanie ul. Żywieckiej i ul. Straconki (rejon szkoły)	69,5	65,1	N– 49 ⁰ 48' 08" E– 19 ⁰ 03' 34"
9	skrzyżowanie ul. Żywieckiej i ul. Przędzalniczą	69,3	67,5	N– 49 ⁰ 47' 33" E– 19 ⁰ 04' 38"
10	skrzyżowanie ul. Piastowskiej i ul. Sobieskiego	68,1	61,7	N– 49 ⁰ 48' 54" E– 19 ⁰ 01' 21"

11	węzeł drogowy Hulanka	69,8	62,4	N- 49 ⁰ 48' 04" E- 19 ⁰ 01' 21"
12	ul. Krakowska (rejon skrzyżowania z ul. Żywiecką i ul. Lwowską)	71,2	65,3	N- 49 ⁰ 49' 52" E- 19 ⁰ 03' 11"
13	skrzyżowanie ul. Partyzantów i ul. Olszówki	71,7	64,8	N- 49 ⁰ 47' 52" E- 19 ⁰ 03' 11"

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

9.2 Monitoring wód

Obszar Bielska-Białej w całości należy do dorzecza Wisły. Większa część miasta należy do zlewni rzeki Białej, mniejszy obszar miasta natomiast do zlewni Wapienicy oraz Soły. W skład powierzchniowej sieci wodnej wchodzi także zbiorniki wodne – na Wapienicy znajduje się wybudowany w 1932 r. zbiornik retencyjny o powierzchni 17,5 ha i pojemności całkowitej 1,1 mln m³ – zwany jeziorem Wielka Łąka. Osobną grupę stanowią stawy hodowlane, jak również podziemne bądź kryte zbiorniki wodne występujące w dzielnicach: Lipnik, Kamienica i Komorowice.

Ocena jakości wód powierzchniowych na terenie miasta Bielska-Białej w 2007 r. przeprowadzona została przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na podstawie wyników badań w ośmiu punktach kontrolno-pomiarowych, w których prowadzony był monitoring:

- 1) operacyjny (w czterech punktach pomiarowo-kontrolnych),
- 2) wód powierzchniowych przeznaczonych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (w czterech punktach pomiarowo-kontrolnych).

Rozróżnia się pięć klas czystości tych wód, z uwzględnieniem kategorii jakości wody A₁, A₂, A₃:

I klasa – wody o bardzo dobrej jakości (kategoria A₁),

II klasa – wody dobrej jakości (kategoria A₂),

III klasa – wody zadawalającej jakości (kategoria A₂),

IV klasa – wody niezadawalającej jakości (kategoria A₃),

V klasa – woda złej jakości (nie spełniająca wymagań dla wód przeznaczonych do spożycia).

Tabela 92. Wyniki klasyfikacji w monitoringu diagnostycznym na Bielska-Białej w 2007 r.

Lp.	Rzeka, dł. badania	Klasa czystości w 2006 r.	Klasa czystości w 2007 r.		Wskaźniki w IV lub V klasie czystości
	Nazwa pkt. Pomiarowego, lokalizacja	Monitoring diagnostyczny	Monitoring diagnostyczny	Monitoring operacyjny	
1.	Wapienica				
	poniżej oczyszczalni w Wapienicy - km 11,5	V	-	V	Klasa IV: ChZT-Cr, azot ogólny Klasa V: BZT ₅ , OWO, amoniak, azot Kjeldahla, fosforany
2.	Starobielski				
	ujście do Białej - km 0,0	IV	-	V	Klasa IV: zawiesina og., tlen rozpuszczony, Klasa V: BZT ₅ , ChZT-Cr, amoniak, azot Kjeldahla, azotany, fosforany, fosfor og.
3.	Krzywa				
	ujście do Białej - km 0,2	V	-	V	Klasa IV: zawiesina og., BZT ₅ , ChZT-Cr, amoniak, azotan Kjeldahla, Klasa V: azotany, fosforany, fosfor og.
4.	Kromparek				
	ujście do Białej - km 1,1	-		III	Klasa IV: zawiesina og., azotany

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej – „Informacji o stanie środowiska na terenie Bielska-Białej wg danych za rok 2007”

Rzeka Wapienica

W zlewni Wapienicy prowadzony był monitoring operacyjny w punkcie „Wapienica poniżej oczyszczalni (Bio-Eko-Tech) w Wapienicy”, w którym odnotowano wodę złej jakości (V klasa czystości). Wpływ na przedstawioną ocenę miały zanieczyszczenia organiczne i biogenne.

Rzeka Biała

W zlewni rzeki Białej w granicach miasta prowadzony był monitoring operacyjny w trzech punktach kontrolno – pomiarowych. Stan czystości wód przedstawiał się następująco:

- woda zadawalającej jakości (III klasa czystości) wystąpiła w jednym punkcie: „Kromparek ujęcie do Białej”,
- woda złej jakości (V klasa czystości) wystąpiła w dwóch punktach „Starobielski ujęcie do Białej” oraz „Krzywa ujęcie do Białej”

Wpływ na przedstawioną ocenę miały wskaźniki fizykochemiczne (zawiesina, związki organiczne, związki biogenne) które mieściły się głównie w IV oraz V klasie czystości.

Na terenie Bielska-Białej badane były cztery punkty kontrolno-pomiarowe pod kątem wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Przyjęte zostały następujące kategorie jakości wód: A₁, A₂, A₃:

- kategoria A₁ : woda wymagająca prostego uzdatnienia fizycznego,

- kategoria A₂ : woda wymagająca typowego uzdatnienia fizycznego i chemicznego,
- kategoria A₃ : woda wymagająca wysokosprawnego uzdatnienia fizycznego i chemicznego.

Tabela 93. Pomiar pod kątem wymagań jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w 2007 r.

Lp.	Punkt pomiarowy	km	Kategoria jakości wody	Wskaźniki nieodpowiadające normom
1.	Wapienica poniżej zbiornika w Wapienicy	17,4	A ₂	-
2.	Olszówka ujście do Białej	0,3/18,7	non	liczba bakterii grupy coli typu kałowego, liczba bakterii grupy coli, fosforany
3.	Straconka ujście do Białej	0,1/18,6	non	amoniak, azot Kjeldahla, fosforany, liczba bakterii grupy coli typu kałowego, liczba bakterii grupy coli
4.	Niwka ujście do Białej	0,6/15,3	non	BZT ₅ , liczba bakterii grupy coli, fosforany

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej – „Informacja o stanie środowiska na terenie Bielska-Białej wg danych za rok 2007”

Na ogólnie badaną ilość punktów tylko jeden z nich otrzymał kategorię A₂ : na Wapienicy poniżej zbiornika. W pozostałych trzech punktach kontrolno – pomiarowych woda nie została zakwalifikowana do żadnej z trzech kategorii. Istotnym czynnikiem wpływającym na klasyfikację jakości wód były stwierdzone zanieczyszczenia bakteriologiczne oraz zanieczyszczenia fizykochemiczne.

Na terenie Bielska-Białej monitoring wód podziemnych prowadzony był w dwóch punktach, stwierdzono w nich II oraz III klasę jakości.

Tabela 94. Monitoring wód podziemnych na terenie Bielska-Białej w 2007 r.

Nr pkt	Punkt pomiarowy	Typ wody	Ogólna klasa jakości	Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom jakości*		Wskaźniki RMZ**
				IV klasa	V klasa	
140/k	Bielsko-Biała	HCO ₃ -SO ₄ Ca	III	-	HCO ₃	-
1721/k	Szyndzielnia	HCO ₃ -SO ₄ Ca	II	-	-	-

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku-Białej – „Informacja o stanie środowiska na terenie Bielska-Białej wg danych za rok 2007”

9.3 Miejski Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Regulamin przyjęty Uchwałą Nr VII/122/2007 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 3 kwietnia 2007 r. określa zasady gospodarowania środkami finansowymi Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Bielsku-Białej oraz Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Bielsku-Białej.

Środki Miejskiego Funduszu przeznaczane są w szczególności na:

- 1) edukację ekologiczną oraz propagowanie działań i zasady zrównoważonego rozwoju,
- 2) wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska,
- 3) wspomaganie innych systemów kontrolnych i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła,
- 4) realizowanie zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych, służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej, w tym instalacji lub urządzeń ochrony przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji wodnej,
- 5) przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków,
- 6) przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami i ochroną powierzchni ziemi, z ochroną powietrza oraz ochroną wód,
- 7) profilaktykę zdrowotną dzieci na obszarach, na których występuje przekroczenie standardów jakości środowiska,
- 8) wspieranie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz pomoc przy wprowadzaniu bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii,
- 9) wspieranie ekologicznych form transportu,
- 10) działania z zakresu rolnictwa ekologicznego bezpośrednio oddziałującego na stan gleby, powietrza i wód, w szczególności na prowadzenie gospodarstw rolnych produkujących metodami ekologicznymi, położonych na obszarach szczególnie chronionych na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody,
- 11) inne zadania ustalone przez Radę Miejską, służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju, w tym na programy ochrony środowiska.

Przychody Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Bielsku-Białej pochodzą z wpływów własnych z tytułu opłat i kar za usuwanie drzew i krzewów, jak również z wpływów pochodzących z Urzędu Marszałkowskiego oraz z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska z tytułu:

- opłat za składowanie odpadów,
- opłat za szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych,

- opłat za pozostałe rodzaje gospodarczego korzystania ze środowiska i dokonywanie w nim zmian,
- kar związanych z niewłaściwym składowaniem odpadów,
- kar z tytułu naruszenia zasad korzystania z wód i urządzeń wodnych,
- kar za pozostałe rodzaje gospodarczego korzystania ze środowiska o dokonywanie w nim zmian.

Tabela 95. Wydatki Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Bielsku-Białej w 2007 r.

Rodzaj działania	Wydatki w zł
Modernizacja obiektów i urządzeń w celu ograniczenia szkodliwych oddziaływań na środowisko przyrodnicze (w tym przyznano dotacje dla osób fizycznych na wymianę okien w budynkach przy ulicach o dużym natężeniu hałasu oraz dla osób fizycznych na modernizację centralnego ogrzewania w budynkach mieszkalnych)	577 359,88
Porządkowanie gospodarki wodno-ściekowej (w tym przyznano dotacje dla osób fizycznych na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz budowę przyłączy kanalizacyjnych)	384 460,88
Wspomaganie przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami (w tym przyznano dotacje dla osób fizycznych na unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest z budynków mieszkalnych)	87 527,22
Projektowanie, zagospodarowanie i pielęgnacja terenów zieleni miejskiej, terenów o szczególnych walorach przyrodniczych	72 459,50
Aparaturowa ocena stanu środowiska przyrodniczego oraz sprzęt badawczy, transportowy i łącznościowy	57 192,94
Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju	43 185,64
Wspomaganie działalności na rzecz ochrony zwierząt	8 768,46

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

9.4 Lasy i tereny zieleni

Ponad 27% powierzchni Bielska-Białej stanowią tereny zielone – głównie lasy (3 179,54 ha). Zieleń urządzona na terenie miasta reprezentowana jest przede wszystkim w formie zabytkowych założeń zieleni parkowej, cmentarnej i przykościelnej oraz zieleńców, parków, skwerów i bulwary o charakterze rekreacyjnym i estetycznym. Na terenie Bielska-Białej występują również obszary zieleni towarzyszącej zabudowaniom, ogródkom działkowym oraz zieleni izolacyjnej wokół tras komunikacyjnych.

Tabela 96. Lasy i tereny zieleni w Bielsku-Białej w 2007 r.

Typ	Powierzchnia w ha	% powierzchni miasta
Lasy	3 179,54	25,56
Ogrody działkowe*	170,76	1,36
Parki, zieleńce i skwery	52,25	0,42
Cmentarze komunalne	19,16	0,15
Ogółem	3 421,71	27,49

* dane za 2004 r.

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 97. Struktura własności lasów w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w ha	% powierzchni miasta
Lasy państwowe	2 315	18,61
Lasy komunalne	447,54	3,6
Lasy prywatne	411	3,3
Inna własność	6	0,05
Powierzchnia ogółem	3 179,54	25,56

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 98. Naturalne lasy na terenie Bielska-Białej

Lp.	Roślinność naturalna	Tereny zgodne siedliskowo w obrębie Bielska-Białej
1.	Grąd subkontynentalny	Wapienica, Komorowice Śląskie, Hałcnów, północna część Beskidu Śląskiego, las komunalny, obszar źródłiskowy potoku uchodzącego do Białej
2.	Kwaśna buczyna niżowa	Komorowice Krakowskie, Komorowice Śląskie
3.	Kwaśna buczyna górską	Obszar źródłiskowy potoku Barbara,
4.	Jaworzyna górską z miesięcznicą trwałą	Obszar źródłiskowy potoku Barbara, południowa część miasta
5.	Podgórski łęg jesionowy	Bark, Las Cygański, północna część Beskidu Śląskiego, las komunalny, obszar źródłiskowy potoku uchodzącego do Białej
6.	Łęg jesionowo – olszowy	Komorowice Krakowskie, Nyczowe Stawy
7.	Łęg topolowo – wierzbowy	Dolina Białej

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

9.5 Formy ochrony przyrody

W granicach administracyjnych Bielska-Białej znajdują się 2 rezerваты przyrody, 2 parki krajobrazowe, 4 zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz jeden użytek ekologiczny. Ponadto na terenie miasta zarejestrowanych są 63 pomniki przyrody, w tym 53 drzewa pojedyncze, 9 skupisk drzew oraz jeden głąz narzutowy. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosi 5 110,2 ha.

Tabela 99. Formy ochrony przyrody znajdujące się na obszarze Bielska-Białej

Lp.	Nazwa	Powierzchnia	Powstanie	Przedmiot ochrony	Akty prawne
1.	Park Krajobrazowy Beskidu Małego	480 ha* 680 ha**	1998 r.	Beskid Mały charakteryzuje się stosunkowo dużym udziałem (10%) roślin górskich, wśród których dominują gatunki regla i ogólnogórskie.	Rozporządzenie nr 9/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz. 110)
2.	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego	2 440 ha* 860 ha**	1998 r.	W piętrze regla dolnego między 500-1000 m n.p.m. potencjalnym typem roślinności są buczyny z domieszką świerku, jodły i jaworu. Partie szczytowe powyżej 1000 m n.p.m. to regiel górny z dominującym tu wysokogórskim borem świerkowym	Rozporządzenie nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16.06.1998 r. (Dz. Urz. Woj. Biel. nr 9/98, poz. 111)
3.	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Wapienicy”	1 519,02 ha	2001 r.	Krajobraz górskiej doliny potoku Wapienica w Beskidzie Śląskim wraz z porastającą roślinnością charakterystyczną dla pięter pogórza, regla dolnego i regla górnego.	Uchwała Nr L/755/2001 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 6.11.2001 r. Dz. Urz. Woj. Śl. 94/01, poz. 2737
4.	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Sarni Stok”	11,19 ha	2002 r.	Do najważniejszych wartości przyrodniczych należą naturalne zbiorowiska leśne reprezentowane przez grąd subkontynentalny (z udziałem okazałych drzew takich jak dąb szypułkowy, lipa i jawor) i łąg jesionowo-olszowy.	Uchwała nr LXII/954/02 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 2 lipca 2002 r. Dz. Urz. Woj. Śl. 55/02, poz. 1846
5.	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Cygański Las”	593 ha	2004 r.	Granice obejmują zbocza Koziej Góry oraz północno-wschodnie zbocza góry Kołowrót, cenne fragmenty jaworzyny karpackiej oraz buczyny karpackiej i górskiej.	Uchwała nr XXXVII/1193/2004 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 7 grudnia 2004 r.
6.	Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Gościńska Dolina”	39,18 ha	2006 r.	Bielsko-Biała Kamienica – obszar obejmuje doliny 3 potoków zlokalizowanych u podnóża Beskidu Śląskiego. Są to: potok Kamienicki II, potok Dębowiec oraz potok o nazwie Dopływ od Zieleni Miejskiej.	Uchwała nr LX/1910/2006 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 27 czerwca 2006 r.

7.	Użytek ekologiczny „Żabiniec”	0,8 ha	2006 r.	Obszar obejmuje zadrzewione otoczenie ujściowego fragmentu ciek w wodnego, mającego początek w okolicy ul. Mazowieckiej, przepływającego pod ul. Żywiecką i następnie na wysokości ul. Przędzalniczej wpadającego do rzeki Białej.	Uchwała nr LX/1911/2006 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z 27 czerwca 2006 r.
8.	Rezerwat przyrody „Stok Szyndzielni”	54,96 ha	1953 r.	Obejmuje obszar źródłiskowy potoku Barbara. Dominuje na tym terenie kwaśna buczyna górską, buczyna karpacka dolnoregłowy bór mieszany, jaworzyna górską z miesięcznicą trwałą, zachodniokarpacka świerczyna górnoregłowa.	Zarządzenie Ministra Leśnictwa z 5.11.1953 r. MP nr A-107, poz.1438
9.	Rezerwat przyrody „Jaworzyna”	40,03 ha	2003 r.	Rezerwat zlokalizowany jest na północno-wschodnich zboczach Wysokiego, opadających ku Jezioru Wielka Łąka. Ochroną objęta jest jaworzyna górską z miesięcznicą trwałą, kwaśna buczyna górską, żyźna buczyna karpacka.	Rozporządzenie nr 85 , poz. 2281 Wojewody Śląskiego z 25 sierpnia 2003 r.

* Całkowita powierzchnia na terenie miasta

** Otulina na terenie miasta

Źródło: Program Ochrony Środowiska Miasta Bielska-Białej

9.6 Ekorozwój i edukacja ekologiczna

Warunki niezbędne do realizacji ochrony środowiska w Polsce określa polityka ekologiczna państwa, natomiast na szczeblu regionalnym program ochrony środowiska województwa śląskiego. Zgodnie z powyższymi wytycznymi została sformułowana strategia ochrony środowiska w Bielsku-Białej.

W 2004 r. uchwałą nr XXVIII/852/2004 Rady Miejskiej został przyjęty „Program ochrony środowiska miasta Bielska-Białej”, którego nadrzędnym celem jest rozwój społeczno – gospodarczy miasta w zgodności z wymogami ochrony środowiska. Realizacja zadań zapisanych w Programie pozwala na osiągnięcie trwałego zrównoważonego wzrostu gospodarczego Bielska-Białej, umożliwiając harmonijny rozwój społeczny oraz gospodarczy połączony z ochroną walorów środowiskowych. Wyznaczony cel jest zbieżny ze „Strategią rozwoju miasta Bielska-Białej do 2020 roku” oraz polityką środowiskową w ramach wdrażanego systemu zarządzania środowiskowego wg normy PN EN ISO 14 001:2004.

Na podstawie analizy stanu środowiska oraz poszczególne dziedziny gospodarki w kontekście ochrony środowiska sprecyzowane zostały następujące cele:

- 1) w zakresie zadań systemowych za priorytety uznano: rozwój edukacji ekologicznej, zarządzanie środowiskowe i doskonalenie zarządzania środowiskiem na szczeblu miasta,

- 2) w zakresie poprawy jakości środowiska za priorytety uznano: poprawę jakości wód, poprawę jakości powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem ze źródeł komunikacyjnych,
- 3) w zakresie ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody za priorytety uznano: efektywną ochronę przyrody, ochronę i wzrost bioróżnorodności, ochronę i racjonalną eksploatację ekosystemów, w tym leśnych,
- 4) w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów za priorytety uznano: zabezpieczenie środowiska i człowieka przed zagrożeniami powodziowymi, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Na bazie przyjętych priorytetów sformułowano plan operacyjny – zawierający listę przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych przewidzianych do realizacji. Na liście znalazły się przedsięwzięcia proponowane do finansowania ze środków własnych oraz zewnętrznych, w tym środków europejskich.

Właściwa i skuteczna ochrona środowiska naturalnego uzależniona jest również od poziomu wiedzy społeczeństwa. Istotnym elementem jest edukacja prowadząca do upowszechniania wzorca kultury ekologicznej. W 2007 r. w ramach edukacji ekologicznej i propagowania działań proekologicznych oraz zasad zrównoważonego rozwoju zrealizowane zostały następujące projekty:

- 1) projekt edukacyjny „Ziemia – nasza Arka” Fundacji Ekologicznej „ARKA”,
- 2) turniej ekologiczny „Ziemia naszym domem” w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii im. T. Kościuszki,
- 3) projekt edukacyjny „Jak działać dla Ziemi” Stowarzyszenia Ekologiczno – Kulturalnego „Klub Gaja” – Wilkowice,
- 4) akcja „Sprzątanie Świata” Beskidzkiego Okręgu Ligi Ochrony Przyrody – wystawy, warsztaty,
- 5) miejskiej obchody „Dnia Ziemi” w Bielsku-Białej.

Tabela 100. Realizacja działań ekorozwojowych w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Wielkość
Powierzchnia terenu objęta systemem monitorowania w ramach systemu rozpoznawania zagrożeń naturalnych w mieście.	25 km ²
Wielkość obszarów zdegradowanych objęta rekultywacją na terenie miasta	0,0545 ha
Powierzchnia ochraniających lub zrenaturyzowanych ekosystemów na terenie miasta	2971,2 ha
Długość odtwarzanych korytarzy ekologicznych na terenie miasta	15 km

Źródło: Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

10. Budownictwo i mieszkalnictwo

Tabela 101. Budownictwo w Bielsku-Białej w 2007 r. na tle grupy porównawczej

Budynki nowe oddane do użytkowania					
Wyszczególnienie		Bielsko-Biała	Katowice	Częstochowa	Rybnik
ogółem	budynki	561	270	399	317
mieszkalne	budynki	416	206	271	247
niemieszkalne	budynki	145	64	128	70
powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych	m ²	79 068	51 822	51 025	40 724
powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych	m ²	65 788	65 646	43 504	86 171
kubatura nowych budynków ogółem	m ³	962 591	698 264	516 835	861 392
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m ³	373 933	238 976	244 873	195 596
Budownictwo indywidualne					
Wyszczególnienie		Bielsko-Biała	Katowice	Częstochowa	Rybnik
ogółem	budynki	387	130	306	306
mieszkalne	budynki	336	110	241	244
kubatura nowych budynków ogółem	m ³	284 092	99 692	259 913	311 696
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m ³	248 728	81 175	196 434	186 835

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

10.1 Rynek mieszkaniowy

W 2007 r. w Bielsku-Białej oddano do użytku 856 mieszkań, powierzchnia użytkowa lokali wyniosła 84 393 m². W skali województwa śląskiego jest to wynik bardzo dobry – współczynnik mieszkań oddanych do użytku na 1 000 ludności w Bielsku-Białej wyniósł 4,9 i był najwyższy wśród śląskich miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Oddane do użytku w Bielsku-Białej mieszkania w 2007 r. stanowiły aż 8,2% ogólnej ich liczby w województwie, to wynik najlepszy w regionie.

Tabela 102. Zasoby mieszkaniowe Bielska-Białej w 2007 r. na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik
Mieszkania (w tys.) - pow. użytkowa mieszkań (w tys. m ²)	65,2 4 269	95,3 5 710	133,6 7 767	47,0 3 354
Zasoby komunalne (w tys.)	7,94	10,7	18,8	6,0
Zasoby spółdzielni mieszkaniowych (w tys.)	23,8	39,6	58,7	16,5
Zasoby osób fizycznych (w tys.)	32,5	43,7	43,1	23,6
Mieszkania stanowiące własność gminy w %	12,6	12,1	14,2	14,4
Mieszkania oddane do użytkowania w liczbach bezwzględnych	856	454	619	307
Powierzchnia użytkowa oddanych lokali w m ²	84 393	57 578	53 499	44 004
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,9	1,9	2,0	2,2
Mieszkania oddane do użytkowania przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	98,6	126,8	86,4	143,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Blisko 100% oddanych do użytku mieszkań w Bielsku-Białej w 2007 r. pochodzi z budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem oraz indywidualnego.

Tabela 103. Mieszkania oddane do użytku w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa [m ²]
Mieszkania spółdzielcze	0	0	0
Mieszkania zakładowe	1	5	120
Mieszkania komunalne	0	0	0
Mieszkania społeczne czynszowe	0	0	0
Mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	441	1 136	28 856
Mieszkania indywidualne	414	2 228	55 417
Ogółem	856	3 369	84 393

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Średnia cena mieszkań przekazywanych do użytku w Bielsku-Białej w 2007 r. wynosiła 4 200 – 4 500 zł/m².

10.2 Gminna gospodarka mieszkaniowa

Realizacja zadań własnych gminy w zakresie mieszkalnictwa, wynikających z przepisów prawa, polega między innymi na prowadzeniu polityki sprzyjającej na zaspokajaniu i tworzeniu warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, wspieraniu budownictwa mieszkaniowego oraz przeciwdziałaniu bezdomności.

Zasobem mieszkaniowym gminy zarządza Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM), który powstał w 1991 r. w wyniku przekształcenia Miejskiego Zarządu Budynków Mieszkalnych działającego jako przedsiębiorstwo państwowe. ZGM kontynuuje jego działalność w formie zakładu budżetowego.

Tabela 104. Liczba oraz powierzchnia zasobów komunalnych (lokali mieszkalnych i użytkowych) w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba mieszkań	Powierzchnia mieszkań w m ²	Liczba lokali użytkowych	Powierzchnia lokali użytkowych
Ogółem:				
lokale zarządzane przez ZGM: - w tym lokale socjalne	7 821 335	368 813,78 10 793,35	1 005 -	82 110,44 -
w tym:				
w budynkach Gminy i Miasta Bielska-Białej na prawach powiatu (i budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem tych jednostek)*: - w tym lokali socjalnych	7 610 325	357 761,84 10 534,20	954 -	75 279,66 -
w budynkach prywatnych: - w tym lokali socjalnych	70 5	3 635,06 112,22	6 -	383,60 -
w budynkach będących współwłasnością** - w tym lokali socjalnych	113 4	5 298,92 116,39	39 -	6 235,53 -
w budynkach Skarbu Państwa: - w tym lokali socjalnych:	28 1	2 117,96 30,54	6 -	211,65 -

*- w przypadku wspólnot mieszkaniowych dane dot. jedynie lokali będących własnością Gminy lub Miasta Bielsko-Biała

** - dotyczy współwłasności w częściach nie wydzielonych.

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Posiadane zasoby mieszkaniowe ZGM charakteryzują się niekorzystną strukturą wiekowo-technologiczną – dominują budynki wybudowane do 1945 r., które stanowią ponad 73% ogólnej liczby budynków. Taki stan zasobu wiąże się ze znacznymi potrzebami remontowo-modernizacyjnymi, a tym samym wymaga ponoszenia znacznych nakładów finansowych na ich utrzymanie.

Tabela 105. Struktura zasobów mieszkaniowych zarządzanych przez ZGM według okresu budowy, stan na koniec 2007 r.

Lata budowy	Liczba budynków	Proc. udziału w zasobach
do 1900	407	28,61
1900-1945	636	44,69
1946-1970	298	20,94
po 1970	82	5,76

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej

Prowadzona przez miasto polityka sprzyjająca sprzedaży mieszkań powoduje zwiększającą się ilość wspólnot mieszkaniowych, w których Zakład Gospodarki Mieszkaniowej sprawuje funkcje zarządcy i pełnomocnika Miasta.

Tabela 106. Wspólnoty mieszkaniowe z udziałem Gminy Bielsko-Biała w 2007 r.

Liczba wspólnot mieszkaniowych	Liczba lokali mieszkalnych Gminy	Powierzchnia mieszkań Gminy	Lokale użytkowe i samodzielne garaże Gminy	Powierzchnia lokali użytkowych i samodzielnych garaży Gminy
479*	4 607	218 422,22 m ²	381	23 079,54 m ²

* dotyczy łącznie wspólnot z udziałem Gminy lub Miasta Bielska-Białej na prawach powiatu

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej

Tabela 107. Liczba osób oczekujących na lokal w Bielsku-Białej wg stanu na koniec 2007 r.

Rodzaj lokalu	Liczba osób
socjalny	417
komunalny	ok. 1 000*
zamienny	16

* - liczba osób oczekujących na przydział lokalu ulega cały czas niewielkim zmianom m. in. na skutek zgonów i urodzin

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej

Kwota zaległości czynszowych na koniec 2007 r. wyniosła 1 976 593,70 zł.

W celu usprawnienia podejmowanych przez gminę działań w zakresie mieszkalnictwa, przyjęty został w 2007 r. Program Rozwoju Mieszkalnictwa Miasta Bielska-Białej do 2020 r., zgodny ze Strategią Rozwoju Bielska-Białej do 2020 r. Program wyznacza kierunki aktywności gminy w sferze mieszkalnictwa, systematyzuje podejmowane działania, diagnozuje obecną sytuację mieszkaniową oraz wskazuje źródła finansowania. Program stanowi spójną politykę w zakresie mieszkalnictwa pozwalającą na optymalne wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych, stworzenie warunków dla przyrostu nowych zasobów, racjonalne i efektywne wydatkowanie środków finansowych oraz pozyskanie funduszy zewnętrznych.

Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego

W 1997 r. powołane zostało w mieście Bielsko-Bialskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. Bielski TBS zajmuje się budową lokali mieszkalnych na wynajem, administruje oraz zarządza tymi lokalami, jak również lokalami użytkowymi. Zasoby mieszkaniowe bielskiego TBS w 2007 r. wynosiły 296 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 15 614,69 m².

Tabela 108. Zasoby mieszkaniowe Bielsko-Bialskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. w 2007 r.

Lokalizacja	Ilość mieszkań
ul. Św. Pawła	100
ul. Starzyńskiego	64
ul. Młyńska – Reymonta	57
Ul. Wapienna	40
ul. Gorkiego	35
Razem	296

Źródło: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej

W trakcie 2007 r. zostało zamienionych w obrębie TBS 12 mieszkań w tym 10 w wyniku cesji partycypacji i wskazania nowych najemców. Do Spółki wpłynęło 9 wniosków o przydział lokalu mieszkalnego. Obecnie ilość oczekujących wynosi 148 wniosków.

W zasobach Spółki znajduje się także 6 lokali użytkowych o powierzchni 272,56 m² oraz 163 garaże o łącznej powierzchni 2 420,70 m².

10.3 Rynek nieruchomości

Rynek nieruchomości w Bielsku-Białej jest obszarem bardzo dobrze rozwiniętym oraz perspektywnym, o czym świadczą osiągnięte wskaźniki zawarte w sporządzonym przez Główny Urząd Statystyczny raporcie – „Transakcje kupna/sprzedaży nieruchomości w 2007 r.”.

Bielsko-Biała wśród powiatów grodzkich zostało sklasyfikowane dwukrotnie na 7 miejscu w kraju: w zestawieniu wartości transakcji kupna-sprzedaży nieruchomości zabudowanymi w 2007 r. (192 268 tys. zł) – po Warszawie, Wrocławiu, Katowicach, Rzeszowie, Łodzi i Chorzowie, jak również w zestawieniu wartości transakcji kupna-sprzedaży gruntami zabudowanymi i zurbanizowanymi w 2007 r. (159 381 tys. zł.) – po Warszawie, Gdańsku, Wrocławiu, Krakowie, Katowicach i Łodzi. Bielsko-Biała zajęło także 9 miejsce wśród powiatów grodzkich w zestawieniu wartości transakcji lokalami mieszkalnymi w 2007 r. (109 295 tys. zł.).

11. Bezpieczeństwo publiczne

Nad bezpieczeństwem Bielska-Białej czuwa wiele instytucji i służb porządkowych zawodowo zajmujących się tą problematyką. Głównym celem jest przede wszystkim ograniczenie przestępczości pospolitej, zjawisk chuligaństwa i wandalizmu oraz podjęcie skutecznych działań zmierzających do ograniczenia lub eliminacji najbardziej uciążliwych zagrożeń dla mieszkańców.

11.1 Komenda Miejska Policja

Policja, jako umundurowana i uzbrojona formacja koncentruje się przede wszystkim na ochronie bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymaniu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Realizacja tego celu w mieście należy do Komendy Miejskiej Policji w Bielsku-Białej oraz czterech podległych komisariatów miejskich.

Tabela 109. Stan etatowy Policji w Bielsku-Białej w 2007 r. z podziałem na poszczególne komisariaty

Komisariat Policji	Liczba pracowników	
	funkcjonariusze Policji	pracownicy cywilni
Komisariat I Policji, ul. Składowa 2	60	4
Komisariat II Policji, ul. Kamińskiego 8	60	5
Komisariat III Policji, ul. Traugutta 2 C	67	3
Komisariat IV Policji, ul. Komorowicka 235	30	2,5
Razem	217	14,5

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Tabela 110. Liczba funkcjonariuszy Policji w Bielsku-Białej w 2007 r. z podziałem na poszczególne piony

Nazwa pionu	Liczba etatów	
	funkcjonariusze Policji	pracownicy cywilni
Pion prewencji	149	12
Pion kryminalny	76	4
w tym Sekcja d/w z Przestępczością Gospodarczą	20	2

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Działalność KMP w Bielsku-Białej i podległych komisariatów dzieli się na: pion prewencji, w skład który wchodzi Sekcja Prewencji, Sekcja Ruchu Drogowego i Izba Dziecka oraz pion kryminalny w skład którego wchodzi Sekcja Kryminalna, Referat do walki z przestępczością Narkotykową i Sekcja do walki z Przestępczością Gospodarczą.

Tabela 111. Przestępstwa stwierdzone na obszarach podległych poszczególnym komisariatom Policji w Bielsku-Białej w 2007 r.

Komisariat Policji	Ilość stwierdzonych przestępstw
Komisariat I Policji, ul. Składowa 2	1 871
Komisariat II Policji, ul. Kamińskiego 8	1 628
Komisariat III Policji, ul. Traugutta 2 C	2 273
Komisariat IV Policji, ul. Komorowicka 235	835
Razem	6 607

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Na wyposażeniu policji miejskiej w 2007 r. znajdowało się 59 samochodów osobowych, 9 psów służbowych w tym 8 patrolowo-tropiących oraz 1 do wykrywania materiałów wybuchowych, a także 5 ręcznych mierników prędkości oraz 1 videoradar zamontowany w pojeździe.

Tabela 112. Przestępczość w Bielsku-Białej w 2007 r.

Kategoria przestępstw	Liczba przestępstw
Liczba przestępstw ogółem	6 607
Kradzieże, w tym: kradzieże samochodów	1 506 74
Kradzieże z włamaniem	725
Przestępstwa gospodarcze	601
Rozboje i wymuszenia rozbójnicze	193
Na tle seksualnym	17
Zabójstwa	6

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Tabela 113. Osoby nieletnie i ich czyny zabronione, zaistniałe na terenie Bielska-Białej 2007 r.

Kategoria przestępstwa	Ilość	
	Osób nieletnich	Czynów nieletnich
Przestępstwa ogółem	324	422
Gospodarcze	1	2
Kryminalne	301	376
w tym m.in.:		
Zabójstwa	0	0
Rozbój z bronią lub innym niebezpiecznym przedmiotem	0	0
Kradzież	40	29
Kradzież samochodów	4	2
Kradzież z włamaniem	30	17

Bójka lub pobicie	38	21
Ustawa o przeciwdziałaniu narkomani	3	3
Inne	22	44

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Tabela 114. Wskaźnik wykrywalności przestępstw popełnionych na terenie Bielska-Białej w 2007 r.

Kategoria	Ilość stwierdzonych przestępstw	Wskaźnik wykrywalności (%)
Przestępstwa ogółem	6 607	58,3
Razem kryminalne	5 272	48,0
Razem przeciwko życiu i zdrowiu	194	81,4
Razem przeciwko mieniu	3 698	37,7
Zabójstwo	6	100,0
Uszczerbek na zdrowiu	83	79,5
Bójka i pobicie	76	81,0
Zgwałcenie	7	85,7
Rozbój i wymuszenia rozbójnicze	193	58,5
- w tym rozbój z bronią lub innym niebezpiecznym przedmiotem	5	40,0
Kradzież cudzej rzeczy	1 506	17,7
- w tym kradzież samochodu	74	22,5
Kradzież z włamaniem	725	23,2
- w tym kradzież z włamaniem do samochodu	126	28,7
Przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu	116	100,0
Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii	260	95,7
Fałszerstwo kryminalne	479	36,9
Fałszerstwo gospodarcze	77	96,1
Oszustwo kryminalne	313	69,6
Oszustwo gospodarcze	178	99,4
Przestępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu	186	98,4
Przestępstwa drogowe	461	98,4
- w tym art. 178a 1 i 2 k.k.	366	100,0

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Tabela 115. Liczba popełnionych przestępstw w poszczególnych dzielnicach Bielska-Białej w 2007 r.

Nazwa dzielnicy	Liczba popełnionych przestępstw
Biała	466
Stare Bielsko	231
Wapiennica	207
Kamienica	91
Aleksandrowice	61
Komorowice	46
Hałcnów	43
Mikuszowice	27
Lipnik	19
Leszczyny	16
Olszówka	16
Straconka	14

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Tabela 116. Zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Bielska-Białej w 2007 r.

Komisariat Policji	Rodzaj zdarzenia			
	Wypadki	Zabici	Ranni	Kolizje drogowe
Komisariat I Policji, ul. Składowa 2	43	1	58	537
Komisariat II Policji, ul. Kamińskiego 8	45	3	48	526
Komisariat III Policji, ul. Traugutta 2 C	54	8	71	808
Komisariat IV Policji, ul. Komorowicka 235	39	1	50	510
Razem	181	13	227	2381

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Tabela 117. Zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Bielska-Białej w 2007 r.

Ulica	Statystyka
Żywiecka	178 zdarzeń, w tym 14 wypadków (1 zabity i 17 rannych)
Warszawska	170 zdarzeń, w tym 4 wypadki (5 rannych)
Partyzantów	117 zdarzeń, w tym 8 wypadków (9 rannych)
Cieszyńska	115 zdarzeń, w tym 14 wypadków (1 zabity i 15 rannych)
Andersa	87 zdarzeń, w tym 6 wypadków (8 rannych)
Niepodległości	79 zdarzeń, w tym 1 wypadek (1 ranny)
Piastowska	72 zdarzenia, w tym 6 wypadków (1 zabity i 6 rannych)
Krakowska	72 zdarzenia, w tym 7 wypadków (1 zabity i 7 rannych)
3 Maja	66 zdarzeń, w tym 4 wypadki (5 rannych)
Skrzyżowanie	Statystyka
Warszawska – Kwiatkowskiego – Sarni Stok	43 kolizje
Niepodległości – Czerwona	24 kolizje
Partyzantów – Leszczyńska	22 kolizje
Partyzantów – Andersa – Bora Komorowskiego	20 kolizji

Warszawska – Budowlanych	20 kolizji
Rondo Niemena	17 kolizji
Lwowska – Krakowska	17 kolizji
Niepodległości – Daszyńskiego	16 kolizji

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Tabela 118. Liczba ujawnionych nietrzeźwych kierujących w Bielsku-Białej w 2007 r.

Komisariat Policji	Liczba wypadków drogowych
Komisariat I Policji, ul. Składowa 2	96
Komisariat II Policji, ul. Kamińskiego 8	109
Komisariat III Policji, ul. Traugutta 2 C	91
Komisariat IV Policji, ul. Komorowicka 235	70
Razem	366

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

Program „Bielsko-Biała miastem bezpiecznym” jest pierwszym kompleksowym planem działań zmierzających do stopniowej poprawy stanu bezpieczeństwa na terenie miasta. Główne zadania Programu to przede wszystkim sklasyfikowanie zagrożeń i podjęcie skutecznych działań zmierzających do zwalczania przestępczości zorganizowanej, pospolitej oraz przestępczości nieletnich i wybryków chuligańskich.

Tabela 119. Efekty programu „Bielsko-Biała miastem bezpiecznym” w zakresie działań podejmowanych przez Komendę Miejską Policji w Bielsku-Białej w 2007 r.

Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych
Cel do osiągnięcia	Podniesienie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta w najbliższych latach
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Przeznaczenie przez miasto Bielsko-Biała kwoty 500 tys. zł na pracę policjantów w wymiarze ponadnormatywnym umożliwiło zwiększenie o 3123 ilości służb (25000 godzin) prewencyjnych pełnionych w najbardziej zagrożonych miejscach. Przyczyniło się to do spadków ilości przestępstw przeciwko mieniu o 17 % w stosunku do 2006 r. - Zwiększono liczbę patroli poprzez wykorzystanie rezerw sił i środków dzięki zintegrowanej organizacji i dyslokacji służb oraz współpracy z SM, ŻW, SOK, i SL. Wraz z policjantami w 2007 r. służbę pełniło 372 funkcjonariuszy w tym: Straż Leśna (15), SG (23), Straż Ochrony Kolei (153), Żandarmeria Wojskowa (126), Straż Miejska (55).
Cel do osiągnięcia	Poprawa poziomu bezpieczeństwa dzieci poprzez wykształcenie nawyków bezpiecznych zachowań
Opis działań i osiągnięte efekty	- W ramach programu profilaktyczno-edukacyjnego „Siódemka” przeprowadzono 22 spotkania z uczniami klas pierwszych szkół podstawowych, w trakcie których dzieci informowane były o zagrożeniach i sposobie ich unikania. W programie wzięło udział 508 uczniów.
Cel do osiągnięcia	Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi w placówkach handlowych i gastronomicznych usytuowanych na terenie miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Podejmowano liczne akcje kontrolne w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - Wszczęto 10 postępowań o przestępstwa z art. 43 ustawy o wychowaniu w trzeźwości, a także 3 postępowania dot. rozpijania osób małoletnich. - Ujawniono 14 przypadków łamania zakazu sprzedaży alkoholu, w tym 5 przypadków sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia. Zatrzymano do wytrzeźwienia 88 nieletnich.

Nazwa segmentu	Przemoc w rodzinie i patologie społeczne
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie zagrożenia patologiami społecznymi poprzez uświadomienie młodzieży skutków społecznych i prawnych tych patologii
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Realizowano program prewencji kryminalnej „Świat wokół nas-zagrozenia” polegającego na interaktywnych spotkaniach z młodzieżą szkół średnich w Książnicy Beskidzkiej - Zrealizowano 7 spotkań, w których wzięło udział 490 uczniów szkół średnich.
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie skuteczności procedury Niebieskich Kart oraz zacieśnienie współpracy lokalnych instytucji przeciwdziałających przemocy w rodzinie
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Przygotowano projekt porozumienia w sprawie funkcjonowania interdyscyplinarnych zespołów, które zajmowałyby się najcięższymi przypadkami przemocy w rodzinie. - Dzielnicowi wzięli udział we wspólnym z pracownikami socjalnymi szkoleniu przygotowującym do pracy w takich zespołach. - Przeprowadzono 3505 interwencji domowych, w 182 przypadkach wdrożono procedurę Niebieskiej Karty. - Ujawniono 328 osób doznających przemocy domowej, 183 sprawców w tym 14 kobiet i 169 mężczyzn. - Wszczęto 265 postępowań w sprawach o znęcanie się nad członkiem rodziny (prawie 11% więcej niż w 2006 r.).
Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w szkole
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie poziomu przemocy w szkołach
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - W szkołach policjanci z terenu Bielska-Białej przeprowadzili spotkania z młodzieżą w ramach prowadzonych działań, akcji, spotkań tematycznych: “Siódemka” - 22/508, “Bezpieczne Ferie” - 37/1686, “Bezpieczne Wakacje” - 15/472, “Konsekwencje nieprzestrzegania prawa” - 93/3634, “Przemoc w szkole”- 91/2502. - Problematyka przemocy wśród dzieci i młodzieży była także poruszana na spotkaniach z rodzicami i nauczycielami.
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkomanii oraz przemocy w bielskich szkołach poprzez skoordynowanie działań na terenie miasta przez zespół powołany w dniu 08.02.2001 r. przez Zarząd Miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - W ramach działań profilaktycznych związanych z problemem narkotyków przeprowadzono 5 spotkań z rodzicami i nauczycielami, w których uczestniczyło 216 osób, oraz 10 spotkań z młodzieżą, w których udział wzięło 178 osób. - Łącznie na terenie Bielska-Białej stwierdzono 260 przestępstw narkotykowych, z tego 163 związane było z różnymi formami udziału w dystrybucji narkotyków, a 90 przypadków stanowiło posiadanie narkotyków, - Na 127 ustalonych sprawców tego typu przestępstw 33 miało poniżej 20 lat.

Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
Cel do osiągnięcia	Podniesienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, zwłaszcza dzieci i młodzieży
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Zorganizowano i przeprowadzono na bielskich Błoniach Dni Bezpieczeństwa Kultury Ruchu i Ratownictwa Drogowego pod hasłem „Bezpieczne dziecko”. W czasie jej trwania szczególnie podkreślano walory bezpiecznych zachowań pieszych na drodze. W imprezie wzięło udział około 3 500 osób. - Wspólnie z Dyrekcją Szkoły Podstawowej nr 37 w Bielsku-Białej zorganizowano akcje pod hasłem „Święto szkoły”, podczas której policjanci z „drogówki” sprawdzili umiejętności młodzieży szkolnej w zakresie praktycznej jazdy rowerem po miasteczku ruchu drogowego. Każdy z uczniów biorący udział w akcji otrzymał z rąk policjantów elementy odblaskowe oraz kodeksy młodego rowerzysty. W powyższych działaniach wzięło udział około 120 dzieci z tej szkoły. - Wspólnie z Radą Rodziców i Dyrekcją Szkoły Podstawowej nr 9 w Bielsku-Białej zorganizowano i przeprowadzono „Piknik rodzinny z 9”. Impreza integracyjna dla uczniów szkoły oraz ich rodzin w czasie której przeprowadzono turniej wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego. W turnieju startowali uczniowie i przedstawiciele ich rodzin. O główną nagrodę tj. rower górski walczyło 37 zespołów rodzinnych. <p>W ramach ogólnopolskich działań „Bezpieczna droga do szkoły” zorganizowano następujące akcje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z Centrum Handlowym Auchan przygotowano akcję edukacyjno-prewencyjną skierowaną przede wszystkim do dzieci i młodzieży szkolnej, podczas której rozdawano i promowano elementy odblaskowe, a policjanci Sekcji Prewencji promowali bezpieczne zachowania poprzez gry i zabawy wśród dzieci i młodzieży, - z Firmą LOTOS przeprowadzono akcję edukacyjno informacyjną pod hasłem „Bezpieczna droga do szkoły z Lotosem”, podczas której dla najmłodszych dzieci przygotowano konkursy rysunkowe z nagrodami. - Wspólnie z Radą Osiedla, Radą Rodziców i Dyrekcją Szkoły Podstawowej nr 18 w Bielsku-Białej zorganizowano i przeprowadzono „Piknik rodzinny”. Impreza integracyjna dla uczniów szkoły oraz ich rodzin w czasie której przeprowadzono turniej wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego oraz przygotowano i przeprowadzono sprawdzian na kartę rowerową i motorowerową. - Wraz z Fundacją na rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego przygotowano i przeprowadzono akcję edukacyjną dla uczniów szkół podstawowych z Bielska –Białej i powiatu bielskiego „Bądź i Ty Bezpieczny” podczas której promowano zalety noszenia elementów odblaskowych. Podczas prowadzonej akcji rozdano 3500 elementów odblaskowych i książeczek edukacyjnych dla uczniów klas 1-3.
Cel do osiągnięcia	Przeciwdziałanie zagrożeniom spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców i motywacja do leczenia osób uzależnionych od alkoholu
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Funkcjonariusze Sekcji Ruchu Drogowego kilkanaście razy w ciągu 2007 r. realizowali zaplanowane działania na drodze typu „Trzeźwość” ukierunkowane na wzmożone kontrolowanie pojazdów w celu ujawnienia nietrzeźwych kierujących. Były to działania zarówno zlecone przez KWP w Katowicach jak i podejmowane z inicjatywy KMP. Istotnym jest, iż miejsce i czas czynności podejmowanych w ramach takich akcji wynikał z wcześniejszych analiz i stwierdzonych zagrożeń tego typu czynami. - W celu stwierdzenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem skierowano 365 wniosków na badanie lekarskie wobec uczestniczących w wypadku drogowym oraz kierujących pojazdem w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu. - W celu orzeczenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem skierowano 352 wnioski na badanie psychologiczne wobec uczestniczących w wypadku drogowym oraz kierujących pojazdem w stanie nietrzeźwości lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu.

Źródło: Komenda Miejskiej Policji w Bielsku-Białej

11.2 Straż Miejska

Istotnym uzupełnieniem działań Policji związanych z zapewnieniem porządku publicznego w mieście jest funkcjonowanie Straży Miejskiej w Bielsku-Białej. Straż wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego wynikające z ustaw i aktów prawa miejscowego oraz inne czynności i zadania określone przez Prezydenta Miasta Bielska-Białej w sprawach, które nie zostały zastrzeżone prawem do wyłącznej kompetencji innych organów administracji rządowej i samorządowej⁸. W 2007 r. liczba pracowników Straży Miejskiej wynosiła 81 osób, z czego 67 stanowili strażnicy miejscy.

W 2007 r. Straż Miejska w Bielsku-Białej podjęła 11 367 służb patrolowych, z czego 11 019 było wykonanych samodzielnie oraz 348 wspólnie z Policją.

Tabela 120. Rodzaj i liczba podjętych przez Straż Miejską interwencji w 2007 r.

Interwencje	Liczba
Nieprawidłowe parkowanie pojazdów	6 745
Spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych	773
Wyprowadzanie psów bez nadzoru	50
Wypalanie nieczystości i posuszu	35
Plakatowanie w miejscu niedozwolonym	28
Liście leżące na chodnikach (odśnieżanie)	11
Wyrzucanie gruzu i niegabarytów	6

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela 121. Liczba sankcji zastosowanych wobec sprawców wykroczeń w 2007 r.

Rodzaj sankcji	Ilość
Pouczenia	4 396
Mandaty karne	3 955
Wnioski o ukaranie (do sądu)	323
mandaty	Kwota w zł
Kwoty nałożonych mandatów	375 110,00
Średnia kwota mandatu	94,84

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela 122. Naruszenia skutkujące mandatem karnym w 2007 r.

Rodzaj wykroczenia		Liczba
Z kodeksu wykroczeń przeciwko:	Bezpieczeństwu w komunikacji	6 719
	Porządkowi	446
	Urządzeniom publicznym	418
	Obyczajowości	112

⁸ Uchwała Nr XIX/113/91 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 21 marca 1991 r. w sprawie powołania Straży Miejskiej oraz zatwierdzenia jej Statutu i Regulaminu, z mocą obowiązywania od 1 marca 1991 r.

	Bezpieczeństwu osób i mieniu	69
	Zdrowiu	14
Z ustawy o wychowaniu w trzeźwości		780
Z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach		80
Z przepisów porządkowych wydanych w gminie		17
Z innych poza kodeksowych przepisów o wykroczeniach		9
Ogółem		8 664

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

Tabela 123. Efekty programu Bezpieczne Bielsko-Biała realizowanego przez Straż Miejską w 2007 r.

Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych
Cel do osiągnięcia	Podniesienie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta w najbliższych latach
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Centrum miasta zostało objęte monitoringiem wizyjnym -20 kamer. - Strażnicy zabezpieczali imprezy masowe i lokalne okolice lokali rozrywkowych, centrum handlowe miasta, rejon targowisk miejskich, parki, tereny rekreacyjne, dworce PKP i PKS. - Wzmocniono kontrole na II i III zmianie sezonowo i dobowo, dostosowując je do aktualnych potrzeb. - Zintensyfikowano działania na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, podjęto dodatkowe działania wobec popełniających wykroczenia pieszych. <p>W efekcie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zminimalizowano ilość zdarzeń karalnych w czasie imprez masowych. - Ujawniono zagrożenie bezpieczeństwa dzieci w związku z wadliwym, niesprawnym technicznie wyposażeniem placów zabaw-doprowadzono do usunięcia zagrożenia. - Wzrosło bezpieczeństwo rejonów monitorowanych.
Cel do osiągnięcia	Ograniczenie zagrożeń powszechnie występujących i porządkowanie zachowań w centrum miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Powołano dwuosobowy zespół specjalizujący się w ujawnianiu wykroczeń w ruchu drogowym w związku z gwałtownym ich wzrostem głównie w centrum handlowym miasta (dotyczy parkowania). Współpracowano z pracownikami ochrony obiektów, w tym lokali rozrywkowych. Dzięki monitoringowi skrócono czas dotarcia strażników do ujawnionych zdarzeń karalnych, wzrosła tym samym efektywność interwencji i wykrywalność sprawców. Monitoring dyscyplinuje społeczeństwo w obszarze jego oddziaływania.
Cel do osiągnięcia	Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi w placówkach handlowych i gastronomicznych usytuowanych na terenie miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Zespół powołany do prowadzenia kontroli zasad obrotu napojami alkoholowymi przeprowadził 56 kontroli punktów sprzedaży alkoholu na terenie miasta, w tym lokali gastronomicznych, pubów, sklepów ogólnospożywczych i monopolowych. - Stwierdzono 5 przypadków braku zezwolenia na działający przy lokalu ogródek gastronomiczny, 5 wykroczeń z art. 137 § 1 kw, 15 wykroczeń z art. 45 pkt 2 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości, z czego nałożono 2 mandaty karne za w/wymienione wykroczenia. - Na wniosek ZGM w Bielsku-Białej przeprowadzono 2 kontrole lokali gastronomicznych, na podstawie których wydano opinie na temat przestrzegania przez ich właścicieli przepisów prawnych. - Na wniosek Wydziału Ewidencji Działalności Gospodarczej UM w Bielsku-Białej przeprowadzono kontrole 4 lokali gastronomicznych na podstawie których wydano opinie na temat przestrzegania przez ich właścicieli przepisów prawnych.
Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w szkole
Cel do osiągnięcia	Zmniejszenie poziomu przemocy w szkołach
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzono 3 prelekcje w szkołach ponadpodstawowych, przybliżające zagadnienia związane z wykroczeniami nieletnich i odpowiedzialności za nie. Przybliżono prawne możliwości przeciwdziałania przemocy i innym patologiom w środowisku szkolnym. - Zwiększono ilość patroli w rejonach szkół, skwerów, przeciwdziałające wagarowaniu

	<p>i spożywaniu alkoholu przez młodzież szkolną oraz dewastacjom i zanieczyszczeniu terenów.</p> <p>- Patrolowano rejon szkół w czasie dyskotek.</p>
Cel do osiągnięcia	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkomanii oraz przemocy w bielskich szkołach poprzez skoordynowanie działań na terenie miasta przez zespół powołany w dniu 08.02.2001 r. przez Zarząd Miasta
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Straż Miejska współpracuje z sekcją prewencji Komendy Miejskiej Policji z zespołem ds. Nieletnich i Patologii w ramach przeciwdziałaniu wykroczeniom nieletnich. - Prowadzono kontrole dworców, przystanków, działek pracowniczych pod kątem gromadzenia się tam bezdomnych i spożywania w tym środowisku alkoholu. - Prowadzono zdecydowane działania wobec spożywających alkohol w miejscach zabronionych. - Prowadzono kontrole klatek schodowych, piwnic, podwórek, zatok autobusowych, sklepów monopolowych.
Nazwa segmentu	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
Cel do osiągnięcia	Zapewnienie właściwej reakcji na zagrożenia płynności i porządku w ruchu drogowym
Opis działań i osiągnięte efekty	<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększono ilość interwencji wobec pieszych i zmotoryzowanych użytkowników dróg pod kątem popełnionych wykroczeń. - Prowadzono działania na rzecz udrożnienia ruchu w czasie imprez masowych, w rejonach kościołów w czasie uroczystości kościelnych oraz w rejonach targowisk w dniach handlowych. - Kontrolowano zezwolenia na niestosowanie się do oznakowania wydawanych przez Wydział Komunikacji. - Ujawniono przypadki nietrzeźwych kierujących i brak OC pojazdów. - Interweniowano w przypadkach zaniedbań porządkowych powstałych w skutek zanieczyszczenia dróg błotem przez pojazdy opuszczające place budowy. - Uczestniczono w pracach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w zakresie opiniowania i zgłaszania potrzeb zmian organizacji ruchu drogowego. Ujawniono awarie w pasie drogowym, uszkodzenia w nawierzchni, braki w oznakowaniu, awarie sygnalizacji świetlnej i inne zagrożenia np. wycieki wody, paliwa czy oleju. Zabezpieczano kolizje i wypadki.

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

System monitoringu miejskiego

W Bielska-Białej realizowany jest projekt systemu monitoringu miejskiego. Dotychczas zainstalowanych zostało 20 kamer przekazujących obraz do stanowiska obserwacyjnego w siedzibie Straży Miejskiej. Koszt realizacji projektu finansowanego ze środków budżetu miejskiego w 2007 r. wyniósł około 156 tys. zł.

Tabela 124. Wykaz miejsc objętych monitoringiem w Bielsku-Białej

Lp.	Numer Kamery	Lokalizacja Kamer
1.	Kamera „A”	elewacja Zamku Sułkowskich od strony ul. Zamkowej
2.	Kamera „B”	słup na skrzyżowaniu ul. Zamkowej i Orkana obok sygnalizacji świetlnej
3.	Kamera „C”	elewacja Banku Śląskiego na Pl. Chrobrego przy skrzyżowaniu z ul. Nad Niprem
4.	Kamera „D”	elewacja budynku przy ul. 3 Maja 5 naprzeciw hotelu Prezydent
5.	Kamera „E”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 3 na skrzyżowaniu z ul. Cechową
6.	Kamera „F”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 10 obok mostu na rzece Białej
7.	Kamera „G”	elewacja budynku banku PKO S.A. przy ul. Krótkiej 1 na skrzyżowaniu z ul. 11 Listopada

8.	Kamera „H”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 40 na skrzyżowaniu z ul. Ratuszową
9.	Kamera „I”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 58 na wysokości Pl. Wolności
10.	Kamera „J”	elewacja budynku przy ul. 11 Listopada 76 na skrzyżowaniu z ul. Wyzwolenia
11.	Kamera „K”	słup oświetleniowy na Pl. Ratuszowym obok Banku Handlowego
12.	Kamera „L”	słup przy budynku Wzgórze 5
13.	Kamera „M”	przejście podziemne pod Placem Chrobrego
14.	Kamera „37”	elewacja budynku przy Rynku róg od ul. Kościelnej
15.	Kamera „39”	słup dedykowany na chodniku przed budynkiem ul. Barlickiego 1
16.	Kamera „40”	słup dedykowany na wylocie ul. Cechowej na wysokości dawnych zakładów włókienniczych „Finex”
17.	Kamera „68”	przejście podziemne pod ul. Lwowską
18.	Kamera „72”	róg budynku przy skrzyżowaniu ul. Targowej i ul. Staszica
19.	Kamera „77”	róg budynku na skrzyżowaniu ul. Słowackiego, Podcienie od strony Rynku
20.	Kamera „82”	elewacja budynku nr 4 na Placu Św. Mikołaja

Źródło: Straż Miejska w Bielsku-Białej

W rejonach objętych systemem monitoringu wizyjnego w 2007 r. odnotowano 82 przypadki popełnienia przestępstw, w tym najczęstszymi były: kradzieże (39%), zniszczenia mienia (25,6%), rozboje i wymuszenia rozbójnicze (13,4%), włamania (12,2%) oraz pobicia (9,8%).

11.3 Straż Pożarna

Za ochronę przeciwpożarową oraz ratownictwo techniczne, w tym drogowe i chemiczne odpowiada Państwowa Straż Pożarna. Działaniami jednostek PSP kieruje Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej, która działa na terenie dziesięciu miast i gmin powiatu bielskiego oraz samego Bielska-Białej.

Struktura jednostek Straży Pożarnej w Bielsku-Białej:

- 1) Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej, plac Ratuszowy 9
- 2) Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze PSP:
 - a) Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 1 PSP w Bielsku-Białej, ul. Grunwaldzka 20a
 - b) Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 2 PSP w Bielsku-Białej, Pl. Ratuszowy 9
 - c) Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza nr 3 PSP w Bielsku-Białej, ul. Wapienicka 12
- 3) Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Tabela 125. Liczba pracowników i członków Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej w 2007 r.

Straż Pożarna w Bielsku-Białej	Liczba pracowników
Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, w tym Strażacy	217 216
Osoby cywilne	1
Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze	182

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Tabela 126. Ilość działań ratowniczych prowadzonych przez poszczególne Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze na terenie działania Komendy w 2007 r.

Jednostki Ratowniczo- Gaśnicze	Ilość			
	Pożary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Razem
JRG-1	353	663	49	1065
JRG-2	203	339	24	566
JRG-3	118	238	18	374

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

W 2007 r. na terenie Bielska-Białej miały miejsce 384 pożary, w tym tylko jeden o dużym charakterze. Głównymi przyczynami pożarów były: nieostrożność (43%), podpalenia (27,3%), zły stan urządzeń elektrycznych i mechanicznych (5,2%) oraz zły stan urządzeń ogrzewczo-kominowych (4,7%), pozostałe przyczyny (19,8%).

Tabela 127. Miejsca powstania pożarów w Bielsku-Białej w 2007 r. wg rodzaju obiektów

Rodzaj obiektów	Ilość pożarów
Budynki mieszkalne	98
Środki transportu	28
Budynki produkcyjne	16
Budynki użyteczności publicznej	9
Uprawy, rolnictwo	6
Lasy	4
Magazyny	3
Inne (nieużytki rolne, infrastruktura komunalna itp.)	220
Razem	384

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Na terenie Bielsko-Biała znajduje się 10 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, z czego 5 należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. System ten, ma za zadanie ujednolicenie działań o charakterze ratowniczym podejmowanych w celu ratowania życia,

zdrowia, mienia lub środowiska oraz prognozowanie, rozpoznawanie i zwalczanie pożarów, klęsk żywiołowych lub innych miejscowych zagrożeń.

Tabela 128. Ilość wyjazdów do zdarzeń OSP w Bielsku-Białej należących do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w 2007 r.

Ochotnicza Straż Pożarna	Ilość			
	Požary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Razem
OSP Hałcnów, ul. Janowicka 9	8	14	1	23
OSP Komorowice Krakowskie, ul. Olimpijska 16	9	17	0	26
OSP Komorowice Śląskie, ul. Katowicka 65	12	8	0	20
OSP Lipnik, ul. Polna 7	15	10	0	25
OSP Straconka, ul. Górską 129	5	11	0	16

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

Tabela 129. Ilość wyjazdów do zdarzeń OSP w Bielsku-Białej nie należących do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w 2007 r.

Ochotnicza Straż Pożarna	Ilość			
	Požary	Miejscowe zagrożenia	Fałszywe alarmy	Razem
OSP Mikuszowice Śląskie, ul. Bystrzańska 13	1	13	0	14
OSP Leszczyny, ul. Żywiecka 124a	3	5	0	8
OSP Mikuszowice Krakowskie, ul. Żywiecka 300	1	2	0	3
OSP Stare Bielsko, ul. Sobieskiego 307a	1	13	0	14
OSP Kamienica, ul. Karpacka 123	3	11	0	14

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Bielsku-Białej

11.4 Sądownictwo

Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej – obejmuje obszar właściwości Sądów Rejonowych w Bielsku-Białej, Cieszynie oraz Żywcu. W jego skład wchodzi siedem wydziałów: I Cywilny, II Cywilny, III Karny, IV Penitencjarny, V Gospodarczy (sąd gospodarczy), VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (sąd pracy) oraz VII Karny Odwoławczy.

Tabela 130. Rodzaj i ilość spraw, którymi zajmował się Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej w 2007 r.

Sprawy	Ilość wpływów	Ilość spraw załatwionych	Oczekiwanie na rozstrzygnięcie-średni czas (w miesiącach)
Karne	4548	4779	1,54
Cywilne	3908	3935	3,45
Ubezpieczeń	1511	1913	4,5
Pracy	225	215	1,8
Gospodarcze	540	566	1,5

Źródło: Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej

Tabela 131. Rodzaj i ilość spraw, którymi zajmował się Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej w 2007 r.

Sprawy	Ilość wpływów	Ilość spraw załatwionych	Oczekiwanie na rozstrzygnięcie-średni czas (w miesiącach)
Karne	14 556	13 393	4,63
Cywilne	18 441	19 997	1,96
Rodzinne	4 971	4 913	2,57
Pracy	587	735	2,36
Gospodarcze	4 154	4 652	1,11
Rejestry (KRS)	7 280	7 159	0,74
Księgi wieczyste	27 969	20 638	5,09
Ubezpieczenia	263	361	3,50
Razem	78 221	71 848	4,38

Źródło: Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej

12. Zdrowie i pomoc społeczna

12.1 Ochrona zdrowia

W Bielsku-Białej świadczenia zdrowotne w ramach ubezpieczenia zdrowotnego realizowane są przez publiczne oraz niepubliczne podmioty medyczne, tj. zakłady opieki zdrowotnej, grupowe i indywidualne praktyki lekarskie i pielęgniarskie, które mają zawarty kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia. Osoby nie objęte ubezpieczeniem zdrowotnym, mogą korzystać ze świadczeń opieki zdrowotnej na zasadach, jak ubezpieczeni, pod warunkiem, że spełniają kryteria, o których mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, z późn. zm.).

Baza lecznicza usytuowana na terenie miasta Bielska-Białej, obsługuje również okoliczne gminy w zakresie specjalistycznej opieki stacjonarnej, jak i ambulatoryjnej.

Miasto Bielsko-Biała jest organem założycielskim Szpitala Ogólnego im. dr Edmunda Wojtyły w Bielsku-Białej – samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. W 2007 r. w placówce dokonano modernizacji 2 023,77 m² powierzchni użytkowej z przeznaczeniem na oddziały i poradnie przyszpitalne.

Tabela 132. Placówki lecznictwa zamkniętego w Bielsku-Białej w 2007 r.

Lp.	Szpitaly publiczne w Bielsku-Białej
1.	Szpital Wojewódzki, Al. Armii Krajowej 101 (organem założycielskim jest samorząd województwa śląskiego)
2.	Szpital Ogólny im. dr Edmunda Wojtyły, ul. Wyspiańskiego 26 (organem założycielskim jest miasto Bielsko-Biała)
3.	Beskidzkie Centrum Onkologii im. Jana Pawła II, ul. Wyzwolenia 18 (organem założycielskim jest powiat bielski)
4.	Szpital Pediatryczny, ul. Sobieskiego 83 (organem założycielskim jest powiat bielski)
5.	Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej, ul. Mostowa 1 (organem założycielskim jest powiat bielski)
Lp.	Niepubliczne podmioty medyczne świadczące usługi w zakresie lecznictwa szpitalnego, w tym również w trybie jednodniowym
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital - Centrum Chirurgii Plastycznej i Zabiegowej, ul. Bystrzańska 5,
2.	NZOZ Pediatryczne Centrum Zabiegowe Spółka Jawna - Maria Magdalena Gwinner, ul. Cyniarska 24,
3.	Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej Chirurgia Żył, ul. Daszyńskiego 78,
4.	Klinika Chirurgii i Położnictwa Esculap, ul. Cieszyńska 472,
5.	Beskidzkie Centrum Medyczne Sp. z o.o., ul. Młodzieżowa 21,
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital św. Łukasza Sp. z o.o., ul. Żółkiewskiego 40
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne Pod Orłem S.C., ul. Bohaterów Warszawy 26,

8.	NZOZ Centrum Lekarskie ALFA S.C., ul. Grażyny 9
9.	NZOZ Poli-Med Bielsko Specjalistyczne Gabinety Lekarskie, ul. Kustronia 4
10.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej EUROKLINIKA Sp. z o.o., ul. Prusa 61
11.	Polsko-Amerykańskie Kliniki Serca II Oddział Kardiologiczny American Heart of Poland Sp. z o.o., al. Armii Krajowej 101
12.	NZOZ Biel-Med Sp z o.o. Szpital pod Bukami, ul. Szara 5
13.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej KLINIKA OKULUS, ul. Prusa 61
14.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Clinica Medica, ul. Partyzantów 53

Źródło: Informator Śląskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ w Katowicach na 2007 rok „Gdzie się leczyć?”

Tabela 133. Ochrona zdrowia w Bielsku-Białej w 2007 r., na tle grupy porównawczej

Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
Lekarze na 10 tys. ludności	36,5	33,6	50,4	25,0	22,2
Pielęgniarki na 10 tys. ludności	66,4	73,9	124,4	76,3	54,1
Szpitala ogólne.					
- Łóżka ogółem	1 103	1 716	3 581	702	26 218
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	62,8	70,8	114,7	49,8	56,3
Szpitala: oddziały chorób wewnętrznych.					
- Łóżka ogółem	108	284	411	116	4 158
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	6,1	11,7	13,2	8,2	8,9
Szpitala: oddziały ginekologiczno – położnicze					
- Łóżka ogółem	129	170	260	82	2 148
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	7,3	7,0	8,3	5,8	5,2
Szpitala: oddziały dziecięce					
- Łóżka ogółem	67	95	20	40	1 170
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	3,8	3,9	0,6	2,8	2,5
Szpitala: oddziały chirurgii ogólnej					
- Łóżka ogółem	100	137	220	58	2 231
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	5,7	5,7	7,0	4,1	4,8
Szpitala: oddziały kardiologiczne					
- Łóżka ogółem	81	51	227	30	967
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	4,6	2,1	7,3	2,1	2,1
Szpitala: oddziały neurologiczne					
- Łóżka ogółem	68	140	243	30	1 414
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	3,9	5,8	7,8	2,1	3,0
Szpitala: oddziały przewlekłe chorych					
- Łóżka ogółem	-	-	37	-	184
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	-	-	1,2	-	0,4
Szpitala: oddziały gruźlicy i chorób płuc					
- Łóżka ogółem	-	107	90	-	1 273
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	-	4,4	2,9	-	2,7

Szpital: oddziały reumatologiczne					
- Łóżka ogółem	-	39	74	-	475
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	-	1,6	2,4	-	1
Szpital: oddziały rehabilitacyjne					
- Łóżka ogółem	-	54	48	60	2 575
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	-	2,2	1,5	4,3	5,5
Szpital: oddziały urazowo-ortopedyczne					
- Łóżka ogółem	75	126	204	58	1 897
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	4,3	5,2	6,5	4,1	4,1
Szpital: oddziały okulistyczne					
- Łóżka ogółem	32	60	231	29	775
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	1,8	2,5	7,4	2,1	1,7
Szpital: oddziały otolaryngologiczne					
- Łóżka ogółem	51	21	145	48	747
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	2,9	0,9	4,6	3,4	1,6
Zakłady pielęgnacyjno – opiekuńcze i opiekuńczo – lecznicze					
- Łóżka ogółem	30	288	240	30	3 019
- Wskaźnik łóżek na 10 tys. ludności	1,7	11,9	7,7	2,1	6,5
Szpital psychiatryczne:					
- Łóżka ogółem	106	30	222	1 031	3 212
- Średnie wykorzystanie w %	97	79,4	97,7	87,2	87,3
Zakłady opieki zdrowotnej					
Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
ogółem	109	125	175	39	1 957
publiczne	13	8	26	3	316
niepubliczne	96	117	149	36	1 641
służby medycyny pracy	7	8	14	2	83
praktyki lekarskie	57	74	57	36	819
Placówki podległe samorządowi terytorialnemu					
Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie	10	8	20	3	298
Apteki					
Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
Apteki	50	101	105	23	1 164
Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną	3 514	2 399	2 973	6 134	3 998

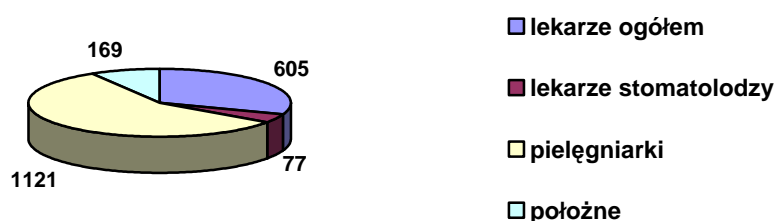
Źródło: Śląskie Centrum Zdrowia Publicznego „Stacjonarna opieka zdrowotna w województwie śląskim w 2007 r. (wybrane dane)”, Główny Urząd Statystyczny

Tabela 134. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w Bielsku-Białej w 2007 r., na tle grupy porównawczej

Ambulatoryjna opieka zdrowotna – liczba udzielonych porad na 10 tys. mieszkańców					
Wyszczególnienie	Bielsko-Biała	Częstochowa	Katowice	Rybnik	woj. śląskie
Poradnie: chorób wewnętrznych	14 739,0	9 188,9	15 540,7	5 822,6	5 108,1
Poradnie: inne specjalności zachowawcze	13 443,6	11 380,1	12 250,3	6 343,5	6 860,4
Poradnie: opieki nad matką i dzieckiem	7 723,7	6 764,9	4 613,2	3 735,6	4 115,2
Poradnie: zabiegowe	23 184,8	13 437,5	29 296,2	12 725,4	11 158,5
Poradnie: stomatologiczne	9 022,5	11 534,7	7 538,2	4 414,5	5 789,1

Źródło: Śląskie Centrum Zdrowia Publicznego „Raport o stanie zdrowia mieszkańców województwa śląskiego w 2007 r.”.

Wykres 20. Zatrudnienie podstawowego personelu medycznego w Bielsku-Białej, stan na koniec 2006 r.

Źródło: Śląskie Centrum Zdrowia Publicznego

12.2 Profilaktyka i promocja zdrowia

W 2007 r. w Bielsku-Białej realizowane były następujące programy profilaktyczne:

Tabela 135. Programy zdrowotne realizowane w Bielsku-Białej w 2007 r.

Nazwa programu	Zakres
Program profilaktyki chorób układu krążenia	Badanie krwi na określenie poziomu cukru, cholesterolu całkowitego, HDL, LDL, trójglicerydów, edukację zdrowotną w zakresie chorób układu krążenia – dla osób w wieku 30-60 lat. W 2007 r. przebadano 2500 osób.
Program badań przesiewowych w kierunku raka jajnika	Badanie krwi na określenie poziomu markera nowotworowego Ca 125 oraz edukację zdrowotną w zakresie raka jajnika – dla kobiet w wieku powyżej 40 roku życia. W 2007 r. przebadano 2200 osób.
Program badań przesiewowych w kierunku raka prostaty	Badanie krwi na określenie poziomu markera nowotworowego PSA oraz edukację zdrowotną w zakresie raka prostaty – dla mężczyzn powyżej 50 roku życia. W 2007 r. przebadano 1500 osób.
Program badań przesiewowych w kierunku nowotworów płuc i gruźlicy płuc	Badanie Rtg płuc oraz edukację zdrowotną w zakresie nowotworów płuc i gruźlicy płuc – dla osób w wieku 40-65 lat. W 2007 r. przebadano 683 osób.
„Środowiskowy program wychowania zdrowotnego w szkole”	Realizowany w 11 szkołach z terenu Bielska-Białej. W okresie od stycznia do czerwca program realizowano w ogółem 110 klasach, a w okresie od września do grudnia – w 114 klasach

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 136. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony i promocji zdrowia w 2007 r.

Nazwa programu	Zakres
Domowa opieka hospicyjna nad osobami w terminalnym stadium choroby nowotworowej	Realizatorem zadania był Caritas Diecezji Bielsko – Żywieckiej, a jednostką bezpośrednio wykonującą zadanie było Hospicjum św. Kamila w Bielsku-Białej. Opieką objęto ok. 200 chorych. Oprócz zabiegów leczniczych i pielęgnacyjnych, wolontariusze udzielali wsparcia psychicznego i duchowego chorym i ich rodzinom, prowadzona była także edukacja wolontariuszy i rodzin podopiecznych.
Prowadzenie „Stacji Opieki”, świadczącej usługi zdrowotne w domu chorego i w noclegowni	Wykonawcą zadania był Caritas Diecezji Bielsko – Żywieckiej. Realizowane były następujące przedsięwzięcia: opieka pielęgniarska i rehabilitacja osób obłożnie chorych i niepełnosprawnych przebywających w domu, poradnictwo i instruktaże w zakresie opieki, pielęgnacji i rehabilitacji, prowadzenie punktu medycznego dla osób przebywających w Noclegowni w Bielsku-Białej, wypożyczanie sprzętu rehabilitacyjnego i medycznego. Opieką pielęgniarską w domu chorego objęto ogółem 107 osób, a rehabilitacją 47 osób.
Prowadzenie edukacji i działań wspierających na rzecz kobiet z problemem raka piersi	Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Wspomagania Psycho – Rehabilitacyjnego Kobiet po Mastektomii „Amazonki”, które zrzesza ok. 50 kobiet. W ramach zadania prowadzone były ćwiczenia gimnastyczne oraz zajęcia na basenie, zorganizowano spotkania z lekarzem onkologiem, który przeprowadził wykłady na temat chorób skóry i raka jelita grubego, wydano materiały informacyjne. Ponadto przeszkolono 6 wolontariuszek, które w Beskidzkim Centrum Onkologii w Bielsku-Białej prowadziły rozmowy wspierające z kobietami po operacji raka piersi.
Prowadzenie edukacji i działań wspierających na rzecz osób przewlekle oraz terminalnie chorych	Realizatorem zadania było Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Rejonowy w Bielsku-Białej. W biurze stowarzyszenia odbywały się dyżury członków Zarządu, podczas których osoby chore na cukrzycę mogły uzyskać stosowne porady, m.in. w zakresie kontroli poziomu cukru, stosowania odpowiedniej diety, obsługi glukometrów. Rozpowszechniane były materiały edukacyjne i informacyjne. Ponadto zostały zorganizowane spotkania edukacyjne i integracyjne, odbyły się zajęcia na basenie.
„Dbaj o kręgosłup”	Realizowany był przez Stowarzyszenie Wspierania Bielskiego Szkolnego Ośrodka Gimnastyki Korekcyjno – Kompensacyjnej. Uczniowie klas I, II i III szkół podstawowych z terenu Bielska – Białej zostali objęci wstępną oceną postawy ciała oraz edukacją zdrowotną w zakresie wad postawy. (ogółem 3 558 dzieci).
„PCK uczy pierwszej pomocy”.	Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Bielsku – Białej zorganizował 16 godzinne szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, w których udział wzięli uczniowie bielskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (15 kursów, ogółem 309 osób) oraz nauczyciele bielskich szkół (1 kurs dla 17 nauczycieli).

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 137. Programy profilaktyczne realizowane w ramach „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2007 rok”

Lp.	Wyszczególnienie
1.	Szkolne programy zapobiegania zjawiskom patologicznym obejmujące m.in. warsztaty profilaktyczno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży, programy profilaktyki uzależnień, profilaktyczne spektakle teatralne, zajęcia psychoedukacyjne, zajęcia socjoterapeutyczne prelekcje, wykłady a także warsztaty i szkolenia dla rad pedagogicznych oraz rodziców.
2.	Program pracy socjalnej metodą grupową dla osób z problemem alkoholowym realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
3.	Programy interwencyjne, profilaktyczne i pomocy psychologicznej dla młodzieży zagrożonej uzależnieniami przebywającej w Zespole Placówek – Wychowawczych w Bielsku-Białej.
4.	Program interwencyjno – psychoedukacyjny dla osób nieletnich, które zostały zatrzymane do wytrzeźwienia w Izbie Wytrzeźwień.
5.	Program działań interwencyjnych w stosunku do osób nadużywających alkoholu w zakresie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowany przez Izbę Wytrzeźwień.
6.	Program przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Źródło: Śląskie Centrum Zdrowia Publicznego

Profilaktyka uzależnień

Tabela 138. Zestawienie dotyczące podjętych terapii w specjalistycznych placówkach służby zdrowia w Bielsku-Białej w 2006 r.

Pacjenci będący pod opieką lekarzy w poradniach zdrowia psychicznego oraz poradniach uzależnień z terenu miasta Bielska-Białej w 2006 r.							
Wyszczególnienie	ogółem	w tym mężczyźni	w tym kobiety	w wieku			
				0-18 lat	19 - 29 lat	30 - 64 lata	65 lat i więcej
Liczba pacjentów uzależnionych od alkoholu	1030	848	182	0	101	908	21
Liczba pacjentów uzależnionych od substancji psychoaktywnych	140	95	45	0	64	74	2
Liczba pacjentów z zaburzeniami psychicznymi	8842	3683	5159	1431	1670	4599	1142

Źródło: Śląskie Centrum Zdrowia Publicznego

Izba Wyrzeźwień

Izba Wyrzeźwień w Bielsku-Białej dysponuje 31 miejscami (22 miejscami męskimi, 6 kobiecymi oraz 3 miejscami dla nieletnich). Łączna liczba osób przyjętych w 2007 r. wyniosła 5 941.

12.3 Pomoc społeczna

Obowiązek realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.).

Zgodnie z powyższym aktem prawnym, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby oraz możliwości.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast na poziomie gmin), współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W Bielsku-Białej w 2007 r. działalność w zakresie pomocy społecznej prowadziły następujące jednostki.

Tabela 139. Instytucje pomocy społecznej działające na terenie Bielska-Białej, stan na 2007 r.

Podmiot	Opis
<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej, ul. Karola Miarki 11</p>	<p>Umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.</p> <p>Formy świadczeń z pomocy społecznej:</p> <p>I. Świadczenia pieniężne tj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasiłek stały; - zasiłek okresowy; - zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy; - zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie; - pomoc dla rodzin zastępczych; - pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki; - świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców. <p>II. Świadczenia niepieniężne tj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca socjalna; - bilet kredytowany; - składki na ubezpieczenie zdrowotne; - składki na ubezpieczenia społeczne; - pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie; - sprawienie pogrzebu; - poradnictwo specjalistyczne; - interwencja kryzysowa; - schronienie, posiłek; - niezbędne ubranie; - usługi opiekuńcze na miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy; - specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia; - mieszkania chronione; - pobyt i usługi w domu pomocy społecznej; - opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej; - pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych; - szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna.
<p>Dom Pomocy Społecznej „Dom Nauczyciela”, ul. Poczтовая 14a</p>	<p>Dom Nauczyciela przeznaczony jest dla osób w podeszłym wieku. Dysponuje 92 miejscami i zapewnia całodobową opiekę, pielęgnację oraz wyżywienie swoim mieszkańcom. Do dyspozycji pensjonariuszy jest pralnia, szwalnia, świetlica, sala terapii zajęciowej, biblioteka, salka rehabilitacyjna i gabinet lekarski.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych, ul. Żywiecka 15</p>	<p>Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych jest placówką zapewniającą wsparcie 57 osobom starszym, niepełnosprawnym, wymagającym całodobowej opieki i pielęgnacji. Do dyspozycji mieszkańców są: dwie świetlice, kawiarenka, pokój terapii zajęciowej, gabinet terapii ruchowej, jadalnia, w okresie letnim istnieje możliwość korzystania z domku rekreacyjnego znajdującego się na terenie ogrodu DPS.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej dla Przewlekle Chorych, ul. Olimpijska 11</p>	<p>Dom zapewnia całodobową opiekę i pielęgnację osobom przewlekle somatycznie chorym. Posiada 48 miejsc w pokojach 1, 2 i 3 osobowych. Do dyspozycji mieszkańców są: kaplica, ogród i świetlica, jadalnia, pomieszczenia do terapii zajęciowej i rehabilitacji.</p>
<p>Dom Pomocy Społecznej „Hospicjum”, ul. Armii Krajowej 181</p>	<p>Dom przeznaczony jest dla 25 osób przewlekle somatycznie chorych. Zapewnia swoim mieszkańcom całodobową opiekę i pielęgnację, zaspokojenie potrzeb bio-psycho-społecznych, podtrzymywanie aktywności psychoruchowej, rozwijanie kontaktów towarzyskich, działalność w zakresie rehabilitacji ruchowej, rekreacji.</p>

<p>Środowiskowy Dom Samopomocy „Podkowa”, ul. Kołtąja 8</p>	<p>Osoby korzystające z usług Domu uczestniczą w procesie własnej rehabilitacji poprzez udział w terapii zajęciowej w pracowniach: kulinarnej, rękodzieła, komputerowej, ceramicznej, stolarskiej, witrażu, papierniczej, ogrodniczej, plastycznej, sportowo-relaksacyjnej. W Domu funkcjonuje punkt konsultacyjny, który oferuje możliwość spotkań i profesjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie oraz ich rodzinom.</p>
<p>Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych (ZPOW):</p> <p>Pogotowie Opiekuńcze, ul. Lompy 7,9 - placówka interwencyjna,</p> <p>Dom Dziecka, ul. Pocztowa 24 - placówka socjalizacyjno – interwencyjna,</p> <p>Specjalistyczna Placówka Wsparcia Dziennego, Plac Fabryczny 1,</p>	<p>Celem działalności ZPOW jest wspieranie rodziny poprzez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi oraz zaspokajanie potrzeb życiowych dziecka zgodnie z ustalonymi standardami opieki i wychowania oraz standardami usług opiekuńczo – wychowawczych, jeżeli potrzeby te stale lub okresowo nie mogą być zaspokajane w domu rodzinnym. Zespół zapewnia: całodobową opiekę (ciągłą lub okresową) dla dzieci w wieku od 0-18 lat (całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki rodzicielskiej, na czas trwania sytuacji kryzysowej), dzienną opiekę specjalistyczną, pomoc w sytuacjach kryzysowych, warunki do kształcenia, działania mające na celu umożliwienie powrotu dzieci do rodzin naturalnych lub umieszczenie w rodzinach przysposabiających, bądź w rodzinnych formach opieki zastępczej. ZPOW łączy w formie wielofunkcyjnej dzienne i całodobowe działania interwencyjne, socjalizacyjne i terapeutyczne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka.</p>
<p>Podbeskidzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Piękna 2</p>	<p>Ośrodek udziela pomocy przez całą dobę, do Ośrodka może zgłosić się każdy, kto znalazł się w trudnej sytuacji i nie wie jak sobie z nią poradzić, np.: przeżywa kryzys, doświadczył sytuacji zagrożenia zdrowia czy życia, ma problemy rodzinne, utracił kogoś bliskiego, nie widzi sensu życia. W ostrych sytuacjach kryzysowych Ośrodek udziela doraźnie krótkoterminowego schronienia. Ponadto, Ośrodek prowadzi: interwencję kryzysową, poradnictwo psychologiczne i prawne, terapię rodzinną, konsultacje i terapię pedagogiczną, hostel, pomoc dla osób w sytuacji przemocy, a także grupę wsparcia dla ofiar przemocy.</p>
<p>Środowiskowe Centrum Pomocy (ŚCP), ul. Brodzińskiego 22:</p> <p>Świetlice Środowiskowe i Kluby Młodzieżowe</p> <p>Dom Dziennego Pobytu, ul. Brodzińskiego 22,</p> <p>Klub Samopomocy "Klub Seniora", ul. Komorowicka 336D</p> <p>Poradnia Prawno-Rodzinna, ul. Brodzińskiego 22</p> <p>Poradnia Rodzinna, ul. Stojalowskiego 19</p> <p>Bank Chleba, ul. Krasińskiego 10a</p>	<p>W mieście funkcjonuje 17 tego typu placówek, przeznaczone są one dla dzieci i młodzieży w wieku 3-18 lat. Ich celem jest przede wszystkim: wyrównywanie skutków zaniedbań wychowawczych, profilaktyka i terapia zaburzeń zachowania, pomoc w nauce własnej, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań podopiecznych, promocja zdrowego stylu życia. Do świetlicy przyjmowani są podopieczni: na wniosek rodziców lub opiekunów; na wniosek pedagoga szkolnego, pracownika socjalnego, kuratora sądowego, itp.; na własną prośbę, po uzyskaniu zgody rodziców.</p> <p>Placówki przeznaczone są dla osób, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innych przyczyn wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych a są ich pozbawione. Mają na celu: podtrzymywanie aktywności psychoruchowej, rozwijanie kontaktów towarzyskich i kulturalnych, zapobieganie osamotnieniu, propagowanie zdrowego stylu życia, propagowanie aktywnego wykorzystania czasu wolnego seniorów. Przyjęcia do Domu Dziennego Pobytu odbywają się na wniosek zainteresowanego.</p> <p>Poradnia przeznaczona jest dla mieszkańców Bielska-Białej: osób niezaradnych życiowo, osób przeżywających okresowe trudności, osób współuzależnionych, rodzin patologicznych, rodzin rozbitych bądź niepełnych. Do jej głównych zadań należą: udzielanie wszelkiego rodzaju porad związanych z trudnościami, zaburzeniami funkcjonowania jednostki w rodzinie, instytucji, grupie społecznej - o ile trudności te mają podłoże psychologiczne, prowadzenie poradnictwa prawnego dotyczącego podstawowych funkcji rodziny; prowadzenie terapii indywidualnej i rodzinnej, określanie możliwych rozwiązań, praca z rodziną osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii.</p> <p>W ramach Poradni Rodzinnej działa: Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii, udzielane jest poradnictwo w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p> <p>Wydaje pieczywo przekazywane przez producentów za pośrednictwem "Caritas" Diecezji Bielsko - Żywieckiej. Osoby zainteresowane mogą zgłaszać się bezpośrednio w placówce.</p>

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 140. Wydatki na pomoc społeczną (z podziałem na kategorie świadczeń) w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Liczba
pomoc dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków oraz pokrycie kosztów pobytu dzieci z Bielska-Białej znajdujących się w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów	2 927 185 zł
zasiłki celowe	2 399 961 zł
usługi opiekuńcze	1 567 739 zł
zasiłki stałe	1 207 354 zł
posiłek ogółem, w tym: dla dzieci	979 765 zł 946 966 zł
pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz pokrywanie kosztów pobytu dzieci z Bielska-Białej. w placówkach na terenie innych powiatów	826 345 zł
schronienie (Dom dla Bezdomnych i noclegownia)	672 416 zł
zasiłki okresowe	438 954 zł
specjalistyczne usługi opiekuńcze	136 220 zł
składki na ubezpieczenie zdrowotne (przy zasiłkach stałych)	100 915 zł
sprawienie pogrzebu	27 760 zł
zasiłki celowe na pokrycie wydatków z tyt. zdarzenia losowego	25 240 zł
zasiłek celowy w formie biletu kredytowanego	818 zł

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Głównymi przyczynami udzielania pomocy z funduszy pomocy społecznej w 2007 r. były:

- niepełnosprawność,
- długa lub ciężka choroba,
- bezrobocie,
- ubóstwo,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- alkoholizm,
- bezdomność,
- potrzeba ochrony macierzyństwa.

Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

Miasto w 2007 r. prowadziło Żłobek publiczny zakład opieki zdrowotnej funkcjonujący w dwóch obiektach – przy ul. Pod Grodziskiem 4 oraz ul. Legionów 21. Żłobek posiada 100 miejsc (7 oddziałów), gdzie zatrudnionych jest 13 pielęgniarek/opiekunek oraz 11 salowych. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w Żłobku wyniósł 1 418,74 zł.

Opieka i wychowanie dzieci częściowo lub całkowicie pozbawionych opieki rodziców w Bielsku-Białej w 2007 r.

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie biologicznej, zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej, bądź w placówce opiekuńczo-wychowawczej (w zależności od decyzji sądu). W 2007 r. w 251 rodzinach wychowywało się 312 dzieci, z czego 229 dzieci przebywało w rodzinach zastępczych spokrewnionych, a 83 dzieci w rodzinach zastępczych niespokrewnionych. W grupie niespokrewnionych rodzin zastępczych, w 2007 r. funkcjonowały 2 zawodowe rodziny zastępcze, w tym 1 pogotowie rodzinne i 1 rodzina specjalistyczna. W 2007 r. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych umieszczono 56 dzieci.

Poradnictwo specjalistyczne, rodzinne i terapia rodzin w Bielsku-Białej w 2007 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela osobom i rodzinom konsultacji oraz informacji dotyczącej problemu uzależnienia i przemocy, edukacji oraz wsparcia. W 2007 r. Środowiskowe Centrum Pomocy udzieliło 1 185 porad prawnych oraz 1 651 porad w zakresie poradnictwa rodzinnego oraz terapii rodzin.

Interwencja kryzysowa w Bielsku-Białej w 2007 r.

Podbeskidzki Ośrodek Interwencji Kryzysowej (POIK) w Bielsku-Białej realizuje zadania polegające na świadczeniu specjalistycznych, interdyscyplinarnych usług z zakresu interwencji kryzysowej, podejmowanych w celu przywrócenia równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego oraz w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Hostel POKI dysponuje 22 miejscami. W 2007 r. hostel udzielił schronienia ogółem 113 osobom. Łączna liczba osobodni udzielonych w hostelu przez POIK wyniosła 3 645, w tym dla mieszkańców miasta Bielska-Białej 2 724 osobodni. Sekcja Interwencyjno-Terapeutyczna POIK podjęła ogółem 5 460 interwencji, w tym 4 694 na rzecz klientów ambulatoryjnych i 766 interwencji na rzecz mieszkańców Hostelu. Ogółem udzielono interwencji 1603 osobom, w tym 1 238 mieszkańcom Bielska-Białej.

Wsparcie osób starszych w Bielsku-Białej w 2007 r.

Miasto Bielsko-Biała prowadzi cztery Domy Pomocy Społecznej: dwa przeznaczone dla osób w podeszłym wieku w których w 2007 r. umieszczono 15 mieszkańców oraz dwa dla osób przewlekle somatycznie chorych, w których umieszczono 36 mieszkańców.

Tabela 141. Wykaz Domów Opieki Społecznej w Bielsku-Białej

Nazwa i adres domu	Typ domu	Liczba miejsc	Średni koszt utrzymania w 2007r. w zł	Czas oczekiwania
„Dom Nauczyciela” ul. Pocztowa 14a	osoby w podeszłym wieku	92	1 973	około 6-miesiący
Dom dla Osób Starszych ul. Żywiecka 15	osoby w podeszłym wieku	57	2 209	od 1 do 3 miesięcy
Dom dla Przewlekłe Chorych ul. Olimpijska 11	osoby przewlekłe somatycznie chore	48	2 436	od 1 do 3 miesięcy
„Hospicjum” Al. A. Krajowej 181	osoby terminalnie i przewlekłe somatycznie chore	25	3 306	od 1 do 3 miesięcy

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2007 r. osobom starszym oraz niepełnosprawnym, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy powodował trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie lub uniemożliwienie samodzielnej egzystencji przyznawano pomoc w formie usług opiekuńczych realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Agencję Opiekuńczo – Medyczną.

Tabela 142. Ilość osób objętych pomocą usługową w Bielsku-Białej w 2007 r.

Ilość osób objętych pomocą usługową (w tym nowe środowiska)	Liczba nowych środowisk w danym roku	Usługi w formie opieki MOPS i agencji	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi
394	88	315 w tym: osoby samotne: 254 osoby w rodzinie: 61	79 w tym: osoby samotne: 49 osoby w rodzinie: 30 (w tym 5 dzieci z syndromem autyzmu)

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Osoby starsze z terenu miasta korzystały w 2007 r. ze wsparcia w placówkach pobytu dziennego: z Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych (55 osób), z Samopomocowego Klubu Seniora (62 osoby). Ze Środowiskowego Domu Samopomocy „Podkowa” korzystały osoby u których stwierdzono zaburzenia psychiczne.

Pomoc osobom bezdomnym w Bielsku-Białej w 2007 r.

Działania skoncentrowane na pomocy osobom bezdomnym w naszym mieście opierały się na trzech podstawowych filarach:

- profilaktyce tj. zapobieganiu bezdomności,
- pomocy osobom bezdomnym – w ramach osłony socjalnej,
- pomocy w wychodzeniu z bezdomności i usamodzielnianiu się oraz integracji ze społeczeństwem.

Obowiązek zapewnienia schronienia osobom bezdomnym realizowany był przez MOPS w ramach działalności dwóch placówek dla bezdomnych tj. Domu dla Bezdomnych

ul. Stefanki 7 i Noclegowni przy ul. Krakowskiej 2a oraz na bazie mieszkań przejściowych przy ul. Wapienickiej 34.

W zakresie zapewnienia pomocy w formie schronienia MOPS współdziałał także ze Śląską Fundacją ETOCH – Błękitny Krzyż z siedzibą w Bielsku-Białej ul. Mostowa 1. Na zlecenie Gminy Bielsko-Biała fundacja ETOCH – Błękitny Krzyż zrealizowała zadanie „Prowadzenie działań readaptacyjnych skierowanych do mieszkańców Bielsko-Biała dotkniętych wykluczeniem społecznym” w Ośrodku Readaptacyjnym przy ul. Traugutta 21. Działania prowadzone były dla nie więcej niż 10 osób (w tym bezdomnych) poprzez zapewnienie miejsc noclegowych, zapewnienie trzech posiłków dziennie, prowadzenie ergoterapii, udzielanie wsparcia psychologicznego, zawodowego, prawnego, socjalnego.

Pomoc osobom niepełnosprawnym w Bielsku-Białej w 2007 r.

Pomoc w formie usług opiekuńczych była realizowana przez opiekunki zatrudnione w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej oraz przez Agencję Opiekuńczo – Medyczną.

W 2007 r. MOPS w Bielsku-Białej otrzymał środki przekazane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w łącznej wysokości 3 699 359 zł. Osoby niepełnosprawne w 2007 r. złożyły łącznie 2 523 wnioski i otrzymały dofinansowanie w wysokości 3 597 087,57 zł. W ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej udzielono dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej, uczestnictwa w sporcie, kulturze, rekreacji i turystyce osób niepełnosprawnych, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

W 2007 r. MOPS zawarł 270 umów na kwotę 794 402,50 zł na zadania z zakresu likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, ortopedyczny i środki pomocnicze.

Inne zrealizowane zadania na rzecz osób niepełnosprawnych:

- 1) Wykonanie badań społecznych „Aktualna sytuacja i potrzeby osób niepełnosprawnych w Bielsku-Białej”.
- 2) Wydanie Informatora dla osób niepełnosprawnych również z wersji czytanej dla osób niewidomych: 2 500 egzemplarzy.
- 3) Środowiskowy Dom Samopomocy „PODKOWA” realizował projekt pn.: „Centrum Aktywności II” w ramach programu z zakresu funkcjonowania i rozwoju sieci oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- 4) Dofinansowano działalność organizacji pozarządowych, z którymi zawarto umowy na realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych w łącznej kwocie 152 049 zł.

- 5) Zorganizowano dwudniową konferencję szkoleniową dla organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych nt. pozyskiwania środków zewnętrznych.
- 6) Od września do grudnia 2007r. finansowana była rehabilitacja dzieci niepełnosprawnych poprzez naukę pływania metodą Hallwick prowadzoną przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski „ADA”.

W 2007 r. terapią psychologiczną, pedagogiczną, rehabilitacyjną oraz logopedyczną w systemie ambulatoryjnym w Ośrodku Wczesnej Stymulacji Rozwoju Małego Dziecka działającym w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej Nr 3 w Bielsku-Białej objętych było 103 dzieci. Udzielonych została 2 272 konsultacji – w tym 1 257 rehabilitacyjnych i 1 015 psychologicznych, pedagogicznych, logopedycznych.

W ramach aktywizacji społeczno – zawodowej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2007 r., formami przeciwdziałania bezrobociu objętych zostało 489 osób. Realizowane były następujące programy:

- 1) Gminny Program Prac Społecznie Użytecznych w postaci:
 - prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin tygodniowo,
 - prac społecznie użytecznych w ramach umowy zlecenia w systemie miesięcznym,
 - robót publicznych na okres półroczny.
- 2) Program „Aktywność popłaca – wsparcie i aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. 60 uczestników programu skorzystało m.in. z: badania predyspozycji zawodowych (wyznaczanie ścieżki kariery zawodowej w oparciu o indywidualne spotkania doradcze), wsparcia psychologicznego, treningów interpersonalnych, warsztatów edukacyjnych, przygotowania zawodowego w miejscu pracy, superwizji grupowych dla osób odbywających przygotowanie zawodowe, a także z pomocy w poszukiwaniu pracy (informacje o rynku pracy) oraz z uczestnictwa w kursach zawodowych (zgodnie z indywidualnie wyznaczoną ścieżką kariery).

Tabela 143. Aktywizacja społeczno – zawodowa realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej w 2007 r.

Rodzaj	Ilość osób
prace społecznie użyteczne na umowę zlecenia	226
prace społecznie użyteczne w wymiarze do 10 h tygodniowo	212
roboty publiczne	51
Razem	489

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

13. Oświata i edukacja

13.1 System oświaty w kraju

Wraz z nowym rokiem szkolnym 1999/2000 wprowadzana została reforma ustroju szkolnego, która w powiązaniu z nowym podziałem terytorialnym kraju, doprowadziła do decentralizacji w zakresie zarządzania oświatą.

Obecnie niemal wszystkie publiczne szkoły oraz placówki oświatowe prowadzone są przez jednostki samorządu terytorialnego: gminy, powiaty i województwa. Zadaniem własnym gminy jest zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli (w tym przedszkoli specjalnych), szkół podstawowych i gimnazjów (bez szkół podstawowych i gimnazjów specjalnych). Natomiast zadaniem powiatu jest zakładanie i prowadzenie szkół podstawowych i gimnazjów specjalnych, szkół ponadgimnazjalnych (liceów ogólnokształcących, zasadniczych szkół zawodowych, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających), szkół sportowych i mistrzostwa sportowego, a także młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych oraz specjalnych ośrodków wychowawczych, placówek pracy pozaszkolnej oraz innych placówek oświatowo – wychowawczych.

13.2 Miejski Zarząd Oświaty

Miejski Zarząd Oświaty jest jednostką budżetową powstałą 1 lipca 2007 r. z połączenia Wydziału Edukacji Urzędu Miejskiego i Zakładu Obsługi Szkół i Przedszkoli Miejskich. Przedmiotem działalności podstawowej Miejskiego Zarządu Oświaty w Bielsku-Białej jest organizacja, zapewnienie warunków działania oraz nadzór nad funkcjonowaniem szkół, przedszkoli i placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Bielsko-Biała i Miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała, jak również obsługa ekonomiczno – administracyjna tychże jednostek.

Tabela 144. Finansowanie oświaty w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Subwencja oświatowa dla gminy	54 611 779 zł	
Subwencja oświatowa dla powiatu	68 802 629 zł	
Razem subwencja	123 414 408 zł (wszyscy dysponenci)	123 414 408 zł (MZO)
Płace i pochodne	144 796 277 zł (wszyscy dysponenci)	144 087 271 zł (MZO)
Wydatki rzeczowe	62 025 071 zł (wszyscy dysponenci)	50 740 720 zł (MZO)

Razem na oświatę	206 821 348 zł (wszyscy dysponenci)	194 827 991 zł (MZO)
Różnica pokryta z dochodów własnych miasta	83 406 940 zł (wszyscy dysponenci)	71 413 583 zł (MZO)

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 145. Nauczanie integracyjne, specjalne w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Wyszczególnienie	Przedszkola	Szkoły podstawowe	Gimnazja	Szkoły ponadgimnazjalne	Razem
Liczba oddziałów integracyjnych	8	19	11	5	43
Liczba dzieci/młodzieży niepełnosprawnej w oddziałach integracyjnych	39	348	207	17	611
Liczba oddziałów specjalnych	3	33	22	17	75
Liczba dzieci/młodzieży w oddziałach specjalnych	20	172	182	144	518

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

13.3 Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne to pierwszy etap kształcenia w systemie oświaty. Obejmuje ono dzieci w wieku 3-6 lat i realizowane jest w dwóch typach jednostek organizacyjnych: w przedszkolach oraz w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych⁹. Przedszkola przeznaczone są dla dzieci w wieku 3-6 lat, oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych - głównie dla dzieci sześciolatków¹⁰.

Tabela 146. Informacje o samorządowych przedszkolach w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Liczba przedszkoli	45
Liczba uczęszczających dzieci	3609
Liczba oddziałów w przedszkolach	160
Liczba miejsc w przedszkolach	3805
Średnia liczebność oddziału w przedszkolach	22,6
Liczba osób zatrudnionych ogółem	316,04 (adm.+obsł.) 365,84 (naucz.)
Liczba etatów nauczycielskich	365,84
Miesięczny koszt utrzymania dziecka [zł]	614,38 (z żywnością)

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W roku szkolnym 2006/2007 miesięczny wydatek z budżetu gminy, na jedno dziecko w publicznej placówce wychowania przedszkolnego w Bielsku-Białej wynosił: 468,34 zł.

⁹ Wychowaniem przedszkolnym obejmuje się dzieci w wieku 3-6 lat, a w szczególnych przypadkach dzieci, które ukończyły 2,5 roku.

¹⁰ W roku szkolnym 2004/2005 po raz pierwszy dzieci w wieku 6 lat zostały objęte obowiązkiem odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolu albo oddziale przedszkolnym przy szkole podstawowej.

W roku szkolnym 2006/2007 nauczyciele wychowania przedszkolnego zatrudnieni byli na 365,84 etatach, co stanowi 12,92% ogółu etatów nauczycielskich w miejskich placówkach oświatowych w Bielsku-Białej. Średnia płaca nauczyciela wychowania przedszkolnego wyniosła 1 997,20 zł.

Tabela 147. Wykaz samorządowych przedszkoli w Bielsku-Białej, stan na 2007 r.

Przedszkole	adres	Przedszkole	adres
nr 2	ul. B.Krzywoustego 3	nr 31	ul. Grotowa 11
nr 4	ul. K.Wielkiego 12	nr 32	ul. Bystrzańska 37
nr 5	ul. Montażowa 5	nr 33	ul. Żywiecka 316
nr 6	ul. Góralska 4	nr 35	ul. Spółdzielców 17
nr 7	ul. Chopina 13	nr 36	ul. Górską 140
nr 8	ul. Dol.Miętusiej 21	nr 37	ul. Jutrzenki 5
nr 9	ul. E.Orzeszkowej 7	nr 38	ul. Grażyny 19
nr 10	ul. Ak.Umiejetności 34	nr 39	ul. Mazańcowicka 37
nr 11	ul. 1-Maja 11	nr 40	ul. Komorowicka 338
nr 12	ul. Sienkiewicza 8	nr 41	ul. Międzyrzecka 60
nr 14	ul. Radosna 2	nr 42	ul. Cieszyńska 383
nr 15	ul. Piłsudskiego 47	nr 43	ul. Wyzwolenia 319
nr 16	ul. Dmowskiego 7	nr 44	ul. Sobieskiego 171
nr 17	ul. Lipnicka 35	nr 45	ul. Sternicza 18
nr 22	ul. Zdrojowa 10	Integracyjne nr 1	ul. Korzenna 37
nr 23	ul. Pod Grodziskiem 6	Integracyjne nr 2	ul. Łagodna 16
nr 24	ul. Sempołowskiej 52	nr 49	ul. Skośna 3
nr 25	ul. Widok 28	nr 50	ul. Łagodna 27a
nr 26	ul. Straconki 6	nr 51	ul. Dyw.Kościuszk. 9
nr 27	ul. Krakowska 243	nr 52	ul. Morskie Oko 15
nr 29	ul. Grottgera 8	nr 54	ul. Wodna 3-5
nr 30	ul. Karpacka 115	nr 55	ul. Sternicza 4
		nr 56	ul. Kozia 11

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2007 r. wydatki miejskiego budżetu w 2007 r. na przedszkola (w tym przedszkola specjalne oraz oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych) wyniosły łącznie 24 208 925,45 zł. W ramach tych wydatków zawierają się dotacje w łącznej wysokości 1 310 625,18 zł, którymi objęte zostało sześć przedszkoli niepublicznych. W ramach wydatkowanych środków pokryto także koszty dotacji udzielonej dla przedszkoli niepublicznych w Gminie Kozy w wysokości 13 971,76 zł – w związku z uczęszczaniem do tych przedszkoli dzieci będących mieszkańcami Bielska-Białej.

13.4 Szkoły podstawowe

W Polsce nauka w szkole jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat i trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia.

Do szkół podstawowych zalicza się: szkoły podstawowe, szkoły filialne, szkoły podstawowe sportowe i szkoły podstawowe mistrzostwa sportowego. Są to szkoły sześcioletnie, w których w ostatnim roku nauki przeprowadza się sprawdzian, uprawniający do dalszego kształcenia w gimnazjum. Struktura organizacyjna tych szkół obejmuje klasy I-VI, w których nauka jest obowiązkowa. W tej grupie szkół ujmowane są ponadto: szkoły artystyczne ogólnokształcące niedające uprawnień zawodowych oraz szkoły specjalne.

W Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007 w 28 miejskich placówkach uczyło się 8 494 dzieci, w tym 1 325 uczniów rozpoczynało naukę w klasach pierwszych. Wszystkie placówki posiadały sale gimnastyczne, w większości funkcjonowały świetlice oraz pracownie komputerowe. Dwie szkoły podstawowe posiadały na swym terenie baseny kąpielowe.

W roku szkolnym 2006/2007 nauczyciele w szkołach podstawowych zatrudnieni byli na 821,66 etatach, co stanowi 29% ogółu etatów nauczycielskich w miejskich placówkach oświatowych w Bielsku-Białej. Średnia płaca nauczyciela w szkole podstawowej wynosiła 2 382,96 zł.

Tabela 148. Informacje o samorządowych szkołach podstawowych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Liczba szkół podstawowych	28
Liczba uczniów	8494
Liczba oddziałów w szkole	389
Średnia liczba dzieci w klasie	21,83
Liczba dzieci rozpoczynających naukę w klasach pierwszych	1325
Liczba osób zatrudnionych ogółem	245,50 (adm.+obsł.) 821,66 (naucz.)
Liczba nauczycieli	821,66 (etaty)
Miesięczny koszt utrzymania dziecka [zł]	401,60
Liczba szkół prowadzących świetlice	27
Liczba klas integracyjnych	19
Liczba sal gimnastycznych	28
Liczba basenów na terenie szkoły	2
Liczba pracowni komputerowych	25

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 149. Wykaz samorządowych placówek szkolnictwa podstawowego w Bielsku-Białej, stan na 2007 r.

szkoła podstawowa	adres	szkoła podstawowa	adres
SP Nr 1	ul. Dyw. Kościuszkowskiej 2	SP Nr 25	ul. Poczтовая 28a
SP Nr 3	ul. Osuchowskiego 8	SP Nr 26	ul. Złoty Potok 7
SP Nr 4	ul. Sikorskiego 4a/b	SP Nr 27	ul. Kossak-Szczuckiej 19
SP Nr 5	ul. Michałowicza 55	SP Nr 28	ul. Wyzwolenia 343
SP Nr 6 Integracyjna	ul. Brodzińskiego 3	SP Nr 29	ul. Czereśniowa 20
SP nr 9	ul. Piłsudskiego 47	SP Nr 31	ul. Zapłocie Duże 1
SP Nr 11 w Zespole Szkół Specjalnych przy ZPOW	ul. Lompy 7, 9	SP Nr 32	ul. Cieszyńska 393
SP nr 13	ul. Lipnicka 226	SP Nr 33	ul. Łagodna 26
SP Nr 17 w Zespole Szkół Specjalnych	ul. Bratków 6	SP Nr 34 w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii	ul. Starobielska 9
SP Nr 18	ul. Norwida 30	SP Nr 35 w SOSZW nr 2	ul. Filarowa 52
SP Nr 20	ul. Lenartowicza 17	SP Nr 36 w ZSO im. AK	ul. Sternicza 4
SP Nr 22 w ZSO im. Żeromskiego	ul. Grota-Roweckiego 5	SP Nr 37	ul. Doliny Miętusiej 5
SP Nr 23 w Zespole Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych	ul. Karpacka 150	SP Nr 38 w Zespole Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących	ul. Filarowa 52
SP Nr 24	ul. Żywiecka 239	SP Nr 39 w Zespole Szkół dla Dzieci Nieśłyszących	ul. Kamienicka 11a

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2007 r. wydatki miejskiego budżetu na 28 placówek szkół podstawowych (także szkoły podstawowe specjalne) wyniosły łącznie 51 605 317,08 zł. W ramach tych wydatków zawierają się: dotacje w wysokości 1 748 617,62 zł, którymi objęte zostało siedem podstawowych szkół niepublicznych oraz 2 983 866,92 zł na dwie szkoły publiczne prowadzone przez Towarzystwo Szkolne im. M. Reja (SP Nr 2, SP Nr 10).

W 2007 r. po raz szósty przeprowadzony został sprawdzian dla szóstoklasistów kończących szkołę podstawową. W województwie śląskim do sprawdzianu przystąpiło 50 596 uczniów z 1 196 szkół. Bielsko-Biała znalazło się na pierwszym miejscu na Śląsku pod względem uzyskanych przez uczniów średniej punktów. Średnia w województwie wyniosła 26,17 pkt., natomiast w Bielsku-Białej 27,84 pkt. Sprawdzian pisało 1 766 bielskich szóstoklasistów.

13.5 Gimnazja

Do szkół na poziomie gimnazjalnym zalicza się gimnazja (w tym specjalne), gimnazja dwujęzyczne, gimnazja sportowe i gimnazja mistrzostwa sportowego oraz gimnazja z oddziałami przysposabiającymi do pracy. Są to szkoły kształcące młodzież w cyklu trzyletnim (w wieku 13-16 lat). Nauka w gimnazjum jest obowiązkowa, warunkiem formalnym przyjęcia do gimnazjum jest ukończenie szkoły podstawowej. W ostatnim roku nauki w gimnazjum przeprowadza się egzamin zewnętrzny, którego zdanie daje możliwość ubiegania się o przyjęcie do szkoły ponadgimnazjalnej.

W roku szkolnym 2006/2007 do 23 samorządowych placówek gimnazjalnych uczęszczało 5 533 uczniów. W 91% placówek funkcjonowały pracownie komputerowe, sale gimnastyczne posiadało tylko 52 % placówek, a baseny kąpielowe na swym terenie nie miało żadne gimnazjum.

W roku szkolnym 2006/2007 nauczyciele w gimnazjach zatrudnieni byli na 536,34 etatach, co stanowi 18,93% ogółu etatów nauczycielskich w miejskich placówkach oświatowych w Bielsku-Białej. Średnia płaca nauczyciela w gimnazjum wyniosła 2 442,89 zł.

Tabela 150. Informacje o samorządowych gimnazjach (z gimnazjami dla dorosłych) w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Liczba gimnazjów	23
Liczba uczniów	5533
Liczba oddziałów w szkole	231
Średnia liczba uczniów w klasie	23,95
Zatrudnienie – liczba etatów ogółem	130,50 (adm.+obst.) 536,34 (naucz.)
Liczba etatów nauczycielskich	536,34 (etaty)
Miesięczny koszt utrzymania ucznia [zł]	423,39
Kwota przeznaczona na zajęcia pozalekcyjne finansowane przez miasto [zł]	226 194
Liczba klas integracyjnych	11
Liczba sal gimnastycznych	12
Liczba basenów na terenie szkoły	-
Liczba pracowni komputerowych	21

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 151. Wykaz samorządowych gimnazjów w Bielsku-Białej, stan na 2007 r.

Gimnazjum	adres	Gimnazjum	adres
nr 1	ul. Straconki 25	nr 12	ul. Filarowa 52
nr 2 z Oddz. Integracyjnymi	ul. Jutrzenki 13	nr 13	ul. Bratków 6
nr 3	ul. Broniewskiego 23	nr 14	ul. Mazańcowicka 34
nr 4	ul. Lipnicka 226	nr 15	ul. Cieszyńska 393
nr 5	ul. Norwida 30	nr 16	ul. A.Asnyka 30
nr 6	ul. Witosa 96	nr 17 w Zespole Szkół Specjalnych im. Gałczyńskiego	ul. Wapienicka 46
nr 7	ul. Poczтовая 28a	nr 18 w Zespole Szkół Dla Dzieci Niesłyszących	ul. Kamienicka 11
nr 8	ul. Doliny Miętusiej 5	nr 19 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2	ul. Filarowa 52
nr 9 z Oddz. Integracyjnymi	ul. Sternicza 4	nr 20 w Zespole Szkół Specjalnych przy ZPOW	ul. Lompy 7, 9
nr 10	ul. Michałowicza 55	nr 21 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 1 /od 1.09.2006 r. w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii/.	ul. Starobielska 9
nr 11	ul. E.Plater 3	nr 22 w Zespole Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych	ul. Karpacka 150
		Gimnazjum dla Dorosłych w ZSTiH	ul. Poczтовая 28a

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2007 r. wydatki miejskiego budżetu na 23 samorządowe placówki gimnazjalne wyniosły łącznie 32.787.292,53 zł, w tym 2 224 259,90 zł na rzecz 11 gimnazjów niepublicznych oraz 1 064 206 zł na Publiczne Gimnazjum Zgromadzenia Córek Bożej Miłości.

W przeprowadzonym w 2007 r. egzaminie gimnazjalnym bielscy uczniowie osiągnęli bardzo dobre wyniki. Do części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego w województwie śląskim przystąpiło 58 415 uczniów, a do części matematyczno-przyrodniczej 58 392 uczniów z 745 śląskich placówek. W Bielsku-Białej do części humanistycznej przystąpiło 2 184 uczniów, a do części matematyczno-przyrodniczej 2 187 uczniów. Z każdej części egzaminu można było uzyskać maksymalnie 50 pkt. Średnia na Śląsku z części humanistycznej wyniosła 31,80 pkt., bielscy gimnazjaliści uzyskali drugi średni wynik w województwie: 33,33 pkt., natomiast w części matematyczno-przyrodniczej bielscy uczniowie uzyskali najwyższy średni wynik: 27,65 pkt, przy średniej dla województwa 25,02 pkt.

13.6 Szkoły ponadgimnazjalne

Szkoły ponadgimnazjalne rozpoczęły działalność w roku szkolnym 2002/2003 w ramach wdrażania II etapu reformy ustroju szkolnego. Należą do nich: dwu-trzyletnie zasadnicze szkoły zawodowe, trzyletnie licea ogólnokształcące, trzyletnie licea profilowane i czteroletnie technika (na podbudowie programowej gimnazjum) oraz szkoły policealne. Do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również dwuletnie uzupełniające licea ogólnokształcące, trzyletnie technika uzupełniające (na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej) oraz trzyletnie specjalne szkoły przysposabiające do pracy.

Zasadnicze szkoły zawodowe – szkoły dające wykształcenie zasadnicze zawodowe, umożliwiają uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe po zdaniu egzaminu, a także dalsze kształcenie w uzupełniających liceach ogólnokształcących lub technikach uzupełniających. Do szkoły tej przyjmowani są absolwenci gimnazjum. Nauka trwa od 2 do 3 lat.

Licea ogólnokształcące – trzyletnie szkoły, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego. Absolwenci liceów ogólnokształcących po ukończeniu klasy programowo najwyższej uzyskują wykształcenie średnie, co daje im możliwość ubiegania się o przyjęcie do szkół policealnych. Po złożeniu egzaminu maturalnego uzyskują prawo do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe.

Uzupełniające licea ogólnokształcące – szkoły działające na podbudowie programowej ponadgimnazjalnej zasadniczej szkoły zawodowej. Nauka trwa 2 lata, ukończenie szkoły umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Licea profilowane – trzyletnie szkoły, kształcące w profilach ogólnozawodowych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Technika – czteroletnie szkoły, których ukończenie umożliwia, po zdaniu egzaminu, uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Absolwenci techników uzyskują wykształcenie średnie, a także mają możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego.

Technika uzupełniające – trzyletnie szkoły działające na podbudowie programowej ponadgimnazjalnej zasadniczej szkoły zawodowej. Ukończenie tego typu szkoły umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe oraz po przystąpieniu do egzaminu maturalnego, świadectwa dojrzałości.

Specjalne szkoły przysposabiające do pracy – trzyletnie szkoły działające na podbudowie programowej gimnazjum. Po zakończeniu nauki uczeń otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu szkoły i przysposobieniu do pracy. Jest to typ szkoły, po której ukończeniu nie przewiduje się kontynuowania nauki.

W roku szkolnym 2006/2007 do samorządowych szkół ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej uczęszczało 11 659 uczniów, w tym 1 576 uczniów w placówkach dla dorosłych.

Tabela 152. Informacje o samorządowych szkołach ponadgimnazjalnych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Wyszczególnienie	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia liczebność oddziałów
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	3 945	127	31,18
Szkoły ponadgimnazjalne zawodowe i licea profilowane dla młodzieży	6 138	218	27,82
Razem szkoły dla młodzieży	10 083	345	-
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	881	22	40,04
Szkoły zawodowe dla dorosłych (w tym szkoły dla młodzieży na podbudowie szkoły zasadniczej i liceum)	695	30	23
Razem szkoły dla dorosłych	1 576	52	-
Razem	11 659	397	-

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 153. Informacje o samorządowych liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Liczba jednostek	10
Liczba uczniów	4 826
Liczba uczniów rozpoczynających naukę w klasach pierwszych w liceach dla młodzieży	1 327
Liczba oddziałów w szkole	149
Średnia liczba uczniów w klasie	32,44
Miesięczny koszt utrzymania ucznia [zł]	347,30
Kwota przeznaczona na zajęcia pozalekcyjne finansowane przez miasto [zł]	237 060
Liczba szkół posiadających sale gimnastyczne	10
Liczba absolwentów	1 519
Liczba klas integracyjnych	4
Liczba sal gimnastycznych	12
Liczba basenów na terenie szkoły	3
Liczba pracowni komputerowych	21

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 154. Wykaz samorządowych liceów ogólnokształcących w Bielsku-Białej, stan na 2007 r.

Liceum Ogólnokształcące	adres	Liceum Ogólnokształcące	adres
I LO im. M. Kopernika	ul. Listopadowa 70	VI LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej	ul. Sternicza 4
II LO im. A. Asnyka	ul. Nadbrzeżna 12	VII LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. J. Tuwima	ul. Jaskrowa 13

III LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	ul. Bohaterów Warszawy 20	VIII LO w Zespole Szkół Medycznych i Ogólnokształcących	ul. Konopnickiej 6
IV LO im. Komisji Edukacji Narodowej	ul. J. Słowackiego 15	IX LO w Bielskiej Szkole Przemysłowej	ul. Sixta 20
V LO w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych	ul. J. Słowackiego 45	LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących dla Dorosłych	ul. Listopadowa 70

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2007 r. wydatki miejskiego budżetu na utrzymanie 10 liceów wyniosły 24 947 594,80 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 2 953 994,39 zł na działalność 3 szkół publicznych oraz 16 szkół niepublicznych. Ponadto wydatkowano z budżetu miasta kwotę 3 670 759,41 zł na prowadzenie 6 liceów profilowanych wchodzących w skład: Zespołu Szkół Budowlanych, Zespołu Szkół Ogrodniczych, Zespołu Szkół Ekonomicznych, Bielskiej Szkoły Przemysłowej, Zespołu Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych oraz Zespołu Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących.

Tabela 155. Informacje o samorządowych szkołach zawodowych (dla młodzieży i dorosłych) w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Liczba jednostek	10
Liczba uczniów	6 833
Liczba uczniów rozpoczynających naukę w klasach pierwszych w szkołach zawodowych młodzieżowych	2 301
Liczba oddziałów w szkole	248
Średnia liczba uczniów w klasie	27,55
Miesięczny koszt utrzymania ucznia [zł]	423,09
Kwota przeznaczona na zajęcia pozalekcyjne finansowane przez miasto [zł]	328 350
Liczba szkół posiadających sale gimnastyczne	10
Liczba absolwentów	2 137
Liczba klas integracyjnych	1
Liczba sal gimnastycznych	16
Liczba basenów na terenie szkoły	-
Liczba pracowni komputerowych	31

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

Tabela 156. Wykaz samorządowych szkół zawodowych w Bielsku-Białej, stan na 2007 r.

szkoła zawodowa	adres	szkoła zawodowa	adres
Zespół Szkół Budowlanych	ul. Budowlanych 4	Zespół Szkół Technicznych i Handlowych	ul. Lompy 11
Zespół Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych	ul. Słowackiego 24	Zespół Szkół Gastronomicznych i Handlowych	ul. Wyspiańskiego 5
Zespół Szkół Ekonomicznych	ul. Komorowicka 27	Bielska Szkoła Przemysłowa	ul. Sixta 20
Zespół Szkół Ogrodniczych	ul. Akademii Umiejętności 1	Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących	ul. Filarowa 52
Zespół Szkół Elektronicznych	ul. Lompy 8	Bielskie Centrum Kształcenia Ustawicznego	ul. Lipnicka 34

Źródło: Miejski Zarząd Oświaty w Bielsku-Białej

W 2007 r. wydatki miejskiego budżetu na utrzymanie szkół zawodowych (w tym Zespołu Szkół Specjalnych oraz Bielskie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego) wyniosły 44 002 391,19 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 3 896 397,59 zł jako dotacje dla 36 szkół zawodowych niepublicznych (w tym szkół policealnych) oraz 4 366 686,43 zł dla dwóch szkół publicznych należących do Zespołu Szkół Rzemieślniczych im. St. Staszica.

W 2007 r. bielscy uczniowie szkół ponadgimnazjalnych dotarli do finału aż 14 olimpiad, natomiast w ścisłej czołówce uplasowało się 36 uczniów. Olimpijskie sukcesy młodzieży szkolnej sprawiły, że kilka bielskich szkół trafiło do czołówki ogólnopolskiego rankingu opublikowanego przez redakcję dziennika "Rzeczpospolita" oraz miesięcznika "Perspektywy". W rankingu uczestniczyło ponad 10 tys. szkół z całej Polski.

Tabela 157. Sukcesy uczniów bielskich szkół ponadgimnazjalnych w olimpiadach przedmiotowych w roku szkolnym 2006/2007

Szkoła	Lokata w województwie śląskim	Lokata w kraju
V LO w Zespole Szkół i Placówek Oświatowych	1	20
LO Towarzystwa Szkolnego im. M. Reja	3	32
III LO w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. S. Żeromskiego	7	77
I LO im. M. Kopernika	31	294
Zespół Szkół Elektronicznych, Elektrycznych i Mechanicznych	33	317

Źródło: W Bielsku-Białej. Magazyn Samorządowy

Tabela 158. Szkoły policealne w Bielsku-Białej w roku szkolnym 2006/2007

Liczba jednostek	46
Liczba oddziałów w szkołach policealnych	190
Liczba uczniów	4070
Liczba uczniów rozpoczynających naukę w klasach pierwszych szkół policealnych	2 228
Liczba absolwentów	1 422

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 159. Współczynnik skolaryzacji (szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne) w Bielsku-Białej w 2006 r.

współczynnik skolaryzacji brutto		
szkoły podstawowe	%	99,76
gimnazja	%	103,80
współczynnik skolaryzacji netto		
szkoły podstawowe	%	98,10
gimnazja	%	96,89

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 160. Komputeryzacja w bielskich szkołach w 2006 r.

komputery w szkole		
ogółem	szt.	966
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt.	543
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt.	378
pracownie komputerowe		
ogółem	izba	52
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	izba	29
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	izba	20
komputery podłączone do Internetu		
ogółem	szt.	780
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt.	423
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	szt.	338
Szkoły podstawowe i gimnazjalne wg poziomu kształcenia		
udział szkół wyposażonych w komputery		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	72,7
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	%	72,4
uczniowie przypadający na 1 komputer		
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	30
gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	osoba	21
Szkoły zawodowe (bez specjalnych) wg poziomu kształcenia		
udział szkół wyposażonych w komputery		
ogółem	%	31,1
szkoły dla młodzieży bez policealnych	%	46,4
zasadnicze szkoły zawodowe	%	33,3

technika	%	75,0
licea profilowane	%	14,3
szkoły policealne	%	21,7
uczniowie przypadający na 1 komputer		
ogółem	osoba	15,07
szkoły dla młodzieży bez policealnych	osoba	13,10
zasadnicze szkoły zawodowe	osoba	15,65
technika	osoba	11,34
licea profilowane	osoba	29,43
szkoły policealne	osoba	20,35
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez specjalnych)		
udział szkół wyposażonych w komputery	%	73,7
uczniowie przypadający na 1 komputer	osoba	12,17

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

13.7 Edukacyjna opieka wychowawcza

Świetlice szkolne

Świetlica szkolna jest placówką opiekuńczo – wychowawczą, prowadzoną przez szkołę dla zapewnienia uczniom opieki pozalekcyjnej i wychowania w przypadkach, gdy dzieci te w czasie pracy rodziców (opiekunów) są pozbawione opieki. Świetlica zapewnia przede wszystkim możliwość odrobienia lekcji i uczestnictwo w różnego rodzaju zajęciach, zgodnych z zainteresowaniami dzieci.

W 2007 r. przy placówkach oświatowych w mieście działały 32 świetlice szkolne, w tym 23 świetlice przy szkołach podstawowych, 7 świetlic przy gimnazjach i 2 świetlice przy placówkach specjalnych, tj. przy Zespole Szkół Specjalnych oraz Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2. Miasto w 2007 r. wydatkowało na prowadzenie świetlic szkolnych kwotę 2 333 411,17 zł.

Specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze

Specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze oraz specjalne ośrodki wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, w wieku od 3 lat, wymagających stosowania specjalnej organizacji wychowania, nauki i metod pracy z nimi.

W 2007 r. w mieście znajdowały się 2 tego typu placówki:

- 1) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 2 – ul. Filarowa 52
- 2) Ośrodek Wychowawczo – Rehabilitacyjny przy Towarzystwie Przyjaciół Dzieci – Plac Opatrzności Bożej 20

W 2007 r. z budżetu miasta na działanie powyższych placówek wydatkowano kwotę 1 823 349,08 zł.

Poradnie psychologiczno – pedagogiczne

W 2007 r. w mieście działały 3 tego typu placówki:

- 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1 – ul. Inwalidów 4
- 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 2 – ul. Górska 94
- 3) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 3 – ul. Słowackiego 45

W 2007 r. z budżetu miasta na działanie powyższych poradni wydatkowano kwotę 2 887 850,94 zł.

Placówki wychowania pozaszkolnego

Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych. Do placówek wychowania pozaszkolnego zalicza się: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe oraz inne placówki o charakterze specjalistycznym. W 2007 r. w mieście działały 4 tego typu placówki:

- 1) Międzyszkolny Ośrodek Sportowy – ul. Słowackiego 27 b
- 2) Centrum Wychowania Estetycznego im. Wiktorii Kubisz – ul. Słowackiego 27 a
- 3) Bielski Szkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej – ul. Lompy 7
- 4) Ognisko Pracy Pozaszkolnej – ul. Dywizji Kościuszkowskiej 2

W 2007 r. z budżetu miasta na działanie placówek wychowania pozaszkolnego wydatkowano kwotę 2 951 816,21 zł.

Internaty i bursy szkolne

Internaty są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych poza stałym miejscem zamieszkania. Zadaniem internatu jest zapewnienie uczniom zakwaterowania, całodziennego wyżywienia, warunków do nauki i wypoczynku oraz stałej opieki wychowawczej. Dla uczniów, którzy uczęszczają do szkół poza miejscem stałego zamieszkania, wynajmowane są również mieszkania prywatne, tzw. stancje. Międzyszkolne placówki pełniące funkcje internatów zwane są bursami.

Na prowadzony przez Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących internat (ul. Filarowa 52), jak również prowadzoną przez Zgromadzenie Sióstr de Notre Dame „Bursę dla Dziewcząt” (ul. Schodowa 6) miasto wydatkowało w 2007 r. kwotę 1 393 699,34 zł

Szkolne schroniska młodzieżowe

Na wchodzące w skład Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych – Szkolne Schronisko Młodzieżowe (ul. Słowackiego 45) wydatkowano z budżetu miasta w 2007 r. kwotę 684 421,29 zł.

Ośrodki rewalidacyjno – wychowawcze

Ośrodki rehabilitacyjno – wychowawcze przeznaczone są dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim. Placówki te organizują zespołowe zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze. Udział w tych zajęciach dzieci w wieku obowiązku szkolnego uznaje się za spełnianie tego obowiązku.

Na funkcjonowanie Ośrodka Rewalidacyjno – Wychowawczego „NADZIEJA” (ul. Saperów 24), z budżetu miasta w 2007 r. przekazano dotację w wysokości 119 963,52 zł.

Młodzieżowe ośrodki socjoterapii

Na działalność Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii (ul. Starobielska 9) z budżetu miasta w 2007 r. przekazano dotację w wysokości 2 359 749,29 zł.

Pomoc materialna dla uczniów

W 2007 r. uczniowie bielskich szkół objęci zostali pomocą materialną z budżetu miasta w wysokości 2 174 018,49 zł. udzielone wsparcie dotyczyło w szczególności:

- wypłaty stypendiów dla dzieci i młodzieży za wyniki w nauce (zgodnie z decyzjami dyrektorów szkół),
- realizacji programu stypendialnego wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich,
- wypłaty stypendiów socjalnych dla uczniów,
- udzielenia uczniom potrzebującym szczególnego wsparcia pomocy materialnej o charakterze edukacyjnym zgodnie z rządowym programem wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży „Aktywizacja jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych”,
- dofinansowania zakupu podręczników dla dzieci rozpoczynających roczne przygotowanie przedszkolne lub naukę w klasach I-III szkoły podstawowej oraz dofinansowanie zakupu jednolitego stroju dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów,
- wypłaty stypendiów dla uczniów pochodzących z rodzin byłych pracowników państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej.

13.8 Szkolnictwo wyższe

System szkolnictwa wyższego w Polsce obejmuje uczelnie publiczne oraz niepubliczne, a także publiczne i niepubliczne uczelnie zawodowe. Studia prowadzone są w trybie stacjonarnym lub niestacjonarnym (do roku akademickiego 2005/2006 w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych). Tytułami nadawanymi absolwentom uczelni wyższych są m.in. licencjat, licencjat pielęgniarstwa (lub położnictwa), inżynier, inżynier architekt, magister oraz równoważne tytuły (np. magister inżynier, lekarz, magister inżynier architekt).

Zgodnie z Deklaracją Bolońską (1999 r.) system szkolnictwa wyższego w kraju jest trójstopniowy. Pierwszy stopień obejmuje studia licencjackie lub inżynierskie, przygotowujące do pracy w danym zawodzie. Kolejny stopień kształcenia to studia magisterskie, dające możliwość uzyskania specjalistycznej wiedzy w określonym zakresie kształcenia, a trzeci stopień – studia doktoranckie, przygotowują do samodzielnej działalności badawczej i kończą się uzyskaniem stopnia naukowego doktora. Inną formą kształcenia dla absolwentów szkół wyższych są studia podyplomowe.

Wszystkie kierunki studiów oprócz prawa, farmacji, psychologii, weterynarii oraz medycyny i stomatologii, prowadzi się w systemie dwustopniowym. W trakcie wdrażania jest również system punktów ECTS (European Credit Transfer System), który ma ułatwić zaliczanie studiów odbywanych na różnych uczelniach. W Polsce już większość uczelni stosuje punkty kredytowe. Istotnym założeniem Deklaracji Bolońskiej jest także współpraca międzyuczelniana w zakresie międzynarodowej wymiany studentów, rozwój programów SOCRATES/Erasmus, umów dwustronnych i innych indywidualnych działań uczelni.

Bielsko-Biała stanowi prężnie rozwijający się ośrodek akademicki na południu Polski. Łącznie liczba studiujących na bielskich uczelniach wynosi 15 175 osób. Pod względem liczby studentów miasto plasuje się na czwartej pozycji w województwie śląskim, po Katowicach, Gliwicach i Częstochowie.

W Bielsku-Białej działa osiem szkół wyższych – jedna publiczna (Akademia Techniczno-Humanistyczna), pięć szkół niepublicznych (Wyższa Szkoła Administracji, Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza, Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów, Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna oraz Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania), jeden zamiejscowy ośrodek dydaktyczny (Bielski Ośrodek Naukowo – Dydaktyczny Akademii Ekonomicznej w Katowicach) oraz jedna szkoła posiadająca status kościelnej szkoły wyższej (Instytut Teologiczny im. św. J. Kantego).

Tabela 161. Liczba studentów z podziałem na dziennych i zaocznych na poszczególnych bielskich uczelniach w roku akademickim 2006/2007

Lp.	Nazwa uczelni	Liczba studentów ogółem	Liczba studentów dziennych	Liczba studentów zaocznych
1.	Akademia Techniczno - Humanistyczna	8 398	4 870	3 528
2.	Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów	2 024	285	1 739
3.	Wyższa Szkoła Administracji	1 469	439	1 030
4.	Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	1 061	338	723
5.	Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego w Katowicach Bielski Ośrodek Naukowo - Dydaktyczny	937	45	892
6.	Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	646	255	391
7.	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	455	170	285
8.	Instytut Teologiczny im. św. Jana Kantego	185	185	0
	Razem	15 175	6 587	8 588

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

Szkoły wyższe w mieście kształcą na ponad 20 kierunkach studiów (m.in. finanse i rachunkowość, zarządzanie, administracja, fizjoterapia, stosunki międzynarodowe, pedagogika, architektura krajobrazu, mechanika i budowa maszyn, zarządzanie i inżynieria produkcji, informatyka, automatyka i robotyka, włókiennictwo, inżynieria środowiska, ochrona środowiska, zarządzanie i marketing, socjologia, stosunki międzynarodowe, teologia, filologie, pielęgniarstwo).

Tabela 162. Kierunki kształcenia na uczelniach wyższych w Bielsku-Białej w roku akademickim 2006/2007

Uczelnie publiczne		
Nazwa uczelni	Adres uczelni	Kierunki kształcenia
Akademia Techniczno – Humanistyczna	ul. Willowa 2	mechanika i budowa maszyn, zarządzanie i inżynieria produkcji, informatyka, automatyka i robotyka, włókiennictwo, inżynieria środowiska, ochrona środowiska, zarządzanie i marketing, socjologia, stosunki międzynarodowe, filologia słowiańska, angielska, hiszpańska, polska, pedagogika, pielęgniarstwo
Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego w Katowicach Bielski Ośrodek Naukowo – Dydaktyczny	ul. Dworkowa 5	finanse i rachunkowość, zarządzanie

Uczelnie kościelne		
Nazwa uczelni	Adres uczelni	Kierunki kształcenia
Instytut Teologiczny im. św. Jana Kantego	ul. Żeromskiego 5	teologia
Uczelnie niepubliczne		
Nazwa uczelni	Adres uczelni	Kierunki kształcenia
Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	al. Armii Krajowej 220	informatyka, zarządzanie, architektura krajobrazu
Wyższa Szkoła Administracji	ul. Modrzewskiego 12	administracja, stosunki międzynarodowe, fizjoterapia, pedagogika
Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów	ul. Tańskiego 5	finanse i rachunkowość, politologia, informatyka
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	ul. Legionów 81	informatyka
Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	ul. Sikorskiego 4c	filologia angielska, niemiecka, politologia, zarządzanie

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

Tabela 163. Kadra naukowa na bielskich uczelniach w roku akademickim 2006/2007

Lp.	Nazwa uczelni	Ogółem	Nauczyciele akademicy	Profesorowie uczelniani	Profesorowie tytularni
1.	Akademia Techniczno - Humanistyczna	638	382	72	30
2.	Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów	170	150	13	10
3.	Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamieckiego w Katowicach Bielski Ośrodek Naukowo - Dydaktyczny	112	98	14	-
4.	Wyższa Szkoła Administracji	82	55	11	10
5.	Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	76	57	19	5
6.	Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza	50	32	13	7
7.	Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	33	24	12	3
8.	Instytut Teologiczny im. św. Jana Kantego	16	12	3	-

Źródło: Dane uzyskane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego od uczelni wyższych

W roku akademickim 2006/2007 bielskie uczelnie uczestniczyły w licznych projektach międzynarodowych, do najważniejszych zaliczyć można:

- Leonardo da Vinci, Socrates/Erasmus (Akademia Techniczno-Humanistyczna, Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów, Bielska Wyższa Szkoła im. J. Tyszkiewicza),
- CEEPUS, VI Program Ramowy Badań i Rozwoju Technicznego (Akademia Techniczno-Humanistyczna),
- Grundtvig 2, współpraca z Narodowym Bankiem Polskim oraz Europejskim Funduszem Społecznym (Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów).

Bielskie uczelnie realizowały również projekty badawczo – rozwojowe. W 2007 r. ATH prowadziła prace badawcze w obszarze nauk technicznych, humanistycznych oraz ekonomicznych – obejmujących takie dyscypliny naukowe jak budowa i eksploatacja maszyn, automatyka i robotyka, mechanika, informatyka, inżynieria tekstyliów i materiałów

polimerowych, inżynieria i ochrona środowiska, nauki o zarządzaniu, socjologia, językoznawstwo, literaturoznawstwo, pedagogika, pielęgniarstwo. Akademia realizowała również 6 projektów w ramach programów europejskich (na łączną kwotę 1,5 mln zł), 19 projektów badawczych własnych (grantów), celowych i zamawianych (na łączną kwotę ponad 1 350 tys. zł) oraz 86 zleceń z przemysłu (na kwotę prawie 370 tys. zł).

Bielskie uczelnie wyższe w 2007 r. podjęły ponad 40 różnego rodzaju inicjatyw międzyuczelnianych, otwały kilka nowych kierunków oraz specjalności, jak również prowadziły studia podyplomowe na ponad 20 kierunkach studiów.

O rosnącym poziomie uczelni w mieście mogą świadczyć zajmowane przez nie miejsca w corocznych krajowych rankingach uczelni wyższych.

Tabela 164. Bielskie uczelnie w ogólnopolskich rankingach szkół wyższych

Uczelnia	Ranking	Pozycja
Akademia Techniczno-Humanistyczna	Ogólnopolski Ranking Wyższych Uczelni 2008, <i>Newsweek</i> (nr 20/2008)	5
	Najlepsze Uczelnie 2008 - Uczelnie Techniczne, <i>Newsweek</i> (nr 20/2008)	4
	Ranking Szkół Wyższych 2007 - Publiczne Uczelnie Techniczne, <i>Wprost</i> (nr 21, 27 maja 2007)	22
Bielska Wyższa Szkoła Biznesu i Informatyki im. J. Tyszkiewicza	Ranking Szkół Wyższych 2007 - Niepaństwowe Wyższe Szkoły Biznesu i Zarządzania, <i>Wprost</i> (nr 21, 27 maja 2007)	14
Wyższa Szkoła Administracji	Ranking Szkół Wyższych 2007 - Niepaństwowe Wyższe Szkoły Biznesowe, <i>Wprost</i> (nr 21, 27 maja 2007)	23
	Ranking Szkół Wyższych- Niepubliczne Uczelnie Licencjackie (Inżynierskie) 2007, <i>Rzeczpospolita</i> nr 108 (8009), 8 maja 2008	9
Wyższa Szkoła Bankowości i Finansów	Najlepsze Uczelnie 2008 - Uczelnie Ekonomiczne, <i>Newsweek</i> (nr 20/2008)	23
	Ranking Szkół Wyższych 2007 - Niepaństwowe Wyższe Szkoły Biznesu i Zarządzania, <i>Wprost</i> (nr 21, 27 maja 2007)	28
Wyższa Szkoła Ekonomiczno-Humanistyczna	Ranking Szkół Wyższych 2007 - Niepaństwowe Wyższe Szkoły Biznesu i Zarządzania, <i>Wprost</i> (nr 21, 27 maja 2007)	36
	Ranking Szkół Wyższych- Niepubliczne Uczelnie Licencjackie (Inżynierskie) 2007, <i>Rzeczpospolita</i> nr 108 (8009), 8 maja 2008	45
Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania	Ranking Szkół Wyższych 2007 - uczelnie kształcące na kierunkach związanych z nowoczesnymi technologiami, <i>Wprost</i> (nr 21, 27 maja 2007)	14
	Ranking Szkół Wyższych 2007 - Niepaństwowe Wyższe Szkoły Biznesu i Zarządzania, <i>Wprost</i> (nr 21, 27 maja 2007)	15

Źródło: Opracowane na podstawie *Wprost* (nr 21, 27 maja 2007), *Newsweek* (nr 20/2008), *Rzeczpospolita* nr 108, 8 maja 2008)

13.9 Kolegia nauczycielskie

Kolegia nauczycielskie stanowią publiczne bądź niepubliczne zakłady kształcenia nauczycieli. Podstawą prawną działalności kolegów jest Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1997r. w sprawie zakładów kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 1997r. Nr 104, poz.664 z późn. zm.).

W Bielsku-Białej funkcjonują 3 kolegia nauczycielskie – jedno publiczne: Kolegium Nauczycielskie w Bielsku-Białej (ul. Krakowskiej 30), którego organem prowadzącym jest samorząd województwa śląskiego oraz dwa niepubliczne ośrodki – Prywatne Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych "THE TOP" (ul. Gen. W. Sikorskiego 4) oraz Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Bielsku-Białej ze specjalnością język włoski działające przy Centro Italiano di Cultura (ul. Bohaterów Warszawy 26).

Kolegium Nauczycielskie w Bielsku-Białej powstało w 1991 r. i jest największą tego typu placówką w kraju. Kolegium w roku akademickim 2006/2007 kształciło na 4 kierunkach: pedagogika resocjalizacyjna z elementami profilaktyki (dzienne i zaoczne), pedagogika specjalna – oligofrenopedagogika (dzienne i zaoczne), język polski (dzienne) oraz matematyka z informatyką (dzienne). Patronat nad poszczególnymi specjalnościami Kolegium sprawuje Uniwersytet Jagielloński w Krakowie i Akademia Pedagogiczna im. KEN w Krakowie. Studenci wraz z uzyskaniem dyplomu ukończenia Kolegium (który pozwala na nauczanie w szkole podstawowej i gimnazjum) otrzymują tytuł licencjata uczelni patronackiej (UJ w przypadku języka polskiego i resocjalizacji oraz AP im KEN w przypadku oligofrenopedagogiki, matematyki i matematyki z informatyką). Studenci wszystkich kierunków mogą kontynuować studia magisterskie na uczelniach patronackich.

W Kolegium Nauczycielskim w roku akademickim 2006/2007 kształciło się 1128 studentów (635 dziennych i 493 zaocznych), liczba absolwentów wyniosła 337.

Kadrę naukową Kolegium tworzą głównie pracownicy akademicy uczelni patronackich oraz Uniwersytetu Śląskiego i Akademii Techniczno – Humanistycznej w Bielsku-Białej: 122 nauczycieli akademickich, w tym 3 profesorów tytularnych i 3 profesorów uczelnianych.

Kolegium Nauczycielskie posiada bardzo dobrą bazę lokalową. Obejmuje ona dwa budynki: nowo wybudowany przy ul. Krakowskiej 30 (zajęcia są tu prowadzone od 1998 r.) oraz zabytkowy przy ul. Legionów 25 (mieściła się tutaj pierwsza polska szkoła w Białej Krakowskiej oddana do użytku w 1898 r.). Od 2006 r. Kolegium dysponuje salą gimnastyczną oraz pracownią stymulacji rozwoju dziecka niepełnosprawnego wraz z zapleczem. Obiekt dobudowany został do budynku przy ul. Legionów 25. Inwestycja była współfinansowana ze środków UE w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.

Prywatne Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych „THE TOP” jest placówką powstałą w 1992 r. i kształci nauczycieli w specjalnościach język angielski oraz niemiecki. Opiekę naukowo – dydaktyczną nad Kolegium sprawuje Uniwersytet Śląski w Katowicach. Nauka w Kolegium trwa 3 lata i kończy się egzaminem dyplomowym, po którym absolwenci uzyskują prawo do wykonywania zawodu nauczyciela języka kierunkowego.

Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Bielsku-Białej ze specjalnością język włoski jest jedynym w kraju niepublicznym zakładem kształcenia nauczycieli języka włoskiego o uprawnieniach szkoły publicznej. Kolegium działa na podstawie zezwolenia MENiS z 2002 r., opiekę naukowo – dydaktyczną sprawuje Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Nauka w Kolegium trwa trzy lata, zarówno w systemie dziennym jak i wieczorowym. Absolwenci uzyskują dyplom uprawniający do wykonywania zawodu nauczyciela języka włoskiego w szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach średnich, na kursach językowych. Absolwenci mają możliwość uzyskania stopnia licencjata oraz kontynuowania kształcenia na dwuletnich studiach magisterskich.

14. Kultura i sztuka

Bielsko-Biała cieszy się w kraju opinią dynamicznie rozwijającego się ośrodka gospodarczego, co odzwierciedlają publikowane rankingi. Jednakże sukcesy miasta, to nie tylko gospodarka, ale także znaczące osiągnięcia w innych dziedzinach, wśród których pierwszoplanowe miejsce zajmuje kultura. Bielsko-Biała staje się kulturalnym centrum Polski południowej. Szczególnym zadaniem infrastruktury kulturalnej jest upowszechnianie wartości kultury, tworzenie wzorów życia kulturalnego oraz wprowadzanie kultury do życia codziennego.

Rok 2007 obfitował w liczne wydarzenia kulturalne organizowane przez miasto. W ponad 1900 różnorodnych spotkaniach kulturalnych wzięło udział ponad 371 tysięcy osób.

14.1 Miejskie instytucje kultury

Bielskie Centrum Kultury (ul. Słowackiego 27) jest samorządową instytucją kultury działającą od 1988 r. Prowadzi działalność w oparciu o dwie placówki: Dom Muzyki (ul. Słowackiego 27) oraz Dom Tańca (ul. Komorowicka 53a). BCK organizuje liczne imprezy estradowe, teatralne, koncerty muzyki poważnej, opery i operetki, recitale, koncerty organowe oraz imprezy okolicznościowe (np. wybory Miss i Mistera Beskidów).

W ramach Bielskiego Centrum Kultury działają:

- Bielska Orkiestra Kameralna
- Bielska Orkiestra Dęta
- Kwintet Smyczkowy
- Zespół Pieśni i Tańca „Bielsko”
- Zespół Tańca i Piosenki „Jarzębinki”
- Bielski Chór Kameralny
- Chór „Ave Sol”

W 2007 r. Bielskie Centrum Kultury zorganizowało 117 występów artystów i zespołów zawodowych dla 107 850 widzów – w tym 10 koncertów dla 5 500 osób ubogich (bezrobotnych, z domów opieki społecznej, podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej), 63 występy zespołów amatorskich dla 33 400 widzów. W ramach działalności BCK odbywały się też liczne imprezy plenerowe (festyn majowy, Dni Bielska-Białej, koncerty letnie na Starym Rynku, pożegnanie lata, powitanie jesieni).

Wizytówką działalności BCK są cztery duże imprezy festiwalowe, których coroczne edycje swoim poziomem artystycznym oraz rozmachem organizacyjnym zasłużyły sobie na miano znakomitych wydarzeń kulturalnych. W 2007 r. były to:

- V Jazzowa Jesień w Bielsku-Białej,
 - XII Festiwal Kompozytorów Polskich pod patronatem Henryka Mikołaja Góreckiego,
 - VIII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Jana Sebastiana Bacha,
 - VIII Międzynarodowy Festiwal Muzyki Sakralnej na Podbeskidziu "Sacrum in Musica",
- Bielskie Centrum Kultury prowadzi Galerię Środowisk Twórczych, w ramach której w 2007 r. odbyło się 5 wystaw (2 100 zwiedzających). Galeria jest także współorganizatorem plenerów malarskich w Kalwarii Zebrzydowskiej.

BCK prowadzi również współpracę międzynarodową w dziedzinie kultury – wraz z Towarzystwem Niemiecko-Polskim w Wolsburgu realizowana jest wymiana młodzieży oraz koncerty bielskich zespołów u niemieckiego sąsiada.

Miejski Dom Kultury w Bielsku-Białej (ul. 1 Maja 12) został utworzony na mocy Uchwały nr XXII/324/95 Rady Miejskiej w Bielsku-Białej z dnia 5 grudnia 1995 r. i obejmuje swoją działalnością poniższe jednostki:

Tabela 165. Placówki Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej

Lp.	Placówka	adres
1.	Miejski Dom Kultury (Dyrekcja) – Dom Kultury Włókniarzy	ul. 1 Maja 12
2.	Dom Kultury w Kamienicy	ul. Karpacka 125
3.	Dom Kultury w Komorowicach	ul. Olimpijska 16
4.	Dom Kultury w Lipniku	ul. Podgórna 29
5.	Dom Kultury w Olszówce	ul. Olszówka 20
6.	Dom Kultury w Wapienicy	ul. Cieszyńska 398
7.	Dom Kultury w Hałcnowie	ul. S.M.Szewczyk 1
8.	Starobielski Ośrodek Edukacji Kulturalnej	ul. Zapłocie Duże 1
9.	Świetlica Bielsko-Biała Północ	ul. A.Krzywoń 17a
10.	Świetlica w Mikuszowicach Krakowskich	ul. Żywiecka 302
11.	Galeria Fotografii "B&B"	ul. 1 Maja 12

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Do zadań MDK należy w szczególności: rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych, tworzenie warunków do rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego.

Placówki Miejskiego Domu Kultury są głównym animatorem życia kulturalnego w poszczególnych dzielnicach miasta, pełnią również ważną rolę ośrodków aktywizacji

i rozwoju dzieci i młodzieży. Placówki MDK w Bielsku-Białej organizują liczne formy aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez działalność artystyczną, edukacyjną oraz hobbystyczną.

W 2007 r. Domy Kultury w Bielsku-Białej zorganizowały 202 formy zajęć stałych na które składa się działalność 111 zespołów artystycznych (zespołów: tanecznych, wokalnych, wokально-instrumentalnych, teatralnych, kabaretowych, dziecięcych grup artystycznych i baletowych, kapel dorosłych i dzieci, chórów i chórków dziecięcych) oraz działalność 91 klubów, kół zainteresowań i kursów (kluby: tańca towarzyskiego, szachowy, koła: teatralne – Teatr Anima, miłośników Starego Bielska, plastyczne, fotograficzne, modelarskie, numizmatyków, ornitologów, seniora).

Tabela 166. Główne wydarzenia artystyczne organizowane przez placówki Miejskiego Domu Kultury w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wydarzenia artystyczne
III Międzynarodowe Jesienne Spotkania Artystyczne „Talizman Sukcesu”
XIII Konkurs Malarstwa Nieprofesjonalnego im. Ignacego Bieńka
VIII Ogólnopolski Festiwal Piosenki Aktorskiej „Śpiewanko”
IX Miejski Konkurs Recytatorski "SŁOŃCE, SŁOŃCE I ŻYCIE"
XVII Bielskie Spotkania Teatralne
VI Edycji Przeglądu Twórczych Form Pracy Dzieci i Młodzieży w Językach Obcych POLIGLOTA 2007
III Zimowe Impresje Taneczne
„Tramwaj Kulturalny”
Wystawa twórczości Mieczysława Grenia

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.2 Teatry

Na terenie miasta działają dwa teatry: Teatr Polski (ul. 1 Maja 1) oraz Teatr Lalek Białulka im. Jerzego Zitzmana (ul. Mickiewicza 20). Celem działalności teatrów jest zaspokajanie potrzeb i oczekiwań widzów przy zachowaniu dbałości o najwyższy poziom artystyczny realizowanych widowisk, rozbudzanie potrzeb uczestnictwa w kulturze wśród nowych kręgów odbiorców, kształtowanie ich gustów i wrażliwości estetyczne oraz prowadzenie edukacji kulturalnej i wychowawczej poprzez sztukę.

Teatr Polski w mieście ma swoją blisko 120-letnią historię. Pierwsze przedstawienie – „Sen nocy letniej” miało miejsce 30 września 1890 r. Burzliwe dzieje ubiegłego wieku odcisnęły się również na historii Teatru w Bielsku, który był ważnym ośrodkiem kulturalnym dla niemieckich, żydowskich oraz polskich środowisk twórczych.

W 2007 r. Teatr Polski wystawił 262 przedstawienia, w tym 8 premier. Łączna frekwencja na wszystkich spektaklach Teatru wyniosła 53 498 widzów.

Tabela 167. Premiery Teatru Polskiego w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wydarzenie artystyczne
„Czarna Komedia”
Gala piosenki 2007 „Festiwale. Festiwale”
„Konopielka”
„Sen nocy letniej”
„Ja w podróży”
„Szkice z Pana Tadeusza”
„Różowe małżeństwo”
„Intercity”

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Ważnym wydarzeniem kulturalnym 2007 r. stał się spektakl „Intercity” Igora Šebo, w reż. Roberta Talarczyka. Ten międzynarodowy projekt teatralny stanowi przykład owocnej współpracy polskich, czeskich i słowackich artystów oraz instytucji kulturalnych. Projekt uzyskał dofinansowanie z Funduszu Wyszehradzkiego.

Aktorka Teatru Polskiego – Jadwiga Grygierczyk otrzymała za dotychczasową wybitną działalność nagrodę IKAR 2007.

Teatr Polski było również organizatorem II Przeglądu Przedstawień Nagrodzonych „Złotą Maską” oraz I Wiosennego Festiwalu Teatralnego.

Teatr Lalek Banialuka w Bielsku-Białej im. Jerzego Zitzmana jest jednym z najstarszych teatrów lalek w Polsce, znanym w kraju i na świecie. Teatr został założony w 1947 r. przez Jerzego Zitzmana oraz Zenobiusza Zwolskiego – znamienitych artystów plastyków. Ze swoimi przedstawieniami Banialuka odwiedziła kilkadziesiąt krajów świata, uczestniczyła w najbardziej prestiżowych festiwalach teatralnych, m.in. w Edynburgu, Awinionie, Cividale, Nowym Jorku i Charleville-Mezieres, gdzie zdobyła wiele najwyższych nagród oraz wyróżnień. Od 1966 r. Teatr Banialuka jest organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek, jednego z najważniejszych przeglądów lalkarskich świata.

Teatr Lalek Banialuka im. Jerzego Zitzmana w Bielsku-Białej w 2007 r. zorganizował 447 przedstawień, w tym 4 premiery. Łączna frekwencja na wszystkich przedstawieniach Teatru wyniosła 62 866 widzów.

Premiery Teatru Banialuka w 2007 r. :

- „Balladyna” – Juliusz Słowacki, reż. Petr Nosalek
- „W beczce chowany” – Robert Jarosz, reż. Bogusław Kierc
- „Królowa śniegu” – na motywach H.Ch. Andersena, reż. Marian Pecko

- „Czerwony Kapturek” – Agata Sowa, reż. Andrzej Łabiniec

Tabela 168. Udział Teatru Lalek Banialuka w przeglądach i festiwalach w 2007 r.

Wydarzenie artystyczne
Festiwal Teatrów dla Dzieci – Kraków 2007, Nowohuckie Centrum Kultury, Kraków: „Kot w butach”, Festiwal Złotych Masek, Teatr Polski, Bielsko- Biała: „Zielony Wędrowiec”
Dziecięce Spotkania Teatralne, Gliwicki Teatr Muzyczny: „Baśń o Rycerzu bez Konia”
9. Międzynarodowy Festiwal Lalkowy "Złata Iskra", Kragujevac, Serbia: „Baśń o Rycerzu bez Konia”
VI Festiwalu Teatrów Lalek „Katowice – dzieciom”, Teatr Ateneum, Katowice: „Baśń o Rycerzu bez Konia”
Festiwal Teatralne Lato dla Dzieci, Centrum Kultury Zamek, Poznań: „Siała baba mak”
VII Międzynarodowy Przegląd Alternatywnych i Lalkowych Teatrów, BIBIANA, Międzynarodowy Dom Sztuki dla Dzieci, Bratysława, Słowacja: „Baśń o Rycerzu bez Konia”
27. Festiwal Humoru i Satyry KREMNICKE GAGY, Kremnica, Słowacja: „Siała baba mak”
Studio Moliere w Wiedniu, Austria: występy gościnne z przedstawieniem „Baśń o Rycerzu Bez Konia”
XI Jesienny Festiwal Teatralny, Miejski Ośrodek Kultury, Nowy Sącz: „Koziołek Matołek 2”
II Przegląd Teatralny Forma 2007, Kieleckie Centrum Kultury, Kielce: „Balladyna”
V Międzynarodowy Festiwal Wyszehradzki, Wrocławski Teatr Lalek, Wrocław: „W beczce chowany”
3. Międzynarodowy Festiwal Sztuk Współczesnych dla Dzieci i Młodzieży KON-TEKSTY, Teatr Animacji, Poznań: „W beczce chowany”

Źródło: Teatru Lalek Banialuka w Bielsku-Białej

Tabela 169. Nagrody i wyróżnienia dla Teatru Lalek Banialuka przyznane w 2007 r. oraz w 2008 r. za osiągnięcia w 2007 r.

Nagrody i wyróżnienia przyznane w 2007 r.
Nominacja do Nagrody „Złota Maską” w kategorii najlepszy spektakl dla dzieci dla przedstawienia „Baśń o Rycerzu bez Konia” w reż. Janusza Ryla-Krystianowskiego
Nominacja do Nagrody „Złota Maską” w kategorii najlepsza rola w teatrach lalkowych dla Katarzyny Koziary za rolę w spektaklu „Baśń o Rycerzu bez Konia”
Laur im. Dembowskiego dla Lucyny Sypniewskiej za rolę „Goplany” w spektaklu „Balladyna”,
Grand Prix dla spektaklu „Baśń o Rycerzu bez Konia” w reż. Janusza Ryla-Krystianowskiego – Katowice: 6. Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek „Katowice-Dzieciom”, Teatr Ateneum
Nagroda za najlepszą rolę męską dla Piotra Tomaszewskiego za kreację w spektaklu „Baśń o Rycerzu bez Konia” – Katowice: 6. Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek „Katowice – dzieciom”, Teatr Ateneum
"Złota Odznaka" dla Teatru Lalek Banialuka za zasługi dla woj. śląskiego
"Zasłużony Kulturze - Gloria Artis" dla: Lucyny Kozień oraz Aleksandra Andrzeja Łabińca
Odznaki Honorowe "Zasłużony dla Kultury Polskiej" dla: Wiesławy Pilarz, Lucyny Sypniewskiej, Ryszarda Sypniewskiego i Piotra Tomaszewskiego
Odznaki Honorowe za zasługi dla woj. śląskiego dla: Marii Byrskiej, Krystyny Fuczik, Władysława Aniszewskiego i Tomasza Sylwestrzaka
Dyplomy Prezydenta Miasta Bielska-Białej dla: Haliny Pipek, Renaty Przybytek, Krzysztofa Byrskiego, Lucjana Rodaka i Eugeniusza Jachyma

ATEST Polskiego Ośrodka ASSITEJ (czyli Świadcstwa Wysokiej Jakości i Poziomu Artystycznego) za przedstawienie „Baśń o Rycerzu bez Konia” w reż. Janusza Ryla-Krystianowskiego
ATEST Polskiego Ośrodka ASSITEJ (czyli Świadcstwa Wysokiej Jakości i Poziomu Artystycznego) za przedstawienie „Diabelskie figle” w reż. Lucyny Sypniewskiej
I Nagroda dla przedstawienia "W beczce chowany" w reż. Bogusława Kierca – Poznań: Międzynarodowy Festiwal Sztuk Współczesnych dla Dzieci i Młodzieży KON-TEKSTY III w Poznaniu, Teatr Animacji
Nagroda dla Najlepszego Aktora Festiwalu dla Konrada Ignatowskiego za rolę Syna i Psa w spektaklu "W beczce chowany" w reż. Bogusława Kierca – Poznań: Międzynarodowy Festiwal Sztuk Współczesnych dla Dzieci i Młodzieży KON-TEKSTY III w Poznaniu – Teatr Animacji
Nagroda Marszałka Województwa Śląskiego za upowszechnianie i ochronę dóbr kultury dla Lucyny Kozień za znaczące osiągnięcia w upowszechnianiu teatru lalek
Platynowy Laur Umiejętności i Kompetencji "Ambasador Spraw Polskich" dla Teatru Lalek Baniałuka (nagroda przyznawana przez Regionalną Izbę Gospodarczą w Katowicach)
Nominacje i nagrody przyznane w 2008 r. za osiągnięcia w 2007 r.
Nominacja do Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki IKAR 2007 – za szczególne osiągnięcia w roku kalendarzowym – dla Magdaleny Obidowskiej
„Złota Maską” za 2007 r. w kategorii Spektakl dla Młodego Widza – za przedstawienie "W beczce chowany" reż. Bogusław Kierca
„Złota Maską” za 2007 r. w kategorii Rola w Teatrach Lalkowych - dla Konrada Ignatowskiego za rolę Syna/Psa w spektaklu "W beczce chowany"

Źródło: Teatru Lalek Baniałuka w Bielsku-Białej

14.3 Galerie artystyczne

Galeria Bielska Biuro Wystaw Artystycznych (ul. 3 Maja 11) jest miejską galerią promującą najciekawsze zjawiska sztuki współczesnej – od malarstwa, po fotografię, performance, instalację, sztukę nowych mediów oraz dizajn. Prezentuje wystawy, festiwale oraz akcje w przestrzeni publicznej. Wizytówką bielskiej BWA jest organizacja Biennale Malarstwa „Bielska Jesień”. Galeria współorganizuje oraz uczestniczy w prezentacji ważnych międzynarodowych przedsięwzięć kulturalnych – Międzynarodowego Festiwalu Fotografii FotoArtFestival, festiwali performance („Zamek Wyobraźni”, „Interakcje”).

BWA prowadzi działalność wydawniczą i edukacyjną, gromadzi kolekcję dzieł sztuki, jak również dokumentuje twórczość współczesnych artystów. Galeria programowo sprzyja inicjatywom uzdolnionej artystycznie młodzieży (uczniowie, studenci, młodzi artyści) pomagając w organizacji pokazów wideo, performance oraz fotografii. W programie edukacyjnym bielska BWA realizuje zarówno klasyczne warsztaty artystyczne, jak również tematyczne oraz interdyscyplinarne spotkania, wykłady, warsztaty oraz projekcje filmowe.

- W 2007 r. Galeria Bielska BWA zorganizowała 39 wystaw artystycznych, w tym 25 w siedzibie Galerii, 2 wystawy za granicą oraz 12 wystaw w holu bielskiego Ratusza. Ponadto bielska BWA zorganizowała:

- 11 zdarzeń artystycznych (frekwencja: 818 osób),
- 9 projekcji filmowych (frekwencja: 618 osób),
- 30 wykładów (frekwencja: 1 341 osób),
- 103 spotkania warsztatowe (frekwencja: 1 585 osób),
- 10 koncertów (frekwencja: 1 192 osoby).

Frekwencja na wszystkich wystawach i imprezach w siedzibie Galerii BWA w 2007 r. wyniosła 25 947 osób.

Tabela 170. Główne wystawy oraz projekty Galerii Bielskiej BWA w 2007 r.

Wydarzenie artystyczne
„FotoArtFestival” – pod honorowym patronatem Prezydenta RP. Druga edycja międzynarodowego festiwalu fotografii w Bielsku-Białej
38. Biennale Malarstwa "Bielska Jesień 2007" – pod patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
Bielski Festiwal Sztuk Wizualnych – pod patronatem Prezydenta Miasta Bielska-Białej. Festiwal szeroko prezentuje twórczość bielskiego środowiska plastycznego
IX Międzynarodowy Festiwal Sztuki "Interakcje" 2007 - Międzynarodowy Festiwal Sztuki "Interakcje" jest jednym z największych w Europie projektów przedstawiających sztukę akcji
„Kobieta o kobiecie” – trzecia edycja wystawy zbiorowej poruszającej problematykę związaną z szeroko pojętą kobiecością
„Mandala” – wystawa zbiorowa prac artystów, którzy w swojej twórczości nawiązują do archetypu mandali
Andrzej Paruzel - projekt Biura Podróży "Soczewka" dla Bielska Białej
Tomasz Grunt – Malarstwo
Tomek Sikora "Przejrzystość rzeczy" i inne projekty

Źródło: Galeria Bielska BWA

W 2007 r. bielska BWA rozpoczęła program rezydencji artystycznych: „Laboratorium – warsztat” oraz „Incydenty”. Istotną dziedziną aktywności Galerii Bielskiej BWA stanowi działalność wydawnicza, w 2007 r. wydano:

- 6 katalogów wystawienniczych oraz artystycznych (nakład: 4 350 egz.)
- 28 folderów – zaproszeń (nakład: 30 700 szt.)
- 13 plakatów (nakład: 2 850 szt.)
- 19 afiszy (nakład: 540 egz.)
- 23 ulotki informacyjne o wystawach i wydarzeniach w Galerii Bielskiej BWA (nakład: 11 780 szt.)

Tygodnik „Polityka” bielskiej BWA przyznał zaszczytne trzecie miejsce w rankingu „najlepsze galerie publiczne” za 2007 r.

Tabela 171. Galerie działające na terenie Bielska-Białej w 2007 r.

Lp.	Placówka	Lp.	Placówka
1.	Galeria Zamkowa, ul. Wzgórze 16	9.	Galeria Bazyliszek, ul. Wzgórze 8
2.	Galeria BWA, ul. 3 Maja 11a,	10.	Galeria 3-2-0 (galeria akademicka), ul. Willowa 2
3.	Galeria Fotografii B&B, ul. 1 Maja 12	11.	Galeria Ars Nova, ul. Kościelna 3
4.	Galeria Wzgórze Franciszka Kukioly, ul. Wzgórze 4	12.	Galeria Instrumentów, ul. 1 Maja 8
5.	Galeria Fraktal, ul. Mostowa 5/313	13.	Galeria 27, ul. Rynek 27
6.	Galeria Środowisk Twórczych (BCK), ul. Słowackiego 27	14.	Galeria Przy Jakubowej Studni, ul. Najświętszej Marii Panny Królowej Polski 15
7.	Galeria Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej, ul. 1 Maja 8	15.	Galeria Akcent przy Zespole Szkół Plastycznych im. J. Fałata, ul. gen. Sikorskiego 8
8.	Galeria Parawan, ul. Wzgórze 14	16.	Galeria Time, ul. Mickiewicza 15

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.4 Muzea

Na terenie miasta Bielska-Białej prowadzi swoją działalność osiem placówek muzealnych.

Muzeum w Bielsku-Białej wraz z trzema oddziałami stanowi wojewódzką samorządową instytucję kultury o charakterze naukowo-badawczym oraz upowszechnieniowym, podlega Marszałkowi woj. śląskiego (organ założycielski) i jest nadzorowane przez Wydział Kultury Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach. W 2007 r. Muzeum w Bielsku-Białej (wraz z oddziałami) odwiedziło 26 500 zwiedzających.

Muzeum w Bielsku-Białej zostało laureatem konkursu Wydarzenie Muzealne 2007. Nagrodę Marszałka Województwa Śląskiego otrzymali bielscy muzealnicy w kategorii „publikacje 2007”, a w kategorii dokonania z zakresu inicjatyw edukacyjnych oraz popularyzacji dziedzictwa kulturowego otrzymano wyróżnienie za III Średniowieczny Jarmark Świętojański.

Tabela 172. Samorządowe placówki muzealne działające w Bielsku-Białej

Lp.	Samorządowe (wojewódzkie) placówki muzealne	
1.	Muzeum w Bielsku-Białej – Zamek Sułkowskich, ul. Wzgórze 16	Muzeum w Bielsku-Białej z siedzibą główną w Zamku Sułkowskich, jednym oddziałem (Muzeum Techniki i Włókiennictwa) oraz dwoma ekspozycjami zewnętrznymi (Willą Juliana Fałata i Domem Tkacza). We wnętrzach zamkowych prezentowane są ekspozycje stałe dotyczące dziejów Bielska-Białej w zabytkach archeologicznych, historycznych i sztuki. Działa również galeria malarstwa oraz grafiki.
2.	Muzeum Techniki i Włókiennictwa, ul. Sukiennicza 7	Placówka jest oddziałem Muzeum w Bielsku-Białej, mieści się w dawnej fabryce Karola Buttnera. Muzeum zostało otwarte dla zwiedzających w 1996 r., prezentuje bogatą ekspozycję dotyczącą historii techniki włókienniczej oraz przemysłowej Bielska-Białej. Muzeum wchodzi w skład Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego.
3.	Muzeum „Dom Tkacza”, ul. Sobieskiego 51	Placówka stanowi ekspozycję zewnętrzną Muzeum w Bielsku-Białej, mieści się w XVIII w. budynku sukienników bielskich. Dom Tkacza jest rekonstrukcją wnętrza domu oraz warsztatu sukienniczego należącego do mistrza cechowego.

4.	Muzeum Juliana Fałata , ul. J. Fałata 34 Bystra Śląska	Placówka stanowi ekspozycję zewnętrzną Muzeum w Bielsku-Białej, mieści się w zabytkowej willi artysty zwanej "Fałatówką", jest muzeum biograficzno-artystycznym.
----	--	--

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W mieście działają również cztery niepubliczne placówki muzealne.

Tabela 173. Niepubliczne placówki muzealne działające w Bielsku-Białej

Lp.	Niepubliczne placówki muzealne	
1.	Muzeum Literatury im. Władysława S. Reymonta , ul. Pankiewicza 1	Muzeum stanowi ekspozycję rękopisów oraz bogato zdobionych dzieł wielkiego polskiego pisarza wykonanych przez Tadeusza Modrzejewskiego.
2.	Muzeum Motoryzacji , ul. Kazimierza Wielkiego 1	Placówka stanowi bogate zbiory zabytkowych pojazdów należących do członków Automobilklubu Beskidzkiego.
3.	Dom Przyrodnika im. E. i St. Forysiów , ul. Bogusławskiego 18	Muzeum stanowi bogate zbiory owadów krajowych oraz egzotycznych, obejmuje także kilkadziesiąt eksponatów ptaków oraz ssaków występujących na Podbeskidziu.
4.	Muzeum Broni Pancernej i Militariów im. Franciszka Biera	Placówka w trakcie organizacji. Współorganizator odbywającego się corocznie w Bielsku-Białej Międzynarodowego Zlotu Pojazdów Militarnych "Operacja Południe".

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

14.5 Biblioteki

Książnica Beskidzka w Bielsku-Białej (ul. Słowackiego 17a) jest samorządową instytucją kultury – biblioteką publiczną, której organizatorem jest miasto na prawach powiatu Bielsko-Biała. Książnica działa w ogólnokrajowej sieci bibliotecznej, służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych oraz informacyjnych społeczności lokalnej poprzez popularyzację książki i czytelnictwo.

Tabela 174. Placówki Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej

Lp.	Jednostka	adres
1.	BIBLIOTEKA GŁÓWNA Dział Zbiorów Specjalnych	ul. Słowackiego 17 A ul. Podcienie 9
2.	Dzielnicowa Biblioteka Publiczna	ul. 11 listopada 40
3.	Filia Osiedle Słoneczne	ul. M. Reja 18
4.	Filia Osiedle Kopernika	ul. Jesionowa 13
5.	Filia Kamienica	ul. Karpacka 125
6.	Filia Lipnik	ul. Lipnicka 133
7.	Filia Mikuszowice Śląskie	ul. Olszówki 2
8.	Filia Hałcnów	ul. M. Szewczyk 1
9.	Filia Straconka	ul. Górska 133
10.	Filia Osiedle Złote Łany	ul. Jutrzenki 20

11.	Filia Osiedle Wojska Polskiego	ul. Stawowa 29
12.	Filia Osiedle Beskidzkie	ul. Babiogórska 11
13.	Filia Komorowice	ul. Olimpijska 16
14.	Filia Wapienica	ul. Cieszyńska 367
15.	Filia Osiedle Karpackie	ul. Doliny Miętusiej 15
16.	Filia Mikuszowice Krakowskie	ul. Żywiecka 302
17.	Filia Osiedle Stare Bielsko	ul. Sobieskiego 130
18.	Filia Osiedle Grunwaldzkie (Filia Integracyjna)	ul. Rychlińskiego 20
19.	Punkty biblioteczne: Szpital Ogólny Szpital Pediatryczny	ul. Wyspiańskiego 21 ul. Sobieskiego 83

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2007r. w Książnicy Beskidzkiej zarejestrowanych było 47 812 czytelników. Czytelnicy odwiedzili placówki Książnicy 433 237 razy. Wypożyczono łącznie 1 530 932 materiałów bibliotecznych oraz udzielono 242 578 informacji. W ciągu 2007 r. przybyło 21 940 książek oraz 1 826 tytułów zbiorów specjalnych. Łącznie w zbiorach Książnicy Beskidzkiej znajduje się 611 274 materiałów bibliotecznych, w tym 605 996 książek i 4 407 czasopism oraz 26 016 tytułów zbiorów specjalnych. Zaprenumerowanych zostało 401 tytułów czasopism bieżących.

W Książnicy Beskidzkiej działa:

- Galeria Książnicy,
- Salonik Literacki,
- Piwnica Literacka,
- Dyskusyjne Kluby Książki,
- Centrum Wiedzy o Regionie,
- Europe Direct.

Sieć placówek Książnicy prowadziła w 2007 r. aktywną działalność kulturalno – edukacyjną, która dotyczyła w głównej mierze takich form pracy jak: wystawy, odczyty, prelekcje, wykłady, warsztaty, promocje książek, konkursy literackie i czytelnicze, imprezy okolicznościowe. W 2007 r. zorganizowano łącznie 2 114 różnych imprez, akcji oraz form pracy kulturalno-informacyjnej, w których wzięło udział 43 288 osób:

- odbyło się 376 lekcji bibliotecznych, europejskich oraz tematycznych,
- w Galerii Książnicy Beskidzkiej przygotowano 45 wystaw,
- w Saloniku Literackim odbyły się 33 spotkania literackie, 14 promocji książek oraz 12 prelekcji oraz wykładów,
- w Dyskusyjnych Klubów Książek zorganizowano 115 spotkań literackich,
- w Centrum Wiedzy o Regionie odbyło się 132 spotkań,
- w Europe Direct zorganizowano 70 przedsięwzięć.

Tabela 175. Książnica Beskidzka – dane statystyczne za 2007 r.

Książnica Beskidzka	Biblioteka Główna	Filie	Ogółem
Liczba placówek	1	17	18
Księgozbiór	220 034	385 962	605 966
Przybyło książek:	9 056	12 884	21 940
- w tym z zakupu	5 617	8 785	14 567
Lista czasopism bieżących:	209	320	529
- w tym z prenumeraty	181	220	401
Liczba tytułów zbiorów specjalnych	21 615	4401	26 016
Liczba czytelników:	21 934	25 878	47 812
- w tym do lat 15	2 529	5 488	8 017
- w tym 16-19 lat	4 395	3 800	8 195
- w tym 20-24 lat	6 248	4 196	10 444
- w tym 25-44 lat	5 559	6 196	11 755
- w tym 45-60 lat	2 358	3 877	6 235
- powyżej 60 lat	845	2 321	3 166
Odwiedziny w wypożyczalniach	115 506	212 416	327 922
Odwiedziny w czytelniach	64 896	40 419	105 315
Suma odwiedzin	180 402	252 835	433 237
Liczba miejsc w czytelniach	98	210	308
Udostępnianie na zewnątrz (ogółem)	290 215	845 651	1 135 866
Udostępnianie na miejscu (ogółem)	287 244	107 822	395 066
Suma udostępniania	577 459	953 473	1 530 932
Liczba udzielonych informacji	119 801	122 777	242 578

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Książnica Beskidzka w 2007 r. realizowała liczne programy kulturalno-edukacyjne, m.in.:

- „Festiwal 4 Pory Książki” (Pora Poezji, Pora Prozy, Pora Kryminału, POPLIT),
- „Literackie podróże Książnicy Beskidzkiej bez biletu”,
- „Książnica przyjazna dzieciom”,
- VI Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom,
- Dni Integracyjne „Zobaczmy siebie”,
- Program profilaktyczny „Świat wokół nas zagrożony”,
- „Edukacja Europejska”,
- „Ojcowski Dom – Dziedzictwo Kulturowe”,
- „Ferie w Bibliotece”, „Wakacje w Bibliotece”.

Książnica Beskidzka realizuje również program współpracy transgranicznej polsko-czesko-słowackiej - "Beskidy bez granic". Kooperacja w zakresie książki, czytelnictwa oraz wymiany kulturalnej realizowane jest przez Książnicę oraz biblioteki we Frydku-Mistku (Czechy) i Żylinie (Słowacja).

Książnica współdziała także z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i stowarzyszeniami w sprawie rozwijania i zaspokajania potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa. Jest największą biblioteką publiczną na Podbeskidziu.

W Bielsku-Białej działają również biblioteki specjalistyczne – Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka oraz Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Bielsku-Białej (ul. Komorowicka 48) jest biblioteką specjalistyczną, której organem prowadzącym jest Samorząd Województwa Śląskiego. Biblioteka gromadzi zbiory pod kątem potrzeb nauczycieli, pracowników oświaty oraz osób studiujących na kierunkach nauczycielskich. W skład księgozbioru liczącego ok. 60 tys. pozycji wchodzi w szczególności prace z zakresu: pedagogiki, psychologii, socjologii, publikacje z różnych dyscyplin wiedzy objętych programami nauczania, dzieła z zakresu bibliotekoznawstwa oraz informacji naukowej.

Oddział Głównej Biblioteki Lekarskiej w Bielsku-Białej (ul. Krasieńskiego 29) gromadzi wydawnictwa z zakresu medycyny oraz nauk pokrewnych. Zbiory biblioteki liczą ponad 6 100 woluminów oraz 165 tytułów czasopism.

14.6 Pozostałe instytucje kultury oraz wydarzenia kulturalne

Tabela 176. Pozostałe instytucje kultury działające w Bielsku-Białej w 2007 r.

Lp.	Placówka	Charakterystyka
1.	Regionalny Ośrodek Kultury , ul. 1Maja 8	ROK w Bielsku-Białej jest instytucją podlegającą władzom samorządowym województwa śląskiego, która swym obszarem działania obejmuje południową część województwa. Bielski ROK koncentruje się na pracy w dziedzinie folkloru oraz sztuki ludowej, jak również na działalności edukacyjnej w tym zakresie. Bielski ROK działa już ponad 30 lat, jest organizatorem i współorganizatorem licznych imprez folklorystycznych. Najbardziej znaną i cenioną imprezą jest Tydzień Kultury Beskidzkiej (TKB). TKB to największa i jedna z najstarszych imprez folklorystycznych w Polsce. W jej ramach odbywają się m.in.: Festiwal Folkloru Górali Polskich i Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne. W dniach 28.07 – 05.08.2007 r. miał miejsce 44 Tydzień Kultury Beskidzkiej, podczas jego trwania krajowe i zagraniczne zespoły folklorystyczne zaprezentowały bogactwo ludowej muzyki, tańca i śpiewu. Ludowi artyści przedstawili swoją twórczość, a organizacje i instytucje kultury osiągnięcia w zakresie ochrony, dokumentacji i popularyzowania dorobku ludowej kultury.
2.	Wojewódzkie Centrum Wychowania Estetycznego Dzieci i Młodzieży im. W. Kubisz , ul. Słowackiego 27a	W Wojewódzkim Centrum Wychowania Estetycznego Dzieci i Młodzieży im. W. Kubisz działa 45 grup zainteresowań dla dzieci i młodzieży w wieku 4 -19 lat (grupy: taneczne, muzyczne, teatralne, plastyczne, naukowe i techniczne, dla przedszkolaków). Zajęcia dostarczają wiedzy i umiejętności z poszczególnych dziedzin sztuki, nauki i techniki. Pomagają w poznaniu własnych możliwości i uzdolnień oraz rozwijaniu zainteresowań. Służą rozwojowi postawy twórczej i kreatywności. Uczą współdziałania w grupie i umiejętności kontaktowania się z innymi. Wzmacniają poczucie własnej wartości.
3.	Spółdzielcze Centrum Kultury "Best" , ul. Jutrzenki 18	Spółdzielcze Centrum Kultury "Best" działa przy Spółdzielni Mieszkaniowej Złote Łany w Bielsku-Białej. Centrum organizuje liczne kursy, sekcje i koła zainteresowań, koncerty oraz imprezy.

4.	Centro Italiano di Cultura , ul. Bohaterów Warszawy 26	Instytut kultury włoskiej, którego celem jest propagowanie języka i kultury włoskiej w Polsce. Przy instytucie działa Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych ze specjalnością język włoski oraz Przedstawicielstwo Konsularne Republiki Włoskiej.
5.	Wojskowy Ośrodek Kultury Klub Garnizonowy "Dom Żołnierza" , ul. Broniewskiego 27	W Klubie Garnizonowym działa powszechnie dostępna biblioteka oświatowa.
6.	Studio Filmów Rysunkowych w Bielsku-Białej , ul. Cieszyńska 24	Studio Filmów Rysunkowych (SFR) w Bielsku-Białej zrealizowało ponad 1 000 filmów, które uzyskały łącznie około 250 nagród na festiwalach krajowych i zagranicznych. Działalność Studia to 157 indywidualnych oraz 49 filmów seryjnych dla dzieci. Najpopularniejszymi bohaterami, którzy wyszli spod rąk bielskich animatorów był Bolek i Lolek – Studio zrealizowało w latach 1963-1986 ponad 200 filmów z ich udziałem. W 1967-1990 realizowane były filmy z kolejnym ogromnie popularnym bohaterem animowanych produkcji dla dzieci - Reksiem. Należy wspomnieć także innych znaczących produkcjach dziecięcych, jak: „Porwanie Baltazara Gąbki”, „Pampalini Łowca Zwierząt”, „Bajki Pana Bałagana”, „Marceli Szpak dziwi się światu”. Działalność SFR to również produkcje animowane dla dorosłych: 258 filmów m.in. w reż. Jerzego Zitzmana, Bronisława Zemana, Andrzeja Czczota, Marka Luzara.

Źródło: Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 177. Kina działające w Bielsku-Białej w 2007 r.

Kina stałe	Charakterystyka
Kinoplex , ul. Mostowa 5	7 klimatyzowanych sal (1587 miejsc siedzących), 2 kawiarnie (w tym internetowa z 16 stanowiskami).
Kino Studio (przy Studiu Filmów Rysunkowych), ul. Cieszyńska 24	1 sala (67 miejsc siedzących), bufet, przy Kinie Studio działa Dyskusyjny Klub Filmowy Kogucik.
Statystyka	
Seanse ogółem	14 380
Widzowie ogółem	569 010
Kina offowe	
Cinemaoff Franciszek Kukiola , ul. Wzgórze 4	Kino offowe, jedna ze scen Festiwalu Filmowego „Kino Niezależne Filmowa Góra”, sala 40-70 miejsc, galeria, kawiarnia.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 178. Wydarzenia kulturalne 2007 r. odbywające się pod patronatem Prezydenta Miasta Bielska-Białej

Wydarzenie kulturalne	termin
Lotos Jazz Festival – 9. Bielska Zadyмка Jazzowa	(01.02 – 04.02)
Tydzień z Ewangelią	(11.03 – 18.03)
II FotoArtFestiwal	(19.10 – 29.10)
V Jazzowa Jesień w Bielsku-Białej	(28.11 – 01.12)
XII Festiwal Kompozytorów Polskich pod patronatem H.M. Góreckiego	(04.10 – 06.10)
38. Biennale Malarstwa Bielska Jesień 2007	(23.11 – 30.12)
I Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego w ramach Międzynarodowego Festiwalu Tańca w Bielsku-Białej	(29.09)
VII Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych "Operacja Południe 2007"	(27.07 – 29.07)

Źródło: Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W 2007 r. Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej zorganizował ponadto cykl 11 koncertów „Muzyka na Zamku”, 52. Ogólnopolski Konkurs Recytatorski – eliminacje miejskie, konkurs na recenzję teatralną, jak również liczne uroczystości państwowe i patriotyczne (kombatanckie). Wydział uczestniczył także w organizacji imprez kulturalnych przygotowywanych przez inne instytucje.

14.7 Stypendia twórcze

Stypendia Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki (stypendia twórcze) przyznawane są za szczególne działania artystyczne na rzecz Bielska-Białej – bielskim twórcom i artystom, jak również bielskim studentom wyższych uczelni artystycznych lub studiów podyplomowych na kierunkach artystycznych. Decyzję o przyznaniu stypendium podejmuje Komisja Stypendialna, której skład powołuje Prezydent Miasta. Pierwsza edycja stypendiów twórczych odbyła się w 1994 r.

Do dwóch edycji stypendiów twórczych w 2007 r. wpłynęło 14 wniosków, laureatami zostało 6 osób. Ogólna wysokość środków finansowych na wypłatę stypendiów wyniosła 32 000 zł.

- Stypendyści Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki – XXV edycja (maj 2007 r.): Leszek Buzderewicz, Arkadiusz Tarnawa oraz Dariusz Fodczuk.
- Stypendyści Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki – XXVI edycja (listopad 2007 r.): Joanna Rzeźnik, Jacek Stolarczyk oraz Krzysztof Kokoszewski.

14.8 IKAR - Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki

Począwszy od 1993 r. przyznawane są Nagrody Prezydenta Miasta Bielska-Białej w dziedzinie kultury i sztuki – IKAR, w kategoriach za szczególne osiągnięcia w roku kalendarzowym oraz za wybitną dotychczasową działalność. Prezydent Miasta może także przyznać honorowy dyplom Dobrodzieja Kultury szczególnie zaangażowanym w sprawy kultury mecenasom i sponsorom.

Laureatami XV edycji nagrody IKAR za 2007 r. zostali:

- Marek Luzar, twórca filmu Tryptyk Rzymski – za wydarzenie roku 2007
- Jadwiga Grygierczyk, aktorka Teatru Polskiego – za dotychczasowe wybitne osiągnięcia sceniczne

Dyplomy honorowe otrzymała Bielska Orkiestra Kameralna oraz młodzieżowy chór Ave Sol. Dyplomem specjalnym został uhonorowany Bogumił Bereś – konstruktor i producent szybowca Diana 2. Natomiast tytuł Dobrodzieja Kultury 2007 r. otrzymały Fiat Auto Poland w Bielsku-Białej oraz Kompania Piwowarska w Poznaniu.

15. Turystyka i sport

Bielsko-Biała dzięki niezwykle korzystnemu położeniu u stóp Beskidu Śląskiego i Małego, wyróżnia się bogatą ofertą turystyczną oraz sportową.

15.1 Miejskie Centrum Informacji Turystycznej

Miejskie Centrum Informacji Turystycznej jest jednostką budżetową utworzoną w 2002 r., jako ośrodek informacji o mieście. Centrum gromadzi, przetwarza oraz udziela informacji z zakresu: wydarzeń kulturalnych i sportowych, turystyki, bazy noclegowej i gastronomicznej, środków transportu i komunikacji.

W 2007 r. uruchomiony został System Informacji Turystycznej Bielska-Białej oraz gmin powiatu bielskiego. System działa na bazie 14 multimedialnych kiosków informacyjnych, które wyposażone są w prosty system wyszukiwania informacji. System stanowi źródło informacji o Bielsku-Białej, gminach powiatu bielskiego, o znajdujących się na ich terenach atrakcjach turystycznych, bazie noclegowej, gastronomicznej, wydarzeniach kulturalnych oraz imprezach sportowych. W Bielsku-Białej infokioski zlokalizowane zostały przy Miejskim Centrum Informacji Turystycznej (Pl. Ratuszowy 4), w holu głównym dworca PKP (ul. Warszawska 2), na Pl. Bolesława Chrobrego, w centrum handlowym Galeria Sfera (ul. Mostowa 5).

15.2 Szlaki turystyczne

O atrakcyjności krajobrazowej oraz turystycznej Bielsko-Biała stanowią otaczające miasto górskie tereny. Bielsko-Biała jako jedyne, tej wielkości miasto w Polsce, posiada w granicach administracyjnych kilkanaście górskich szczytów m.in. Klimczok (1117 m n.p.m.), Magura (1109 m n.p.m.), Szyndzielnia (1024 m n.p.m.), Kozia Góra (683 m n.p.m.), Dębowiec (525 m n.p.m.). Na terenie Bielska-Białej mają swój początek liczne szlaki turystyczne Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

Tabela 179. Wykaz szlaków turystycznych w Bielsku-Białej

Rodzaj szlaku turystycznego	Liczba szlaków ogółem
Górskie szlaki turystyczne piesze:	16 szlaków – łącznie 81 km
	Przebieg szlaku turystycznego
Zielony	- Cygański Las – Kozia Góra, 6 km - Olszówka Górna – Dębowiec – Szyndzielnia, 6 km - Straconka – Hańderkula – Magurka, 5 km

Niebieski	- Wapienica PKP – Palenica – Błatnia, 10,5 km - Olszówka Górna – Dylówki, 3 km - Grzbiet Koziej Góry – (łącznik), 1,5 km
Czerwony	- Las Cygański – Dębowiec – Szyndzielnia – Klimczok, 11 km - Las Cygański – Błonia – Bystra, 3 km - Las Cygański – Łysa Góra – Przełęcz pod Łysą, 4,5 km
Czarny	- Stok Klimczoka, 2 km - Mikuszowice „Stalownik” – przełęcz pod Łysą, 2,5 km - Lipnik – Wróblowice, 3 km
Żółty	- Klimczok – Stołów – Błatnia, 6 km - Las Cygański – Kołowrót – Szyndzielnia – Klimczok, 10 km - Wapienica MZK Zapora – Szyndzielnia, 5 km - Straconka – Przełęcz pod Łysą, 2 km
Nizinne szlaki turystyczne piesze:	Liczba szlaków ogółem
	2 szlaki – łącznie 13 km
	Przebieg szlaku turystycznego
Czarny	- Bielsko-Biała ul. Cieszyńska (Hulanka) – ul. Wrzosowa – Lotnicza – Zwardońska – Antyczna – Leśników – Telimieny, do granicy z Jaworzem, 5 km
Zielony	- Bielsko-Biała dworzec PKP – ul. Mickiewicza – Sobieskiego do Starego Bielska – do granicy Mazańców (z uwagi na przebudowę ul. Klubowej przebieg szlaku zostanie zmieniony), 8 km
Narciarskie szlaki turystyczne:	Liczba szlaków ogółem
	9 szlaków, w tym 6 w Beskidzie Śląskim i 3 w Beskidzie Małym ogółem – 59,3 km
	Przebieg szlaku turystycznego
Zielony	- Klimczok – Magura – Bystra Górna – Kozia Góra – Cygański Las długość 13,3 km
Niebieski	- Magurka – Sokółówka – przełęcz Przegibek długość 4,0 km - Szyndzielnia – Kołowrót – Olszówka Górna, 4,3 km
Czerwony	- Klimczok – Szyndzielnia – Dębowiec – Olszówka Górna długość 8,1 km - Magurka – Łysa Przełęcz – Straconka Leśniczówka długość 5,4km
Czarny	- Klimczok – Stołów – Błatnia – Jaworze Górne długość 9,8 km - Klimczok – Trzy Kopce – przełęcz Karkoszczonek – Szczyrk Biła długość 4,5 km - Łysa Przełęcz – Mikuszowice Stalownik długość 1,8 km
Żółty	- Klimczok – Magura – Bystra Górna – Dębowiec – Olszówka Górna długość 8,1 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W Bielsku-Białej działa Beskidzkie Towarzystwo Cyklistów, które promuje rozwój turystyki w regionie. Towarzystwo zajmuje się organizowaniem i rozpowszechnianiem turystyki rowerowej oraz innych form aktywnego wypoczynku, jak również propagowaniem budowy ścieżek rowerowych i wytyczaniem nowych szlaków tras rowerowych.

Tabela 180. Trasy i ścieżki rowerowe w Bielsku-Białej, stan na 2007 r.

Liczba ogółem	5 tras
Długość tras i ścieżek rowerowych ogółem	155,4 km

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej,

W 2007 r. wybudowana została ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Lotniczej, pozyskana została także nieruchomość przeznaczona pod ścieżkę rowerową wzdłuż rzeki Białej przy ul. Księdza Kusia.

15.3 Zabytki miejskie

Bielsko-Biała posiada wiele zabytków architektury i techniki, tworzą one historyczne zespoły urbanistyczne w centrum miasta. Bielsko-Biała nazywane jest „Małym Wiedniem” z uwagi na swoją bogatą tkankę architektoniczną wzorowaną na stolicy dawnego Cesarstwa Austro – Węgierskiego.

Tabela 181. Zabytki architektury świeckiej w Bielsku-Białej

Lp.	Obiekt	Opis
1.	Dawny Gmach Izraelickiej Gminy Wyznaniowej, ul. Mickiewicza 22	Dawny Gmach Izraelickiej Gminy Wyznaniowej - budynek z czerwonej cegły z elementami dekoracyjnymi z piaskowca wybudowany został w 1904 r. wg projektu Ernesta Lindnera i Teodora Schreiera, mieścił biura i mieszkania. Obecnie swoją siedzibę ma w nim Sąd Rejonowy.
2.	Dom Cechowy Sukienników w Białej, Pl. Wolności 7	Dom Cechowy Sukienników w Białej - jest to masywny budynek z naczółkowym dachem zbudowany w 1812 r., nabyty przez bielski cech sukienników w 1825 r. Obecnie stanowi siedzibę Banku.
3.	Dom Kałuży w Bielsku, ul. Wzgórze 15	Dom Kałuży w Bielsku - jest to barokowa kamieniczka, jedyny tego rodzaju dom w mieście zachowany do dzisiaj. Zbudowany w 2 połowie XVIII w. Na przełomie XIX i XX wieku był własnością intrologatora Karola Kałuży.
4.	Dworzec kolejowy w Bielsku, ul. Warszawska 2	Budynek powstał dzięki decyzji ówczesnej Rady Miejskiej z 1887r., a projektantem był bielski architekt Carl Schulz. Był to tak zwany nowy budynek dworca, który zastąpił stary z 1860 r. Historia kolei w Bielsku sięga 1853 r., kiedy to zapadła decyzja o budowie linii kolejowej z Bogumina do Oświęcimia jako połączenia Wiednia z Galicją (Kaiser Ferdinand Nordbahn), z odgałęzieniem z Czechowic -Dziedzic do Bielska.
5.	Dom Tkacza, ul. Jana III Sobieskiego 51	Parterowy, drewniany budynek z połowy XVIII w. o konstrukcji zrębowej, z galerijką od frontu, będącą przedłużeniem strychu. Początkowo był to dom i warsztat sukiennika. Później pełnił rolę domu mieszkalnego i warsztatu szewskiego. Od 1992 r. oddział Muzeum Okręgowego w Bielsku-Białej.
6.	Grodzisko w Starym Bielsku	Jest to pozostałość pierścieniowej osady rolniczo-produkcyjnej z XII - XIV w. o powierzchni ponad 3 ha. Przeprowadzone badania archeologiczne wskazują, że była to osada rolników, rzemieślników, prządek. Jest to najstarszy zabytek na terenie miasta.
7.	Hotel Pod Czarnym Orłem, ul. 11 Listopada 60	Budynek w stylu secesji i neobaroku, przebudowany w 1905 r. Fasada urozmaicona jest licznymi ozdobami neobarokowymi. Wewnątrz dawna sala rezydowa z pięknym plafonem i żeliwnymi arkadami. W 1915 r. gościem hotelu był Józef Piłsudski. Obecnie budynek stanowi siedzibę licznych firm i sklepów.

8.	Kamienica nadbrzeżna w Bielsku, ul. 11 Listopada 10	Jest to okazała trzypiętrowa kamienica mieszczańska, wystawiona w 1893 r. dla radcy cesarskiego Wiktora Burdy. Poniżej budynku znajduje się ujście potoku Niper do Białej. Na ścianie tablica upamiętniająca 50 rocznicę połączenia Bielska z Białą.
9.	Kamienica Pod Żabami, ul. Pl. Wojska Polskiego 12	Budynek z 1905 r., przykład architektury secesyjnej o kolorowej, bogato zdobionej elewacji z charakterystycznymi rzeźbami żab nad portalem.
10.	Kamienice tzw. Pasażu Kasy Oszczędności w Bielsku	Wzniesione zostały dla kasy Oszczędności Miasta Bielska w latach 1909-1910 wg wiedeńskich architektów Hansa Mayra i Teodora Mayera. Wraz ze stanowiącą ich przedłużenie kamienią przy ul. Barlickiego 5 stanowią przykład wielkomiejskiej architektury z czasów monarchii austro-węgierskiej.
11.	Pocztą Główna, ul. 1 Maja 2	Neobarokowy dwuskrzydłowy gmach z kopułą w narożniku, wzniesiony w latach 1897-1898 przez miejscową firmę budowlaną Karola Korna.
12.	Ratusz w Białej, Plac Ratuszowy 1	Obecnie siedziba władz miejskich Bielska-Białej. Wybudowany w latach 1895-97 wg projektu Emanuela Rosta w stylu neorenesansowym. Początkowo był siedzibą Komunalnej Kasy Oszczędności, magistratu i rady miejskiej. Budynek posiada kwadratową wieżę zegarową z loggią widokową, nakrytą wielobocznym hełmem z galeryjką i iglicą. Na bogato dekorowanej fasadzie widnieją medaliony i wizerunki pszczoł symbolizujących pracowitość i zapobiegliwość.
13.	Teatr Polski, ul. 1 Maja 1	Gmach zniesiony w latach 1889-1890 wg projektu Emila Förstera. Fasada ozdobiona motywem rzymskiego łuku triumfalnego oraz posągami Apolla, Melpomeny i Talii. Budynek teatru wzorowany jest na architekturze teatrów Wiednia i Budapesztu. Zachowała się kurtyna z 1890 r. przedstawiająca Taniec Nimf wykonana w pracowni Franciszka Rottonary.
14.	Wał na Palenicy (688 m n.p.m.)	Niski wał o konstrukcji kamiennieo-ziemnej, tworzący zamknięty obwód o średnicy 60-70 m, położony wśród lasu na wierzchołku góry Palenica. Datowanie jak i przeznaczenie obiektu pozostaje nieznane.
15.	Willa Schneidera, ul. Adama Mickiewicza 27	Secesyjna willa zbudowana w 1904 r. dla przemysłowca Hermana Schneidera.
16.	Willa Sixta, ul. Adama Mickiewicza 24	Monumentalna budowla wzniesiona przez Karola Korna w 1883 r. dla Teodora Sixta przemysłowca, finansisty i filantropa, który w testamencie (1897 r.) darował ją miastu.
17.	Zamek Sułkowskich, ul. Wzgórze 16	Zamek bielski – wzniesiony przez księcia cieszyńskiego Przemysława I Noszaka, na miejscu drewnianego grodu, w II poł. XIV w. Rozbudowany w XV-XVIII w. na dużą rezydencję magnacką. Spalony przez Szwedów w 1645 r., a także w pożarach miasta w XVIII i XIX w., kilkakrotnie przebudowywany. Ostateczną, eklektyczną formę nawiązującą do romanizmu, gotyku i renesansu nadał mu wiedeński budowniczy Jan Pötzelmeyer w latach 1855-1864. Był własnością Piastów Cieszyńskich, Węgierskich Sunneghów i Książąt Sułkowskich (do 1945 r.). Obecnie jest siedzibą Muzeum Okręgowego, miejscem stałych i czasowych ekspozycji oraz koncertów muzyki kameralnej.
18.	Zespół kamienic staromiejskich przy bielskim Rynku	Zespół kamienic staromiejskich przy bielskim Rynku wraz z przylegającymi ulicami z II poł. XVII. i z XVIII w. - o wąskich sieniach przechodnich, ze śladami dawnych podcieni.

Źródło: Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w Bielsku-Białej

Tabela 182. Zabytki architektury sakralnej w Bielsku-Białej

Lp.	Obiekt	Opis
1.	Cmentarz ewangelicki w Bielsku , ul. Listopadowa 92	Kompleks cmentarny zaprojektowany przez wiedeńskiego architekta Hansa Mayra, oddany do użytku w 1911 r. Jeden z najpiękniejszych cmentarzy miasta, z dużą ilością zieleni. W płd.-zach. narożniku zgrupowane są budowle cmentarza z kaplicą w późnobarokowych formach.
2.	Cmentarz żydowski w Aleksandrowicach , ul. Cieszyńska 92	Założony w 1849 roku. Dom przedpogrzebowy z 1885 roku ozdobiony pięknymi polichromiami. W 1924 r. areał cmentarza podwojono. W latach 60 XX wieku umieszczono tam pomniki nagrobne z likwidowanego kirkutu w Białej. Dobrze zachowane groby wielu zasłużonych mieszkańców miasta.
3.	Katedra św. Mikołaja , pl. Św. Mikołaja 16	Katedra św. Mikołaja - wzniesiona w latach 1443 - 1447 w stylu gotyckim. Na początku XX w. gruntownie przebudowana według projektu Leopolda Bauera. Wysoka wieża (61 m), zwieńczona kilkoma kondygnacjami widokowych loggii, stała się charakterystyczną budowlą miasta. Na uwagę zasługują wspaniałe witraże z 1912 r., wykonane przez Rudolfa Harflingera z Wiednia, zdobiące wnętrze katedry. Do rangi katedry kościół podniesiony został w 1992 r., w związku z utworzeniem w Bielsku-Białej siedziby rzymskokatolickiej diecezji bielsko-żywieckiej.
4.	Kościół ewangelicko-augsburski p.w. Marcina Lutra , ul. Staszica 2	Zbudowany w latach 1782-88 w stylu klasycystycznym na terenie dawnego cmentarza ewangelickiego. Był pierwszym kościołem protestanckim w Galicji dzięki patentowi cesarza Józefa II z 1781 r. Kościół zachował klasycystyczną architekturę i wystrój wnętrza w kolorze białym. Ozdobą kościoła są piękne organy z 1848 r., wykonane w znanej wytwórni Karola Kuttlera w Opawie, z 1550 r. piszczałkami i ruchomymi figurami, uznane za zabytek klasy europejskiej.
5.	Kościół ewangelicko-augsburski pw. Jana Jana Chrzciciela w Starym Bielsku , ul. Pod Grodziskiem 9	Klasyczna budowla wzniesiona w latach 1818-1827, wieża odbudowana w 1850 roku. Obok kościoła znajduje się niewielki park i zabytkowy dom parafialny, dawny dwór tzw. średniego folwarku w Starym Bielsku. W pobliżu cmentarz z zabytkowymi nagrobkami z przełomu XIX i XX wieku.
6.	Kościół ewangelicko-augsburski pw. Zbawiciela , Pl. Marcina Lutra 12	Powstał w latach 1782-1790, odbudowany po pożarze w 1808 r., następnie gruntownie przebudowany w stylu neogotyckim według projektu wiedeńskiego architekta Henryka Ferstla. W kościele znajduje się obraz Ukrzyżowanie Chrystusa autorstwa D. Pentherma z 1867 r., organy z 1881 r., neogotyckie żyrandole, a w gablotach kolekcja polskich starodruków protestanckich.
7.	Kościół rzymskokatolicki p.w. Nawiedzenia Najświętszej Marii w Hałcnowie - sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej , ul. Wyzwolenia 336	Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej zbudowane w latach 1777-1784 w stylu późnobarokowym. Zniszczone w czasie II wojny światowej, a w 1977 r. gruntownie odnowione. W kościele na ołtarzu jest Pieta z 1945 r. odtworzona w miejsce spalonej rzeźby z XVII w. Kościół otoczony grubym murem z kapliczkami pasyjnymi. Przed wejściem do świątyni na kolumnie z XVIII w. znajduje się polichromowana, kamienna, barokowa figura Matki Boskiej z Dzieciątkiem. Od II poł. XVIII w. kościół znany jako sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej jest miejscem licznych pielgrzymek.
8.	Kościół rzymskokatolicki pw. Opatrzności Bożej w Białej , Pl. Opatrzności Bożej 19	Kościół zbudowany w latach 1760-69 według projektu Jana Józefa Polaczka. W latach następnych przebudowany. Reprezentuje styl późnobarokowy. Znajduje się w nim ambona w kształcie łodzi rybackiej, drewniany ołtarz neobarokowy i interesujące stacje drogi krzyżowej.
9.	Kościół rzymskokatolicki pw. św. Stanisława w Starym Bielsku , ul. Klubowa 6	Kościół zbudowany w II połowie XIV w. na miejscu starszego kościoła z I poł. XII w. W latach 1560-1654 był świątynią protestancką, w związku z uznaniem luteranizmu za oficjalne wyznanie Księstwa Cieszyńskiego. To typowy wiejski kościółek gotycki o skromnej architekturze. Na 25 metrowej wieży znajduje się niezwykle cenny dzwon z 1555 r. z plakietką ukrzyżowania. W kościele znajdują się kamienne gotyckie portale, sklepienia krzyżowo-żebrowe i cenna polichromia. Późnogotycki tryptyk namalowany olejem na drewnie lipowym jest najpełniejszym

		w sztuce polskiej cyklem dokumentującym legendę św. Stanisława.
10.	Kościół rzymskokatolicki pw. Świętej Małgorzaty w Kamienicy, ul. Karpacka 146	Kościół zbudowany został w latach 1897-1898 według projektu wiedeńskiego architekta Karola Steinhofera dla uczczenia jubileuszu 50-lecia panowania Franciszka Józefa I. Neogotycka budowla wzniesiona z cegły, przyozdobiona licznymi elementami kamiennymi.
11.	Kościół rzymskokatolicki pw. Trójcy Przenajświętszej w Bielsku, ul. Moniuszki 3	Kościół zbudowany został w latach 1604-1608 w stylu późnogotyckim przez bielskich luteranów jako kościół cmentarny, w czasach kontrreformacji przejęty został przez katolików. Przebudowywany w XIX i XX wieku, najstarsze fragmenty budowli widoczne są od strony północnej.
12.	Kościół rzymskokatolicki pw. Świętej Barbary w Mikuszowicach Krakowskich, ul. Cyprysowa 25	Drewniany kościółek św. Barbary w Mikuszowicach z 1690 r. jest jedną z ostatnich drewnianych budowli sakralnych w tej części Beskidów. Kościół ma obszerną nawę, sześciokątne prezbiterium, zakrytą i wieżę z prostokątnym przedsionkiem o konstrukcji zrębowej. Wieża posiada konstrukcję słupową, oszalowaną, o lekko pochylonych ścianach. Budowla nakryta jest mocno spadzistym dachem, pokrytym w całości gontem. W kościele znajdują się między innymi malowidła z 1723 r. wykonane przez Johanna Mentila. Atrakcją są także obrazy i rzeźby z XVII w. Na uwagę zasługuje lipowa, połączona statua Matki Boskiej z Dzieciątkiem datowana na lata 1420-1430.

Źródło: Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w Bielsku-Białej

15.4 Baza turystyczna

Bielsko-Biała oferuje odwiedzającym je turystom bogatą bazę noclegowo – gastronomiczną obejmującą m.in. hotele, pensjonaty, kempingi oraz liczne restauracje.

Tabela 183. Obiekty zbiorowego zakwaterowania w Bielsku-Białej na tle województwa śląskiego w 2007 r.

Wyszczególnienie	jednostka	Bielsko-Biała	woj. śląskie
		ilość	ilość
Obiekty ogółem	obiekt	14	394
Miejsca noclegowe ogółem	miejsce	1 407	33 292
Miejsca noclegowe całoroczne	miejsce	1 247	30 459
Korzystający z noclegów ogółem, w tym turyści zagraniczni	osoba	75 800 22 455	1 588 721 272 672
Udzielone noclegi ogółem, w tym turystom zagranicznym	nocleg	159 631 51 308	4 154 790 664 909

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 184. Obiekty hotelowe w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	Jednostka	Ilość
obiekty ogółem	obiekt	5
obiekty całoroczne	obiekt	5
miejsca noclegowe ogółem	miejsce	721
miejsca noclegowe całoroczne	miejsce	721
korzystający z noclegów ogółem	osoba	44 276
korzystający z noclegów turyści zagraniczni	osoba	19 082

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 185. Pozahotelowe obiekty zbiorowego zakwaterowania w Bielsku-Białej w 2007 r.

Wyszczególnienie	I*	II*	III*	IV*	V*	Razem
Obiekty ogółem	3	1	2	1	2	9
Obiekty całoroczne	3	1	2	0	2	8
Miejsca noclegowe ogółem	135	60	284	160	47	686
Miejsca noclegowe całoroczne	135	60	284	0	47	526
Korzystający z noclegów ogółem	7 801	5 884	10 991	591	6 257	31524
Korzystający z noclegów turyści zagraniczni	713	315	648	298	1 399	3373

*I – inne obiekty hotelowe, *II – schroniska młodzieżowe, *III – ośrodki szkoleniowo – wypoczynkowe,

*IV – kempingi, *V – pozostałe obiekty niesklasyfikowane

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 186. Obiekty zbiorowego zakwaterowania w Bielsku-Białej w 2007 r. na 1000 ludności

Miejsca noclegowe		
Ogółem	miejsce	8,01
Hotele, motele, pensjonaty	miejsce	4,10
Udzielone noclegi		
Ogółem	nocleg	908,59
Hotele, motele, pensjonaty	nocleg	514,16
Korzystający z noclegów		
Ogółem	osoba	431,44
Hotele, motele, pensjonaty	osoba	252,01

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 187. Baza gastronomiczna Bielska-Białej w 2007 r.

Kategoria obiektu	Liczba obiektów	W tym liczba nowoutworzonych obiektów w 2007 r.
Restauracje, kawiarnia, herbaciarnie	54	3
Jadłodajnie i bary	48	4
Puby i kluby	31	5
Pizzerie	22	2
Cukiernie i ciastkarnie	14	4
Karczmy i zajazdy	13	3

Źródło: Miejskie Centrum Informacji Turystycznej w Bielsku-Białej

15.5 Baza sportowo – rekreacyjna

Tabela 188. Baza sportowo – rekreacyjna w Bielsku-Białej w 2007 r.

Hale sportowe z widownią			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Rychlińskiego 19	Biański Klub Sportowy „Stal”	Biański Klub Sportowy „Stal”	widownia: 1500 miejsc, wymiary hali: 42m x 24m, hotel „Olimp” – 49 miejsc, restauracja, gabinet odnowy biologicznej, siłownia
ul. Bratków 16	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny „Victoria”	widownia: 500 miejsc, wymiary hali: 36m x 19m, hotel, restauracja, siłownia, przychodnia sportowa
ul. Widok 12	Sport – Widok Wojciech Borecki	Sport – Widok Wojciech Borecki	widownia: 1000 miejsc, wymiary hali: 43m x 27m, hotel „Widok” – 49 miejsc, salka gimnastyczna, restauracja, sauna, gabinet odnowy biologicznej, siłownia
ul. Startowa 13	Gmina Bielsko-Biała	BTS „Rekord”	widownia: 250 miejsc, wymiary hali: 46m x 24 m, hotel – 49 miejsc, restauracja, sauna
ul. Karpacka 127	Gmina Bielsko-Biała	Szkoła Podstawowa nr 23	widownia: 150 miejsc, wymiary hali: 36m x 22m
ul. Filarowa 52	Gmina Bielsko-Biała	Zespół Szkół Samochodowych i Ogólnokształcących	widownia: 150 miejsc, wymiary hali: 45,5m x 24m
ul. Doliny Miętusiej 5	Gmina Bielsko-Biała	Szkoła Podstawowa nr 37	widownia: 300 miejsc, wymiary hali: 42m x 24m
ul. Sternicza 4	Gmina Bielsko-Biała	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Armii Krajowej	widownia: 300 miejsc, wymiary hali: 45m x 30m
Sale sportowe			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Jaskrowa 13	Gmina Bielsko-Biała	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. J. Tuwima	wymiary sali: 30m x 18m

Stadiony piłkarskie			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Rychlińskiego 19	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	pojemność stadionu: 3.066 miejsc siedzących, w tym: 1.366 - miejsc na trybunie krytej, 1.700 miejsc na trybunie otwartej, część trybun stadionu wyłączona z użytkowania z uwagi na zły stan techniczny
ul. Młyńska 52	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	widownia: 800 miejsc na trybunie krytej (krzeselka), boisko z nawierzchnią syntetyczną, zaplecze socjalno-administracyjne pod trybuną krytą
ul. Startowa 13	Gmina Bielsko-Biała	BTS „Rekord”	widownia: 900 miejsc (w tym 700 miejsc siedzących) na trybunie otwartej, płyta główna trawiasta, płyta treningowa trawiasta, boisko treningowe wielofunkcyjne o nawierzchni sztucznej z widownią i oświetleniem
Stadiony lekkoatletyczne			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Jaworzańska 120	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	bieżnia o nawierzchni tartanowej widownia: 1500 miejsc, trybuna kryta, kort tenisowy
Boiska sportowe, piłkarskie oraz wielofunkcyjne			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. Olimpijska 14	Jerzy Wolas	BBTS „Podbeskidzie”	widownia: 300 miejsc
ul. Jaworzańska 151	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR (umowa dzierżawy z LKS „Zapora” Wapienica)	
ul. Słowackiego 27b	Gmina Bielsko-Biała	MOS <i>od dnia 1.04.2008</i> <i>obiektom zarządza</i> <i>BBOSiR</i>	Boisko trawiaste z bieżnią okólną (mączka ceglana) oraz boisko wielofunkcyjne asfaltowe, zaplecze administracyjno-socjalne
ul. Bratków 14	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	Boisko ze sztuczną nawierzchnią: - do piłki nożnej: 23 m x 40 m - do piłki ręcznej: 20 m x 40 m - do siatkówki: 9 m x 18 m - do koszykówki: 15 m x 20 m (2 boiska) - kort tenisowy: 23,77 m x 10,97m
Boiska osiedlowe trawiaste			
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
ul. A. Krzywoń	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 50m x 30m
ul. Górską	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 50m x 30m
ul. Piekarska	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 50m x 30m
ul. Ks. Brzóska	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 50m x 30m
ul. Broniewskiego	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	boisko: 42m x 22,75m

Baseny kryte				
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe	
ul. Sosnkowskiego 14	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	basen duży: 25m x 12,5m, basen rekreacyjny (12m x 6m), zjeżdżalnia 45m, sauna, jacuzzi, kawiarnia	
ul. Langiewicza 26	AQUA S.A.	AQUA S.A.	basen: 25m x 12,5m, sauna, siłownia, kawiarnia	
ul. Sternicza 4	Gmina Bielsko-Biała	Szkoła Podstawowa nr 36	basen: 24,9m x 7,8m brodzik: 12,5m x 6m	
ul. Lompy 7	Gmina Bielsko-Biała	Szkolny Ośrodek Gimnastyki Korekcyjno-Kompensacyjnej	basen: 15m x 10m	
ul. Lipnicka 226	Gmina Bielsko-Biała	Szkoła Podstawowa nr 13	basen: 15m x 8m jacuzzi, siłownia	
ul. Listopadowa 70	Gmina Bielsko-Biała	I LO im. M. Kopernika	basen: 14,5m x 5,5m	
Kapieliska				
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe	
ul. Konopnickiej 5	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	niecka sportowa, niecka rekreacyjna, zjeżdżalnia, 2 boiska do piłki siatkowej plażowej, zaplecze szatniowe	
ul. Startowa	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	basen rekreacyjny, zaplecze szatniowo-administracyjne, pomieszczenia gospodarcze	
Korty tenisowe oraz boiska do squasha				
Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe	
ul. Partyzantów 59	Kolejowy Klub Sportowy	Kolejowy Klub Sportowy	7 kortów o nawierzchni ziemnej	
ul. Tenisowa 1	CECH-POL Marcin Cecherz	CECH-POL Marcin Cecherz	4 korty o nawierzchni ziemnej	
ul. Ceramiczna 20	Fundacja Rozwoju Miasta	Fundacja Rozwoju Miasta	4 korty o nawierzchni sztucznej, w tym 2 pod zadaszeniem	
ul. Powstańców Śl. 6	„Relaks-Plus” s.c.	„Relaks-Plus” s.c.	2 boiska do squasha, siłownia, solarium, sauna	
ul. Oświęcimska 19	Centrum Tenisowe Solar	Centrum Tenisowe Solar	5 kortów o nawierzchni sztucznej, w tym 3 pod zadaszeniem, siłownia, restauracja, boisko do piłki plażowej	
Tereny zielone (rekreacyjne)				
Obiekt	Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
Błonia (teren ogrodzony)	ul. Poczтовая 43	Gmina Bielsko-Biała	TKKF „Błonia”	miasteczko ruchu drogowego, camping, kawiarnia, basen rekreacyjny (5m x 2m)
Błonia (teren nieogrodzony)	ul. Poczтовая 32	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	plac zabaw dla dzieci, boiska sportowe, rolowisko, punkty gastronomiczne, tereny rekreacyjne, linarium
Tereny rekreacyjne w Wapienicy	ul. Leśników 14	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	plac zabaw dla dzieci, boisko do piłki siatkowej, ścieżka zdrowia, punkt gastronomiczny
Bulwary Młodości	ul. Górska	Gmina Bielsko-Biała	Wydział Gospodarki Miejskiej	boisko trawiaste do piłki nożnej

Pozostałe obiekty sportowo-rekreacyjne i turystyczne				
Obiekt	Adres	Właściciel obiektu	Zarządzający obiektem	Informacje dodatkowe
Sztuczne lodowisko	ul. Słowackiego 27b	Gmina Bielsko-Biała	BBOSiR	lodowisko: 44m x 22m, wypożyczalnia łyżew
Lotnisko sportowe	ul. Cieszyńska 321	Aeroklub Bielsko-Biała	Aeroklub Bielsko-Biała	działalność Aeroklubu: szkolenie samolotowe do licencji pilota samolotowego, szkolenie podstawowe do III klasy szybowcowej, sekcja spadochronowa, sekcja modelarska
Kolej linowo-gondolowa na Szyndzielnię	ul. Armii Krajowej 366	Gmina Bielsko-Biała	ZIAD Bielsko-Biała	długość trasy: 1810 m różnica wysokości: 449,13 m czas jazdy: 6,05 min. prędkość jazdy do 5m/sek. zdolność przewozowa: 850 osób/h
Tor saneczkowy (stok Dębowca)	ul. Skalna 58	Turystyka Beskidzka „Słoneczna Polana”	Turystyka Beskidzka „Słoneczna Polana”	rynna toru dł. 410m (całoroczny)
Wyciąg orczykowy na stoku Dębowca	ul. Armii Krajowej	Gmina Bielsko-Biała	ZIAD Bielsko-Biała	długość trasy: 450m
Wyciąg orczykowy na stoku Klimczoka	ul. Armii Krajowej	Gmina Bielsko-Biała	ZIAD Bielsko-Biała	długość trasy: 420m
Park linowy Granda	bielskie Błonia	Centrum Rekreacyjne "Granda"	Centrum Rekreacyjne "Granda"	„wysokościowy” tor przeszkód rozpięty między drzewami

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.6 Inwestycje sportowe w 2007 r.

W 2007 r. na zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu przeznaczonych zostało z budżetu miasta 11,8 mln zł, z czego 4,8 mln zł na realizację zadań inwestycyjno – remontowych bazy sportowo – rekreacyjnej. Dotacja dla organizacji pozarządowych na szkolenie sportowe dzieci i młodzieży wyniosła ponad 1 mln zł, dzięki czemu możliwe było częściowe pokrycie kosztów utrzymania obiektów, udział w zawodach sportowych, a także zakup sprzętu i urządzeń sportowych. Kwota przeznaczona na sport w 2007 r. stanowiła ok. 2,2 % wydatków miasta ogółem, co w skali ogólnokrajowej jest bardzo wysokim wskaźnikiem, biorąc pod uwagę fakt, iż większość gmin przeznacza na sport od 1 do 1,5 %.

W ramach zadań związanych z kulturą fizyczną i sportem w 2007 r. wykonano m.in.:

- 1) Na boisku piłkarskim przy ul. Młyńskiej ułożono nawierzchnię syntetyczną (sztuczna trawa), zamontowano krzesła na trybunie krytej oraz wykonano ogrodzenie boiska.
- 2) Zakończono II etap modernizacji kąpieliska "Panorama", w ramach którego wybudowano stację uzdatniania wody dla niecki basenu rekreacyjnego, wykonano także ogrodzenie kąpieliska.

3) Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji rozpoczął modernizację skateparku na terenach rekreacyjnych "Błonia".

Łączna powierzchnia zmodernizowanych obiektów infrastruktury sportowo – rekreacyjnej w 2007 r. wyniosła 15 140 m².

15.7 Organizacje sportowe

W mieście funkcjonuje 97 organizacji sportowych, w tym 55 klubów sportowych, 20 uczniowskich klubów sportowych, 6 parafialnych klubów sportowych, 2 towarzystwa krzewienia kultury fizycznej, 7 stowarzyszeń oraz 7 związków sportowych.

Szkoleniem sportowym w 2007 r. objętych było ok. 5 tysięcy zawodniczek oraz zawodników, którzy brali udział w zorganizowanych zajęciach treningowych oraz zawodach, obejmujących 40 dyscyplin sportowych. Największą popularnością cieszyły się:

- piłka nożna (1150 sportowców),
- piłka siatkowa (620 sportowców),
- sporty walki (600 sportowców),
- dyscypliny zimowe (500 sportowców),
- pływanie (250 sportowców),
- lekkoatletyka (170 sportowców)

Tabela 189. Wykaz zarejestrowanych klubów i związków sportowych w Bielsku-Białej

Lp.	Nazwa klubu sportowego/związku sportowego	Siedziba Zarządu
1.	Beskidzka Rada Olimpijska	ul. Słowackiego 45
2.	Beskidzki Klub Paintballowy „HSS”	ul. Słowackiego 6a
3.	Beskidzki Okręgowy Związek Piłki Nożnej	ul. 1-go Maja 47
4.	Beskidzki Okręgowy Związek Żeglarski	ul. Szkolna 15
5.	Beskidzkie Stowarzyszenie Brydża Sportowego	ul. Matusiaka 9/42
6.	Beskidzkie Stowarzyszenie Pływackie	ul. Krasińskiego 11
7.	Beskidzkie Stowarzyszenie Snowboardu	ul. Nadbrzeżna 12
8.	Beskidzkie Towarzystwo Sportowe „Rekord”	ul. Startowa 13
9.	Beskidzkie Towarzystwo Sportów Rowerowych – Start Bielsko	ul. Cybulskiego 12
10.	Beskidzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	ul. 1-go Maja 47
11.	Beskidzkie Zrzeszenie Sportowo-Rehabilitacyjne „Start”	ul. K. Miarki 15
12.	Bialski Klub Sportowy „Stal”	ul. Rychlińskiego 19
13.	Bielska Liga Koszykówki	ul. Goleszowska 16/159

14.	Bielski Klub Alpinistyczny	ul.3-go Maja 1
15.	Bielski Klub Jeździecki „Hubertus”	ul. Startowa 9
16.	Bielski Klub Karate „Taikyoku”	ul. Starobielska 14/5
17.	Bielski Klub „Oyama Karate”	ul. Doliny Miętusiej 33/1
18.	Bielskie Stowarzyszenie Radioorientacji Sportowej	ul. Asnyka 30
19.	Bielsko-Bialskie Towarzystwo Sportowe „Podbeskidzie”	ul. Widok 12
20.	Bielsko-Bialskie Towarzystwo Sportowe „Siatkarz-Original”	ul. Widok 12
21.	Bielsko-Bialskie Towarzystwo Sportowe „Włókniarz”	ul. Widok 12
22.	Grodzki Szkolny Związek Sportowy	ul. Słowackiego 27b
23.	Integracyjne Stowarzyszenie Sportowe „Szusujemy Razem”	ul. Żółkiewskiego 6/42
24.	Klub Rekreacyjno-Sportowy Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Błonia”	ul. Pocztowa 43
25.	Klub Sportowo-Rekreacyjny Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Beskidek”	ul. Skoczowska 4
26.	Klub Sportowy „Amatorska Liga Siatkówki”	ul. Armii Krajowej 58
27.	Klub Sportowy „As”	ul. Kossaka 6/4
28.	Klub Sportowy „Bushi”	ul. Partyzantów 62
29.	Klub Sportowy „Gwardia”	ul. Doliny Miętusiej 17
30.	Klub Sportowy „Live”	ul. Lipnicka 123
31.	Klub Sportowy „Sprint”	ul. Jaworzańska 120
32.	Klub Sportowy „Start”	ul. K. Miarki 15
33.	Klub Sportowy „Stricto – Akademia Sportu”	ul. Kustosza 17A
34.	Klub Sportów Azjatyckich „Atemi”	ul. Piastów 4/4
35.	Klub Sportów Saneczkowych „Beskidy”	ul. Bratków 18
36.	Klub Sportu i Rekreacji Niewidomych i Słabo Widzących „Pionek”	ul. Wyzwolenia 45
37.	Klub Strzelecki „Skaut”	ul. Komorowicka 47
38.	Klub Taternictwa Jaskiniowego „Speleoklub”	ul. 1-go Maja 45
39.	Klub Wysokogórski	ul. Barlickiego 3
40.	Klub Żeglarski „Halny”	ul. Grota Roweckiego 4
41.	Kolejowy Klub Sportowy	ul. Partyzantów 59
42.	Międzypowiatowy Związek Parafialnych Klubów Sportowych	ul. Żeromskiego 5/7
43.	Międzyszkolny Klub Narciarski „Zryw”	ul. Słowackiego 27b
44.	Młodzieżowy Klub Sportowy „Śródmieście”	ul. Broniewskiego 4/23
45.	Narciarski Klub Sportowy „Rafa”	ul. Szeroka 5

46.	Okręgowy Związek Sportów Saneczkowych	ul. Olszówka 24
47.	Powiatowy Szkolny Związek Sportowy	ul. Piastowska 40
48.	Stowarzyszenie Gimnastyki Artystycznej	ul. Grażyny 17/8
49.	Stowarzyszenie Kick Boxing Beskid Dragon	ul. Majakowskiego24/23
50.	Stowarzyszenie Rekreacyjno-Sportowe „Elektron” przy Enion S.A. Oddział w Bielsku-Białej Beskidzka Energetyka	ul. Batorego 17A
51.	Stowarzyszenie Rozwoju i Promocji Saneczkarstwa	ul. Olszówka 24
52.	Śląski Okręgowy Związek Snowboardu	ul. Srebrna 2D
53.	Towarzystwo Sportowe „Bielskie Orły”	ul. Rychlińskiego 19
54.	Towarzystwo Sportowe „Podbeskidzie”	ul. Rychlińskiego 21
55.	Yacht Klub Polski Bielsko	ul. Szkolna 15

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 190. Ewidencja klubów sportowych w Bielsku-Białej

Lp.	Nazwa klubu sportowego	Siedziba Zarządu
1.	Uczniowski Klub Sportowy „The Powers”	ul. Norwida 30
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Top-Jedynka”	ul. Dywizji Kościuszkowskiej 2
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Smyk”	ul. Starobielska 9
4.	Uczniowski Klub Sportowy „Śmig”	ul. Broniewskiego 23
5.	Uczniowski Klub Sportowy „9”	ul. Piłsudskiego 47
6.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Groniczek”	ul. Złoty Potok 7
7.	Uczniowski Klub Sportowy „Test”	ul. 1 Maja 6
8.	Uczniowski Klub Sportowy „Beskid”	ul. Kosynierów 20
9.	Uczniowski Klub Sportowy „Jedenastka”	ul.. E. Plater 3
10.	Uczniowski Klub Sportowy „SMS”	ul. Gen. Boruty Spiechowicza 24
11.	Parafialny Klub Sportowy „Leszczyny”	ul. Straconki 12
12.	Parafialno-Szkolny Klub Sportowy „Beskidy”	ul. Wyzwolenia 334
13.	Uczniowski Klub Sportowy „Czternastka”	ul. Mazańcowicka 34
14.	Uczniowski Klub Sportowy „Lipnik”	ul. Lipnicka 226
15.	Uczniowski Klub Sportowy „Szesnastka”	ul. Asnyka 30
16.	Uczniowski Klub Sportowy „Karpaty”	ul. Doliny Miętusiej 5
17.	Uczniowski Klub Sportowy „Olimp”	ul. Doliny Miętusiej 5
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Trampik”	ul. Karpacka 150

19.	Uczniowski Klub Sportowy Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Ondraszek”	ul. Pocztowa 43
20.	Bielski Klub Kyokushin Karate	ul. Klonowa 11
21.	Parafialny Klub Sportowy Parafii Ewangelickiej w Białej	ul. Staszica 2
22.	Międzyszkolny Klub Siatkarski Bielsko-Biała	ul. Bratków 16
23.	Towarzystwo Sportowe „Domena”	ul. Kustronia 39
24.	Wędkarskie Towarzystwo Sportowe	ul. Krańcowa 3
25.	Parafialno-Szkolny Klub Sportowy „Biała”	pl. Opatrzności Bożej 19
26.	Uczniowski Klub Sportowy „EMPI”	ul. Witosa 96
27.	Uczniowski Klub Sportowy „EDU-SPORT”	ul. Broniewskiego 23
28.	Parafialny Klub Sportowy „Lipnik”	ul. Ks. Brzóska 3
29.	Klub Sportowy „BB Klub”	ul. Gen. Maczka 9
30.	Ludowy Klub Sportowy „Zapora” Wapienica	ul. Cieszyńska 388
31.	Międzyszkolny Klub Sportowy „Start”	ul. Cieszyńska 388
32.	Uczniowski Klub Sportowy Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej „Tęcza”	ul. Pocztowa 45
33.	Śląskie Zrzeszenie Muay Thai	ul. Wajdeloty 48/4
34.	Parafialny Młodzieżowy Klub Sportowy „Arka”	ul. Karpacka 146
35.	Beskidzkie Integracyjne Stowarzyszenie Tenisa Stołowego	ul. Bratków 16
36.	Uczniowski Klub Sportowy „Kajman”	ul. M. Lutra 7
37.	Stowarzyszenie Strzelectwa Sportowego „Magnum”	ul. Wyzwolenia 33/12
38.	Beskidzkie Bractwo Strzeleckie	ul. Żywiecka 199
39.	Klub Sportowy „1080 Bielsko-Biała”	ul. Srebrna 2b
40.	Klub Sportowy „Eco Power Bielsko-Biała”	ul. Goleszowska 4/170
41.	Stowarzyszenie Tradycyjnych Chińskich Sztuk Walki „Kung Fu Jow Ga”	ul. 1 Maja 24
42.	Akademicki Związek Sportowy Klub Uczelniany Akademii Techniczno-Humanistycznej	ul. Willowa 2

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.8 Sport masowy, imprezy sportowo – rekreacyjne

W Bielsku-Białej organizowane są liczne imprezy sportowe umożliwiającym mieszkańcom aktywny wypoczynek. Od kilku lat w mieście odbywają się rozgrywki Amatorskiej Ligi Siatkówki, Bielskiej Ligi Koszykówki, Halowej Piłki Nożnej oraz Tenisa Stołowego, w których czynny udział bierze ponad 1000 uczestników. W okresie letnich wakacji oraz ferii zimowych, dla dzieci i młodzieży pozostających w mieście, organizowany jest cykl imprez sportowo – rekreacyjnych. Ponadto organizowane są zawody, które już na stałe wpisały się do

kalendacza imprez, są to m.in.: turniej piłki nożnej "Szukamy piłkarskich talentów" (400 uczestników), turniej koszykówki ulicznej "Koszykówka na Błoniach" (200 uczestników), Grand Prix amatorów w tenisie ziemnym, turnieje tenisa stołowego oraz cykliczne zabawy rekreacyjno-sportowe organizowane przez Bielsko-Bialski Ośrodek Sportu i Rekreacji (BBOSiR).

Tabela 191. Kalendarz imprez sportowych i sportowo-rekreacyjnych w Bielsku-Białej w 2007 r.

Lp.	Nazwa imprezy	Termin
1.	Finały XIX edycji Bielskiej Ligi Koszykówki	styczeń
2.	Akcja „Zima w mieście 2007”	luty
3.	Noworoczne spotkanie Prezydenta Miasta ze środowiskiem sportowym	luty
4.	VIII halowy turniej piłki nożnej oldbojów – Memoriał M. Nalepy	luty
5.	Grand Prix BBOSiR amatorów w tenisie stołowym	luty-listopad
6.	XIII zawody spadochronowo-narciarskie o Puchar Polski „Para Ski”	marzec
7.	Zawody pływackie „Vae Victis”	kwiecień
8.	Finały Amatorskiej Ligi Siatkówki	kwiecień
9.	XXII Rodzinny Rajd Rowerowy	kwiecień
10.	XII Beskidzki Bieg Przełajowy	kwiecień
11.	XI Bieg górski „Magurki”	maj
12.	VII Międzyszkolny turniej „Szukamy piłkarskich talentów”	maj
13.	Finały Bielskiej Ligi Halowej	maj
14.	Mistrzostwa Polski juniorów w akrobatyce sportowej, skokach na ścieżce i trampolinie	maj-czerwiec
15.	Grand Prix amatorów w tenisie ziemnym	maj-wrzesień
16.	VII turniej koszykówki ulicznej „Koszykówka na Błoniach”	czerwiec
17.	15. Bieg Fiata	czerwiec
18.	Turniej Miast i Gmin	czerwiec
19.	Grand Prix Bielska-Białej szkół w pływaniu	czerwiec
20.	Finały XX edycji BLK	czerwiec
21.	Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Bielska-Białej	czerwiec
22.	Festiwal „Miast Partnerskich”	czerwiec
23.	Międzynarodowy mityng lekkoatletyczny młodzików i juniorów	czerwiec-lipiec
24.	Akcja „Lato w mieście 2007”	czerwiec-sierpień
25.	Złot VW „Garbusa”	lipiec

26.	Rajd Pojazdów Zabytkowych	lipiec
27.	Puchar Polski w klasie Omega - Memoriał A. Banaszka	sierpień
28.	XXXIX Regaty o Błękitną Wstęgę Jeziora Żywieckiego	wrzesień
29.	XXIII Rodzinny Rajd Rowerowy	wrzesień
30.	XX Bieg „Ondraszka”	wrzesień
31.	VI Międzynarodowy turniej piłki siatkowej mężczyzn „Beskidy 2007”	wrzesień
32.	Młodzieżowy turniej brydża sportowego	wrzesień
33.	Mistrzostwa Podbeskidzia w scrabble	wrzesień
34.	Memoriał L.Gracza i S.Góralika w tenisie stołowym	październik
35.	Międzynarodowy młodzieżowy halowy turniej piłki nożnej	listopad
36.	Halowy turniej piłki nożnej	grudzień
37.	Międzynarodowy turniej gwiazdkowy w gimnastyce artystycznej	grudzień
38.	Zawody pływackie „Vae Victis”	grudzień

Źródło: Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

15.9 Indywidualne sukcesy bielskich sportowców w 2007 r.

W zawodach krajowych i międzynarodowych bielscy sportowcy odnieśli w 2007 r. wiele sukcesów, które przyczyniły się do promocji miasta, jak również kraju. Znakomitymi osiągnięciami mogą pochwalić się:

- Sebastian Kawa: reprezentant bielskiego Aeroklubu. Mistrz świata w wyścigach szybowcowych w Nowej Zelandii, drugi Mistrz Europy w szybownictwie w klasie Club w Pociunai (Litwa) oraz mistrz Polski w klasie 15-metrowej.
- Tomasz Hamerlak: reprezentant Beskidzkiego Zrzeszenia Sportowo Rehabilitacyjnego "Start". Mistrz Polski w wyścigach na wózkach na dystansie 1500 i 5000 m oraz wicemistrz Polski na dystansie 200 m. Na mistrzostwach świata w Taipei zajął 2 miejsce na dystansie 1500 m i 5000 m oraz 3 miejsce na dystansie 800 m i 10000 m. Uczestnik międzynarodowych maratonów i mityngów lekkoatletycznych.
- Agnieszka Chlipała: reprezentantka KS "Gwardia". Złota medalistka mistrzostw Polski i brązowa medalistka mistrzostw Europy w ju-jitsu oraz brązowa medalistka drużynowych mistrzostw Europy w judo.
- Sebastian Krywult: reprezentant Beskidzkiego Klubu Motorowego. Zdobywca pierwszego miejsca w klasyfikacji generalnej mistrzostw Polski w rajdach enduro.
- Barbara Śliwa: reprezentantka Kick Boxing "Beskid Dragon". Złota medalistka młodzieżowych mistrzostw Polski (light-contact), srebrna medalistka mistrzostw Polski

(low-kick full-contact) oraz brązowa medalistka mistrzostw Polski (full-contact) w kick-boxingu.

- Milena Sadurek: reprezentantka BKS Aluprof Bielsko-Biała. Uczestniczka mistrzostw Europy w piłce siatkowej kobiet, na których wraz z reprezentacją Polski zajęła czwarte miejsce. Brązowa medalistka mistrzostw Polski z zespołem BKS Aluprof Bielsko-Biała.
- Joanna Staniucha-Szczurek: reprezentantka BKS Stal Bielsko-Biała. Zdobywczyni złotego medalu z akademicką reprezentacją Polski na Uniwersjadzie w Bangkoku. Brązowa medalistka mistrzostw Polski z zespołem BKS Aluprof Bielsko-Biała.
- Łukasz Merda: reprezentant TS Podbeskidzie. Czołowy zawodnik II-ligowego zespołu, wybrany na najlepszego zawodnika w drużynie w rundzie jesiennej sezonu 2007/2008.

15.10 Gry zespołowe sezon 2006/2007

- siatkówka kobiet I liga – BKS Aluprof Bielsko-Biała. W sezonie 2006/2007 bielszczanki zajęły w rozgrywkach Ligi Siatkówki Kobiet 3 miejsce.
- siatkówka kobiet II liga – BKS II Aluprof Bielsko-Biała. Druga drużyna bielskich siatkarek zajęła szóste miejsce w rozgrywkach II ligi.
- siatkówka mężczyzn I liga: BBTS „Siatkarz – Original”. W sezonie 2006/2007 bielscy siatkarze zajęli 8 miejsce w rozgrywkach pierwszej ligi.
- piłka nożna II liga - TS PODBESKIDZIE. W sezonie 2006/2007 piłkarze Podbeskidzia zajęli 12 miejsce i utrzymali status drugoligowca. W Pucharze Polski awansowali do 1/16 tych rozgrywek.
- piłka nożna IV liga - BKS Stal Bielsko-Biała. Piłkarze BKS Stal Bielsko-Biała zajęli 7 miejsce w rozgrywkach IV ligi.
- futsal (halowa piłka nożna) - BTS "REKORD". Drużyna seniorów BTS Rekord zajęła 4 miejsce w rozgrywkach II ligi futsalu.

15.11 Nagrody sportowe – Harnasie

W Bielsku-Białej corocznie przyznawane są nagrody za osiągnięcia sportowe. Statuetki Harnasia otrzymują bielscy sportowcy, którzy swoją doskonałą postawą reprezentowali Bielsko-Białą na krajowych i zagranicznych arenach.

Tytuł sportowca roku 2007 otrzymał szybownik Sebastian Kawa, który zajął I miejsce w Mistrzostwach Świata, Mistrzostwach Europy oraz Mistrzostwach Polski.

Wyróżnienia w kategorii sportowiec roku otrzymali:

- Tomasz Hamerlak – wózkarz, zajął III miejsce na 800 m, II miejsce na 1500 m, II miejsce na 5000 m i III miejsce na 10000 m w Mistrzostwa Świata,

- Agnieszka Chlipała – III miejsce w drużynowych Mistrzostwach Europy w judo, III miejsce Mistrzostwach Europy w ju-jitsu, I miejsce w Mistrzostwach Polski w ju-jitsu,
- Łukasz Merda – piłkarz TS Podbeskidzie – uznany za najlepszego zawodnika w drużynie w rundzie jesiennej sezonu 2007/2008,
- Milena Sadurek – siatkarka BKS Aluprof Bielsko-Biała – z zespołem zdobyła III miejsce w Mistrzostwach Polski, IV miejsce z reprezentacją Polski w Mistrzostwach Europy w Belgii i Luksemburgu.

Tytuł trenera roku 2007 otrzymał: Marcin Brosz, trener piłkarzy TS Podbeskidzie

Wyróżnienia w kategorii trenera roku:

- Wiktor Krebok – trener siatkarek BKS Aluprof Bielsko-Biała,
- Anna Lipska-Dusza ze Stowarzyszenia Gimnastyki Artystycznej,
- Mieczysław Malczewski – trener judo i ju-jitsu w KS Gwardia,
- Grzegorz Wagner – trener siatkarzy BBTS „Siatkarz – Original”.

Tytuł drużyna roku 2007 otrzymał: BKS Aluprof Bielsko-Biała za zajęcie III miejsca w Mistrzostwach Polski i dojście do finału Pucharu Polski.

Wyróżnienia w kategorii sponsor roku 2007:

- Aluprof S.A. – za objęcie sponsoringiem strategicznym sekcji piłki siatkowej BKS Stal,
- AQUA S.A. – za wspieranie TS Podbeskidzie i BBTS „Siatkarz – Original”.

Tytuł dobrodzieja roku 2007 otrzymał Polsport Bielsko-Biała za wspieranie Beskidzkiego Integracyjnego Stowarzyszenia Tenisa Stołowego.

16. Promocja oraz współpraca zagraniczna

Głównym celem działań promocyjnych jest przedstawienie oferty miasta Bielska-Białej dla partnerów krajowych oraz zagranicznych. Podejmowane przedsięwzięcia promocyjne obejmują w szczególności prowadzenie miejskich kampanii promocyjnych, organizację i uczestnictwo w lokalnych, krajowych oraz zagranicznych imprezach promocyjnych (targi, wystawy, konferencje, konkursy, pokazy, sympozja), współuczestnictwo w przygotowywaniu wydarzeń o charakterze oficjalnym, jak również podtrzymywania związków oraz wymianę informacji z miastami bliźniaczymi, zaprzyjaźnionymi i partnerskimi.

16.1 Przedsięwzięcia promocyjne

Kampanie promocyjne Bielska-Białej w środkach masowego przekazu w 2007 r.

W 2007 r. przeprowadzono 8 kampanii w prasie codziennej oraz turystycznych pismach branżowych: „Gazeta Wyborcza”, „Życie Warszawy”, „Lato w Beskidach 2007”, „Świat, Podróże, Kultura”, „Rynek Podróży”, „Wiadomości Turystyczne”, „Przegląd Lotniczy”, „Beskidy”. Zrealizowano 1 kampanię w lokalnym radiu – „Radio Bielsko” oraz 3 programy telewizyjne dla TVP 2, TV Polonia oraz TVN Pogoda. Przygotowano również 1 kampanię reklamową na ekranach LCD w Krakowie oraz Warszawie.

Wydawnictwa i materiały promocyjne Bielska-Białej w 2007 r. :

- „Bielsko-Biała – mały przewodnik miejski”,
- „Bielsko-Biała” – ulotka,
- „Bielsko-Biała” – folder,
- „Po stopach Juraja Janosika. Na wędrówkach śladami zbójnika Klimczoka” – informator i mapa panoramiczna,
- „Bielsko-Biała w Euroregionie Beskidy” – informator turystyczny,
- „Euroregion Beskidy – trasy rowerowe” – mapa,
- „Euroregion Beskidy – atrakcje turystyczne” – mapa,

Organizacja imprez promocyjnych przez Miasto Bielsko-Biała w 2007 r.

- 3 Festiwal Miast Partnerskich – POZNAJMY SIĘ – program artystyczny dla mieszkańców, wizyta przedstawicieli miast partnerskich,
- „Cała naprzód, czyli...Ustka w Bielsku-Białej” – program artystyczny, promocja turystyczna,
- „Bielsko-Biała i Beskidy w Ustce” – program artystyczny, turnieje sportowe, promocja turystyczna,

- Kiermasz Świąteczny – występy artystyczne, warsztaty artystyczne dla dzieci, kiermasz wyrobów świątecznych, projekcja filmów „Bolek i Lolek” oraz „Reksio”,

16.2 Współpraca krajowa

Współpraca wraz z Ustką przy organizacji imprez promocyjnych „Cała naprzód, czyli Ustka w Bielsku-Białej” oraz „Bielsko-Biała i Beskidy w Ustce”.

Współpraca przy organizacji następujących imprez odbywających się w Bielsku-Białej:

- LOTOS Jazz Festiwal – Bielska Zadymka Jazzowa – ze Stowarzyszeniem „Sztuka - Teatr”.
- Jarmark Świętojański – z Muzeum w Bielsku-Białej.
- Międzynarodowy Zlot Pojazdów Militarnych – Operacja Południe – z FPHU Beskidy 4x4.
- FotoArtFestiwal – z Fundacją „Centrum Fotografii” Festiwal Ulicy 11-Listopada – z Biurem Promocji i Wystaw „Astra”.
- Piknik Lotniczy Euroregionu Beskidy – z Aeroklubem Bielsko-Bialskim.
- Konkurs na najlepsze przedsiębiorstwo roku – „Firma Roku” – z Regionalną Izbą Handlu i Przemysłu.

Tabela 192. Krajowe oraz zagraniczne targi turystyczne, w których uczestniczyło Bielsko-Biała w 2007 r.

Nazwa imprezy	Miejsce	Termin
Międzynarodowe Targi Turystyczne FERIEN MESSE	Wiedeń	11.01-14.01
XVII Międzynarodowe Targi Ruchu Turystycznego GO oraz Międzynarodowe Targi Możliwości Turystycznych Regionów REGIONTOUR	Brno	11.01-14.01
Międzynarodowe Targi Turystyczne VAKANTIEBEURS	Utrecht	09.01-14.01
XIII Międzynarodowe Targi ITF SlovakiaTour	Bratysława	18.01-21.01
Międzynarodowe Targi Turystyczne SALON DES VACANCES	Bruksela	08.02-11.02
Międzynarodowe Targi Turystyczne HOLIDAY WORLD	Praga	15.02-18.02
Międzynarodowe Targi Turystyczne ITB	Berlin	07.03-11.03
XIV Targi Turystyki, Wyposażenia Hoteli i Restauracji EUROTOUR	Międzyzdroje	09.03-11.03
XIII Międzynarodowe Targi Turystyki, Sprzętu Turystycznego i Sportowego SILESIA TOUR GLOB	Katowice	30.03-01.04
X Gdańskie Targi Turystyczne UTASAS	Gdańsk	29.03-01.04
XII Targi Turystyki i Wypoczynku LATO 2007	Warszawa	20.04-22.04
Międzynarodowy Salon Turystyczny UKRAINA	Kijów	11.10-13.10
Międzynarodowy Salon Turystyki i Podróży SITV	Colmar	09.11-11.11
Targi Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON	Poznań	24.10-27.10
Międzynarodowe Targi Świąteczne	Besancon	12.12-18.12

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Promocja miasta Bielska-Białej oraz regionu odbywała się również we współpracy ze stowarzyszeniem „Region Beskidy”, powiatami: bielskim, żywieckim, cieszyńskim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego oraz Śląską Organizacją Turystyczną. Istotny wkład w promocję Bielska-Białej oraz regionu wnoszony jest także dzięki działalności Polsko – Austriackiego Stowarzyszenia Kulturalno – Informacyjnego "ipolen.at" z Wiednia.

16.3 Współpraca międzynarodowa

Kontakty zagraniczne oraz współpraca międzynarodowa Bielska-Białej z licznymi partnerami stanowi ważny element promocji miasta. Umowy o partnerstwie między miastami zakładają współpracę w szerokim zakresie. Do najistotniejszych aspektów kooperacji można zaliczyć:

- zapewnienie optymalnych warunków dla współpracy na szczeblu miast, organizacji społecznych oraz przedsiębiorstw,
- wymianę doświadczeń dotyczących rozwoju i zarządzania miastami,
- wspieranie bezpośrednich kontaktów między mieszkańcami miast-partnerów,
- rozwój współpracy w zakresie oświaty, edukacji, kultury oraz sztuki,
- rozwój współpracy w dziedzinie gospodarki, sportu oraz turystyki,
- międzynarodowe zbliżenie i integracja, wspólne uczestnictwo w europejskich programach regionalnych.

Dotychczas Bielsko-Biała podpisała umowy o partnerstwie i współpracy z dwudziestoma miastami, w tym z dwoma miastami polskimi.

Tabela 193. Umowy o partnerstwie i współpracy podpisane przez Bielsko-Białą

Lp.	miasto-partner (państwo)	data podpisania umowy o partnerstwie	Lp.	miasto-partner (państwo)	data podpisania umowy o partnerstwie
1.	Tienen (Belgia)	02.02.1991 r.	11.	Frydek-Mistek (Czechy)	14.07.1999 r.
2.	Grand Rapids (USA)	22.10.1991 r.	12.	Trzyniec (Czechy)	15.12.1999 r.
3.	Rancagua (Chile)	29.03.1993 r.	13.	Besançon (Francja)	25.05.2000 r.
4.	Stadskanaal (Holandia)	04.06.1993 r.	14.	Bierdiańsk (Ukraina)	17.09.2000 r.
5.	Lilienthal (Niemcy)	04.06.1993 r.	15.	Shijizahuang (Chiny)	20.12.2000 r.
6.	Szolnok (Węgry)	23.09.1995 r.	16.	Baia More (Rumunia)	19.05.2001 r.
7.	Wolfsburg (Niemcy)	08.03.1996 r.	17.	Monreale (Włochy)	07.09.2001 r.
8.	Acco (Izrael)	30.05.1997 r.	18.	Kragujevac (Serbia)	18.05.2002 r.
9.	Kirklees (Wielka Brytania)	13.10.1997 r.	19.	Ustka (Polska)	20.07.2002 r.
10.	Żylin (Słowacja)	13.10.1997 r.	20.	Olsztyn (Polska)	15.03.2005 r.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 194. Współpraca międzynarodowa Bielska-Białej w 2007 r.

Miasto (państwo)	Wydarzenia
Baia More (Rumunia)	Uczestnictwo w jubileuszowym 15. Świącie Kasztanów oraz w uroczystości 15-lecia lokalnej administracji (27.09 – 30.09).
Besançon (Francja)	Udział reprezentacji Bielska-Białej w młodzieżowym turnieju piłki nożnej w Besançon (26.05 – 28.05) oraz udział przedstawicieli Bielska-Białej w Kiermaszu Świątecznym w Besançon (12.12 – 18.12).
Bukowiec (Czechy)	Udział w dorocznym spotkaniu z przedstawicielami Miejsowego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego, Macierzy Szkolnej oraz dyrekcją polskiego przedszkola i szkoły podstawowej z polski językiem nauczania.
Kirklees (Wielka Brytania)	udział reprezentacji Bielska-Białej w młodzieżowym turnieju piłki nożnej YORKSHIRE CUP 2007 w Huddersfield (02.08 – 08.08), udział przedstawicieli miasta i uczniów w Międzynarodowym Dniu Dziecka.
Kragujevac (Serbia)	Uczestnictwo w obchodach Dni Miasta Kragujevca (05.05 – 09.05), udział Teatru Lalek „Banialuka” w 9. Festiwalu Teatrów Ialkowych „Złata Iskra” (15.05 – 18.05), uczestnictwo w obchodach święta 21 października, otwarcie XIV. Salonu Karykatury Antywojennej, wręczenie nagrody Bielska-Białej (20.10 – 22.10).
Szolnok (Węgry)	Koncert zespołu z Miejskiego Domu Kultury w Szolnoku.
Sankt Petersburg (Rosja)	Udział w V Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Chóralnej przez Stowarzyszenie Chóralne „Graduale” (3 – 12.08).
Sucha Górna (Czechy)	Turniej sportowo – rekreacyjny pod nazwą „Sportovni knoflik” - turnieje: halowej piłki nożnej dziewcząt i chłopców oraz tenisa stołowego. W imprezie uczestniczyły reprezentacje: Bielska-Białej, Lubomii, Gielnicy oraz Suchoj Górnej. Miasto reprezentowało 17 uczniów z gimnazjum nr 16 (12.10).
Trojanovice (Czechy)	Udział w konferencji dotyczącej współpracy w dziedzinie turystyki, prezentacja multimedialna na temat: „Przygraniczna współpraca Polski i Republiki Czeskiej w Euroregionie Beskidy”, organizatorem była Regionalna Agencja Rozwoju Turystyki oraz Urząd Województwa Morawsko-Sląskiego.
Wiedeń (Austria)	Koncert w Wiedniu zespołu „Dzień Dobry” w ramach promocji kultury (13.01), koncert zespołu SBB w ramach promocji kultury (21.10), promocja Bielska-Białej przez Stowarzyszenie Kulturalno-informacyjne „ipolen.at”.
Wolfsburg (Niemcy)	Mecz piłki nożnej samorządowców Bielska-Białej oraz Wolfsburga, wystawa filatelistyczna w Wolfsburgu z udziałem przedstawicieli Polskiego Związku Filatelistów Okręgu Beskidzkiego (12.10 – 14.10), koncert w Wolfsburgu z okazji 40-lecia szkoły muzycznej w Wolfsburgu – Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki (15.06 – 17.06), koncert w Wolfsburgu z okazji rocznicy zburzenia muru berlińskiego – Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki (9.11).

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

Tabela 195. Związki i stowarzyszenia, do których należy Bielsko-Biała

Związek / Stowarzyszenie	Profil działalności	Data przystąpienia do związku/stowarzyszenia
Związek Miast Polskich	Organizacja samorządów miejskich powołana do opracowywania wspólnego stanowiska wobec rządu i promocji miast członkowskich w Polsce i za granicą.	uchwała nr XXXVIII/381/1993 z 21 stycznia 1993 r.
Stowarzyszenie Gmin "Polska Sieć Energie-Cites"	Działalność Stowarzyszenia jest ukierunkowana na małe i średniej wielkości miasta, w których występuje zapotrzebowanie na edukację ekologiczną, przepływ informacji oraz kooperację.	uchwała nr LI/639/1994 z 20 stycznia 1994 r.
Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich	Stowarzyszenie stawia sobie za cel poprawę stanu środowiska naturalnego w gminach, jak również poprawę stanu zdrowia mieszkańców gmin.	uchwała nr XL/482/1997 z 14 stycznia 1997 r.

Stowarzyszenie "Energie Cities - Association de Municipalites Europeennes"	Stowarzyszenie skupia ponad 150 członków z ponad 24 krajów Europy reprezentując ponad 500 miast i miasteczek. Energie Cities jest stowarzyszeniem lokalnych samorządów miejskich w Europie dla prowadzenie zrównoważonej lokalnej polityki energetycznej.	uchwała nr XLI/497/1997 z 11 lutego 1997 r.
Stowarzyszenie "Region Beskidy"	Stowarzyszenie podejmuje działania mające na celu uaktywnienie współpracy w ramach Euroregionu Beskidy, poprzez realizację programów i projektów na terenach przygranicznych Polski, Czech i Słowacji.	uchwała nr XIV/144/1999 z 8 czerwca 1999 r.
Śląski Związek Gmin i Powiatów	Stowarzyszenie, którego misją jest służba na rzecz społeczności lokalnych i samorządów terytorialnych województwa śląskiego. W ramach Związku zrzeszonych jest obecnie 112 gmin (w tym wszystkie 19 miast na prawach powiatu) i 10 powiatów regionu śląskiego.	uchwała nr XXI/245/1999 z 7 grudnia 1999 r.
Stowarzyszenie Gmin i Powiatów "Śląsk-Beskidy"	Stowarzyszenia Gmin i Powiatów „Śląsk-Beskidy”, powołane zostało do organizacji IX Zimowego Olimpijskiego Festiwalu Młodzieży Europy „Śląsk-Beskidy 2009”	uchwała nr LI/1648/2005 z 6 grudnia 2005 r.
Fundacja Muzyczna Międzynarodowego Konkursu Dyrygentów im. Grzegorza Fitelberga w Katowicach	Współdziałanie w organizacji Konkursu oraz w innych formach działalności i akcji artystycznych, stanowiących rozwinięcie formuły Konkursu, propagujących polską sztukę muzyczną w świecie oraz dokonania śląskiego środowiska muzycznego.	uchwała nr XLV/1419/2005 z 14 czerwca 2005 r.

Źródło: Wydział Promocji Miasta Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

W Bielsku-Białej ma swoją siedzibę Euroregion Beskidy – związek polskich, czeskich i słowackich gmin i powiatów. Umowa o współpracy polsko-czesko-słowackiej w ramach Euroregionu Beskidy została podpisana 9 czerwca 2000 r. w mieście Frydek-Mistek. Obecnie do Euroregionu należy 31 gmin i 3 powiaty po stronie polskiej, 63 miejscowości po stronie czeskiej oraz 80 miejscowości po stronie słowackiej.

Euroregion zajmuje obszar prawie 6 tys. km² i jest zamieszkiwany przez 1,1 mln ludzi. Do koordynacji działań w Euroregionie zostały powołane stowarzyszenia:

1. Stowarzyszenie „Region Beskidy”, którego siedziba znajduje się w Bielsku-Białej,
2. Sdrużeni „Region Beskydy” w czeskim Frydku-Mistku,
3. Zdużenie „Region Beskydy” w słowackiej Żilinie.

Głównym celem działania Euroregionu Beskidy jest rozwój współpracy między podmiotami, instytucjami oraz ludnością terenów transgranicznych w zakresie m.in. kultury, rekreacji, sportu, turystyki, ochrony środowiska, gospodarki i nauki.

Stowarzyszenie „Region Beskidy” odpowiedzialne było za zarządzanie funduszami europejskimi w ramach Euroregionu Beskidy – Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy – Polska 2004-2006 oraz INTERREG III A Polska – Republika Słowacka 2004-2006. Wykorzystując mechanizmy unijnego wsparcia realizowane były

przedsięwzięcia na pograniczu polsko-słowackim (34 mikroprojekty) i polsko-czeskim (15 mikroprojektów).

W obecnej perspektywie finansowej wdrażane będą mikroprojekty w Euroregionie Beskidy w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej: Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013 oraz Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013.

Działalność Stowarzyszenia „Region Beskidy” w 2007 r. obejmowała w szczególności:

- 1) Współpracę z czeskimi i słowackimi partnerami dla pełnej realizacji misji i celów Euroregionu Beskidy,
- 2) Organizację i współorganizację międzynarodowych imprez kulturalno – rozrywkowych oraz sportowo – rekreacyjnych,
- 3) Kojarzenie partnerów do współpracy transgranicznej,
- 4) Promocję gmin z obszaru Euroregionu Beskidy,
- 5) Inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie współpracy transgranicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo – kulturowego (np. Szlaki Greenways).

17. Komunikacja społeczna

17.1 Społeczeństwo informacyjne

Proces kształtowania się cywilizacji informacyjnej stanowi najważniejsze wyzwanie współczesności. Aktualne tendencje światowej gospodarki wskazują, iż warunkiem poprawnego rozwoju społeczno – gospodarczego jest zapewnienie powszechnego dostępu do informacji. Rozwój społeczeństwa informacyjnego obejmuje w szczególności:

- gospodarkę opartą na wiedzy,
- wysoko rozwinięty sektor usług,
- rozległą infrastrukturę telekomunikacyjną,
- publiczny dostęp do informacji,
- szeroki oraz tani dostęp do Internetu.

W celu sprostania powyższym wyzwaniom potrzebna jest budowa zintegrowanej infrastruktury informatycznej o zaawansowanych możliwościach usługowych. Miasto Bielsko-Biała dla umożliwienia powszechnego dostępu do technologii komunikacyjno-informacyjnych ujęło pożądaną kierunek działań w zapisach „Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2020 r.”.

Usługi publiczne dostępne drogą elektroniczną w Urzędzie Miejskim w Bielsku-Białej w 2007 r.:

- witryna internetowa (możliwość pobrania druków/wniosków),
- Telewizyjny Magazyn Ratuszowy oraz Magazyn Rady Miejskiej,
- serwisy informacyjne (plan miasta, plany zagospodarowania przestrzennego),
- Biuletyn Informacji Publicznej.

W 2007 r. złożony został wniosek w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013 pn. "Budowa Platformy Integracji Usług Publicznych". Przedsięwzięcie to ma za zadanie umożliwić integrację systemów informatycznych miejskich jednostek. Trwają również prace nad projektem budowy Sieci Szerokopasmowej w Bielsku-Białej, która obejmie jednostki miejskie, szkoły, system monitoringu wizyjnego miasta oraz punkty dostępowe typu Hot-Spot dla mieszkańców. Sieć będzie miała charakter otwarty i w przyszłości umożliwi mieszkańcom miasta korzystanie z usług typu triple play.

W Urzędzie Miejskim oraz w Miejskim Centrum Informacji Turystycznej umiejscowione są dwa punkty Hotspot, w których bezpłatnie każdy może bezprzewodowo podłączyć się do Internetu w technologii WLAN.

Tabela 196. Miejska sieć światłowodowa w Bielsku-Białej, stan na 2007 r.

Wyszczególnienie	Długość	Właściciel
Kanalizacja teletechniczna	3 km	Urząd Miejski w Bielsku-Białej
Światłowody	0,3 km	Urząd Miejski w Bielsku-Białej

Źródło: Wydział Informatyki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

17.2 Rynek mediów

Tabela 197. Rynek mediów w Bielsku-Białej w 2007 r.

Prasa lokalna			
Wyszczególnienie	Opis	Wyszczególnienie	Opis
Gazeta Bielska	lokalny dodatek do dziennika Gazeta Wyborcza	Pełna kultura! Bielski Magazyn Aktualności	miesięcznik informacyjno-kulturalny wydawany przez Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej
Polska - Dziennik Zachodni	bielska redakcja dziennika	bbs Bielskie Spotkania. Polsko-Słowacki Magazyn Ilustrowany	miesięcznik wydawany przez Fundację Rozwoju Miasta Bielska-Białej
Kronika Beskidzka	tygodnik regionalny	Kurier Bielski	miesięcznik
W Bielsku-Białej. Magazyn Samorządowy	dwutygodnik informacyjny wydawany przez Urząd Miejski w Bielsku-Białej	Jarmark	tygodnik ogłoszeniowy
Gazeta Beskidzka	dwutygodnik		
Stacje radiowe			
Wyszczególnienie	Pasmo nadawania	Wyszczególnienie	Pasmo nadawania
Radio Bielsko	106,7 MHz	Radio Planeta (dawniej Radio Delta)	87,9 MHz
Radio Katowice (studio lokalne)	103 MHz	Anioł Beskidów (rozgłośnia radiowa diecezji bielsko-żywieckiej)	90,2 Mhz
Redakcje telewizyjne			
Wyszczególnienie	Opis	Wyszczególnienie	Opis
TVP 3 Katowice	redakcja w Bielsku-Białej	BTI Bielska Telewizja Internetowa	wspólne przedsięwzięcie dwóch firm: BTV Studio - Bielska Telewizja Miejska Marcin Szendoł, Adam Budkiewicz oraz WizjaNet s.c.
Telewizyjny Magazyn Ratuszowy	serwis telewizyjny Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej	BTV Studio (TV Bielsko)	Bielska Telewizja Miejska Marcin Szendoł, Adam Budkiewicz

Źródło: opracowane przez Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej

18. Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku – profile 2007 r.

Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2020 roku określa cztery dziedziny priorytetowe rozwoju miasta, uszczegółowione celami oraz kierunkami strategicznymi. W dokumencie zostały przedstawione profile tematyczne odpowiadające przyjętym priorytetom (ukazujące stan na 2004 r.).

Niniejszy raport stanowiący narzędzie monitoringu dokumentów strategicznych, odnosząc się do przyjętych założeń, przedstawia wskaźniki profili zgodne ze stanem na 2007 r.

Dziedzina priorytetowa A: „Rozwój przedsiębiorczości, usług i turystyki”

Profil ekonomiczny miasta 2007 r.

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON	23 368
Liczba podmiotów gospodarczych na 10 000 ludności	1 330
Spółki handlowe ogółem	2 110
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	464
Pracujący	63 693
Pracujący w sektorze przedsiębiorstw	48 830
Stopa bezrobocia rejestrowanego	5,4%
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (w mln zł)	900,1*
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (w mln zł)	6 392,1*
Wartość brutto środków trwałych na 1 mieszkańca (w zł)	48 098,8*
Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (w zł)	101 821*
Liczba turystycznych obiektów noclegowych	14
Miejsca noclegowe ogółem	1 407
Liczba korzystających z noclegów ogółem	75 800
Udzielone noclegi ogółem	159 631
Turyści zagraniczni korzystający z obiektów noclegowych	22 455
Noclegi udzielone turystom zagranicznym	51 308

* Dane za 2006 r.

Dziedzina priorytetowa B:**„Przyjazność miejsca zamieszkania i wysoka jakość przestrzeni publicznych”****Profil warunków życia w mieście 2007 r.**

Mieszkania (w tys.)	65,2
Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	370,87
Liczba osób na jedno mieszkanie	2,70
Liczba mieszkań w zasobach mieszkaniowych stanowiących własność gminy	7 946
Mieszkania oddane do użytku	856
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	91,91%
Zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca w m ³	376,8
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w kWh	743,6
Zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w m ³	54,7
Emisja zanieczyszczeń pyłowych ogółem w tonach	298
Emisja zanieczyszczeń gazowych ogółem w tys. ton	511,9
Odpady wytworzone w tys. ton	154,1
Wydatki inwestycyjne na ochronę środowiska (w tys. zł)	57 593,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	2 781,24
Łóżka w szpitalach ogólnych (oddziałach) na 10 000 ludności	62,8
Mieszkańcy domów i zakładów pomocy społecznej	510
Powierzchnia lasów w ha	3 179,54
Liczba zarejestrowanych samochodów osobowych na 1000 mieszkańców	502
Liczba zarejestrowanych samochodów osobowych na 100 gospodarstw domowych	130,2

Dziedzina priorytetowa C:**„Kultura wysoka oraz rozwój oparty na wiedzy i umiejętnościach”****Profil edukacyjno – kulturalny miasta 2007 r.**

Liczba uczniów w szkołach dla dorosłych	1 576
Ilość uczelni wyższych	8
Liczba studentów	15 175
Liczba nauczycieli akademickich	597
Szkoły policealne	46
Liczba szkół ponadgimnazjalnych: licea ogólnokształcące, technika, licea profilowane	64
Liczba zasadniczych szkół zawodowych	7
Liczba samorządowych gimnazjów	23
Liczba samorządowych szkół podstawowych	28
Liczba uczniów na jednego nauczyciela w samorządowych szkołach podstawowych	10,34
Liczba uczniów na jednego nauczyciela w samorządowych gimnazjach	10,32

Liczba samorządowych (wojewódzkich) placówek muzealnych	4
Liczba zwiedzających samorządowe (wojewódzkie) placówki muzealne w tys. osób	26,5
Liczba bibliotek	18
Księgozbiór bibliotek (w tys. woluminów)	605,9
Czytelnicy	47 812
Wypożyczenia księgozbioru w woluminach na jednego czytelnika	32,02
Wydatki budżetu miasta na oświatę i wychowanie (w mln zł)	189,219
Wydatki budżetu miasta na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (w mln zł)	26,217

**Dziedzina priorytetowa D:
„Rozwój Bielskiego Obszaru Metropolitalnego”**

Profil powiązań ekonomiczno-transportowych z otoczeniem 2007 r.

Ludność podregionu bielsko-bialskiego	649 695
Powierzchnia podregionu bielsko-bialskiego w km ²	2 354
Długość dróg krajowych w Bielsku-Białej w km	19,345
Długość dróg wojewódzkich w Bielsku-Białej w km	9,370
Długość dróg powiatowych w Bielsku-Białej w km	104,8
Długość dróg gminnych w Bielsku-Białej w km	438,753